Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 352 szám. Vasárnap, december 22.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A párbajellenes mozgalom.

KÖNYVTÁRA

Irta: *Bolgár Ferenc* országgyülési képviselő.

Budapest, december 21.

A mozgalom, mely Ausztriában és Németországban a becsületbeli ügyeknek fegyveres elintézése ellen megindult, joggal megérdemli, hogy a közfigyelem feléje forduljon. Ez a mozgalom a maga módjában a legszeriózusabb, legintenzivebb és legszervezettebb, mely a párbajnak ezekre az országokra vonatkozó történetében eddig feljegyeztetett, ami mindenesetre jelent valamit, mert hiszen a párbajellenes mozgalom épp oly régi, mint a párbaj maga. A mozgalmat a leghatározottabban komolyszámba kell vennünk és pedig annál inkább, mert azok az utak, amelyeken célját el akarja érni, lényegesen különböznek azoktól, amelyeket a párbaj ellenségei eddig követni szoktak, minthogy a párbajnak rendesen a büntetőtörvény szigoritásával akartak gátat vetni. Most másképp fogják meg a dolgot. Arról, hogy a büntető határozatok szigorittassanak, tekintettel az erre vonatkozólag tett tapasztalatokra, nem sokat beszélnek. Most a társadalomhoz fordulnak és az eszére appellálnak. Egyszerüen megmagyarázzák neki, hogy épp ugy, mint ahogy a demokratikus eszme előrehaladásával annyi sok előitélettel szakitott, mint társadalmi előitélet alól, emancipálja magát a párbaj alól is. Ez okosan hangzik és nem tévesztheti el hatását, különösen ha még az a fontos momentum hozzájárul, hogy a mozgalom élére olyan férfiaknak a csoportja áll, akik rangjuknál és állásuknál fogva a társadalomban, a politikában, tudományban előkelő helyet foglalnak el. Ezekhez sorakoznak még azok, akik vallási meggyőződésből ellenesei a párbajnak.

Ilyen körülményekkel szemben a párbajellenes mozgalom jelentőségét nem lehet tagadni. Igaz, hogy az akció az ebben a kérdésben legjobban érdekelt magyar társadalomban még nem talált erősebb visszhangra, de ha a mozgalom szomszédságunkban tovább erősödik, annál a szociális relációnál fogva, amelyben Ausztriával, de Németországgal is vagyunk, a mi viszonyainkra sem maradhat befolyás nélkül, miért is ránk nézve szintén figyelemreméltó. Ez annál inkább igaz, mert Magyarország ma az az ország, amelyben leggyakrabban és legkönnyebben párbajoznak, ugy hogy minden higgadtan gondolkodó ember szivesen látná, ha ebben a tekintetben javulást jelentő fordulat állna be. Ha a párbajellenes mozgalom hozzájárulna ahhoz, hogy a párbajok száma apadjon, ránk nézve még aktuális jelentősége is lenne. Ahogy mi a mi társadalmi viszonyainkat és felfogásainkat ismerjük, kizártnak tartjuk ugyan, hogy a mozgalmat abban a formájában és értelmében, ahogy Ausztriában és Németországban megindult, Magyarországon is folyamatba hozni lehetne, de abban az értelemben, hogy a párbajok száma csökkenjen, valószinüleg itt is tért találna, sőt e soroknak részben az a céljuk, hogy ilyes mozgalomnak utat törjenek, amivel különben csak ott folytatjuk, ahol mások abbahagyták, mert a párbajok számának korlátozása érdekében nálunk már néhányszor inditottak akciókat, csakhogy ezek soha sem jutottak tul a kezdeményező lépéseken.

Ha azzal az érdeklődéssel, amelylyel a párbajellenes mozgalom felé jelenleg fordulnak, el volna érhető a párbajok számának apasztása, illetve az oktalan párbajok megszüntetése, ugy ez nagy eredmény lenne. A párbajellenes mozgalom nézetünk szerint a legjobb esetben sem járhat más eredménynyel. Hogy azonban elérjük-e ezt az eredményt, az nagyon kérdéses, mert a mozgalom vezetőinek nem ez a cél lebeg szemük előtt, hanem, ami ma teljesen kivihetetlen, a párbaj föltétlen eltörlése. Egy ügyesen vezetett mozgalommal elérhető, hogy a párbaj ritkább lesz s formáiban nem fog a humanizmus kárára elfajulni, de nem lehet a párbajról fönnálló társadalmi fölfogást egy éjszakán át akképpen megváltoztatni, hogy a társadalom egyszer s mindenkorra szakitson a párbajjal. Ha a párbajellenes mozgalom radikális álláspontján megfeneklik, akkor végezetül, mint már többször történt, elalszik. Azt hiszszük azonban, hogy a mozgalom vezetői, mihelyt fölismerik törekvéseik gyakorlati kivihetőségének lehetetlenségét, egyben-másban változtatnak majd a dolgon. Beszélni könnyebb, mint cselekedni. Valóban kiváncsiak volnánk, vajjon ama személyiségek között, akik a bécsi és lipcsei párbajellenes fölhivást aláirták és a mozgalomnak ezzel sulyt adtak, akad-e tiz ember, aki — ha hirtelenében az alternativa elé kerül: dacolni a társadalmi szokásokkal vagy párbajozni, — nem az utóbbit választaná. Önkéntelenül eszünkbe jut a magyar büntetőtörvény kitünő szerzője, aki határozott ellenzője volt a párbajnak és tartózkodás nélkül csatlakozott volna egy párbajellenes mozgalomhoz, s akit hatvanhétéves korában, mikor egy ujság személyében megtámadta, e sorok irója csak nagy nehezen tudott arról meggyőzni, hogy az illető cikk szerzőjének párbajra való kihivására nincsen ok. Hasonlóképpen cselekednék adott esetben ama tiszteletreméltó személyiségek többsége, akik a párbajellenes mozgalmat pártfogásukba vették. Hogy is lehetne az másképpen olyan időben, mikor látjuk, hogy Franciaországban

TÁRCA.

Emlék-sorok.

I.

Könyv.

— *Egy bibliofil albumába.* —

Ha sok reményed csalfán tünni látod:
A könyv veled van, mint igaz barátod.

Ha eldobod, rá tiprasz szivtelen,
Nem duzzog: hívjad s mindjárt ott terem.

Menj bármily messze, ő is megy veled,
Mert minden sértést megbocsát, feled.

Szerencséd elhagy? Sorsod mostoha?
A könyv nem pártol el tőled soha!

Ha fáj a szived: lágyan hinti rád
A költészetnek égi balzsamát.

Szép kincseit elhozza néked sorban,
S gazdaggá tesz a legnagyobb nyomorban!

II.

Szabadság.

— *Egy boer katona emlékkönyvébe.* —

Szabad a föld! Ez a diesö szabadság
Nagy százada! . . . Oly szabadok vagyunk,
Hogy ón-öntésre, kard-kovácsolásra
Szánkból vennék ki végső falatunk!
Szabad a föld s mi mindnyájan testvérek:
Nyakig fegyverben millió csapat!
Szabad a föld! . . . Olyan nagy a szabadság,
Hogy nemzetednek élni nem szabad!

Ábrányi Emil.

A pénzeslevélhordó.

(*Rémregény, amely megtörténhetett volna.*)

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Márkus József.***

I.

Ami megtörtént.

Éppen ebéd után voltunk, mikor belépett a cselédünk:

— Itt a pénzeslevélhordó!

A vendégünk, egy unokabátyám, irigykedő pillantást vetett rám. Isten látja lelkemet, nem vettem rossz néven tőle. Közel huszonöt esztendőn át nagy gazdaságokban volt ispán, kasznár, számtartó, sőt jószágigazgató is nagy fizetéssel és mint annyi sok más ember, ő is elvesztette az állását a rossz gazdasági viszonyok miatt.

Már hónapok óta lézengett itt Budapesten és álláskeresés közben itt költögette az utolsó néhány megtakaritott forintját.

Voltaképpen miattam jött fel a fővárosba. Magamfajta iróembernek, gondolta magában, vannak összeköttetései és be tudom segiteni valamiféle állásba, amely aztán kenyeret ad neki meg a családjának.

Sürün el is látogatott hozzám, megtudni, van-e már valami? De bizony nem volt. Minden lótásom-futásom hiábavaló volt. Kicsi urak, nagyobb és legnagyobb urak ugyanazzal a vigasztalan refrénnel rázogatták legmelegebben a kezemet:

— Szivemből sajnálom, kedves barátom, pedig igazán szerettem volna, de nemhogy állást tudnánk adni, még a régi embereink közül is kénytelenek vagyunk sokat elbocsátani...

Valahányszor a szegény ember eljött hozzánk, magunknál fogtuk ebéden. S tán nem is volt egészen véletlen dolga, hogy mindig ebédtájt esett a látogatása.

Nálunk volt akkor is, mikor a cseléd belépett és igy szólt:

— Itt a pénzeslevélhordó!

Az irigyelt látogató a cseléd sarkában jött.

Körülbelől negyven-negyenötéves, petyhüdt emberke volt, puffadt, betegszinü arccal, vizenyős, nagy, kidülledt szemekkel, melyek alatt a duzzadt könnyzacskók széles ráncokba huzódtak.

Nagy, fekete bőrtáskája, félig nyitva a nyakában lógott. Az oldala erősen ki volt domborodva; sok lehetett benne a pénzeslevél. Egyik kezében a sapkáját, a másikban a könyvecskéjét szorongatta, mely csak ugy duzzadt a sok rózsaszinü utalványlaptól.

Ezek közül kereste ki a nekem szólót is.

— Harminchat fillér, — mondta és átadta a rózsaszinü lapocskát a kis sógornőmnek, egy tizenhat-tizenhét esztendős leánykának, — aki a kis szinházi ujságomat adminisztrálja.

Hát bizony sok irigykedni való nem volt rajta! Vidékről küldte valaki a harminchat fillért. A kis szinházi ujságomnak, a *Magyar Szinpad*nak néhány számát kérte s annak az ára fejében küldte a pénzt.

Én a diván sarkában ültem és az ebéd utáni szivaromat szittam. Miközben a kis sógornőm megirta az elismervényt, a levélhordó a homlokára illesztette a kezét és megszólalt:

— Jaj, be fáj a fejem!

Soha életemben fájdalmasabb emberi hangot nem hallottam. A szenvedő, beteg embernek az a feljajdulása volt az, mely egyenesen a szivébe nyilallik az embernek és mélységes részvétet kelt benne. Szinte éreztem azt a hasogató

Lapunk mai száma harminckét oldal.

csak a mult évben Bibesco és D'Esclands hercegek által javasolt uj párbajszabályt, amely szerint párbaj vér nélkül nem végződhetik, Chartres, d'Orleans, Bonaparte, Murat, Davout, Montebello, Morny, Ahrenberg, Rohan hercegek, Casimir-Perier, a volt köztársasági elnök, Deschanel, a képviselőház elnöke is aláirta.

Abban a formában, ahogy a mozgalom vezetői a párbaj kérdését meg akarják oldani, gyakorlatilag nem is oldható meg. Mit akarnak ők? Két követelésre fektetnek fősulyt. Először is sulyosbittassanak a becsületsértés büntetési tételei. Ennek a kivánságnak a teljesitése, amely egyébként nem uj, nem vezethet a célhoz; azok ugyanis, akik sértésekért lovagias uton akarnak maguknak elégtételt szerezni, ezt nem azért teszik, mivel a törvény a becsületsértésekkel szemközt nem elég szigoru, hanem mert ezt a társadalom követeli. Bármiképp is sulyosbithatják a büntetéseket, ez mit sem használna. Csak egy biró s csak egy itélet volna: a társadalom és a társadalmi becsülés elvesztése. Ha a társadalom fölfogását akképpen módositaná, hogy azt, aki könnyelmüen sulyosan sért és hibáját önként nem teszi jóvá, bojkottálná, akkor talán ütött volna a párbaj utolsó órája. Ez azonban nem fog bekövetkezni és a társadalom — egyes különös eseteket kivéve — továbbra sem a sértőt, hanem azt fogja elejteni, aki fölfogása ellen vétkezik.

Egyelőre igy áll a dolog s mindig számolni kell a viszonyokkal. Vannak ugyan esetek, mikor a párbajkényszer hatása alatt álló társadalmi körök tagjai nem lépnek az ugynevezett lovagias térre, hanem a büntetőbirósághoz fordulnak; ám ezeknek, ha az illetők nem saját veszélyükre oldják föl magukat a kényszer alól, kivételesen van olyan alapjuk, amelyet a társadalom számbavesz s amelyet az illető jóelőre megfontolt. Vannak azonban esetek is, mint például az olyanok, amelyek a családi titkok homályából nem ránthatók elő, amelyeknél lehetetlenség a sértettre nézve, hogy a büntetőbiróságnál keressen elégtételt; ami azt a várakozást, hogy a becsületsértéseket megtorló büntetések szigoritása a párbajt megszüntetné, illuzóriussá teszi. Mi mindenekelőtt a mi viszonyainkat nézzük és kérdezzük: — hiszi-e valaki, hogy elmaradt volna-e akárcsak egyetlen egy a nyilvánosságra jutott párbajok közül, ha törvényeink a becsületsértést szigorubban büntetnék, mint ahogy büntetik? Egyetlen egy sem; legföljebb az történnék, hogy a sértések száma apadna, ez is azonban csak azok körében, akik ugy sem szoktak párbajozni. Ilyen viszonyok között a párbajellenesek szóban forgó inditványától eredmény nem várható, legkevésbé pedig az, hogy a párbaj teljesen kiküszöböltessék.

Sokkal meggyőzőbb a második mód, amely a párbajellenes párt vezetői szerint véget vetne a párbajozásnak. E szerint becsületbiróságot kell fölállitani, mely esetről-esetre döntene az eléje terjesztett ügyekben s a sértettnek párbaj kikerülésével szerezné meg a megfelelő elégtételt. Ez világosan és sokat igérően hangzik.

De ha közelebbről tekintjük az ügyet s a tapasztalást veszszük alapul, a párbajkérdés problemáját ez a mód sem oldhatja meg. Milyen organizációjuk lesz e becsületbiróságoknak és milyen tekintélyük? Ki ruházza fel mandátummal tagjait, ki fog hozzájuk fordulni?

Ilyenformán száz olyan kérdést is föl lehet tenni, melynek a praxisban jelentősége van. Amilyen egyszerünek látszik theóriában a becsületbiróság kérdése, éppen olyan komplikált, ha praxisban van róla szó. Mindenekelőttilyen biróság, kivéve bizonyos ügyeket, melyekről majd megemlékszünk, csak azon feltétel alatt képzelhető, hogy tagjait a sértő és sértett fél kölcsönösen válaszsza meg, mert ha nem ez az eset, nem jelenik meg mindkét fél a becsületbiróság előtt, ez nem hozhat helyes itéletet, söt némely esetben azt sem tudja, ki a valóban sértett fél, mert sokszor nem az, ki magát annak hiszi, vagy vallja. Mit csinál a becsületbiróság, ha az egyik fél kompetenciáját nem ösmeri el és nem jelenik meg előtte? Részrehajlatlan vizsgálat már eleve lehetetlen lesz s a becsületbiróságnak ki kell jelenteni, hogy tehetetlen. De akkor is, ha a panaszos tényleg sértett fél s a becsületbiróság meginditja a vizsgálatot, a panaszos semmit sem ér el, ha a sértő ignorálja az egyoldaluan összeállitott biróságot. Bizonyos elégtételt kap ugyan, de ez csak addig a körig terjed, ameddig a becsületbirák tekintélye érvényesül. Az a kötelesség, hogy állandó becsületbiróság itélete előtt meghajoljanak, csak katonákra áll, kikre kötelező annak a fórumnak az itélete, melyet a szolgálati szabályzat ir elő s amely alól csak rangjuk és állásuk elvesztésével vonhatják ki magukat. Ezenkivül még klubok, egyesületek és a szabad egyesülés alapján álló más intézmények talán kötelezhetnék tagjaikat, hogy párbajügyekben bizonyos véleményeknek vessék alá magukat, de ennek sem lenne értéke, mert azon tag, kinek egy speciális esetben az ilyen vélemény nem tetszenék, egyszerüen kilépne az egyesület kötelékéből.

Éppen ezért a becsületbiróságok alapitása sem oldja meg a párbajkérdést. Nagyon hamar fogják ezt tapasztalni. Nem mondjuk, hogy nem lesznek esetek, amelyek becsületbiróséghoz lesznek föllebbezhetők, de ezek akkor sem vezettek volna párbajhoz, ha a párbajellenes mozgalom ezt az institutiót nem alkotta volna. A különbség csak az lesz, hogy akik most saját felelősségükre nem párbajoznak, ezt a becsületbiróságok felelősségére fogják tenni. Magyarországon különben ezen biróságok felállitására, hogy azok a társaság szemében illetékeseknek tünjenek fel, a mai viszonyok mellett gondolni sem lehet.

A párbajellenes mozgalom vezetői azt a főhibát követik el, hogy többet akarnak, mint a mi lehetséges. Mindent akarnak. Becsületbiróságaiknak feladatul tüzik ki, hogy becsületbeli ügyek tisztázásánál a párviadaltól teljesen tekintsenek el. Ha ugyanarra az álláspontra helyezkednének, melyet a néhai osztrák képviselő, *Hausner* Ottó 1880-ban egy érdekes bécsi előadásán elfoglalt, hogy az általa is javasolt becsületbiróságok bizonyos sulyos esetekben a párbaj mellett is dönthetnek, akkor előbb érhetnének célt és előmozdithatnák, hogy a párbajok száma lényegesen csökkenjék. Ez esetben a társadalom támogatására nagyobb mértékben számithatnak, mint most; természetszerüen csak akkor, ha a becsületbiróságok szervezete olyan, hogy intézkedési képességüket biztositja.

Minthogy azonban a párbajellenesek egyelőre programmjuktól nem tágitanak, a mozgalomtól kevés eredményt várunk. A társadalom még nem képes ennek a programmnak a befogadására és a meddig a társadalom nem lép tartózkodás nélkül sorompóba az ügyért, addig a viszonyok nem fognak megváltozni. Arra azonban kapható volna a társada-

---

kint, mely ennek a szegény embernek most csaknem szétveti az agyát.

Felálltam a divánról, letettem a szivaromat az asztal szélére és szóltam:

— Elmulasztom én a maga főfájását!

Ezzel odamentem a pénzeslevélhordóhoz, a homlokára illesztettem a két kezemet és a hüvelykujjaimmal elkezdtem erősen simitgatni a homlokát.

— Hunyja be a két szemét, — szóltam hozzá.

Egy pillanatra mintha valami remegés futott volna végig a petyhüdt, betegszinü emberkén. Szemeit nemhogy behunyta volna, de ezek a nagy, vizenyős szemek mintha csak még megnagyobbodtak volna: üvegesen rám meredtek.

Még néhányszor végigsimitottam a homlokát és a halántékait, aztán megkérdeztem tőle:

— Jobban érzi magát?

— Köszönöm, — felelte — csakugyan nem hasogat már olyan rettentően ...

Ezzel vette az elismervényt meg a sapkáját és nagyon illedelmesen köszönve, eltávozott.

De alighogy kitette lábát a szobából és behuzta maga után az ajtót, halálra sáppadtam. Olyan lehettem, mint a fal, mert a vendégünk hozzám rohant:

— Az istenért, mi bajod?

— Semmi, semmi ... Ostobaság!

Pedig nem volt ostobaság.

Poe Allan Edgar legrémesebb története, amelyet kisdiák koromban tüzes fantáziával olvastam, nem borzongatott ugy meg, mint az, ami keresztülcikkázott a fejemen.

Hiszen elvégre mégis csak az élet volt és marad minden időkre a legnagyobb regényiró ...

Nyugodtságot igyekeztem tettetni; visszaültem a diván sarkába és tovább szíttam a szivaromat.

De a fantáziám oda volt tapadva a pénzeslevélhordó sarkához, aki most az emeletek lépcsőin haladhatott lefelé ...

II.

Ami megtörténhetett volna.

Ami végigcikkázott az agyamon, mikor a pénzeslevélhordó behuzta maga után az ajtót s ami halálos verejtéket vert ki a homlokomra, a következő volt:

— Ennél az embernél — ötlött az eszembe — sok pénz is lehetett. Százezer, kétszázezer korona, vagy tán ennél is több. Ha ez a levélhordó a Pittaval-féle nagy gazemberek fajtájából való, eszébe juthat elrejteni valahová a nála lévő pénzt és üres táskával visszatérni a postára, ahonnét utnak inditották...

Ott az elismervényeket kérik tőle.

— Nincsenek — feleli rá.

— Hová tette a pénzt? — kérdezik tőle.

— Nem tudom...

És zavartan tekint körül a nagy, vizenyős szemeivel.

Előfogják és faggatni kezdik, mire lassu, vontatott hangon, mintha most bontakoznék ki ködös emlékezetéből minden egyes szó, amit mond, beszélni kezd:

— Semmit sem tudok ... Arra emlékszem csak, hogy egy Teréz-körüti házban voltam egy utalványt kézbesiteni. Két ur ült a szobában. Fejfájásról panaszkodtam, mire az egyik ur, aki szivarozva ült a diván sarkában, felém jött, azt mondta, hogy elmulasztja a fejfájásomat ... Ezzel a homlokomra tette mindakét kezét, elkezdte simitgatni, erősen a szemembe nézett és rám parancsolt, hogy hunyjam le. És én lehunytam ... Hogy mi történt azután velem, azt már nem tudom, csak arra emlékszem még, hogy sokáig barangoltam az utcákon, aztán visszajöttem ide, ahogy szolgálatom parancsolja ...

És erre?!

Erre megindul a vizsgálat és legelső szála az én ajtómhoz vezet. Megkérdeznek: beismerem, hogy minden ugy igaz, ahogy a pénzeslevélhordó előadta: odamentem hozzá, megsimogattam a homlokát és mondtam neki, hogy hunyja le a szemét...

— De hipnotizálásról szó sem volt: a levélhordó nem hunyta le a szemét és a lakásomból a teli táskájával ment el!

Ezeket mondom a vizsgálóbirónak.

A vizsgálóbiró igy szól:

— On néhány évvel ezelőtt foglalkozott hipnózissal ...

— Foglalkoztam.

— És tényleg hipnotizált is?

— Hipnotizáltam.

— A szerkesztőségben, melyben dolgozik és a *Népszinház* női társalgójában többeket hipnotizált. Söt egy izben, az *Otthon* irói körben, egy a hipnózisról szóló felolvasás alkalmával, melyet *Donáth* egyetemi tanár ur tartott, ön nyilvánosan hipnotikus mutatványokat végzett több médiummal. Igaz?

— Igaz! Mindez igy volt. Nem tagadom.

— Nos? — kérdi tőlem a vizsgálóbiró vérfagyasztó hangon.

— De hiszen tanuim vannak, akik jelen voltak! — felelem erre megkönnyebbült szivvel.

Tanuim! De hát, jó Isten, vannak-e csak-

UJ IDŐK. **Herczeg Ferenc** lapja valóságos album-füzettel indult meg az uj negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretü, keretbe való szines képet ad teljesen dijtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar müvészi disze lesz ez a gyönyörü reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Előfizethetni postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrássy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szivesen küldünk.

lom már Magyarországon is, hogy rendszabályok alkottassanak a párbajok számának lehető korlátozására és arra, hogy a párbaj csak ott történhessék meg, ahol elkerülhetetlennek látszik. Már ez is nagy eredmény lenne, amelyre minden lovagiasan és humánusan gondolkozó embernek törekednie kellene. Ez a cél, amint mondtuk, elérhető volna, ha nem is azon az uton, amelyen a párbajellenes mozgalom halad. A hozzávaló formula még könnyen meg is található és alkalmazásba vehető.

*

Magyarország ma az az ország, ahol a legtöbb párbaj esik meg. Még Franciaország is csak utánunk következik. A mi ugynevezett jó társaságunk kiméletlen szigorral őrködik azon, hogy senki, aki hozzá akar számitódni, ki ne vonja magát az alól a kötelesség alól, hogy a rajta történt sérelemért lovagiasan szerezzen elégtételt. De a magyar népnek vele született temperamentuma és a közdolgok iránt való élénk érdeklődése hozzák magukkal, hogy könnyen esik egy szó, amely az érzékenységet sérti. Ha ez észrevétlen maradna, akkor az, akihez intézve volt, egyszerüen lehetetlenné tenné magát. Ezért egyik párbaj a másikat kergeti; és mégis lehetetlen volna társadalmunknak előkelő személyiségeit arra birni, hogy a párbajellenes mozgalomnak élére álljanak. Ha ilyen mozgalom folyamatba volna is tehető, mégis észrevétlen maradna a társadalom fejei részéről és igy minden tartós hatása hiányoznék. Mégis csak egy vélemény van arra nézve, hogy számos olyan affér, amely párbajjal végződik, bár lovagias uton, de fegyverek használata nélkül volna elintézhető. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a mi párbajsegédeink általánosságban idegenkednek a békés elintézéstől, de a társadalom párbajbarát hangulatának koncessziók tétetnek, és ami a fiatalságot illeti, ez azt hiszi, hogy az intranzigens állásponttól egyáltalán nem térhet el, ami neki annál könnyebb, mert a segédek szabadon cselekedhetnek és semmiféle ellenőrzésnek sincsenek alávetve. Még szerencsés körülménynek tekinthető, hogy a párbajszokások pontosan meg vannak állapitva, nem mondhatók inhumánusoknak, és respektáltatnak.

Arról volna tehát szó, hogy olyan formulát találjunk és fogadtassunk el a társasággal, amely nem adna szabad kezet a segédeknek, hanem lehetségessé tenné, hogy elhatározásuk lelkiismeretes ellenőrzésnek vettessék alá. Hogy ezen a módon a párbajok száma redukálódnék, a nélkül, hogy ezáltal egyetlen ember becsülete is megrövidülne, arra nézve nem lehet kétség. De hogyan volna ez elérhető? Egész egyszerüen, a becsületbiróságok egy nemének kötelező behozatala által. De nem ugy, amint a párbajellenesek tervezik, nem állandó törvényszékek létesitése által, amelyeknek az lenne a feladata, hogy a párbajt semmi körülmények közt se engedjék meg; mert ezeket nem lehet kötelezőkké tenni és itéletüket csak az fogja respektálni, akinek éppen tetszik. Olyan szervezetü becsületbiróságoknak kellene lenniök, a milyenek Magyarországon, és kizárólag csak Magyarországon, már sok év óta alkalmazásban vannak, habár egészen más célt szolgálnak, mint amelyről itt szó van.

Tudvalevőleg nálunk akkor szoktak becsületbiróságokat alakitani, ha egy lovagias ügyben az egyik ellenfél a másiknak az elégtételképességét kétségbe vonja. Ilyen esetekben mindkét fél segédei bizonyos számu, rendszerint két becsületbirót választanak, akik egy általuk választott elnökkel becsülettanácscsá alakulnak, amely az eléje terjesztett panasz fölött itél és kimondja, hogy az illetőnek elégtételadásra való képessége érintve van-e, vagy nincs. Ezek tehát nem olyan becsületbiróságok, amelyek arra nézve döntenek, hogy valamely párbaj megtörténjék-e, vagy elmaradjon, hanem csakis az elégtételképességet állapitják meg; azonban az ujabb időben egészen ugyanilyen biróságok fegyverbiróságok neve alatt ismételten tanácskoztak és itéltek egy párbaj szüségessége felől is. Ismételten előfordultak esetek, hogy a kihivott fél segédei, azzal az állitással, hogy egy párbaj nem volna igazolt, fegyverbiróságra appelláltak, amely azután nem egyszer a párbaj ellen is döntött, sőt olyan esetek is fordultak elő, hogy a négy segéd kölcsönös megegyezéssel intézte egy fegyverbirósághoz azt a kérdést, hogy az adott esetben egy párbaj jogosult-e.

Ha az ilyen becsület- vagy fegyverbiróságot kötelezővé tennék minden olyan becsületbeli ügy esetén amelyet a segédek békésen nem képesek elintézni, akkor ezzel meg volna oldva a párbajkérdés, már a mennyire a mai társadalmi felfogások lehetővé teszik. E biróságok nem fogják kiküszöbölni a párbajt, mert a viszonyok nem engedik, de korlátozni fogják azokra az esetekre, amelyekben a társaság azt elkerülhetetlennek tartja.

Természetes, hogy ez csak akkor volna megvalósitható, ha a társadalom a leghatározottabban szolgálatába szegődnék ennek az eszmének, aminek a lehetősége éppenséggel sincs kizárva. Csak arról volna szó, hogy olyan férfiak álljanak a mozgalom élére, akiket a közvélemény tekintélyeknek ismer el lovagias kérdések megitélésében. Ezeknek aztán olyan irányu mozgalmat kellene kezdeményezniök, hogy a társaséletben előkelő szerepet vivő férfiak, de különösen azok, akiknek lovagias kérdések intézésében eleddig is jóhangzásu a nevük, egyértelmüen jelentsék ki, hogy a manapság divó párbajszabályok közé felveszik a következő határozatokat:

1. A segédek minden olyan becsületbeli ügyet, amelyet nem tudnak békés uton elintézni, mielőtt kimondják a párbajt, kötelesek a két fél által egyenlő számban összeállitott tagu párbajbiróság elé terjeszteni megbirálás céljából; ez a biróság elnököt választ, megvizsgálja az ügyet és szótöbbséggel dönt a felett: van-e helye párbajnak, vagy sem.

2. Ha a párbajbiróság határozata a párbaj ellen szól, akkor az olybá veendő, hogy a sértett fél a szenvedett sértésért (amennyiben tényleg sértés esett) a párbajbiróság részéről a sértő nevében teljes elégtételt kapott.

3. Párbajbirák csak azok lehetnek, akik a negyvenéves kort betöltötték.

4. Az ellenfelek és a segédek a párbajbiróság itéletének tiszteletbentartására kötelezvék.

Aki nemcsak elméletileg itéli meg a párbajkérdést, hanem gyakorlati szempontból is tudja azt méltányolni, az kénytelen lesz elismerni, hogy e szabályoknak közkötelezővé tétele által a párbajok száma rendkivül nagy mértékben meg fog csappanni s a mérkőzés csak olyan esetekben fog előfordulni, amelyekben tényleg komoly ok van rá. Igaz, hogy ily módon a becsületbeli ügyek elintézése némileg hosszadalmassá és bonyolódottá válik, de ez a körülmény számba sem jöhet akkor, sőt inkább kivánatos is, amikor két tisztességes férfiu élete és esetleg családok sorsa forog kockán.

Minthogy azok a szabályok, amelyeknek tekintetbevételével a becsületbeli ügyeket intézik, nem törvényerejüek és csak a társaság részéről való elismertetés és a hosszu idő óta követett gyakorlat révén lett kötelező erejük, megeshetnék nagyon könnyen, hogy ez uj szabályokat egyesek nem respektálnák; azonban ez hamarosan megváltoznék, mert hiszen, amint már hangsulyoztuk, becsületbeli ügyekben jártas és tekintélyekül elismert férfiak állanának sorompóba e reformért, maguk a szabályok pedig lovagiasak, emberségesek és józanok.

Itt tulajdonképpen csakis arról az elvről van szó, mely a német hadseregben a tiszti becsületbiróságok illetékességének a párbajügyekre való kiterjesztése következtében máris megvalósult. Ott ugyanis kötelessége a segédeknek, hogy minden becsületbeli ügyet a becsületbiróság elé terjeszszenek, mely azután a párbaj szükségességének kérdésében dönt. Ennek az óvórendszabálynak köszönhető, hogy — amint ezt Gossler hadügyminiszter nemrégiben a német birodalomtanácsban kifejtette — a német hadseregben 1897-ben csak négy, 1898-ban három, 1899-ben nyolc, 1900-ban négy, 1901-ben öt párbaj volt, és bár ez a statisztika valóságos meglepetésszámba megy, azért a német hadsereg tisztikarának lovagiassága mégis köztudomásu. Milyen másképpen festenének a számok, ha a párbajügyek nem volnának a becsületbiróságok alá rendelve. Amit azonban a katonai becsületbiróságok el tudtak érni, azt komoly dzsentelmének-ből összeállitott polgári párbajbiróságok is megvalósithatják, sőt itt a helyzet még sokkal kedvezőbb, minthogy azok sokkal függetlenebbek, mint a katonai fórumok, melyeket könnyen megzavarnak és befolyásolnak katonai természetü mozzanatok. Állandó polgári becsületbiróságok ama társadalmi réteghez képest, melyből kialakulnak, nem volnának mentesitve kizonyos egyoldalusságtól, s az egyoldalusság csakis az olyan ad hoc megválasztott biróságnál fog hiányozni, amilyent javaslatba hoztunk.

Ez az, amit a megindult párbajellenes mozgalom alkalmából elmondani akartunk. Kétségtelenül elismerés illeti a vezetőket azért, hogy azon a téren, ahol a társadalom oly szigorunak és hozzáférhetetlennek látszik, csak meggyőződésüket követve, bátran exponálják magukat. Oly értelemben, hogy a párbaj egészen kiküszöböltessék, nem fognak eredményt elérni. Hiába lesz minden fáradozás. Legyenek a nevek, melyek a mozgalmat fedezik, bármennyire tiszteletreméltók, azért az egész társadalmat még sem képviselik, de sőt még egyes csoportokat sem. Gyakorlati értéke a párbajellenes mozgalomnak, amint ezt már hangsulyoztuk, csak ugy lehet, ha nem a párbajok kikü-

---

ugyan tanuim?! A feleségem, a kis sógornőm nem igazi tanuk.

Az unokabátyám! A volt ispán. . . . Egy állás nélkül lévő ember, aki hónapok óta itt lézeng a fővárosban kenyér nélkül.

Hiszen ez inkább *büntársnak* illik bele a rémregényem keretébe, mint *mentő-tanunak!*

És oda kerülök a világ legrettentőbb helyére, a vádlottak szégyenpadjára, ártatlanul, de a legnehezebb gyanuokokkal terhelten, a volt ispánnal együtt, akit szerencsétlen sorsa hozzám vetett, mikor a pénzeslevélhordó nálam járt a harminchat filléres pénzesutalványnyal. . . .

A tárgyalás napokon át folyik. . . . Szembesitenek a pénzeslevélhordóval, ki a nagy gonosztévők vakmerőségével rám szegzi vizenyős szemeit és hidegvérrel a szemembe mondja. . . .

Következik a vád- és a védőbeszéd. A törvényszék tagjai aztán visszavonulnak itélethozatalra. A hallgatóság tagjai, amelyek a szorongásig megtöltötték a tárgyalótermet, zsibongva vonulnak ki az Alkotmány-utcai törvényház széles folyosóira s miközben jóizüen falatoznak, tippelnek az itéletre. Sokan közülök fogadnak a felmentő-, sokan a marasztaló itéletre . . .

És én?! — — —

— — — De a pénzeslevélhordó becsületes ember volt. A rémregény csak az én irói fantáziámban született meg s mialatt én a szobámban a hideg verejtékgyöngyöket törölgettem a homlokomról, nehéz emeleteket mászkált fel és le és mindenütt becsületesen leadta a pénzt, mely után az emberek olyan mohón szomjaznak.

Az Isten áldja is meg érte! Ő volt nekem a legnagyobb jóltevőm az életben, akire mindig — borzadva fogok visszaemlékezni!

———

MOLL SEIDLITZ POR felülmulhatatlan **házi szer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **MOLL** készitménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SO Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyébb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. **MOLL** készitmény kérendő.

szöbölését, hanem az ok nélkül való párbajok megszüntetését tüzné ki célul. Ezt a célt a körülmények helyes mérlegelése mellett el lehetne érni nálunk is. A formula azonban, mely által a kérdés megoldandó volna, a körülmények komoly és lelkiismeretes mérlegelésén alapuló felfogásunk szerint az, amelyet javaslatba hoztunk, hogy minden párbaj a két ellenfél által alakitott párbajbiróságnak alája rendelendő. Aligha fogunk tévedni abban a föltevésben, hogy a párbajszabályok ily irányu megváltoztatása legalább felére szállitaná le a párbajok mostani számát, és egy csapásra elvesztené komoly jelentőségét a ma is annyira találó mondás, hogy nem a kardok, nem is a pisztolyok ölnek, hanem a párbajsegédek.

BELFÖLD.

A szabadelvüpárt ujéve. Az uj esztendő alkalmából *Széll* Kálmán miniszterelnököt, mint értesülünk, a szabadelvüpárt nevében gróf *Andrássy* Gyula fogja üdvözölni, báró *Podmaniczky* Frigyeshez, a szabadelvüpárt elnökéhez pedig *Hódossy* Imre intéz beszédet.

A magyar-igeni mandátum. A magyar-igeni mandátum ellen beadott petició tárgyalását ma folytatták a kir. Kurián. *Vavrik* elnök konstatálta, hogy a belügyminiszteriumtól beérkeztek az egri és diódi választói névjegyzékek, és a kérvényezők képviselőjét nyilatkozattételre kérte fel.

Dr. *Dani* Vilmos a kérvényezők képviseletében kéri az érvénytelenség kimondását, miután a választói névjegyzékek tanusitják, hogy Werner Gyula ezekben fölvéve nincs.

Sámuel Lázár előadja, hogy *Werner* Gyula időközben *lemondott* a mandátumról, s kéri az eljárás megszüntetését.

Az *elnök* konstatálja, hogy e pillanatig a Kuriához nem érkezett hivatalos értesités a lemondásról, s erről csak a hivatalos lap mellékletéül megjelenő országgyülési tárgyalásokból van tudomása.

Dr. *Dani* Vilmos azt fejtegette, hogy a képviselői mandátumról való lemondás nem jelenti még szükségképpen a képviselői minőség megszüntét. Fejtegetései révén arra a konkluzióra jut, hogy a mandátumot meg kell semmisiteni és a választás védőjét kell a költségekben marasztalni.

Sámuel Lázár kéri a képviselőháztól a lemondásról szóló értesités beszerzését.

A Kuria tanácskozása után *Vavrik* elnök konstatálja, hogy ujabb tudakozásra is azt az értesitést kapta, hogy a képviselőház átirata nem érkezett be. Miután azonban a hivatalos lap mellékletében e lemondásról emlités van téve, *hivatalból meg fogja keresni* a képviselőházat és ez alapon fog a Kuria azután intézkedni.

Időközben megérkezett a képviselőháztól a lemondást tudató átirat, de ez már nem változtatott a Kuria határozatán.

Az iskolaorvosi ankét után. Az iskolaorvosok ankétjére, amelyről mai lapunk is megemlékezett, egy budapesti gyakorlóorvos hozzánk küldött levelében nagyon figyelemreméltó észrevételeket tesz. A levél igy szól:

A kultuszminisztériumban lefolyt iskolaorvosi ánkét után a közegészségügyi egyesület iskolaorvosi szakosztályában erős kritikát gyakoroltak azon reformterveken, amelyek az iskolaorvosi szakképzéssel foglalkoznak. Különösen kikeltek a felszólalók az ellen, hogy az eddig megtartott speciális kurzusokat elakarják hagyni.

A felszólalók legnagyobb részben most is előadói a kurzusoknak, de rendszerint üres falaknak beszéltek ami természetes is, mert ezek az ambiciózus előadók oly tárgyakat adnak elő, amelyeket minden jóravaló orvosnak tudni kell, amelyeket mindenki egyetemi tanulmányideje alatt elsajátithat, vagy gyakorlata alatt, akarva nem akarva, elsajátit. Hallatlan nonsens p. o. az, hogy az egyetem által felavatott orvosdoktort, aki akár a fővárosban, akár a vidéken folytat gyakorlatot, arra kényszeritsék, hogy a heveny-fertőző betegségekről előadásokat hallgasson. Nem láttunk még soha orvost, aki a kanyarót vagy vörhenyt fel nem ismerte volna!

De biztosithatjuk a jelenlegi előadó urat, hogy még mielőtt a fertőző betegségek magántanárává és igy e kurzus előadójává lett, minden gyakorlóorvos és mindazok, akik ezeknek sorából iskola-orvossá lettek, a fertőző betegségeket az ő segitsége és előadása nélkül is felismerték. Ugyanezeket mondhatnám el a többi előadó urnak. Legyenek nyugodtak a fogászat, a beszédhibák és élősdi bőrbajok stb. előadói. Az iskolaorvosok — ugy mint eddig — ezentul is a szuvas fogu, dadogó és ekcémás gyermekeket a megfelelő orvosokhoz fogják küldeni gyógyitás céljából, az ő kursusaik nélkül is. De különben miként sajátitották el az előadó urak nagy tudásukat? Legyenek tehát kegyesek és engedjék meg, hogy orvostársaik is elsajátithassák a tudományt ott, ahol nekik tetszik és koncedáljanak orvostársaiknak is annyi képességet a továbbmivelődésre, amennyit az előadó uraknak Isten és az egyetem adományozott.

Szerencsére a közoktatásügyi miniszter nemcsak a felháborodott előadó urakat, de ugy hiszszük, az egyetemi orvosi kart is meg fogja hallgatni.

Visszavont petició. *Kisjenőről* táviratozzák, hogy a báró *Bánhidy* Antal mandátumát megtámadó peticiót, amelyre nézve tudvalevőleg a Kuria már elrendelte a vizsgálatot, ma a kérvényezők *visszavonták.*

Politikai mozaik.

Budapest, december 21.

Közeledik az ujesztendő, amely a politikai kalendáriomnak is nevezetes dátuma szokott lenni az *ujévi beszédek* hagyományos szokásánál fogva. Azok a szónoklatok, amelyeket a politikai pártok, kivált a szabadelvüpárt ujévi tisztelgései kicserélni szoktak, gyakran fontos politikai tartalommal terhesek és nem egyszer voltak már komoly fordulatok jelzői, vagy éppen okozói. Olykor maga a beszéd csinál galibát, máskor egy tapintatos, helyes ujévi szózat komoly válságok elháritásának lehet részese.

Mindakét esetre van példa a közelmultból. Mindenki emlékszik még arra a kellemetlen zavarra, amely a tavalyi ujévi beszéd nyomán támadt egy idézet miatt. Az a rosszul alkalmazott citátum akkor majd hogy meg nem bontotta a szabadelvüpárt harmóniáját és csak nagynehezen sikerült kimagyarázni; és szükség volt *Széll* Kálmán egész egyeztető, elsimitó képességére, hogy az elszólás következmények nélkül maradjon.

Az idén szerencsére ki van zárva minden baj. Mindenekelőtt azért, mert az ujévi szónok személye a lehető legszerencsésebben van megválasztva. *Széll* Kálmánt a párt nevében gróf *Andrássy* Gyula fogja üdvözölni, akiről tudva van, hogy az uj rendszer előkészitésében és diadalában milyen előkelő része volt és hogy mennyire átérzi ennek a rendszernek a szellemét és a hivatását. Szerencsés és hivatott tolmácsa lesz ő a párt érzületének és hangulatának különösen most, mikor az egybeforradás folyamata a választási harc tüzében véglegesen befejeződött. Annyira véglegesen, hogy nem lehetne rá többé hatással semmiféle citátum, semmiféle elszólás.

A közelmult másik emlékezetes ujévi köszöntője a gróf *Tisza* Istváné volt, a Bánffy-uralom bukásának küszöbén. A minap tudvalevőleg célzott rá a miniszterelnök, hogy része volt ennek a beszédnek az előkészitésében. Akik emlékeznek azoknak az időknek a történetére, ennek is arra a részére, amely nem a nyilvánosság előtt játszódott le, azok tudják, hogy mi része volt *Széll* Kálmánnak az eldje előtt lefolyt utolsó ujévi tisztelgés rendezésében.

Az a politikai ujesztendő nagyon kinos, nagyon veszedelmes auspiciumok között köszöntött be. Itt volt az *exlex.* Az egész helyzet merő bizonytalanság. A *Lex Tisza* kisérletének a kudarca be volt ugyan fejezve; az *ischli klauzulát,* éppen *Széll* Kálmán fellépésére, a szabadelvüpárt zöme visszautasitotta ugyan, de még élt és erős volt a pártban az az irányzat, amely a hatalom megtartásáért mindenre kész volt, amely készebb volt az alkotmány épségét feláldozni, mint az uralomról lemondani, amely a kibontakozás, a békéltetés politikájával a gyülölködés, a bosszu politikáját helyezte szembe. Több volt akkor kockán, mint a kormány poziciója, vagy a többség uralma. És hogy a harcias áramlat közel volt ahhoz, hogy felülkerekedjék és egy elszánt kirohanással mindent elrontson, erre vallott a miniszterelnököt üdvözlő szónok megválasztása is gróf *Tisza* István személyében. Ekkor történt, hogy *Széll* Kálmán meghivta magához gróf *Tisza* Istvánt, aki egy igen nevezetes délutánt töltött Magyarország mostani miniszterelnökének muzeum-utcai lakásán. A két politikus beszélgetésének természetesen senki sem tudhatta a tartalmát rajtuk kivül, de az eredmény nyilvaló. *Széll* Kálmán közbelépésére *Tisza* István ujévi beszédében minden harcias akcentustól tartózkodott, sőt békéshangu nyilatkozatai hozzájárultak a kibontakozás megteremtéséhez. Széll Kálmán közbenjárásának volt az eredménye az is, hogy báró *Bánffy* Dezső egy ilyen békés szónoklat meghallgatására és viszonzására megnyerhető volt.

És ezek után bárkinek bármilyen véleménye legyen is a Tiszák befolyásáról, azt az egyet csak a történeti igazság rovására lehetne tagadni, hogy a *Lex Tiszával* és társaival komplikált helyzet gyógyitásában egy *Tiszának* is része volt.

Két egymásután következett politikai ujév példájával demonstrálódott, ime, hogy minálunk milyen fontos szerepet állapitott meg az ujévi beszédeknek a hagyomány. A harmadik ujesztendő hála Istennek olyan, hogy nem kell várnunk az ujévi tisztelgéstől sem megváltást, sem veszedelmet, csak egy-egy szép, érdekes, tartalmas szónoklatot. És bizonyára lesz is részünk benne.

*

Nem méltányolta a magyar közvélemény elegendőképpen azt a nevezetes eseményt, hogy magyar ember lett a monarkia vatikáni nagykövete. Pedig csak egy kicsit jobban el kellett volna gondolni, hogy milyen helytelen, sőt oktalan és káros dolog volt az, hogy eddig osztrák ember képviselt bennünket a pápai udvarnál. Nem szólunk éppen gróf *Revertera* személyéről, noha ez sem volt a legalkalmasabb arra a nagyfontosságu tisztségre. Nem azért, vagy nemcsak azért, mert öreg volt és gyenge, hanem egyéb okokból is. Ezek közé soroljuk mindjárt azt, hogy a felesége görög-keleti vallásu, ami egyátalán nem volt alkalmas körülmény arra, hogy megnyerje a Szentszék gráciáját. A legfőbb oka az ő alkalmatlanságának mégis az volt, hogy a magyar dolgokban tökéletesen tájékozatlan volt. Nem volt annak az öreg urnak még csak halvány sejtelme sem Magyarországról, magyar közjogról, magyarországi eseményekről, emberekről és viszonyokról. Az a politikus, akitől ezt a jellemzést kapjuk, 1893-ban, XIII. *Leó* ötvenéves püspöki jubileuma alkalmával Rómában járt és fölkereste gróf *Reverterát.* Akkor volt Magyarországon az egyházpolitikai harc kitörőben. Gróf *Csáky* Albin már kibocsátotta az elkeresztelésekről szóló rendeletét, a Csáky-féle rendelet ellen már megindult az ellenállás *Molnár* János komáromi parókiájáról, és gróf *Apponyi* Albert éppen akkor mondta el azt a hires egyházpolitikai beszédjét, amelyben Magyarország házasságjogát nagy szemétdombnak nevezte s a házasságjog egységes rendezését és házassági perekben az állami juriszdikciót sürgette, elfogadván *Irányi* Dániel ismeretes határozati javaslatát, amelyet aztán e beszéd hatása alatt az egész képviselőház elfogadott. Az illető politikus, Reverteránál járva, szóbahozta ezeket a komoly eseményeket és elbámult, mikor tapasztalta, hogy a nagykövet mennyire nem tud semmiről semmit, mennyire nincs tájékozva sem a Magyarországon történtekről, sem az Apponyi beszédjének a jelentőségéről.

Ilyen volt gróf *Revertera.* De akármilyen lett volna is egyénileg, mégis baj lett volna már magában véve az is, hogy osztrák ember volt a vatikáni nagykövet. Egyenesen a viszonyok természetes logikája követelte volna meg, hogy Magyarországot magyar ember képviselje a Szentszékkel szemben. Ausztriában egyházpolitikai bonyodalmak körülbelül elképzelhetetlenek, a pápai udvarral való differenciák nemkülönben. Ausztria harminc millió lakosának kilenctizedrésze katholikus; ez kizárja az egyházpolitikai belső surlódásokat; a szentszékhez való viszonya a Concordatum alapján épült fel, ez kizárja a pápai udvarral való differenciákat. Ellenben Magyarországon a lakosságnak csak körülbelül felét teszik a katholikusok, az egyházpolitikai bonyodalmakra tehát a felekezeti viszonyok bőséges alkalmat adnak; a magyar királyság apostoli jogai viszont a pápai udvarral szemben szorulnak nem egyszer védelemre. Ember legyen az, még pedig a magyar közjogban járatos magyar ember, aki ilyen viszonyok közt megállja a helyét a Vatikánnál. Sőt ezek a viszonyok nagyon is megfontolandónak mutatták

már korábban azt a kérdést, hogy nem volna-e helyénvaló a pápai udvarnál *külön magyar külügyi képviselet* szervezése. A hatvanhetediki kiegyezés értelmében különben is csak azok a külügyek közösek, amelyek a monárkia két államát együttesen és közösen érdeklik. A kultuszügyek pedig nem tartoznak ezekhez, hanem kizárólag magyar ügyek. A törvény szerint mindazonáltal a külügyi *képviselet* közös. A kérdést tehát nem volt opportunus bolygatni, ellenben a közelmult tanulságainak okos értékesitését, a helyzet konzekvenciáinak elismerését üdvözölhetjük most gróf *Széchen* Miklós kinevezésében.

Gróf *Széchen* Miklós nemcsak magyar ember, hanem erős magyar érzésü ember. Hogy erős katholikus érzésü is, az a *pápai udvarhoz* való küldetésénél csak előnyös kvalifikáció, mert a helyzetét erősiti *ott*. Itthon elég megnyugvás lehet az, hogy a magyar közjog alapos ismerője, kiváló diplomata és kifogástalan hazafi. Kinevezésével Magyarország sokat nyert, Ausztria pedig semmit sem veszitett. Mert Ausztriának ott nincs vesziteni valója, nekünk ellenben sok mindent kell visszanyernünk, amit eddig elveszitettünk.

*

Visszatérve a belpolitikára, csak egy-két szóval jegyezzük fel, hogy ismét mengindult a tömeges főispán-irtás — az ellenzéki sajtóban. A valóság pedig az, hogy a legközelebbi jövőben lesz ugyan egy-két főispánváltozás, de nem annyi, amennyit az ellenzék remél, vagy inkább óhajt. Hogy kik mennek, arról még most nem lehet pozitivumot irnunk. Az azonban egészen bizonyos, hogy nem lesz a távozók között sem a *nógrádi*, sem a *szolnok-dobokai* főispán, Hogy az előbbiről szó sincs, azt mindenki megérthette *Széll* Kálmán beszédéből, amelylyel legutóbb a nógrádi állapotokról szólott; az utóbbiról *volt* ugyan szó, de a dolog már elintéződött, még pedig ugy, hogy a mostani főispán a helyén marad.

KÜLFÖLD.

Nemzetközi etiketkérdések. Arról van szó, hogy az olasz királyi pár tavaszszal meglátogat néhány európai udvart, nevezetesen meglátogatja az angol királyt, a német császárt, az orosz cárt, a francia köztársaság elnökét és — ami minket legközelebbről érdekel — meglátogatja *Ferenc József* királyt is. Csak az a kérdés, hogy hol. Azok a hirek, amelyek erről a kérdésről eddig nyilvánosságra kerültek, nem felelhetnek meg az igazságnak, mert *Magyarország egyenes megsértését jelentenék*, ami sehogy sem lehet célja egy udvariassági aktusnak. E hirek körülbelül a következőkben foglalhatók össze:

A *Ferenc József* király meglátogatására vonatkozó kérdést élénken tanulmányozzák a római illetékes körök. Ha a bécsi látogatás a pápa magatartása miatt lehetetlenné válnék, ugy akként szándékoznak a kérdést megoldani, hogy *Viktor Emánuel* király esetleg *Budapesten vagy Ischlben, vagy esetleg egy vadászkastélyban* látogatná meg *Ferenc Józsefet*, aki ebben az esetben *nem Rómában*, hanem Firenzében, Nápolyban, San Rossereben, vagy Stupinigiben adná vissza a látogatást.

Ha ez a módozat egyáltalán szóba került, ugy már ez magában véve is sulyos sértést jelent Magyarországra nézve. Elvégre Magyarország fővárosa semmi módon sem kerülhet párhuzamba vagy alternativába egy vadászkastélylyal. Ha igaz, hogy a pápa beavatkozása folytán *Ferenc József* nem látogathatja meg *Viktor Emánuelt* Rómában, *Viktor Emánuel* székesfővárosában, akkor az olasz királynak teljes joga van ahhoz, hogy *Ferenc Józsefet* se látogassa meg székesfővárosában. De, hogy *éppen ennélfogva Budapesten* látogassa meg, az a legnagyobb nonszensz, mert *Budapest épp ugy székesfővárosa Ferenc Józsefnek, mint Bécs* s ebben a kérdésben a két város hajszálnyit sem különbözik egymástól. Ezt tudnia kell a bécsi olasz nagykövetnek s a római osztrák-magyar nagykövetnek is. S reméljük, hogy tudják mind a ketten. Azért szeretjük hinni, hogy az egész hir csak puszta kombináció.

Lengyelek és németek. A wrescheni itélet kellemetlen utóhatásai mind erősebben jelentkeznek német és lengyel földön. Lembergben a tartománygyülés radikális pártjai *nagy vitát akarnak kezdeni* a wrescheni eseményekről és a galiciai tüntetésről. A helytartó és a tartományi marsal mindent elkövetnek, hogy a radikálisokat ettől a szándékuktól eltéritsék.

Németországban is megerősödik a lengyel tüntetésekre való reakció. A berlini egyetem a reakció főfészke. *Schiemann* tanár tegnapi felolvasásához a *rendőrség nagy asszisztenciát küldött* ki, nehogy a mult heti tüntetések megismétlődjenek. *Schiemann* következőképp kezdte előadását:

A tegnapelőtt megtartott lengyelellenes tiltakozó gyülésen ugyanolyan méltóságns és tárgyilagos módon tiltakoztak a németellenes tüntetések ellen, amilyen magatartással kell elbánnunk azokkal, akik előadásomat megzavarni igyekeztek. A német egyetemekre bárki beiratkozhatik, aki komoly tudományra akar szert tenni s mi szives vendégszeretettel is fogadunk mindenkit, aki hozzánk jön, de ezektől viszont megkövetelhetjük, hogy ne éljenek vissza ezzel a szeretetünkkel. Azok, akik nem respektálják a mi erkölcseinket szokásainkat: azoknak nincs mit keresniök a mi körünkben. Mi azt akarjuk, hogy a német diákok szokásai uralkodjanak az egyetemeinken, ne pedig *holmi származta szokások!*

Schiemann ez utóbbi kijelentését zajos helyeslésel fogadták, mire a tanár áttért felolvasásának tulajdonképpeni tárgyára: az 1830. évi lengyel mozgalom ismertetésére. A felolvasás befejezése után megismétlődtek a zajos tetszésnyilvánitások.

Graudenzből irják, hogy a *Graciadzka* cimü lengyel lap szerkesztőjét, *Rozanovitz* Szaniszlót tegnap *Kuner* német kanonok megsértése miatt *egy évi fogházra itélték* és szökés gyanuja miatt *rögtön letartóztatták*.

*Pétervár*ról jelentik, hogy a hivatalos lap közlése szerint azt a huszonegy diákot, akik Varsóban a német konzulátus házáról letéptek a cimert, két héttől három hónapig terjedő fogházbüntetésre itélték.

A bolgár válság vége. A bolgár távirati ügynökség hivatalosan jelenti ma este, hogy a kormányválság véget ért, s a *Karavelov-kabinet megmaradt* hivatalában. Minthogy Karavelov a kölcsön meghiusulása miatt lépett vissza, hivatalban maradása nyilván azt jelenti, hogy Bulgária pénzügyi válsága megszünt, akár mivel sikerült a francia és az orosz bankokkal valaminő pénzügyi modus vivendit elérni, akár mivel *Klementina* anyahercegnő, kinek Szófiába érkezése tegnap jelezve volt, ismét, mint már sokszor, segitségére sietett a fia országának. A szobránye, mint táviratunk jelenti, nyomban összeül.

A délamerikai kavarodás. Buenos-Ayresből jelenti egy távirat: Itt *hazafias liga* alakult és ennek örömére sok ezer fiatalember körmenetet rendezett a városban. Hazafias tüntetésekkel és *harcias kiáltásokkal* bejárták az utcákat és elvonultak az elnök lakása előtt. A *Nacion* cimü lap azt irja, hogy Uruguay nagy gonddal igyekszik megőrizni semlegességét konfliktus esetén. Ugyanigy tesz a braziliai kormány is. Brazilia azzal a tervvel foglalkozik, hogy *öt-tiz millió font sterlinget fordít hadihajók vásárlására*. Peru és Bolivia *hasonló előkészületeket* tesz. *Roca* elnök januárban szemlét fog tartani az akkor mozgósitandó csapatok fölött.

Tripolisz megszállása.

Budapest, december 21.

Jól értesült forrásból jelentik, hogy *Olaszország formális egyezséget kötött Franciaországgal*, amelynek értelmében Franciaország beleegyezik abba, hogy *Olaszország megszállja és birtokba vegye Tripoliszt*.

Ha ez a hir valónak bizonyul, ugy Olaszország ügyes diplomatái az olaszoknak egyik régi vágyát teljesitették, aminek következményeihez gratulálhat magának az országban nem nagyon népszerü *Viktor Emánuel* király és kormánya. De van ennek a meglepő fordulatnak más oldala is. A két latin nemzet egyezsége hirtelen a legaktuálisabb kérdések közé sodorja nemcsak a tripoliszi kérdést, hanem egész Eszakafrika temérdek megoldatlan politikai problémáit. Sorra kerül majd Marokko, Tunisz, sőt minden valószinüség szerint Egyiptom is. Ebben az esetben Tripolisz az az ütőkártya, amelyet Franciaország most Anglia elé vet s amelyre Angliának aligha akad tromfja.

Tripoliszra, vagy egyáltalán bármely északafrikai gyarmatra régóta fáj Olaszország foga. Ez a vágy vezette *Umberto* királyt a szerencsétlen abbessziniai hadjáratba, ez kisérlette meg vele Tunisz diplomáciai megkaparintását. Mind a két vállalkozás csütörtököt mondott. Az előbbi az olasz hadvezetőség hibájából, a másik meg Franciaország ügyes fogásain szenvedett hajótörést. Hogy most éppen Franciaország az, amely Olaszországot a birtokszerzésben segiti, nevezetes egy momentum, amelynek kell, hogy mélyebb oka legyen. A mélyebb ok bizonyára a francia-angol antagonizmusban keresendő, amit szivesen szit Oroszország, a franciák szövetségese.

Mit nyer Tripoliszszal Olaszország? Erre nézve csak egy szakember válaszát ösmerjük: cavaliere *Motta*-ét, aki sok éven át olasz főkonzul volt Tripoliszban. 1900. október végén *Motta* erélyesen óvta Olaszországot, nehogy Tripoliszt megszállja, mert Tripolisz birtokban tartása — ugymond — legalább 100.000 főnyi hadsereget köt le, s a katonák számára még az élelmiszereket is Olaszországból kellene szállitani.

Olaszország eddig is olasz iskolákat tartott fönn Tripoliszban, ezek évenkint 100.000 frankjába kerülnek Olaszországnak. Itália azonfelül drága pénzen külön hajójáratokat tart fönn a tripoliszi kereskedelem föllenditésére. Mindennek ellenére az olasz kolónia nagyon csekély számu és éppen nem virágzik.

Más dolog, ha a megszállást politikai és sztratégiai szempontból tekintjük. Itt kétségtelenül jelentékeny sulya van ennek a várható eseménynek.

Bécs, december 21.

A *Wiener Allg. Zeitung* közlése szerint diplomáciai körökben hire jár, hogy Franciaország és Olaszország közt formális egyezmény jött létre, amelyben Franciaország kötelezi magát arra, hogy nem gördit akadályokat az elé, ha Olaszország bármily formában megszállaná *Tripoliszt*. Az egyezményben Franciaország anyagi támogatást helyez kilátásba Olaszország részére, ha nehézségekkel találkoznék e tervének keresztülvitele közben. Ez a klauzula egyáltalán nem irányul az európai koncertben résztvevő hatalmak egyike ellen sem. A tripoliszi kérdés tehát legközelebb akuttá fog válni. Olaszország protektorátus formájában fogja hatalmába keriteni Tripoliszt.

A délafrikai szabadságharc.

London, december 21.

A *Daily News*-nak azt jelentik Johannesburgból, hogy néhány nap mulva *fontos események várhatók*. *Botha* a mult szombatra gyülésre hivta össze a burghereket, hogy a helyzetről tanácskozzanak és nézetüket *De Wettel* és *Steynnel* közöljék. *Delarey* az előző szombaton Klerksdorp szomszédságában a saját burghereivel tanácskozott, de a tárgyalás folytatását a következő vasárnapra halasztotta. A boer kormány Belfast és Watervalboven között átment a Delagoa-vasuton és *Joubert* Dávid parancsnokkal északi irányba vonult, s az a hir van elterjedve, hogy Middleburgot meg akarják támadni. *Botha* János, *Pretorius*, Jan *Luvenagee*, *Strydom* és *Wolmarans* a mult héten megkisérlették embereiket koncentrálni; mozdulatuknak az volt a célja, hogy *Botha* Lajos seregével a Delagoa-vasuttól délre egyesüljenek. Még nem lehet tudni, vajjon ez a hadmüvelet sikerült-e, de ha sikerült, ugy *Botha most egymaga körülbelül hatezer emberrel rendelkezik*. Ugy látszik, hogy a boeroknak most az a céljuk, hogy az összes apróbb komandókat *három nagyobb hadtestté vonják össze*. Az egyik hadtest, amelyről az imént szóltunk, *Botha* parancsnoksága alatt fog állni. Ez a hadtest *tizennégy ágyuval* van fölszerelve és minden tekintetben olyan állapotban van, hogy *nagyobb angol haderő ellen is tud operálni*. A másik két hadtest *De Wet* és *Delarey* vezetése alatt fog állani és ezek mindegyike *körülbelül négyezer főből áll*. Ezenkivül még Fokföldön is van körülbelül *tizezer ember*, de ezeket egyelőre apróbb kommandókban hagyják meg.

London, december 21.

A *Daily News* jelenti Standertonból 18-iki kelettel: Ot boer, aki valószinüleg táviratokat vitt *Bothától*, szombaton átkelt a Vál folyón és dél felé tartott. *De Wet* Friksburg környékén egyesiti haderejét. Nem hiszik tehát, hogy megadná magát.

Hága, december 21.

A *Nederland-ügynökség* Johannesburgból a következő érdekes jelentést kapta:

Megerősitik a multheti délafrikai jelentést, mely szerint november első felében a Springs, Ermelo, Middelburg és Pretória közti vonalon *erős küzdelmek folytak le* és az angolok *három ezredest és kétezer embert vesztettek halottakban, sebesültekben és foglyokban*. Erről a csatáról a következőket jelentik: *Botha* Pretóriától északkeletre Renosterkop mellett szállt csatába az angolokkal, mely *az angolok nagy veszteségével végződött*. Ebből a csatából *ezer sebesültet hoztak Johannesburgba*, Ermelo mellett *300 angolt fogtak el a boerok*. A mult héten Springs mellett folyt le nagy ütközet.

Az angol hadseregben óriási a fegyelmezetlenség, melyet a következő eset is bizonyit. Egy ezredes azt a megbizást kapta, hogy egy boer pozicióit támadjon meg, ő azonban *megtagadta a*

parancs teljesítését, mert az adott körülmények közt az céltalan öngyilkosság lett volna. Közte és a parancsnokló tábornok közt vita támadt, ugy hogy *az ezredes tettleg bántalmazta a tábornokot.* Erre a csapat egyik része az ezredesnek, a másik rész a tábornoknak fogta pártját és igy az angol csapat kebelében *óriási veszekedés támadt.* Ezalatt a boerok megtámadták az angol csapatot és *nagy részét elfogták.* Az ezredest Kommatiportba küldték.

De Wet is küzdelmet folytatott Boshof mellett, aztán észak-keletre fordult, hogy *Bothával* egyesüljön. *De Wetnek legalább 6000 embere van.* A szerencsés véletlennek köszönhető, hogy *De Wet Kronstad mellett megkaparitotta Milner kormányzónak egész levéltárát*, amit a kormányzó után küldtek Johannesburgból Bloemfonteinba.

Delarey Koekemoernél, mely a Klerskop-johannesburgi vonalon fekszik, *600 angolt fogott el.* Mindez azt bizonyitja, hogy az angolok helyzete ugyanesak reménytelen.

Hága, december 21.

Az az angol jelentés, hogy január elsején az összes délafrikai vasuti vonalakon megkezdődik a rendes közlekedés, *nem igaz*, mert *Botha az egész Delagoa-vonalat megszállva tartja*, ugy hogy Middelburgtól északra nem mehetnek a vonatok.

Páris, december 21.

A *New York Herald* párisi kiadása egy beszélgelést közöl, amelyet levelezője *Wolmarans* boer megbizottal folytatott, aki most Utrechtben tartózkodik. Wolmarans megjegyezte *Rosebery* beszédére, hogy a boer megbizottak boldognak vallanák magukat, ha Anglia és a délafrikai köztársaságok kormánya megegyezésre jutna egymással. Ha Anglia képviselőket küldene Németalföldre és a boer delegátusokkal közölné a béketárgyalás alapjául szolgáló feltételeit, a delegátusok szivesen fogadnák ezeket a feltételeket és ezen az uton talán véget lehetne vetni a háborunak.

London, december 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Standertonból 19-iki kelettel: *Allenby* ezredes nemrég elfogott egy boer csapatot, amely Wolmarans törzstüzérségi parancsnok vezetése alatt áll. A csapat tüzérekből és a middelburgi kommandóhoz tartozó katonákból állott. A foglyok között van Pretorius törzstüzérségi őrnagy is.

London, december 21.

A *Times*nak jelentik Newyorkból: Október elsejétől november 30-ig 75.991 lovat és 153.050 öszvért küldtek Dél-Afrikába 13,483.052 dollár értékben.

HIREK.

Beteg törvény.

A beteg ember ne házasodjék. A beteg ember ne legyen apa, mivelhogy természetszerüen csakis beteg gyermekei lehetnek. Olyan nemzedékből pedig semmi haszna nincs e világnak, amely már a bölcsőben a kis testében lappangó nyavalyákban fetreng. Sőt az ilyen nemzedék egyenesen arra született, hogy sokszorozott mértékben népesitse be a világot született betegekkel és ez az emberiség épsége ellen intézett támadás. A beteg ember józan és ridegen kalkuláló jégcsappá váljék, ha égni, forrni kezd a szive s álmatlanok vagy rózsás álmuak lesznek az éjszakái és valami leányt talál magának, aki ha rámosolyog, hát azt hiszi, hogy az ég mosolyog reá. Az egészséges ember lehet gyönge, de a beteg legyen erős. A beteg ne az anyakönyvvezetőhöz szaladjon, hogy: hirdess ki minket, de mindjárt, engem meg Marit, hanem a klinikára, és vizsgáltassa meg magát abban az irányban, hogy szabad-e neki szerelmesnek lenni. Mit szólana hozzá a gyógyászat kis tükre, ha megnősülne? S hogy annál bizonyosabban utba ejtse a klinikát, mielőtt még Marinak elmondaná, hogy nem élhet nélküle, törvényt kell hozni ebben a tekintetben. — Ez bizony nem uj dolog. Annyira nem uj, hogy már a spártaiak lefőzték ebben a beteg ember ellen való védekezésben a mai embert. Azok azt mondták, hogy a beteg ember ne is éljen és a Tajgetószról sürün dobálták le a csak nemrégiben megszületett gyereket a vadaknak, amelyeket ilyenformán ők maguk szoktattak rá az emberhusra. S bizonyára az ő hatalmas orvosi készültségükben éppen annyi egészséges gyereket dobáltak a bestiáknak, mint a hány egészséges embernek megtiltaná a házasodást a mai orvosi vizsgálat, vagy a hány betegnek megengedné a szerelmet, a gyermeket, minden az egészségesek számára fenntartott terhet és áldást.

Itt van tudniillik a legérzékenyebb bibije annak a törvényjavaslatnak, amivel nemrégiben pár kis dél-amerikai államban próbálkoztak meg és amelyet most a cseh-országi orvosi kamara tárgyal. Arról van szó, hogy a házasulandó férfiaknak előbb bizonyitványt kell szerezni arról, hogy egészségesek-e, és csak ennek az alapján adhatja őket össze szerelmesükkel az anyakönyvvezető. — Ez bizony abszurdum Dél-Amerikában is, de Európában is, és pedig a legelső sorban azért, mert az ellenőrzés nagyon tökéletlen lenne. Nagyon sok lappangó betegség van, amit abban az állapotában nem ismernének föl egész bizonyosan az orvosok. Találomra pedig nem lehet senkit kirekeszteni abból a kettős életből, ami boldogtalanságnak bizonyulhat később, de amit boldogságnak képzel el, aki készül reá. S ha valaki egészséges a vizsgálat pillanatában, nem-e lesz beteg azután? Hol van erre a garancia? S van-e az orvosi tudománynak egy tökéletes bizonyosságu listája arra nézve, hogy micsoda nyavalyák örökölhetők és melyek azok, amelyek veszélytelenek a jövendő nemzedékre nézve. Ha nincs, hát hogy mernek efféle javaslatokkal előállani? Pedig hát nincs. Sokkal inkább a mai napra tartozó, a már jelentkezett elfojtását, továbbterjedését meggátló, a beteg ember javára szolgáló intézkedésekkel sincsenek egyöntetüleg tisztában, hogy értek volna hát arra, hogy a mai nemzedék bajával tökéletesen tisztába jöjjenek abban a tekintetben, hogy mennyiben érdekli az a jövő nemzedéket?

Aztán szeretném még azt a statisztikát is látni, amiben ki van mutatva, hogy az e pillanatban grasszáló nyavalyák hány százalékát örökölték a betegek és hányba csepentek bele csak ugy véletlenül, teszem fel egy grádussal hidegebb szél miatt, mint amennyit az ember általában elbir... Aztán szeretném még azt is tudni, hogy mi köze ahhoz akár a prágai orvosi kamarának, akár más nagyképü tudós kompániának, hogy tovább élünk-e ezer esztendővel, mint amennyi idő ki van szabva számunkra a jelen körülmények között, vagy nem? S ha igen, hát kinek van valami, akármicsoda haszna belőle? — Mig ezekre a kérdésekre nem kapok csupa olyan feleletet, ami megnyugtasson, én bizony egy embernek se állok utjába, hogy: te ne házasodj, neked ne legyen gyermeked. — Miért ne?

(Th.)

Budapest, december 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **A király a mükiállitáson.** Bécsből jelentik, hogy a király ma délben meglátogatta a Piskofféle szalont és megnézte a bécsi müvészek kollektivkiállitását. Ő felsége majdnem egy óra hosszat időzött a kiállitáson, azután a közönség lelkes ovációi között visszatért a Burgba.

— **Erzsébet főhercegnő házassága.** *Bécs*ből táviratozzák: A *N. Fr. P.* jelenti hogy *Erzsébet Mária* főhercegnő január 26-án, vagy 27-én *Windischgraetz* Ottó herceggel való egybekelése után a krajnai Veldes közelében levő s a Windischgraetz-család birtokán lévő Seebach kastélyba megy férjével. Az ifju pár nyolc napig marad ott, onnan pedig Sorrentón, Rómán és Nápolyon át Palermóba megy négyheti időzésre. Ezután Erzsébet főhercegnő férjével tiz napig Taorminában marad, majd Cataniába, Siracusába, Maltába és Turinba megy. Hazautaztában az ifju pár Nápolyt, Rómát és Firenzét érinti s április közepén visszaérkezik Bécsbe. A királynak a napokban történt elhatározása folytán Windischgraetz herceg feleségével Prágába költözik, ahol két évig lesz a helyőrség tagja.

— **Eljegyzés az uralkodóházban.** *Pozsony*ból táviratozzák, hogy ő felsége engedelmével *Mária Krisztina* főhercegnő, Frigyes főherceg legidősebb leánya jegyet váltott *Salm-Salm* Emánuel herceggel. A kézfogót ma este szük családi körben tartották meg Frigyes főherceg pozsonyi palotájában. A polgármestert az eljegyzésről hivatalosan értesitették, mire ma este annak intézkedésére, meghuzták a városháztorony nagy harangját.

— **Az egyetemi ifjuság tüntetései.** A *Tudomány-Egyetem* rektorának figyelmét is magukra vonták az egyetemi ifjak tüntetései és ma az egyetem rektori tábláján a következő hirdetmény jelent meg:

Amily örömmel tapasztaltam a lefolyt félévben, hogy az egyetem termeit sürün látogatta s a kollokviumokra nagy számban jelentkezett a hallgatóság, éppen olyan sajnálattal értesültem a hirlapokból, hogy némely ifjak a mult éjjeleken *alacsony rendü szórakozási helyek* ügyében vállalkoztak *olyan küldetésre, amely az egyetemi polgár magas szinvonalu feladataival és nehéz tanulmányaival összhangba nem hozható.* Az egyetem fegyelmi szabályzatának 80. §-a senkit sem vesz ki az alól a kötelezettség alól, hogy az egyetemnek, mint tudományos intézetnek jellege szigoruan megőriztessék és méltósága komolyan megóvassék.

Budapest, 1901. december 21.

Dr. Vécsey Tamás, rektor.

— **Gróf Apponyi Albert az uj országházban.** Gróf *Apponyi* Albert a képviselőház elnöke ma délelőtt *Tarkovich* József államtitkár, *Ney* Béla miniszteri tanácsos *Pekár* Gyula képviselő és *Andor* képviselőházi elnöki tanácsos kiséretében az uj országház épületet tekintette meg. Gróf *Apponyi* Albertet *Steindl* Imre müegyetemi tanár és *Steinhausz* László müszaki tanácsos fogadta, kalauzolták pedig *Csányi* József, *Burgbauer* Károly és *Szlágyi* János az épitkezés vezetői. A gróf megtekintette az üléstermet, az összes helyiségeket és teljes megelégedésének adott kifejezést.

— **Japán tudós Budapesten.** A magyar tudományos világnak érdekes vendége van pár nap óta. Dr. *Matsumura* Shonen japáni egyetemi tanár és kiváló tudós, aki messze Keletről azért jött Európába, hogy entomológiai kutatásait folytassa. Budapesten tiz hónapig marad és máris megkezdte tudományos buvárlatait a magyar Nemzeti Muzeumban dr. *Horváth* Géza igazgatóőr oldalán. A magyar entomológusok asztaltársasága, mely dr. *Uhrik* fővárosi orvos elnöklete alatt áll, tegnap lakomát rendezett a japon tudós tiszteletére, aki nagyon jól érzi magát Budapesten s valósággal el van ragadtatva a magyar tudományos intézmények által.

— **Vilma királynő és férje.** A hollandi rendőrség végre kézrekeritette azt az embert, aki a hollandi királyi párról rendszeresen terjesztette a legcsunyább hireket. Boroszlóból táviratozzák, hogy a *Schlesische Zeitung* bővebb adatokat kapott erről az emberről, aki sportszerüen üzte a lapok elültetését és a hollandi királyi pár gyalázását. A jó madár két év előtt Brüsszelben irnok volt a transvaali követségen. Már akkor gyanakodtak rá, hogy angol kém. Elbocsátották állásából s akkor aztán angol lapoknak küldözgetett hazug hireket a boer táborból. Ő volt az, aki nemrég a brüsszeli északi pályaudvaron az arra átutazó dr. *Leyds* aktacsomagját ellopta.

— **Hock János előadása.** A *Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületé*ben ma este előkelő közönség jelenlétében érdekes szabadelőadást tartott *Hock* János országgyülési képviselő. Előadásának tárgya ez a kérdés volt: *Mi az ember?* Témáját sziporkázó ötletekkel és mély filozófiával fejtegette Hock, akit a közönség lelkesen ünnepelt előadása befejeztével. Az előadást társasvacsora követte.

— **Munkácsy Mihály palettája.** *Munkácsy* Mihály özvegye *Kölnbe*ll elküldötte a *Nemzeti Muzeum*nak *Munkácsy* Mihálynak azt a festékes palettáját, amelyivel a nagy mester utóljára 1897. április 16-án festett. A paletta diszes keretben van, Munkácsy több ecsetjével. Az ajándékot a muzeum igazgatója, *Szalay* Imre miniszteri tanácsos a képtárban helyezte el.

— **Az indiskrét hivatalszolga.** *Berlin*ből táviratozzák: A büntetőbiróság ma tárgyalta *Voigt*nak, a kultuszminisztérium titkos irodája volt szolgájának bünpörét, aki 1894-től 1901-ig díjazás mellett közleményeket szolgáltatott a Londonba menekült dr. *Hamburger* hirlapirónak. *Voigt*ot a nyáron tartóztatták le, minthogy azonban nem lehetett konstatálni, hogy a vámtarifa ügyében elkövetett visszaélésben része volt, 5000 márka óvadék ellenében szabadlábra helyezték. A vádlott határozottan tagadta, hogy a vámtarifaügyben visszaélést követett el, de beismerte, hogy Hamburgernek más közleményeket szolgáltatott, minek fejében összesen vagy 400 márkát kapott. A biróság 3 havi fogságra itélte a vádlottat, aki köteles a kapott 400 márkát is beszolgáltatni.

— 2.200,000 korona kártyaveszteség. Az osztrák Jockey-klubban — mint tudósítónk Bécsből táviratozza — egy osztrák, illetőleg lengyel főur szerdáról csütörtökre való éjjel *2,200.000 koronát vesztett a baccarat-n.* Már napok óta rebesgetik az osztrák császárváros társaságaiban ezt a hirt s találgatják, hogy ki lehet a shampion-vesztes. Egy verzió szerint az illető főur gróf, akinek rengeteg birtokai vannak Oroszországban, mások azt beszélik, hogy osztrák arisztokrata. *Egy magyar sportsman,* aki *magyar országgyülési képviselő, egy millió koronát nyert,* a veszteség másik részét egy osztrák ismert főur seperte be. A vesztes mágnás nem tudta kifizetni az összeget, s *májusig haladékot kapott.* Beszélik, hogy az a főur, aki a kártyaveszteségek rekordját érte el, gróf *Potocky* József.

— A Budapesti Hivatalos Tanitótestület közgyülése. A *Budapesti Hivatalos Tanitótestület* ma tartotta alakuló közgyülését az uj városháza nagytermében. Ez a hivatalos egyesület már eddig is fönnállott a népoktatási törvény rendelkezése szerint, véleményadó fóruma volt oktatásügyekben a fővárosi hatóságoknak anélkül, hogy fölhasználták volna a tanácsát. Tavaly reformálták az alapszabályait ugy, hogy a kerületi tanitói körökre esik ezután a munka nagyobb része.

Jény József, az alakuló gyülés vezetésével megbizott elnök nyitotta meg az ülést. Röviden jelzi, hogy a szakembereknek ekkora tömörülése, mint amilyen a Budapesti Tantestületben összeállt, lehetetlen, hogy előbbre ne vigye a fővárosi iskolák ügyét.

Dr. *Verédy* Károly tanfelügyelő óhajtja, hogy az a hely, a közgyülésnek terme, ahol a fővárosi tanitóság ma összegyült és a fővárosi törvényhatóság annyira emlékezett meg a tanitóság érdemeiről, sarkalja arra az iskola embereit, hogy haladjanak. Hol van a haladás? Azon az uton, ahol az egyéni pedagógia helyét a szociális pedagógia foglalta el. A kenyérkeresetre való képesités röpke szónak látszik, pedig ma csak ebben a jegyben lehet sikeresen nevelni. Ilyan nehéz munkára a tanitóság legjobbjainak kell egyesülnie. A reakció és a radikalizmus mérkőzésének korát éljük. ezekkel szemben állitjuk fel a nemzeti humanizmus örökké igaz jelszavát. Irja föl ezt a tantestület lobogójára és vezesse diadalra a haladás eszméinek szolgálatában álló fővárosi tanitóságot. Következett az alakulás. Az elnök jelenti, hogy 1098 kötelezett tagja van a testületnek, négy szavazatszedő-bizottságot jelöl ki, hogy délelőtt, délután, estig a szavazást bevégezhessék.

A szavazás megkezdése előtt a következő felszólalások történtek: *Gorzó* Dénesné ugy tudja, hogy a tantestületben a tanitónők többségben vannak; a kandidálás mégis jórészt mellőzte a tanitónőket. Óvást tettek az ellen, hogy a polgári iskolai tanárok és tanitónők, bár szavazni akarnak, iskolai elfoglaltságuk miatt meg nem jelenhetnek, továbbá, hogy a tantestület önkéntes tagjai ezuttal még nem szavazhatnak. Ezzel szemben *Ember* János tanfelügyelő azt mondotta, hogy a szellem munkásaihoz nem illik a betükhöz való ragaszkodás. Nagy zajban indult meg ezután a szavazás. Az elnöki állásra legtöbb szavazatot, 307-et *Minke* Béla kapott, *Treitler* Károlyra esett 267, *Szána* Jánosra 227 szavazat. Minthogy abszolut többséget senki sem kapott, pótválasztásra lesz szükség, amely január 6-ikán lesz. Az alelnökökre, titkárra, jegyzőkre, pénztárosra, ellenőrre, gazdára, könyvtárosra, s az igazgató-tanácsra esett szavazatokat holnap délig fogják összeszámitani. A hivatalos listában előreláthatólag többrendbeli változtatás történik.

— Eltünt pénzügyi titkár. Sok jel arra vall, hogy *Marton* Dezső, a budapestvidéki pénzügyigazgatóság titkára eltünése óta több hétig lakott Bécsben. A bejelentő lapon csak gyermekelek nevét jegyezte föl és ezt azzal okolta meg, hogy csak néhány napig marad Bécsben. De Bécsből többször elutazott és ilyenkor több napig távol volt. Az utóbbi időben egy Bussmann Mária nevü asszony is költözött lakásába és mint e ház lakói beszélik, *Marton* ezzel az asszonynyal együtt gyümölcsccsel kereskedett. December 14-án mind a ketten a gyermekekkel együtt eltávoztak a lakásból, magukkal vitték holmijukat is és nem tértek többé vissza.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, hogy *Tiller* Samu főkonzul, a Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari egyenruha-szállitó cég tulajdonosa a részére a perzsa sah által kiváló szállitásokért adományozott Nap és oroszlánrend II. osztályát a csillaggal, elfogadhassa és viselhesse. Örömmel közöljük ezen hirt, mert ezen ritka kitüntetés, mely egy erre érdemes férfiunak jutott osztályrészül — nem a magánembernek, hanem a magyar iparnak szól. Az egyenruházat iparát Tiller alapitotta meg Magyarországon; fáradságot nem ismerő szorgalmával és szolid üzleti elveivel oly magas szinvonalra emelte vállalatát, hogy sehol sincsen párja a kontinensen. Tiller valódi „selfmade man", a magyar iparnak disze, mert a hazai iparnak és kereskedelemnek kitünő szállitásai révén nem csak a külföldön, de a tengereken tul is elismerést és dicsőséget szerzett, s közbasznu tevékenységért a király még 1896. évben a Ferenc József-rend lovagjává nevezte ki. Elévülhetetlen érdeme a cégnek hogy egyenruháit magyar posztóból, magyar munkásokkal varratja, minek folytán igazi hazafias missziót teljesit.

— Robbanás egy bányában. *Kassáról* jelentik: Az *olaszii* kőbánya Mária nevü tárnájában tegnap nagy szerencsétlenség történt. A tárna mélyében husz munkás dinamittal robbantja szét a hatalmas sziklatömböket és a leválóó kőkolosszusokot felaprózák. A robbanás idejében természetesen mindenkinek távoznia kell a tárnából. *Dluhár* János, *Kollár* István és *Técse* József azonban nem követték a szabályzat utasitásait s még a gyutacs égésekor is a veszedelmes helyen maradtak. Pár perc mulva óriási dörej hallatszott. Mire a füstfelhő szétoszlott, a munkások a tárnába hatoltak, ahol megtalálták három társuk reltenetesen szétmarcangolt holttestét. A szerencsétlenségről azonnal értesitették a bányavezetőséget, mely a csendőrséggel egyetemben megtartotta a helyszini vizsgálatot.

— Két nyilatkozat. Fölkérettünk a következő két nyilatkozat közlésére:

I. Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Kérem, szivesked jék alábbi nyilatkozatomat becsületem helyreállitása és az összes koholmányok megcáfolása céljából becses lapjában közölni. New Yorkban értesülve az ellenem Budapesten megindult és becsületemben meggyalázó hajszáról, azonnal haza jöttem a becsületemet védeni. Önként jelentkeztem a rendőrségnél, hol kiderüit ártatlanságom. Némely lap azonban ez ügyben állitólag tőlem származó St.-Franciskóból Kecskeméthyhez, mint kebelbarátomhoz irt levelekről is ir. Erre vonatkozólag kijelentem, hogy St.-Franciskoban soha nem voltam; Kecskeméthyt csak mint hivatalbeli kollegát ismertem, vele soha privatim nem érintkeztem és neki soha semmi néven nevezendő levelet nem irtam. Kijelentem ez alapon, hogy ez állitólagos levél folytán reám háramló rágalmazó föltevések semmisek.

Fenntartom magamnak a lépéseket arra nézve, hogy annak a levélnek a szerzőjét kideritsem és e galád merényletet a törvényben gyökeredző jogaimnál fogva, az ily emberrel szemben teljesen mellőzve a lovagias eljárást, megtoroljam és ellene büntenyitő feljelentést tegyek. Ezzel maradok a mélyen tisztelt szerkesztő ur alázatos szolgája: *Purt Ernő.*

II. A hirlapokban közölt különféle hiresztelésekkel szemben ezennel kinyilatkoztatom, hogy öcsémnek, Purt Ernőnek sem nővére, sem sógora nincsen, továbbá, hogy a legifjabb testvérnek, Purt Bélának kinek pénze mai napig is a budapesti árvaszéknél van letéve, én vagyok gyámja, és mint ilyen az ő nevében is kijelentem, hogy Purt Ernő tőlünk egy krajcárt sem sikkasztott.

Budapest, 1901. december hó 21-én.

Dr. Purt Iván.

— Álhirek Kecskeméthyről. Az esti lapok egy oderbergi táviratot közölnek, amely szerint az ottani rendőrség egy fiatal embert tartóztatott le, aki Kassa felől érkezett oda. A rendőrség azt hiszi, hogy az illető Kecskeméthy, mert a budapesti rendőrség által megküldött személyleirás teljesen ráillik az elfogott fiatal emberre. Az illető tagadja, hogy ő Kecskeméthy volna. *A budapesti rendőrség késő éjjelig az elfogatásról hivatalos értesitést nem kapott.*

— Halálozás. *Guth* Ferenc joghallgató tegnap 23 éves korában meghalt Budapesten. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz az uj temető halottasházából.

Kaill Antal, a *Hungária* fővárosi betegsegélyző és temetkezési egylet pénztárnoka 66 éves korában meghalt. Temetése vasárnap, e hó 22-én lesz az I., Anna-utca 1 szám alatti gyászházból.

— Torontáli tisztogatás. *Nagykikindá*ról táviratozzák: *Kaffka* László osztálytanácsos Szegő József városi nyilvántartót zugirászkodás miatt felfüggesztette és a községi biráskodás ügyvitelében talált rendetlenségek miatt *Serb* István városi tanácsos ellen elrendelte a fegyelmit. Ma Torontál-Tordáról egy küldöttség tisztelgett Kaffkánál, hogy a község kezelését is vizsgálja meg.

— Helyreigazitás. A következő helyreigazitó sorok közlésére kérettünk föl: A *Budapesti Napló* tegnapi számában Navratil tanár ünnepeltetése cimü hirében nevem mint asszistensé lett emlitve, továbbá: hogy a bemutatott eseteket „részben én operáltam volna." Legyen szabad megjegyeznem, hogy Navratil tanár urnak csak gyakornoka vagyok s a kérdéses eseteket nem operáltam. Ha tekintetes szerkesztő ur ezen kicsinyesnek látszó helyreigazitó soraimat közölni szives volna, kartársaim között sok félreértésnek vehetné elejét. Kitünő tisztelettel

Dr. *Körmöczi Zollán.*

— Az öngyilkos huszárkapitány. *Nagyvárad*ról táviratozzák: Az öngyilkossá lett *Révész* Bálint huszárkapitány életuntságból követte el végzetes tettét. *Horváth* őrnagyhoz és *Kabdebo* Sándor barátjához irt levelei is kitünik, hogy a szerencsétlen ember meghasonlott önmagával. Katonái nagyon szerették és tiszttársai szép jövőt jósoltak neki, mert képzett, törekvő katonatiszt volt és most készült a törzstiszti vizsgára.

— Vasuti katasztrófák. A Paderborn közelében történt vasuti szerencsétlenséget a mai táviratok még borzasztóbbnak tüntetik föl, mint a tegnapiak. A szerencsétlenség egy mai telegramm szerint igy történt: A gyorsvonat elhagyta a kleinkrugi kanyarulat előtt lévő utolsó őrházat, mire az őr tovább eresztette az utána jövő személyvonatot. A kanyarulaton tul a gyorsvonat elgázolt egy gazdátlan lovat s e miatt nyilt pályán megállt. A szabad-jelzés következtében a személyvonat, amelynek vezetője a köd és a kanyarulat miatt nem láthatta a gyorsvonatot, nekiment a gyorsvonat tológépének. Az összeütközés iszonyu volt. A tológép fölrepült és egyenest ráesett a gyorsvonat utolsó kocsijába, belesüppedt ennek a belsejébe, teljesen összezuzott mindent, ami benne volt és lángba boritotta padlóját. A romok alól kihuztak *nyolc halottat. Öt holttest még kilátszik a romok alól. Alkalmasint több halott* is van még a vonat romjai alatt. *Egy sebesült meghalt.* A mozdonyvezetők és fűtők mind megmenekültek.

Franciaországból is vasuti szerencsétlenség hirét jelentik. *Lyonban* a párisi vasut egyik vonata összeütközött a városi közuti gőzvasuttal. Sokan megsebesültek s három ember meghalt.

— A bécsi közuti vasut. *Bécs*ből jelentik: A városházán ma délelőtt az érdekelt pénzintézetek és vállalatok képviselői közt megbeszélés folyt a bécsi közuti vasut átvétele dolgában. A konferencia véglegesen megállapitotta a szerződés pontozatait. A községtanács pénteki ülésén határoz a szerződésről, mely azután jóváhagyás végett a 30-án összeülő alsóausztriai tartománygyülés elé kerül.

— Vidéki zsurnalisztika. A kolozsvári *Magyar Polgár*, a szabadelvüpárt erdélyrészi főközönye. január 1-étől kezdve uj szervezetet nyer. A lap élére mint főszerkesztő báró *Feilitzsch* Artur, a kolozsvári II. kerület ismertnevü országgyülési képviselője lép. Báró Feilitzsch kiváló politikai és társadalmi tekintély az erdélyi országrészben és a pártérdekeknek tesz önzetlen szolgálatot, amidőn a főszerkesztői állásra vállalkozik. A *Magyar Polgár* eddigi szerkesztője, *Ajtai* K. Albert ettől az állástól előrehaladt korára való tekintettel visszalép és jövőre csak a kiadói teendőknek szenteli munkásságát. A lap felelős szerkesztője *Hegyesy* Vilmos eddigi helyettes szerkesztő lesz, aki a vidék legrégibb hivatásos hirlapiróí közé tartozik és a szabadelvüpárt megalakulása óta állandó munkatársa a kolozsvári pártlapnak.

— Hajótörés. *Krisztiániá*ból táviratozzák, hogy a *St.-Olaf* sarporgi gőzös, amely Angliából szenet vitt Norvégiába, csütörtökön éjjel *Faerberg* mellett hajótörést szenvedett. A hajó néhány perc alatt teljesen összezuzódott. Tíz ember csónakon megmenekült és 12 óra mulva fölvette őket egy norvég gőzös. Négy ember egy másik csónakon igyekezett menekülni, de valószinüleg elpusztultak, mert a csónak üresen vetődött partra.

— Házasság. Dr. *Szabó* Sándor hirlapiró, a *Magyar Távirati Iroda* belmunkatársa folyó hó 26-án déli 12 órakor tartja a dohány-utcai izr. templomban *Weisz* Margit kisasszonynyal esküvőjét.

Szenes Gyula e hónap 25-én vezeti oltárhoz Badenben *Kohn* Regina kisasszonyt, *Kohn* Zakariás bécsi kereskedő leányát.

Tausz Sándor földbirtokos, tartalékos honvédhadnagy eljegyezte *Krausz* Valéria kisasszonyt Bécsben.

— Karácsonyi vonatok. A karácsonyi ünnepek alkalmával várható erős személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolitása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében ez évi december hónap 23-ától 24-ére hajló éjjelen a rendes személyszállitó vonatokon kivül Budapest keleti pályaudvartól *Győrig.* Budapest keleti pályaudvartól *Szabadkáig* és Budapest keleti pályaudvartól *Aradig* külön személyvonatok fognak I., II. és III. osztályu kocsikkal közlekedni. A győri külön személyvonat este 9 órakor indul Budapest keleti pályaudvarból és éjjel 12 óra 59 perckor érkezik Győrbe. A szabadkai különvonat este 9 óra 40 perckor indul Budapest keleti pályaudvarból és éjjel 3 óra 30 perckor érkezik Szabadkára. Az aradi különvonat este 9 óra 35 perckor indul Budapest keleti pályaudvarból és reggel 5 óra 39 perckor érkezik Aradra. Az emlitett vonalak állomásaira utazni szándékozó közönségnek saját érdekében fekszik, hogy a mondott napon ezeket a különvonatokat vegye igénybe, mert csak igy kerülheti el az ezeket a különvonatokat követő rendes személyvonatoknál beállani szokott tulzsufoltsággal járó kényelmetlen utazást.

— A kieli hasmetsző. *Kiel*ből táviratozzák: Az itteni rendőrség azt hiszi, hogy az az orvostanhallgató, aki a londoni Jackra emlékeztető hasmetszésével a város réme lett, egy idő óta Bécsben van. Az ottani

Legujabb cs. és kir. szabadalmazott

FÉRFIING

Vértes és Sebestyén cász. és kir. szab. férfiernemü készitők.

Budapest, IV., Muzeum-körut 15. a kir. műegyetemmel szemben.

melynek nyakléce a reágombolandó gallér bőségéhez önmagától pontosan szabályozódik, ráncok képződését kizárja és szükséghez képest, szükebb vagy bővebb gallér használatát teszi lehetővé! Rendkivül célszerű és használatban olyan egyszerű, hogy külön utasitást nem igényel. Ezen ingek egyedül nálunk a föltalálóknál kaphatók minden bőségben a következő kivitelben:

Legjobb minőségü siffonból, sima vagy redős mellel 2.25 és . . 2.75 frt
Puha batiszt- vagy pikémellel . . . . . 2.75 „
azonban mérték után, teljes szerinti kivitelben is készithetők.

Vidéki megrendeléseknél elegendő a gallér számát megirni.

Részletes leirással szivesen szolgálunk. Utánzatok a szabadalmi törvénybe ütköznek. Továbbá ajánljuk a raktárunkon nagy választékban levő francia és angol uridivat különlegességeket, valamint bel- és külföldi kalapokat.

rendőrséget megkeresték a hasmetsző kinyomozása iránt.

— **Felhívás.** A VI. kerületi felső kereskedelmi iskola volt növendékeit 23-ikán, hétfőn este 7 órakor az intézet tornatermében való megjelenésre felkéri a volt növendékek bizottsága.

— **Katonai előkészítő tanfolyam.** Olyan ifjakat, kiknek nincs érettségi bizonyitványuk és mégis mint egyéves önkéntesek óhajtanának katonai kötelezettségüknek eleget tenni, bizonyára érdekli, hogy Gerő Ferenc katonai előkészítő iskolájában (VI. Nagy János-utca 3.) az önkénteségi vizsgára előkészitő ujabb tanfolyam január 2-ikán kezdődik. A beiratások mindennap délután 4—7-ig, vasár- és ünnepnap délelőtt 11—2-ig történnek.

(x) **Igazol** (Cervello tanár-féle) és az ehhez szükséges „Salus" tuberkulózisnál kipróbálva Európa legelső kórházaiban. Orvosi rendeletre kapható a Nádor-gyógyszertárban Budapest, Váczi-körut 17. Prospektus ingyen.

(x) **Ritka alkalom.** Karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlásánál a t. olvasóközönség figyelmébe ajánlja Oriner Rezső és Társa Teréz-körut 32. sz. alatt létező porcellánüzletét, hol a legszebb és legolcsóbb étkező-, kávés-, teás-, moccás- és mosdókészletek, ugyszintén majolika függőlámpák, valamint rendkivül csinos nipptárgyak előnyös árban beszerezhetők.

(x) **Karácsonyi kiállitás.** Karácsonyi tárgyak bevásárlása előtt ne mulaszsza el senki a Dorottya-utca 6/a. szám alatt a Wurm-udvarban megnyilt kiállitást megtekinteni, ahol festett paravánok, müvészi képek és az iparmüvészet remekei az előállitott árban beszerezhetők. Minden egyes tárgy érdekes emlék.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E.** vagy **E. K. E.** gyujtót.

Kétly Károly ünneplése.

Budapest december 21.

Az *Országos Orvosi Szövetség*, mely *Kétly* Károlyban fáradhatatlan alkotóját, lelkes elnökét és nagytekintélyi vezérét tiszteli, ma este fényes díszlakomával ülte meg ez érdemes férfiunak *udvari tanácsossá* történt kinevezését. A lakomán résztvettek gróf *Károlyi* István, *Krajcsik* Ferenc közigazgatási biró, *Rákosi* Jenő, *Vészi* József, *Korányi* Frigyes, *Babarczi Schwartzer* Ottó udvari tanácsos, *Müller* Kálmán, *Högyes* Endre, *Csatáry* Lajos miniszteri tanácsosok, *Bókay* Árpád, *Tauffer* Vilmos, *Réczey* Imre, *Thannhoffer* Lajos, *Dollinger* Gyula, *Genersich* Vilmos, *Jendrassik* Ernő, *Korányi* Sándor, *Onodi* Adolf, *Grósz* Emil, *Elischer* Gyula egyetemi tanárok, *Hochhalt* Károly, *Haberern* Pál, *Lichtenberg* Kornél, *Bársony* János, *Donáth* Gyula, *Tauszk* Ferenc, *Krepuska* Géza, *Kuzmik* Pál egyetemi magántanárok, *Bossányi* Béla, *Adler* Zsigmond királyi tanácsosok, *Schermann* Adolf tiszti főorvos, *Rózsaffy* Alajos, *Rácz* István, *Hültl* Hümér, *Flesch* Nándor, *Nagy* Albert, *Andreánszky* Jenő, *Jordán* főorvos, *Temesváry* Rezső, *Major* Ferenc, *Szegedy-Maszák* Elemér, *Wein* Manó, *Walkó* Rezső, dr. *Löw* Sámuel, *Gebhardt* Ferenc, *Minnich* Károly, *Petz* Lajos t. főorvos (Győr), *Zöldy* János (B.-Gyula), *Lenk* Gusztáv (Szolnok), *Krajtsik* Károly (N.-Káta), *Kovács* Sebestyén Endre (Ipolyság) főorvosok, *Konrád* Márk bábaképző-igazgató (Nagyvárad) a *vidéki* fiók-szövetségek képviseletében.

A lakoma egyetlen ovációvá alakult, amelynek során *Kétly* Károly kiváló tulajdonságai és nagy érdemei voltak az ünneplés tárgyai.

Az első felköszöntőt babarci *Schwartzer* Ottó udvari tanácsos mondta a királyra. Majd ugyancsak ő mondta el az ünnepi beszédet Kétly Károlyra. A mai est hősében a tudóst és a tanárt nem lehet az embertől elválasztani. A legnemesebb emberi érzések ékitik az ő lelkét; szivének szeretete éppen olyan gazdag, mint müveltsége és tudása. Az orvosi rend testületi szervezkedésében, az orvosi szolidaritás átérzésében és tetté váltásában az ő nagy szeretetének és nagy lelki erejének diadala testesült meg. *Kétly* mindig szeretett és őt is mindig szerették. Ez a szövetség, melynek immár négyezer tagja és hetven fiókja van, hálával és szeretettel viszonozza *Kétly* Károlynak fáradhatatlan és önzéstelen munkálkodását. Orvostársai szivében ihletett emléke él az ő példás jellemének és csodás szellemének. (Lelkes éljenzés.)

Kétly Károly elhárit magáról minden érdemet, amelylyel őt *Schwartzer* tuláradó szeretete elhalmozta. Ő csak történetesen került a szövetség élére; az elismerés az elért vivmányokért a szövetség törzskarát illeti. Derék munkatársaiért üriti poharát. (Lelkes éljenzés.)

Dr. *Adler* Zsigmond királyi tanácsos a tudománynak a szabadelvüséggel való elválaszthatatlan kapcsolatát fejtegeti s az egyetem orvostanáraiért üriti poharát, akik a szellemi haladást mindig összhangban tartották az igazi szabadelvüséggel. (Tetszés.)

Dr. *Papp* Samu zajos éljenzés közben tolmácsolja az orvosi rend háláját a magyar sajtó lelkes támogatása iránt és *Rákosi* Jenőt s *Vészi* Józsefet köszönti fel.

Dr. *Elischer* Gyula a díszlakoma vendégeit, dr. *Lichtenberg* Kornélt és *Kétly* Károly családját élteti.

Dr. *Korányi* Frigyes ezelőtt harminc esztendővel ismerkedett meg *Kétly*vel. Mikor a vidékről idecsöppent tanárnak, *Kétly* volt az első asszistense és hálásan gondol még ma is rá, hogy szorongó szivvel tartott első előadása után mennyi jóakarattal bátoritotta a gyakorlott asszistens a kezdő professzort. Azokat az elismerő szavait sohasem fogja elfelejteni. (Tetszés.) S hiába igyekszik Kétly másokra átháritani azt a lelkes elismerést, amelylyel ma *Schwartzer* adózott neki, az igazság az, hogy ama babérok őt méltán illetik meg. (Élénk éljenzés.)

Gróf *Károlyi* István, akit zajosan megéljeneztek, azon kezdte beszédét, hogy ma délután még gyöngélkedett, de mikor dr. *Konrádt*ól meghallotta, hogy ma este *Kétly*t ünneplik, elhatározta, hogy törikszakad, idejön ő is. (Élénk éljenzés.) Idejön, mert Kétly Károlyt ötven esztendő óta ismeri és barátjául tiszteli. Gyermekkori emlékeik közösek; ifjukorukban barátságot kötöttek s ez a barátság kisérte őket eddigi életpályájukon. Ő, aki néha erős szigort fejt ki a nyilvános élet tisztességének kérdéseiben, örömmel és szeretettel hajol meg a hazafias és tiszta munkásság polgári érdeme előtt. (Tetszés.)

Rákosi Jenő: Alig van ember, ki az irigységet jobban hivná ki, mint *Kétly*. Irigylendő az ő családi köre, a hirneve, a kartársak szeretete, a közvélemény elismerése és a koronának többszörösen kitüntető kegye. És *Kétly* Károlynak még sincs irigye. (Zajos éljenzés.) Nem is lehet; mert ezt a sok boldogságot nem a véletlen kegyétől kapta, hanem rászolgált becsületesen szilárd jellemével, kristálytiszta erkölcsével, hazafiságával és tudományával. (Lelkes éljenzés.)

Major Ferenc babarci *Schwartzer* Ottóért üriti poharat, aki ihletett ajku és lendületes szivü tolmácsa volt a mai estén is a magyar orvosi kar lelkes érzületének.

Dr. *Walkó* Rezső az ifju gárda nevében a szeretet és hála adóját rója le *Kétly* iránt, aki az ifjuságnak vezére és mintaképe.

Vészi József az orvosi és az ujságirói hivatás rokonságát fejtegeti; mindkettő korlátlan odaadást, önmegtagadást és áldozatkészséget követel. S mindkettőnek több fáradság jut, mint elismerés, elismerés is több, mint jutalom. (Élénk tetszés.) Ez a lelki rokonság nem maradt meddő. Valahányszor a két céh együttes müködésre lépett, hatalmas és maradandó alkotások fogantak meg ez ölelkezés gyümölcseiből. Az orvosi szövetség és az *Erzsébet*-szanatórium az orvosi karnak és a sajtónak együttes müve; amaz a társadalmi szervezkedés erős impulzusával hatott a nemzeti kultura és a nemzeti egység fejlődésére, emez a felebaráti irgalomnak emelt enyészhetetlen értékü emléket. (Zajos éljenzés.) E két nagy alkotás kezdőit, *Kétly* Károlyt és *Korányi* Frigyest élteti.

A munkanélküliek zavargása.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, december 21.

Szomoru és következményeiben sulyos természetü zavargássá fajult a munkanélküliek mai tüntető sétája. Emlitettük már, hogy a rendőrség tudomásul vette tegnap *Weltner* Jakab, *Fleischmann* Andor és *Izrael* Jakab bejelentését arra nézve, hogy a munkanélküliek tüntető sétát rendezhessenek s ez a három szocialista apostol magára vállalta a felelősséget azért, hogy a vezetésük alatt álló munkanélküli munkások a séta idején nem fogják megzavarni a rendet s nem veszélyeztetik a köz- és vagyonbiztonságot. Ma arra a szomoru tapasztalatra jutott a rendőrség a főváros közönsége is, hogy sem a munkásokban, sem pedig vezetőik szavában megbizni nem lehet. A mai tüntető sétának elfajulása után valóságos kéjjel pusztitottak, romboltak a munkanélküliek, temérdek kárt okozva az Erzsébet- és Teréz-körüti üzlettulajdonosoknak.

Délután félkettőkor gyülekeztek a munkanélküliek a Lehel-téren, ahonnan félhárom tájban zárt négyes sorokban indultak el, hogy a Váci-körutón, Andrássy-uton, Teréz- és Erzsébet-körutón, Kerepesi-uton és a Muzeum-körutón át a Kalvin-térre vonuljanak, ahol csendben el kellett volna oszolni a hatalmas tömegnek. Mintegy 3—4000 ember indult el a Lehel-térről s a rendre piros-karkötős rendezők ügyeltek föl. Alighogy megindult a menet, felhangzott a jelszó:

— Munkát és kenyeret!

— Le az osztályparlamenttel!

— Éljen a nemzetközi szociáldemokrácia!

— Éljen dr. Vázsonyi Vilmos.

Teljes rendben haladt a tömeg — élén nyolc lovasrendőrrel a Váci-körutón, Andrássy-uton és az Erzsébet-körutón át egészen a New-York kávéházig; legföllebb csak az mutatta a jövendőt, hogy itt már ilyen kiáltások is hallatszottak:

— Le a köcsögkalaposokkal!

— Le a zsidókkal!

A menet eleje még teljes rendben kanyarodott be a Kerepesi-utra és a Szikszay elé ért már, amikor egyszer csak nekifordultak a lovasrendőrök a tömegnek és szétzavarták. Ennek pedig az volt az oka, hogy amint a New-York kávéház elé ért a tömegnek az utolsó része, *egyszerre csak egy éles kődarab röpült a hatalmas üvegtábla felé*, amely óriási durranással csillagalakulag megrepedt.

Mikor a rendőrök a Nemzeti Szinház előtt nekivágtattak a tömegnek, óriási ribillió támadt. *Boda* Dezső rendőrkapitány, aki a rendőri kirendeltséget vezette a séta alatt, kiadta a jelszót, hogy a tüntetőket szét kell szórni. A Sip-utcán át a Dohány-utcába szoritották a rendőrök a munkásokat.

A tömeg egy része a Sip- és Dohány-utcákba menekült, másik része pedig a Kerepesi-uton a Népszinház felé rohant a roham elől. Az utca képe valóságos ostromállapotot mutatott. Rengeteg lovas és gyalogos rendőr vágtatott össze-vissza, rémült arcu nők, férfiak menekültek a rendőri roham elől.

A Kerepesi-ut elejét egy negyedóra leforgása alatt kitisztitották a rendőrök. A vezetők otthagyták embereiket s *Izrael* Jakab, amidőn szaladt a rendőrök elől, elkiáltotta magát:

— Majd meglátják még, hogy mi lesz ebből. Mi többé semmiért sem felelünk!

A szétzavart tömeg egy része, mintegy 5—600 ember a Rókus-kórház előtt gyülekezett össze a mellékutcákból. Az ott levő rendőrtisztviselő felszólitotta őket, hogy csendben oszoljanak szét, de ismét hatalmas fütyülés és abcugolás volt a felelet.

— Még ma vér fog folyni! kiáltotta oda egy suhanc a rendőröknek.

Az egész Kerepesi-uton leeresztették már ekkorra a vasredőnyöket, csupán a Párisi Aruház ablaktáblái voltak világosak. Egyszerre egy hatalmas kődarab repült az egyik ablaktáblára, amely csörömpölve tört be. Erre a rendőrség nekirohant a tömegnek és maga előtt hajtotta egészen a Podmaniczky-utcáig, ahol látható lag elszéledtek a tüntetők. Ugyanebben az időben még a zsentri-kaszinó előtt is összegyült egy kisebb tömeg, de ezt is szétoszlatta a rendőrség.

Már-már azt hitte mindenki, hogy lecsendesedett a zavargás s hogy a főváros ismét visszanyeri rendes képét, amikor körülbelül egy negyedóra mulva 4—5-ös csoportokban előszállingóztak a tüntetők a mellékutcákból s *ekkor kezdődött a rombolás és rablás.*

Az Erzsébet-körutón, az Angol kávéháznál kezdték meg a pusztitást a megvadult emberek. Ennek a kávéháznak az ablakát zuzták be először az ujonnan egybegyülekezett tüntetők. Ezután következtek, ólmosbotokkal estek neki a kirakatoknak s romboltak, raboltak mindent, ami csak a kezük ügyébe esett.

A következő üzleteknek és kávéházaknak a kirakatait verték be s részben ki is rabolták a munkások: *Adler* Adolf cipőkereskedő, *Zinnerle* Ottó hangszerész, *Hölzl* Jakab cipész, *Joó* Gyula diszmüórás, *Schönfeld* Lajos füszeres, ifjabb *Schön* Ármin bankár, *Apollo* arcképkereskedés, *Vas* József könyvkereskedő, *Kostyál* Jenő könyvkereskedő, *Herzka* N. könyvkereskedő, *Monus* Mihály cipész, *Puch* Jenő biciklikereskedő, *Singer* Bertalan ékszerész, *Entrepise* temetkezési intézet, *Bánó* Gyula bankár, *Laumann* Róbert hangszerész, *Habits* Antal hangszerész, *Rinner* divatárukereskedő, *Hecht* bankház, *Kovács* A. szabó, *Szadics* R. kalapkereskedő, *Reich* és társa divatkereskedő, *Kopp* József könyvkereskedő, *Müller* Teréz trafikos, *Berger* Leó kávés, *Vida* József ékszerész, *Weinfeld* József kereskedő, *Lendvay* Ida virágkereskedő, *Polgár* Sándor müszerész, *Melczer* Márton festő, *Weisz* Lipót fodrász, *Hoffmann* Lipót füzőkereskedő, *Breuer* divatárus, *Mayer* divatárus, *Glück* József butorkereskedő, *Lantos* vendéglős, *Kisfaludy*-kávéház, *Edison*-kávéház, *Stancu* kávéháza és a *Kirz*-féle vendéglő ablakait.

A rendőrségi előzetes vizsgálat megállapitotta, hogy az egész rombolás tervszerüleg elő volt készitve

A legszebb karácsonyi ajándék — A KÖNYV. — Mutasd könyvtárodat és megmondom ki vagy!

*Nagy*ády rendőrfogalmazó ugyanis, aki a károsult kereskedők üzleteit megvizsgálta, egy egész kosárra való vasrsófot, vasdarabot és követ szedett össze az üzletekben. De erre vall az is, hogy a rombolók jórészt ólmosvégű botokkal voltak felfegyverkezve. De a vizsgálat megállapitotta azt is, hogy *két revolverlövés is történt a rombolás alatt.* Az egyik az Angol-kávéház ablakát lukasztotta át, a másik pedig az Erzsébet-körut 36-ik szám alatt lévő *Napfény* izzótestek áruházába hatolt be.

Bánó Gyula bankházának kirakatából egy tál külföldi aranypénzt elvittek a rombolók. Ugyanezt akarták cselekedni a *Hecht* bankháznál is, de az ott lévő egyik *kisasszony* közibük dobott egypár aranyat s mig előlött veszekedtek, megmentette a tálat. *Singer* Bertalan ékszerésztől egy csomó órát és láncot vittek el mintegy 8000 korona értékben. *Engel* Adolf Teréz-körути kalapkereskedő kirakatát a szomszéd sajtosboltból lopott hordókkal verték be s *mintegy nyolcvan kalapot elraboltak.* Ezeknek felét az alkalmazottak visszaszerezték, de eközben alaposan elverték őket a tüntetők. Az ő kára mintegy 2500 korona.

A rendőrségnél ma még csak *Singer* ékszerész, *Stancsu* kávés, *Steuer* Marcell kávés, *Grossmann* Lipót kereskedő és *Forster* Jenő szabó tettek feljelentést.

Több sebesülés is történt a zavargás alatt. Az egyik áldozat *Radó* Ágoston 38 éves honvédszázados, akit az Erzsébet-köruton két kő fejbe talált. A sulyosan sebesült századost a járókelők fogták föl, bevitték egy kapu alá és a mentőket hivták hozzá, akik sulyos sebét bekötözték s azután lakására szállitották.

Radó kereskedőnek az Erzsébet-köruton a homlokcsontját érte egy vasdarab, *Glück* butorkereskedőnek, amint üzlete redőnyét le akarta huzni, a fejét érte egy kő s *egy suhanc késével a kezefejébe szurt.* Adler cipőkereskedőnek több alkalmazottját botbkkal verték véresre, amint a vasredőnyt le akarták huzni. De ezeken kivül is több sulyos és kisebb sérülés történt, ugy hogy a mentőknek is sok dolguk akadt.

A rendőrség kissé későn értesült a rombolásról és a rablásról s ez volt az oka, hogy szabadon garázdálkodhatott végig a tömeg az Erzsébet- és Teréz-köruton.

A zavargások alatt körülbelől *negyven embert tartóztatott le a rendőrség*, akiket részint a VII-ik, részint pedig a VI-ik kerületi kapitányságra vittek. Ezeket rablással és közvagyon rongálásával vádolva átadják az ügyészségnek.

*

A rendőri sajtóiroda ma éjjel hivatalosan közli, hogy miután az ilyen munkásfelvonulások az utóbbi időben ismételten sulyosabb jellegü kihágásokkal voltak kapcsolatosak, *a rendőrség a jövőben a város belterületén nem engedélyez felvonulásokat.*

Gyilkosság a Dob-utcában.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, december 21.

A Dob-utca egyik régi, földszintes kis házában kegyetlen gyilkosság történt ma hajnalban. Megöltek egy utcai leányt, éppen olyan módon, mint pár évvel ezelőtt a *Manicza* Annát meg a *Bjelobaba* Máriát. Csakhogy mig ebben a két esetben nem került meg a gyilkos, a *Müller* Teréznek a gyilkosát már megfogták s egyelőre a rendőrség börtönében várja sorsát.

Csinos leány volt az áldozat, akinek — mióta a bünbe sülyedt — jól ment a dolga. Jártak hozzá a külvárosi gavallérok, vitték magukkal mulatni s állandó kedvese is volt neki, akit még ő tartott ki pénzzel. De emellett segitette a szüleit és a testvéreit is Müller Teréz s egyik kis öccsét egészen ő gondozta.

A gyilkos, aki ma délután már kézrekerült, valószinüleg rablási szándékkal ment a leányhoz. Rabolni azonban már nem volt ideje, mert az áldozat kis öccse megzavarta munkájában s menekülnie kellett, ott hagyva egy egész sereg bünjelet a véres eset szinhelyén.

A Dob-utca 75-ik számu, földszintes, sárgára meszelt háznak udvarán szegény munkásembereken kivül két bárcás-leány lakik, a 24 éves *Müller* Teréz és testvére, a 17 éves *Müller* Rozália. *Müller* Teréz az éjszaka a Dob-utcában beszélgetett *Kurtz* Cecilia és *Fischer* Natália társnőivel. Fél egy óra lehetett, amikor egy alacsony, zömöktermetü, urias külsejü, cilinderes ember lépett a leányokhoz és megszólitotta Terézt:

— Hogy van szentem?

Beszélgettek, aztán Teréz és az idegen ur hazamentek. *Kakas* Ignác házmester nyitott neki kaput, azután bezárkóztak a leány 25. számu szobájába. Reggel fél 7 órakor a leány öccse, *Müller* Gyula felkereste a nővérét, kopogtatott az ajtaján, de feleletet nem kapott. Eközben fölkelt és kijött a szállásadó Meitner cselédje, *Schultz* Katalin, akinek szintén feltünt, hogy a leány nem felel, ellenben halk nyögés hallatszik ki. Átmentek együtt a tulsó oldalon lakó házmesterhez, akinek a fiu panaszosan mondta:

— Tercsinek valami baja lehet, mert nem nyit ajtót, pedig erősen kopogtam.

A házmester erre kijött velük a lakásából és a leány szobája felé tartott. Ebben a pillanatban lépett ki az ajtón a cilinderes vendég, távozása előtt megforgatta a zárban a kulcsot, kihuzta és zsebre vágta és szó nélkül, sietve távozott. Mikor a házmester és a fiu az udvar tulsó végéből a leány szobájához értek, észrevették, hogy az ajtó be van zárva és a zörgetésre sem jött belülről felelet.

Fölkelt eközben a szállásadó, *Meitner* Jakab is; gyorsan lakatost hivatott, aki fölnyitotta az ajtót.

A kis szoba közepén, dunyhával betakarva, két párnán feküdt a leány. Az ágynemü és a padló körötte vérrel volt áztatva. Felhajtották a takarót s megdöbbentő látvány tárult eléjük. *Müller* Teréz levetkőzve, átmetszett nyakkal hevert; teste még meleg volt, de már nem volt benne élet. A vér még patakzott és elöntötte a padlót. Jobbkeze dermedten hajlott a nyaka felé és látszott, hogy a gyilkosszerszámot akarta ujjaival elháritani nyakáról.

A fiu rémes kiáltozásaira összefutottak a házbeliek és értesitették a gyilkosságról a rendőrséget, ahonnan *Szeszlér* Hugó ügyeletes fogalmazó sietett ki a helyszinére. Vele volt *Sürger* Adolf rendőrorvos és *Fleischer* Kornél soros vizsgálóbiró. Utóbb ment ki *Krecsányi* Kálmán detektivfőnök, *Miskolczy* detektivfelügyelő, *Diener* Akos rendőrkapitány, *Tóth* János bünügyi előadó, *Fasching* felügyelő és egész csapat detektiv.

Fischer rendőrségi fényképész előbb lefotografálta a szobát és a hullát, csak azután kezdődött meg a szemle. *A leány nyakán tiz centiméter széles seb tátongott.* A metszés olyan, mintha csak egyszer sujtott volna feléje a kés, de közte és szerencsétlen áldozata között nagy dulakodás lehetett. A leány görcsösen szoritotta ökölbe kezeit s jobb kezében vértől átfutott fekete hajcsomót tartott. A testen egyebütt nincs sérülés. Csak a karjai végén látszik egy kis karcolás.

A közelben egy gyufaskatulyán feküdt a véres kés. Fenyőfából való fogója van, a penge 25 centiméter hosszu. Megállapitották, hogy egy akácfa-utcai késestől való; de a késes, akit rögtön fölkerestek, nem emlékszik arra, hogy kinek adta el. Az asztal mellett a földön Krecsányi detektiv-főnök rózsaszinü papiroson ceruzával irt, gyürött levelet talált. Német a szövege, az aláirása olvashatatlan. A szélén vérnyomok vannak. Ugy lehet, hogy a gyilkos irta s magával akarta vinni, de utóbb elejtette. A pamlagon piszkos férfi alsó nadrág feküdt. Mikor a rendőrorvos a tetemet megforditotta, a leány keze mellett gummi-harisnyakötőt talált. A kötőt megmutatták a házbelieknek, akik kijelentik, hogy nem a leányé volt. Utóbb előkerült egy régi, szürke, kopott férfimellény is. Ott maradt egy világos nyakkendő és egy 39-es gallér; az egyik sarokban maradt a gyilkos egyik 41-es sárcipője.

A kiszökkenő vér beszennyezte a fehér kályhát is. Távozás előtt a gyilkos a mosdótálban megmosta kissé a kezét; de a kilincs, amelyet megfogott, véres lett.

Az áldozat holmijából semmi sem hiányzik. A szekrény érintetlen, a leány ujjain hat olcsó gyürü van s csak egy aranyozott ezüst karkötőnek veszett nyoma. Megtalálták a leány néhány forintnyi készpénzét is. Valószinü, hogy a férfit rablási szándékában csak a kopogtatás zavarta meg. Minden jel arra vall, hogy az éj jórészét alva töltötték, mert a szobában reggelig teljes csend volt. A férfi reggel ébredhetett fel és a leányt, aki alighanem a földön aludt, először álmában lepte meg. A leánynak nem volt ideje védekezésre, mert még sikoltását sem hallották.

Müller Teréz mindössze 24 éves volt. Szülei a pozsonymegyei Vizkeleten élnek; atyja *Müller* Hermann szegény kereskedő, aki nehezen tengette életét és nem tudta eltartani nagyszámu családját. A legidősebb leány, Teréz, ezért három év előtt Budapestre jött s a Kertész-utcában egy családhoz állt be cselédnek. Hamar ráunt azonban a sok munkára, könnyebb foglalkozás után nézett és a bukott lányok sorába lépett. Keresetéből a szülőinek is küldött haza pénzt, másfél év előtt pedig lehozatta hugát, a 22 éves Antóniát, aki egy ideig szintén szobalány volt, de négy hónap előtt ő is rossz utra tért. Mostanában jött Budapestre a harmadik nővér, a 19 éves Emma, aki cselédnek állt, mig a 15 éves Gyula öccse kárpitosinas. A legfiatalabbik huga, a 17 éves Rozália otthon maradt a szülői háznál Vizkeleten.

A meggyilkolt leány szobájában három különböző helyen villamos csengő van alkalmazva, ugy hogy a leánynak a szük szobában csak a kezét kellett kinyujtania, hogy a házbelieket becsengesse.

*

Egy ügyes detektivnek, *Bezdek* Jánosnak már ma délután sikerült kinyomozni és letartóztatni *Müller* Teréz gyilkosát. *Gelber* Baruchnak hivják az elvetemedett embert, varsói születésü vasgyári munkás, aki a sorozás elől szökött meg Varsóból. Gelber Baruch a Verseny-utca 6-ik szám alatt lévő házban lakott. A mult hónap 18-án jött Budapestre s miután itt ismeretlen volt a Kerepesi-uton, *Weiszmann* Lipót ujságárustól kérdezősködött valamelyik cég után. Az ujságárus megmondta, hogy merre kell mennie. *Gelber* ezután tovább beszélgetett vele és megkérdezte, nem tudna-e valami olcsó és jó szállást a számára. *Weiszmann* Gelbert *Friedmann* Lajosnéhoz küldte, aki a Verseny-utca 6. szám alatt lévő házban egy szobából és konyhából álló lakásban lakik. *Gelber* még 14-én estefelé megjelent az asszony lakásán, s megmondva, hogy őt Weiszmann küldte, egy hónapos ágy után tudakozódott. Az asszony öt forintot kért az ágyért, de Gelber ezt sokallotta és eltávozott. Másnap ismét odament, kibérelte az ágyat és rögtön kifizette az első hónapi bért. Magával vitt a lakásba egy kézitáskát és egy pár dobozt. Nagyon jól volt öltözködve; rövid télikabátot és puhakalapot viselt.

Bejelentő-lapját az asszony sógora állitotta ki, mert Gelber egy szót sem tudott magyarul. A bejelentő-lap a következőképpen van kiállitva:

Atyja neve: *Gelber* Aladár, anyja neve: *Srajbaum* Eszter, a bejelentett egyén neve: *Gelber* Béla, foglalkozása: utazó, vallása: izraelita, családi állapota: nőtlen, előbbeni lakhelye: Debreczen.

A születésének helye és éve a bejelentő lapról hiányzik. A bejelentő lapot november 18-ikán állitották ki.

*Gelber*rel egy szobában lakott *Friedmann*né kis gyermekeivel, a nővére a férjével és egy *Kohn* Izidor nevü fiatal szabó. *Gelber* velök keveset érintkezett, mert rendesen későn, legtöbbször hajnalban járt haza. Reggel pedig, mikor a többiek keltek, ő még mélyen aludt. Háziasszonya több izben megkérdezte, hogy hol kosztol és mivel foglalkozik? Azt mondta, hogy a József főherceg szállodában van teljes ellátása, a miért havonként hatvanöt forintot fizet. Oda jönnek a leveleim és a hét cég, melyeknek megbizásait itt végezem, szintén oda ir. Azt is mondta, hogy vászonnemüekkel, selyemárukkal meg egyébbel ügynökösködik. Adott is egyszer a háziasszonynak egynéhány darab mintát. Hozzája a lakásra nem járt senki.

Tegnap a gyilkosság előestéjén nyolc órakor ment el hazulról. Hosszu, sötétbarna télikabátot és cilindert viselt, sárcipő is volt rajta. Ezt a kabátot, meg a cilindert vasárnap mult egy hete, hogy vette és azóta folytonosan hordta is, mert a másikat akkor eladta. Ma reggel ugy hat óra után ment haza. A lakásban még mindnyájan aludtak, csak *Kohn* Izidor volt fenn. A szobában sötét volt, mert a lámpa a konyhában égett s a félig nyitott ajtón szürődött csak be egy kis világosság. A gyilkos rögtön felébredt. Eközben *Friedmann*né felkelt és behozta a lámpást. *Rémülten vette észre, hogy Gelber keze és arca csupa vér* és elkiáltotta magát:

— Szent Isten! Mi baja van magának?

A gyilkos azt mondotta:

— Ma éjjel a Somossy-orfeumban voltam és ott a szeretőm miatt összevesztem néhány doktorral és bizony verekedésre került a dolog.

Ezalatt csakugy patakzott a vér a rongy alól, amelylyel a keze be volt kötve. Az arca több helyütt fel volt erősen karcolva és az egyik fülét is behasitotta a leány dulakodás közben.

A gyilkos nagyon izgatott volt és össze-vissza beszélt mindent. Friedmanné vizet akart behozni neki egy mosdótálba, de ő azt mondotta:

— Nem kell, majd elmegyek a Hungária-fürdőbe. — És rögtön fel is kelt ismét. Most az asszony már jobban szemügyre vehette és látta, hogy a ruhája is véres. A sárcipői nem voltak rajta, sem pedig a mellénye. A gyilkos azt mondotta:

— Ugyan kérem, hozzanak egy kocsit nekem. Friedmanné nővére a közeli kocsiállomásról egy egylovas bérkocsit hozott, amelyen aztán a gyilkos elhajtatott. Ugy hét óra lehetett ekkor. Délelőtt tért vissza és panaszkodott a szobaasszonynak:

— Mikor meglátták a fürdőben, hogy a kezem meg az arcom véres, nem eresztettek be.

A jobb keze most már szépen be volt kötve. Valamelyik orvosnál járt és az kötözte be és sineket is rakott a kezére.

Az arca sem volt már olyan véres. Most már panaszkodott, hogy nagyon fáj a keze, egy darab hus ki is szakad belőle és talán el is törött.

Vitt magával egy hosszu keskeny dobozban szines levélpapirokat is. Délelőtt magára hagyták és ezalatt átöltözködött, meg aludt. Délután sem ment el hazulról. Ugy négy óra tájban megjelent a lakáson *Bezdek* János detektiv a főkapitányságról és megkérdezte, hogy ott lakik-e *Gelber* Baruch, *Friedmann*né

rögtön kinyitotta a szobaajtót a detektiv előtt és azt mondta:

— Ez *Gelber* ur!

A gyilkos nagyon megrémült és az arca fakó sárgára vált. A detektiv behuzta maga után az ajtót és körülbelül egy jó negyed óra hosszatt suttogva beszélt a gyilkossal. És azután magával vitte. Elvitt a detektiv magával egy szobakulcsot, álkulcsot, két kis gyürüt és valamennyi ezüst- és aprópénzt is. Este hat órakor ismét kiment két detektiv a főkapitányságról: *Simon* és *Cserhalmy* és elkérték az asszonytól a gyilkos holmijait. A detektivek átkutatták a fehér dobozt s a szennyes holmik között, fehér papirosba burkolva *megtalálták a véres inget*, mely még egészen nedves volt. Találtak a dobozban még kulcsokat, álkulcsokat, betörő-szerszámokat. Egy kis jegyzőkönyvbe meg a következő bukott leányok lakáscimei voltak felirva:

Bástya-utca 9. sz.
Nyár-utca
Munkás-utca

A két utóbbinál a számok nem voltak jól kivehetők. A holmit elvitték a főkapitányságra. A kihallgatás késő estig tartott. Nem lehetetlen, hogy *Gelber* már egyebütt is gyilkolt, annyi azonban bizonyos, hogy betöréssel és lopással foglalkozott. Megtalálták nála a meggyilkolt leány aranykarperecét és egy véres tizesbankó is volt nála. Az az olivzöld mellény pedig, amelyet a leány lakásán találtak, összevág *Gelber* öltönyének többé részével.

Gelber eleinte tagadta tettét a rendőrségnél, de később bevallotta, hogy rablási szándékkal ölte meg a leányt.

Évforduló.

Hetedik évfolyamába lép a jövő hónapban a *Budapesti Napló*. A *Budapesti Napló* azért lett, mert a közönség akarta, hogy legyen, és megmaradt annak, aminek a közönség teremtette. Mikor a közönség azt akarta, hogy legyen a magyarságnak és a demokráciának olyan szabad organuma, amelynek hasábjain független ujságirók szabad köztársasága küzdjön önzetlenül a nemzet magas eszményeiért, — megcsináltuk a *Budapesti Naplót* a mi kezünk munkájával. És volt részünk sok diesőséges harcban! Közönségünk figyelmes tanuja, hűségesosztályosa volt sikereinknek és küzdelmeinknek is, amelyekkel a sikerekhez eljutottunk. Ennek a lelkes, magyar közönségnek a támogatása nélkül küzdelmünk meddő, a magunk ereje elégtelen lett volna.

Ezért a lelkes támogatásért nem lehet elégszer köszönetet mondanunk. És most, az évforduló küszöbén, mélyen átérzett köszönetünkhöz még azt a kérést is kapcsoljuk, hogy ugy, amint eddig volt, maradjon meg ezentul is a *Budapesti Napló* hatalmas szövetségesének, egyetlen támaszának a *Budapesti Napló* közönsége. Legyen a mienk továbbra is a bizalma, rokonérzése, s övé marad továbbra is és a közérdeké a mi becsületes munkánk, hűségünk és elszántságunk.

(Uj kedvezmények.)

A *Budapesti Napló* ujesztendőtől kezdve uj kedvezményt is juttat közönségének. A *Budapesti Napló* kiadóhivatala megállapodásra jutott az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársasággal, amelynek értelmében a *Budapesti Napló* előfizetői kedvezményes áron kapják a *Magyar Bazár* cimü remek divatujságot és a *Kis Lap* cimü pompás gyermeklapot.

A *Magyar Bazár* a hölgyvilág legkedveltebb divatujságja, harminchatodik évfolyamában van már, kitünő szerkesztői: S. *Hentaller* Elma és ifju *Lónyay* Sándorné. A *Budapesti Napló* előfizetői a két hetenkint megjelenő divatlapot évi 12 korona helyett 9 koronáért, negyedévre 3 korona helyett 2 korona 40 fillérért kapják.

A *Kis Lapot* ismeri mindenki szerte az országban, *Forgó* bácsi és *Roboz* Andor a jeles szerkesztői. Most is olyan fürge, eleven és mulattató, mint mikor *Forgó* bácsi az első sorokat irta bele. A *Budapesti Napló* előfizetői a gyermekvilág e kedves ujságját évi 8 korona helyett 6 koronáért, negyedévi 2 korona helyett 1 korona 50 fillérért kapják meg.

A kedvezményeket illetőleg egyébként mai számunkban bővebben olvasható a *Magyar Bazár* és a *Kis Lap* érdekes prospektusa.

(A Budapesti Napló Naptára.)

A *Budapesti Napló Naptára* karácsony hetében mindenütt ott lesz már, ahol a *Budapesti Napló* naponkinti vendég. Kiadóhivatalunk pár nap mulva már megkezdi a Naptár szétküldését. Hiszszük, hogy közönségünk éppen olyan szeretettel fogadja ajándékunkat, mint amilyen szeretettel mi elkészitettük és amilyen örömmel mi ünnepi asztalára teszszük.

A *Budapesti Napló Naptára* nem kerül könyvárusi forgalomba, kiadóhivatalunk azonban megküldi azoknak is, akik ujonnan lépnek előfizetőink sorába.

Modern betlehemesek.

— *Az uj rend.* —

Nagyvárad városáé az érdem, hogy elsőnek rendszabályozta meg a betlehemeseket. A nagyváradi rendőrség erre vonatkozó hirdetménye a következőképpen hangzik:

A rendőrség közhirré teszi, hogy folyó hó 25. és 26-ikára, kizárólag esti 10 óráig szóló érvénynyel, 16-ik életévüket meghaladott mesterinasok betlehemmel való házalásra engedélyt ott nyernek. Korcsmába, avagy mulatóhelyekre bemenetel tilos — szintugy magánházakba való erőszakos betolakodás is. E két estén kellően kioktatott rendőr-őrjáratainк lehetőleg elejét fogják venni a multban e téren felmerült s panaszolt visszaéléseknek.

Ezek után mi sem természetesebb, mint hogy a nagyváradi rendőrségnek blankettákat fogok szerkeszteni, amelyeket aztán oszszon ki a betlehemesek közt.

Ime az első, a kérő blanketta:

Kérvény.

Alólirott hatóságilag engedélyezett betlehemesek, a Nagyváradi Betlehemes Ipartestület nyilvántartott tagjai alázatosan kérik

..... urat,

hogy nekik a betlehemmel való házalást lakása területén megengedje. Alólirott betlehemesek egyben kötelezik magukat arra, hogy a lakásból semmit magukkal nem visznek.

!!Az előadás kizárólag magyar nyelven tartatik!!

Kérvényünkhöz mellékelve:

1. keresztlevél
2. himlőoltási bizonyitvány
3. hatósági engedély
4. érettségi bizonyitvány
5. erkölcsi bizonylat
6. illetőségi bizonyitvány
7. szegénységi bizonyitvány
8. katonakönyv.

Tisztelettel

.... *betlehemes.* *háromkirály.*

A megengedő blanketta pedig ez:

Nyilatkozat.

Alólirott ezennel megengedem

.....

és

.....

uraknak és társaiknak, hogy lakásomon magyar nyelvü betlehemes házalást végezzenek. Fenntartom magamnak azonban a jogot, hogy a szereposztásba beleszóljak.

..... *lakástulajdonos.*

Igy aztán rend lesz egyszer végre.

—o.—

SZINHÁZ, ZENE.

** **A Nemzeti Szinház bemutatója.** *Capus* Alfrédnek, a franciák legszellemesebb irójának *La veine* cimü négyfelvonásos vigjátéka lesz a *Nemzeti Szinház* legközelebbi ujdonsága. A darab, melynek magyar cime: *A szerencse*, forditását pedig *Bálint* Dezső végezte, szombaton kerül bemutatóra, a következő szereposztással:

Julien Bréard — *Császár*; Tourneur — *Zilahi*; Chantereau — *Gabányi*; Sigismond — *Horváth*; Lebrancard — *Pálffy*; Poussier — *Náday* Béla; Charlotte Lenier — *Láncey* Ilka; Josephine — *Ligeti* Juliska; Geneviéve — *V. Molnár* Rózsi; Clémence — *Meszlényi* Adrienne; Rosalie — *Mészáros* Gizella; Justine — *Tuboly* Clementine; Simonne — *R. Maróthy* Margit és Louise — *T. Vizváry* Mariska.

** **Hirek a Vigszinházból.** A *Vigszinház* a karácsonyi hét müsorát a legvonzóbb és legkedveltebb darabokból állitotta össze. Az erre irányuló törekvésben segitségére volt *Pálmay* Ilka asszony is, aki egyhónapi üdülés után a héten folytatja vendégszereplését azokban a darabokban, amelyeknek főszerepeit oly kiváló sikerrel alakitja. Kétszer fogja eljátszani a *Pillangó kisasszonyt* és a *Szenes leányt*, még pedig pénteken este és vasárnap délután. — *A zsábát*, a Vigszinház legujabb kasszadarabját, a jövő hét minden napjára kitüzték. Pénteken, minthogy este *Pálmay* Ilka játszik, délutáni előadáson kerül szinre. Jellemzi ennek a darabnak a sikerét, hogy holnapi előadására oly nagy az elővétel, aminőre évek óta nem volt példa. — *A páholyt*, amelyet sikerének teljében szoritott le a müsorról A zsába, szerdán délután adják. Csütörtökön délután *Ocskay brigadérost* ismétlik; ez lesz Herczeg Ferenc népszerü müvének 99-ik előadása. — Holnap, vasárnap, két előadás lesz; délután 3 órakor, mérsékelt helyárakkal *Ocskay brigadérost* adják, este pedig *A zsába* kerül szinre.

** **Pálmay Ilka a magyar ciklusban.** A *Vigszinház* száz előadásra terjedő magyar ciklusában *Pálmay* Ilka is minden valószinüség szerint részt fog venni. A ciklusba egy eredeti énekes darabot is beleillesztenek, melyet két hazai szerző irt s amelyben egy brilláns *Pálmay*-szerep van. A darabot a szerzők most alakitják át a diva intenciói szerint.

** **Szinházak karácsonya.** Mint minden évben, ez idén is karácsony előestéjén, kedden nem tartanak előadást a *Nemzeti Szinházban*. A két ünnepnapon délutáni és esti előadás is lesz, és pedig szerdán délután *A dolovai nábob leánya*, este *Gárdonyi* Géza pásztorjátéka, a *Karácsonyi álom*, csütörtökön délután *Hannele* és *A nevelő*, este pedig *A vörös talár* kerül szinre.

A *Vigszinházban* a karácsonyi kettős ünnepnapon szintén két-két előadás lesz. Szerdán délután *A páholy*, este *A zsába*; csütörtökön délután *Ocskay brigadéros*, este *A zsába* kerül szinre.

A *Népszinházban* szerdán és csütörtökön, a karácsonyi ünnep két napján négy előadás lesz. Első nap délután a *San Toy* kerül szinre, *Küry* Klárával a cimszerepben; este a *Flórika szerelme Blaha* Lujza asszonynyal, másodnap délután a *Falu rossza Blaha* Lujza asszony Finum Rózsijával, este pedig a *Katalin*, mely azután még szombaton és vasárnap is szinre kerül.

A *Magyar Szinházban* a két karácsonyi ünnepnapon, szerdán délután *Svihákok*, este *Vestaszüzek*, csütörtökön délután *A gésák*, este *New York szépe* kerül szinre.

** **A klasszikus hangverseny.** Rendkivüli érdeklődéssel várja Budapest müvelt közönsége *Burmester* klasszikus hangversenyét a Vigadó nagy termében, december 26-án, karácsony második ünnepnapján. A hegedü rendes kisérőjét, a zongorát, ezuttal az orgona váltja föl s ezen az impozáns hangszeren ifjabb *Ábrányi* Emil fog játszani, aki annak idején az Országos Zeneakadémián a tudós *Koessler* János orgonatanszékének legkitünőbb tanitványa volt. Angliában az ilyen klasszikus hangversenyeket rendesen óriás közönség közönség hallgatja London rengeteg koncertcsarnokaiban. Nálunk *Burmester* az első, aki ebben a válfajban kisérletet tesz. Ámbár a kisérlet merész, előreláthető, hogy a mi közönségünk is föl fogja karolni, arra való tekintettel, hogy ez a szokatlan hangverseny a legnemesebb, legmagasabb stilü zenével kinálja meg a hallgatót. *Burmester* a jövő csütörtöki hangversenyen nem a rendes pódiumon fog állani, hanem fönn az emeleten, közvetlenül az orgonán játszó fiatal művész mellett, aki az orgona kiséreten kivül két önálló darabot ád elő *Bach* Sebestyéntől, többek közt egy passacagliát a leghiresebbek sorából. — Abból az érdeklődésből itélve, amelylyel a közönség *Méry* Béla Andrássy-uti mükereskedésében a jegyeket vásárolja, a vállalkozás fényes sikerünek igérkezik.

** **Uj mozgóképek a Hadseregben.** A *Hadsereget* uj formában, vasárnap mutatják be az Urániában. Kivált a katonai genre-képek ugy kinematogrammban, mint szinesen vetitett képekben adják meg a darab szépségeit.

** **A vidéki szinészek nyugdija.** Az *Országos Szinész-Egyesület* központi tanácsa ma délután tartotta meg azt a tanácsülését, melyben évről-évre megállapitja nyugdijas tagjainak és a nyugalomba vonuló uj nyudijasainak nyugdiját. Az ülésen, melyen *Ditrói* Mór elnökölt, *Vedres* Gyula titkár terjesztette elő a nyugdijbizottság jelentését melyből kitünik, hogy az 1901. évről a folyó évre átmenő nyugdijigény 124.995 korona, az 1902-ik évre eső uj nyugdijigény 16.674 korona. Ez összesen 141.669 korona. Erre az összegre 73.412 korona fedezete van az egyesületi nyugdijalapnak. A hiány tehát 48·5 százalék, vagyis ugyanannyi, amennyi a mult évben volt.

A tanács végigtárgyalta az összes uj nyugdijkérvényeket, számszerint huszat. Ezek közt nevesebb tagjai a vidéki szinészetnek *Bakody* Antal, *Csóka* Sándor szinigazgatók és *Pajor* Emilia, akinek mint primadonnának jó neve volt a vidéki szinpadokon.

Az elnökség éppugy, mint a tanács egyes tagjai konstatálták az egyesület nyugdijalapjának szomoru állapotát. Most dolgoznak az egyesületben azon a reformjavaslaton, mely hivatva lesz a nyugdijalap bajain segiteni. Ez a javaslat a tavaszi közgyülés elébe fog kerülni, de annyi már most is kétségtelen, hogy a belügyi kormány támogatása nélkül a nyugdijalap sulyos bajai orvosolhatók alig lesznek. A tanácsot az a reménység táplálja, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter, aki mindig szivén hordta a magyar szinészet ügyét, a vidéki szinészetnek ebben az égető kérdésében sem fogja elvonni segitő kezét. A tanács ezután kimondta, hogy az egyesület nyugdijasai a jövő évben is 48.5% levonással fogják megkapni nyugdijukat.

** **Barbi Alice** jótékonycélu dalestélye iránt, melyet a világhirü müvésznő január 8-án rendez a Royal-szálló disztermében, oly rendkivüli érdeklődés mutatkozik, hogy az elsőrangu jegyek legnagyobb része már elő van jegyezve. A helyárak ezuttal is 10, 6 és 4 koronában vannak megállapitva. Jegyek a Harmonia zenemükereskedésben már most kaphatók.

** **Elhalasztott müvészest.** A folyó hó 22-ére hirdetett jótékonycélu hangversenyt előre nem látott akadályok miatt folyó hó 29-én, vasárnap este 1/28 órakor tartják meg a Royal-szálló nagytermében.

** **A Kurucfurfang felujitása.** *Bokor* József pályanyertes történelmi népszinmüve, a *Kurucfurfang*, mely most kétéve a *Népszinház* egyik legszebb sikere volt, pénteken, 27-én uj szereposztással és uj betanulással kerül szinre. A főbb szerepek kiosztása a következő:

Bözsi: *Blaha* Lujza asszony. Becskyné: *Krecsányi* Sarolta. Ilona: *Bojár* Teruska. Katica: *Kápolnai* Irén. Czinka Panna: *Sipossné.* Borbála: *Izsóné.* Bögösi: *Németh.* Senki T.: *Tollagi.* Tétényi: *Szirmai.* Bede: *Vidor.* Futó: *Raskó.*

A *Kurucfurfang* legutóbbi előadása 1900. április 15-én volt.

** **A Vigszinház magyar ciklusának első ujdonsága.** A *Vigszinház* száz magyar előadásának első ujdonsága, mint már megirtuk, *Follinusz* Aurél, a *Náni* szerzőjének *Rontó Pál* cimü históriai életképe lesz, melyet szerzője gróf *Gvadányi* József ismeretes elbeszélő költeménye nyomán irt. Az ujdonság szokatlanul nagy apparátust igényel és az előkészületek ugy a szinpadon, mint a különböző mühelyekben már hetek óta folynak. Aktualitást ad a darabnak, hogy most van Gvadányi József halálának százados évfordulója. Az ujdonság január 2-ikán fog bemutatóra kerülni.

** **A Vestaszüzek jubileuma.** A *Magyar Szinházban* szerdán éri meg a *Vestaszüzek* cimü francia operett huszonötödik jubiláris előadását. Az operetteben az uj Cypris, *Fedák* Sári, jelentős müvészi sikert aratott s ez arra inditotta a *Magyar Szinház* igazgatóságát, hogy az operettet a héten háromszor vasárnap, hétfőn és szerdán tüzte müsorra. Ez az utóbbi lesz a jubiláris előadás.

** **P. Lukács Juliska az aradi szinháznál.** *P. Lukács* Juliska, a *Népszinház* drámai hősnője, aki most állandó vendégképpen tudvalevőleg a kolozsvári *Nemzeti Szinházban* játszik, mint értesülünk, *Zilahi* Gyula, az uj *aradi* igazgató társulatához szerződött. A müvésznő jövő év május elsejétől lesz tagja az *aradi* szinháznak.

** **Pálmay Ilka Pécsett.** *Pálmay* Ilka, mint nekünk Pécsről irják, január második felében az ottani szinháznak lesz vendége. A diva január 18-ikától 23-ikáig fog fellépni és a *Nebántsvirág*, a *Pillangó kisasszony* és a *Szép Heléna* cimszerepét fogja játszani.

** **Karácsonyi hangverseny.** *Burmester* Willy karácsonyi hangversenye iránt a legszélesebb körök érdeklődnek, ugy hogy a *Vigadó* nagy termét teljesen meg fogja tölteni a legelőkelőbb közönség. Miután a teremben ezuttal filharmoniai rendszer szerint állittatnak fel a széksorok, a rendezőség gondoskodott nagyobbszámu 3 és 4 koronás ülések felállitásáról is. *Burmester* Bécsből tegnap sürgönyi meghivást kapott, hogy közvetlen ujév után a bécsi Szent István-egyházban egy ünnepi mise alkalmával egész itteni karácsonyi müsorát eljátszsza. Az orgona kiséretét az ottani udvari orgonista vette át. Jegyek a karácsonyi hangversenyre kizárólag *Méry* Béla zenemükereskedésében (Andrássy-ut 12.) kaphatók.

** **A Magyar Szinház bemutatója.** A *Magyar Szinház* legközelebbi ujdonságának a *Ganne*: *Csepürágók* cimü operettjének próbái már befejezésökhöz közelednek. A ritka szépzenéjü francia darab fő női szerepét, egy kis komédiás leányt a szinház kitünő fiatal müvésznője, *Ledofsky* Gizella, fogja játszani. A többi szerepet *Margó* Zelma, *Sziklainé*, *Tomcsányi* Rusi, *Szilágyi*, *Boross*, *Dalnoki*, *Mátrai*, *Palásthy* és *Farkas* játszszák. Az operett december 30-ikán fog bemutatóra kerülni.

** **A nyolcvanesztendős Ristori.** *Ristori* Adél, az egykor világhirü olasz tragika, 1902. január 29-ikén tölti be életének nyolcvanadik évét. Az agg müvésznőt, aki annyi dicsőséget szerzett hazájának, egész Olaszországban fogják ünnepelni. A születési évfordulón valamennyi olasz szinház diszelőadást rendez, *Rómá*ban, ahol az agg müvésznő lakik, külön *Ristori*-estét is rendeznek, melyen *Novelli*, *Salvini* és *Leigheb* közre fognak müködni. A *Ristori*-est jövedelme szegény szinészeknek jut.

** **Fumagalli német drámai szinész.** Annak idején emlitettük, hogy *Fumagalli* Leo, az ismert olasz baritonista, aki a *M. kir. Operá*ban történt vendégjátékai révén, a budapesti szinházi közönségnek is jó ismerőse, azzal a tervvel foglalkozik, hogy elhagyja az énekesi pályát, ámbár teljes birtokában van a hangjának és drámai szinésznek csap fel, még pedig — német szinpadon. *Fumagalli* csakugyan megvalósitotta tervét és a napokban a *meiningeni* udvari szinházban fellépett *Othello* szerepében és a *Kisértetek* Ozwaldjában. A müvésznek mind a két szerepben nagy sikere volt.

** **A párisi Siegfried-előadás.** *Páris*ből táviratozzák, hogy nagy Operában tervezett *Siegfried*-előadást Jean de *Reszke* tenoristának közbejött betegsége miatt bizonytalan időre elhalasztották.

** **Izgalom a nizzai Operában.** A *nizzai* Operában a napokban izgalmas jelenet folyt le. *Romeo és Juliá*t adták s az előadás javában folyt, mikor a földszinten egyszerre egy hölgy meg egy ur felugrott ültéből és hanyatt-homlok kifelé rohant. A szinházban erre óriási izgalom támadt, mindenki fölemelkedett helyéről és vad ijedelemmel rohant a kijárások felé. Az egész szinházban *Jerome* tenorista volt az egyetlen ember, aki fejét nem vesztette. Minthogy semmi okát sem tudta adni a kavarodásnak, nyugodtan folytatta énekét. Nyugalma hatott, mert a nézőtér lecsendesült s negyedóra multán nyugodtan folytatták az előadást. A rohanásban és dulakodásban sok ember könnyedén megsérült, sulyosabb sérülés azonban senkin sem esett.

** **Francia tenorista a Siegfriedről.** Emlitettük, hogy a *párisi* nagy Opera több tagja *Lafite* tenorista vezetése alatt *Berlin*ben járt, ahol megnézték a *Siegfriedet*, melyre most készül a *párisi* Opera. Egy *berlini* ujság levelezője sietett felkeresni a *Berlin*ből visszatért tenoristát, hogy kikérdezze benyomásai felől, melyeket a *berlini Siegfried*-előadás reá gyakorolt. A francia tenorista biztositotta a német ujság levelezőjét, hogy a *Siegfried*-előadás óriási, felejthetetlen benyomást tett rá. *Lafite* különösen a magvas német szövegért irigyelte kollegáját, aki Siegfridet énekelte. A francia szöveg, mondta, melynek irodalmi értékéhez nem fér szó, sok nehézséget csinál a szereplőnek a hangsulyozásban. A francia tenoristát végül nagyon meglepte, hogy a *berlini* közönség, a parket épugy, mint a karzat, milyen feszült érdeklődéssel kisérte véges-végig az előadást.

** **Legujabb zenemüvek** kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zenemükereskedésében, Károly-körut 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák*: Major, Erzsike 8.—, Carmen 12.—, Mártha 3.60, Sába királynője 7.20, Zsidó nő 3.60, Bajazzó 8.40, Parasztbecsület 6.—, Hoffmann meséi 10.—, Mignon 10.—, Aida 9.60, Troubadour 3.60, Postásfiu, Cirkusz-élet, Kis szökevény egyenkint 7.—, Szerencse csillaga, Geisha, New-York szépe, Görög rabszolga, darabja 6.—, San Toy 5.40. — *Magyar szöveggel:* Katalin, Rip-Rip, Kis szökevény, New-York szépe, Hoffmann meséi, A modell, Az asszonyregement, 2—2 füzet, füzetenkint 3.—. Továbbá Ocskay brigadéros bővitett kiadás 3.—, Der lustige Ehemann 2.40, Die Haselnuss 2.40, Drah'ma um und drah'n ma auf 1.80, Das kommt nur in Romanen vor 1.50, Zsuzsi kuplé 2.—, Julcsa kuplé a Postásfiuból 3.—, Du mein Girl, német 1.80, magyar szöveggel 2.—, Girl walzer 2.40, Über den Wellen, walzer 2.40, Valse bleue 3.—, Mikado walzer 2.—, San Toyból a walzer, polka és induló darabja 2.40, Fregoli-induló 1.50, Cadettenmarsch 1.44, Washington-Postmarsch 1.44, Burenmarsch 1.50, 101 magyar népdal II. (uj sorozat) füzet 3.—. Ujdonságokkal a raktár folyton kiegészitődik. — Könyv- és zenemüárjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. Allandó vevők kedvezményben részesülnek.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** Wyns Charlotte kisasszonynak, a párisi Opéra Comique tagjának utolsó vendégfölléptéül ma este a *Carmen* kerül előadásra a Magy. Kir. Operaházban. Bizet ez operájának előadását a Telefon Hirmondó teljes egészében közvetiteni fogja, s igy az előfizetők abban a kellemes helyzetben lesznek, hogy odahaza is végighallgathatják Wyns kisasszony énekét. Az opera közvetitése után 11 óráig még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetit előfizetőinek szórakoztatására a Telefon Hirmondó.

Thalia tüntető körmenete.

— *Riport a jövőből.* —

(Előzmények.)

Az ***Országos Szinészegyesület*** **a jövő esztendei nyugdijak sorsát ma délután intézte el s mert kevés a pénz, kimondta, hogy 42 százalékot levon a nyugdijakból.** Szinészek körében a hir nagy izgatottságot keltett s mint értesülünk, legközelebb tüntető körmenettel akarják igazukat megvédeni.

A menet a Kerepesi-ut végén levő *Országos Szinészegyesület* házánál gyül össze s végig a Kerepesi-uton, Andrássy-uton, Lipót-köruton a Kisfaludy-Szinházhoz tart, ahol aztán eloszlik.

(Készülődések.)

A nevezetes és látványos körmenetre a szinházak külön-külön készülődtek s csak abban az egyben állapodtak meg közösen, hogy ügyüket a ***nyomor*** **jegyében intézik el.** *Konti* József, tekintettel a jótékony célra, ingyen tanitotta be a *Cigánybáró*ból a:

— *Nincs nyomorultabb, nincs szegényebb a szinészeknél* ... cimü kórust, *Barna* Izsó pedig ez alkalomra külön gyászindulót szerzett.

A *Nemzeti Szinház*nál a nyomor-bizottság élén *Vizvári* Gyula állott, ki egész családjával a nélkülözés keserves és kemény kenyerét eszi. *Mattern* pallér rongyos ruhájában izgatta a szinház tagjait, s mert éppen pénzről volt szó, szó nélkül segédjeül szegődött *Rózsahegyi* Kálmán, csakhogy jelenjét megtagadva a *New York szépe Billy* csirkefogójának tarka dresszét öltötte magára. Hogy a felvonulás annál diszesebb legyen, *Meszlényi* Adrienne egyik jóbarátnőjétől, Mr. *Adrient*ől néhány paripát kért kölcsön, hogy *Thespis* megrekedt kordéját a hinárból kihuzzák.

Az *Operaház* zenekara és kórusa *sztrájkot, sztrájkot, sztrájkot! Háromszor is sztrájkot!* cimmel alkalmi búdalt tanult be, a magánszereplők pedig a *Bohémek* padlásszobájának minden kellékével rendezkedtek be a körmenetre, mely a Szinész-marseillaist is betanulta s *Kerner* István vezetése alatt heteken át próbálta:

Fel szinésztársak, zengje ajkunk
A szinész bús, de szent dalát! . . .

A ballet tagjai a tüntető körmenetből ki voltak tiltva, mert ők mindenkor a vagyonos osztálylyal tartottak s különben is telt idomaik éppenséggel nem illenek a nyomor dalához.

A *Népszinház* nyomorgóit *Porzsolt* Kálmán igazgató maga készitette elő a nagy napra. *A két árva, A sötét titok* és a többi rémdráma minden csirkefogójának jelmezét osztotta szét a tagok között. A menetben való részvételt csak éppen *Kenedich* tagadta meg; nem mintha nem nyomorogna ő is, de az őszi meetingen minden pénzét eljátszotta a totalizatőrön, végre *Doppeladlerre* a hangját tette föl, de ezt is elvesztette. Most orvosa tanácsára a szobát kell őriznie.

A nagybizottság vezértagja, *Raskó* Géza, a hitelezők öröme volt, mig *Szirmai* Imre amerikai pénzzel akart társain segiteni.

A hölgyek, mivelhogy mind primadonna, trückjeiket nem akarták előzetesen elárulni, s ezért mi sem akarunk indiskrétek lenni.

A ballet hat szépe magántulajdon s igy a tüntető körmenetben ők sem vehettek részt.

A *Vigszinház* személyzete tekintettel a közeledő magyar ciklusra, magyar ruhásan, árvalányhajasan készülődött a nagy napra. A szélesszáju ingekhez, pruszlikokhoz s rojtos gatyákhoz *Kun* László szerzett csinos, fülbemászó zenét.

A *Magyar Szinház*ról semmi hir, mert *Leszkai* András igazgató ur nem tartott főpróbát.

(A körmenet).

Ködös decemberi délután. Az utcákon lovasrendőrök cirkálnak fel s alá! Egyszerre csak a *Két Tacskó* koldusának ruhájában *Küry* Klára elkiáltja magát:

— Fizetésfölemelést kérek! . . .

Erre mint lavina indult meg az orditozás. *Benkő*, *Kerner*, *Mader*, *Konti*, *Barna*, *Bokor*, *Donát* hiába akarta a hangzavart harmonikusabb mederbe terelni, lehetetlen volt s a hatalmas tömeg utnak indult. A kereskedők sietve huzták le a vasredőnyöket, de *Kiss* Mihály, az utolsó népszinmübölény, berohant egy bankházba, néhány *Wertheim*-szekrényt feltört, a karok utána rohantak s erre leirhatatlan jelenet következett.

Nem is irom le.

Ami azután történt, még borzasztóbb volt. *Breselmaier* péküzletét a megvadult mob feltörte s zsemlye zsemlye hátán nem maradt. Jászai Mari egy targonca

!!! KARÁCSONYI KÖNYVPIAC !!!

Mielőtt bárhol könyvet vásárolna kérje VASS JÓZSEF minta-antiquarium és könyvkereskedésének (Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.) most megjelent ajándéknak megfelelő müvekről szóló leszállitott áru árjegyzékét.

tetejéről mondott, mint *Mutter Anne* lázitó beszédet a néphez, mely fanatizálva áradt a város felé.

A Körut sarkán a felizgatott sokaság nehány kritikussal találkozott:

Ördögi huj-huj reszkettette meg a levegőt, s a kritikusokat négy darabra vágták s intő például a szerkesztőségek kapujára kiszögezték. *Szirmai* minden átmenet nélkül lázasan azt orditotta egyre:

— Tengerre magyar!

Mig *Németh* Jóska vad dühhel kiabálta:

— Le a dunakeszi szőllősgazdákkal. Éljen *Németh* Jóska szőllőtermészete!...

De a *Nemzeti Szinház* felől lovak patáinak csattogása hangzott.

— Jönnek a rendőrök!... üvöltötte ezer tenor, basszus, bariton, alt, szoprán...

De ekkor... Igen ekkor egy tenorista, nevét nem árulhatjuk el, különben is azt hitték róla, hogy a menetben nem vesz részt, kivágta a magas c-t, mire a rendőrlovak gazdáik minden nógatása ellenére megfordultak és ellenkező irányban elrohantak.

Ekkorra már leszállt az este s végig az utcákon győzedelmesen zengett a nóta:

— Kórista élet kutyakenyér!...

S.

MÜVÉSZET.

☐ **Wlassics miniszter Faragó Józsefhez.** *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter abból az alkalomból, hogy az első magyar müvészi képes könyv megjelent, *Faragó* Józsefhez, a kitünő rajzoló müvészhez, a mü alkotójához a következő levelet intézte:

Tisztelt uram! Nagy örömmel lapozgattam *Mindentudó képeskönyvét*, amelyet a magyar gyermekek örömére és a magyar nemzeti szellemü nevelés hasznára szerkesztett s igazi müvészi ihlettel alkotott meg. Fogadja, kérem, annak megküldéséért legmelegebb köszönetemet.

Budapest, 1901. december 21-ikén.

Wlassics Gyula, s. k.

☐ **Magyar müvészek Helsingforsban.** A helsingforsi müvészi körök fölhivására legjelesebb müvészeink a tavaszszal kiállitást fognak rendezni a finnek fővárosában. A kiállitás, mely április hó közepén nyilik meg, dr. *Lázár* Béla rendezi. A kiállitás megnyitásáig a finn müvészeti lapok cikkekben és képekben fogják ismertetni a magyar müvészeti viszonyokat es müvészeinket. *Bihari* Sándor és *Lechner* Ödön a helsingforsi magyar kiállitáson kollektive vesznek részt, melyen *Lechner* Ödön a magyar stilusra vonatkozó összes tanulmányait fogja bemutatni.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Országos Közegészségügyi Egyesület** tegnapi ülésén dr. *Cukor* Miklós fővárosi orvos *a füzőről* tartott érdekes és tanulságos előadást nagy és előkelő közönség jelenlétében. Ismertette a füző eredetét, történetét egészen napjainkig, majd részletesen fejtegette a füzés ártalmasságát. Tanulságos vetitett képeken az előadó szemléltette, mint deformálja a füző a testet s végül bemutatta találmányát, amely nemcsak egészségi, de esztétikai szempontból is haladást jelent.

○ **Magyarország cimere.** Az ismeretterjesztő előadások sorozatát ma dr. *Fejérpataky* László nagyérdekü felolvasása rekesztette be *Magyarország cimeréről.* A nemzeti cimer fejlődésének folyamát az előadó ötven vetitett képpel tette szemmelláthatóvá. Az érdekes előadást distingvált közönség hallgatta végig.

○ **A Journal de Budapest karácsonyi száma.** A *Journal de Budapest* karácsonyi számának tartalma meglepően változatos és érdekes. A *Salamon* Ödön által szerkesztett ujság ebben az ünnepi számban vezércikke élén hüséges francia szövegben közli *Halmos* polgármester felhivását a polgárokhoz az idegenforgalmi egyesület ügyében. A szerkesztőség pedig külön felhivásban felszólitja olvasóit, hogy tömegesen lépjenek be az idegenforgalmi egyesületbe. A társadalmi rovatot ezuttal báró *Dániel* Ernőné, a Park-Club elnöknője irta, aki elmésen azt fejtegeti, hogy vacsora után menjen-e a közönség a szinházba vagy nem. A Journal de Budapest *Bartók* Lajosnak *Szellemi bánat* cimü versét közli dr. *Farnady* Elemér francia forditásában. Francia olvasóit pedig egy csomó humoros magyar közmondással mulattatja, amelyet *Győry* Elemér gyüjtött. Azután egész sorozatát közli azoknak a kalandoknak, amelyeket idegenek éltek át karácsonykor. Külön cikkben számol be azután az Operaház és a többi szinházak estéiről. A *Journal de Budapest* előfizetési ára egész évre 10 korona, félévre 5 korona; szerkesztősége és kiadóhivatala IV., Kossuth Lajos-utca 14-16. szám alatt van.

○ **Vasárnapi Ujság.** Gazdag, változatos és diszes a Vasárnapi Ujság ünnepi száma. Szövegrésze érdekes és szórakoztató, illusztrációi müvésziek. A Vasárnapi Ujság kiadóhivatala: Egyetem-utca 4. szám alatt van, ahonnét szivesen küldenek mutatványszámot.

○ **Uj Idők.** *Gárdonyi* Gézának *Karácsonyi álom* cimü szinmüve az Uj Időknek karácsonyi melléklete. Máskülönben is gazdag ez a szám irodalmi és müvészeti meglepetésekben. Közli *Beöthy* Zsoltnak gyönyörü essayjét *Tóth* Lőrincről, *Herczeg* Ferencnek és *Tömörkény* Istvánnak egy-egy novelláját, *Szikrá*tól egy kedves visszaemlékezést, mélyen átérzett verseket *Pósa* Lajostól, *Malonyay* Dezső regényének befejezését, *Gorkij*nak, a nagy orosz irónak egy pompás elbeszélését. Képet egész albumra valót közöl. A karácsonyi szám az Uj Időknek a legutolsó száma ebben az évben, a következőben kezdődik az uj évfolyam *Herczeg* Ferencnek egy hosszabb elbeszélésével. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona, kiadóhivatala: Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.

VIDÉK.

Tisztujitás Pestmegyében.

Budapest, december 21.

Ma délelőtt ment végbe Pestvármegye székházában a tisztujitás, amely a kalomból a megyebizottsági tagok csaknem teljes számban megjelentek.

A választó-közgyülésen ott voltak a többek közt: *Gulner* Gyula államtitkár, *Rakovszky* István állami számvevőszéki elnök, gróf *Keglevich* Gábor, báró *Prónay* Dezső, gróf *Teleki* József, báró *Podmaniczky* Géza, *Freysinger* Lajos, *Sárkány* Sámuel evangelikus püspök, *Vásárhelyi* Géza, *Pollner* Lajos, *Mády* Lajos református lelkész, *Förster* Aurél, *Tahy* István; az országgyülési képviselők közül: *Holló* Lajos, *Wolfner* Tivadar, *Krasznay* Ferenc, *Gajáry* Géza, *Halász* Zsigmond.

A közgyülést *Beniczky* Ferenc főispán nyitotta meg s szép beszédben jelezte a mai nap fontosságát, amikor a vármegye ujból megválasztja tisztikarát. Aztán dicsérettel szól a lelépett tisztikar buzgóságáról, kötelességtudásáról.

Beniczky Lajos alispán az egész tisztikar nevében hálás köszönetet mond a vármegye törvényhatósági bizottságának az eddigelé beléjük helyezett bizalomért. Az alispán s a jegyzői kar ezzel elhagyta a helyét, lelépett az emelvényről s a vármegye pecsétjét átadta a főispánnak.

Az elnöklő főispán fölhivta Fazekas Ágoston főjegyzőt, hogy a kijelölő bizottság megállapodásait sorrendben terjeszsze elő,

Leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a közgyülés, hogy alispánnak ezuttal is az általános becsülésben és szeretetben álló *Beniczky* Lajost jelölte a kandidálóbizottság. Egyhangulag, hosszantartó éljenzéssel választották meg ujból alispánnak *Beniczky* Lajost s érte azonnal küldöttség ment.

Az alispán megköszönte az ujabban megnyilvánuló bizalmat és jóakaratot s kijelentette, hogy teljes igyekezetével azon lesz, hogy helyét nagy elődjeihez méltó módon töltse be. Beszédje végén kérte a közgyülést, járuljon hozzá ahhoz, hogy egy későbbi közgyülésen teendő konkrét inditványa alapján irassák meg Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye monografiáját. Ezzel külön teher nem hárul a vármegyére, mert vannak megfelelő alapok. A közgyülés hosszantartó zajos éljenzéssel fogadta az alispán beszédjét s elvileg az inditványához is hozzájárult.

A többi főtisztviselőt is egyhangulag választották meg, csak a *biai járás főszolgabirói állásának a betöltésénél* tört ki a vihar.

A kandidáló-bizottság ugyanis *Tahy* Iván eddigi főszolgabiró helyett *Geréby* Imrét jelölte első helyen, mig igen sokan *Teszáry* László mellett foglaltak állást. Ez az ellenzék sehogy sem akart megnyugodni abban, hogy a többség megnyilatkozása szerint, amint azt a főispán enunciálta, Geréby választassék meg.

Óriási zaj, lárma keletkezett. Számosan kiáltozták:

— *Szavazzunk!*

— *Nem lehet kinevezni* a tisztviselőket!

— Éljen Teszáry!

Hiába jelentette ki a főispán, hogy a többség Gerébyt választotta meg, a csönd nem akart helyreállani.

Végre *Gulner* Gyula államtitkár mint megyebizottsági tag szóhoz juthatott s kijelentette, hogy nem engedhető meg a vita ezen a tárgyon. A kijelölőválasztmány határozata ebben a pillanatban nem támadható meg. A választás törvényesen történt meg s kéri a közgyülést, hogy folytassa a további választást.

Az elnöklő főispán kijelenti, hogy a közhangulatot látva, *Geréby* Imre a megválasztott főszolgabiró.

Erre ismét viharos fölkiáltások hangzottak: „Éljen Teszáry!“ „Szavazzunk!“

Az *elnök:* Szavazni csak akkor lehet, ha ezt irásban, husz megyebizottsági tag aláirásával kérik.

Ekkor benyujtották a szavazást kérő iratot, amelyre nézve azonban az a kifogás merült föl, hogy nincs benne jelezve az, hogy mire kérnek szavazást és hogy csak akkor nyujtották be, amidőn a többség kivánsága enunciálva volt.

A *főjegyző* kezdi fölolvasni a további jelöléseket. Erre ismét kitört az óriási zaj Teszáry éltetése mellett.

Bellaágh Imre tiszti főügyész: A főispán álláspontja teljesen törvényes. (Nagy zaj: „Éljen Teszáry!“ Szavazzunk.) Akik szavazást akartak, adták volna be az ez iránt való kérésüket a kellő időben.

Fazekas Agost főjegyző: Geréby Imrének főszolgabiróvá történt megválasztatása után... (Óriási zaj. „Szavazzunk!“)

Még háromszor-négyszer fogott hozzá a főjegyző a továbbiak előterjesztéséhez, de ez sehogysem sikerült a nagy lármában.

Végre több bizottsági tag kértére Teszáry kijelentette, hogy a jelöltségtől visszalép. Ez sem történt meg csöndben, mert a Teszáry-pártiak még sokáig zajongtak, szavazást követelve.

A többi tisztviselő megválasztása egyhangulag történt.

E szerint a tisztikar a következőképp alakul:

Alispán *Beniczky* Lajos, főjegyző *Fazekas* Ágoston, első aljegyző *Dubroviczky* László, második aljegyző *Kemény* Kálmán, harmadik aljegyző dr. *Mészöly* László, negyedik aljegyző dr. *Agorasztó* Tivadar, ötödik aljegyző *Marsalkó* Béla, hatodik aljegyző *Szabó* Géza, hetedik aljegyző *Antal* Lajos (uj, előbb szolgabiró volt.) Főügyész: *Bellágh* Imre; ügyész: *Zolnay* Jenő; árvaszéki elnök: *Dalmady* Győző; árvaszéki ülnökök: *Hindy* Kálmán, *Mihalovits* Elek, *Dalmady* Sándor, *Madarassy* Pál, *Tőkés* Gyula, *Lajos* Kálmán, *Bicskey* Kálmán: árvaszéki jegyzők: *Hirkó* Béla, *Baky* Imre; árvaszéki pénztáros: *Péter* Kálmán; ellenőr: *Szabó* János; közigazgatási főpénztáros: *Kiczián* Ádám; ellenőr: *Beniczky* Attila; főorvos: *Hirkó* László.

A főispán ez alkalommal több tiszteletbeli állásra is nevezett ki megyebelieket. A megválasztott tisztviselők letették az esküt s aztán *Fazekas* Ágost főjegyző mondott szép beszédet, köszönetét nyilvánitotta a maga és a tisztikar nevében a megválasztásért. Végül gróf *Teleki* József és *Freysinger* Lajos üdvözölték az uj tisztikart. A közgyülés a főispán lelkes éltetése mellett ért véget.

Zombor. A vármegyei tisztujitás ma nagy érdeklődés mellett ment végbe. *Latinovics* Pál főispán megnyitó beszédében melegen üdvözölte *Karácson* Gyula alispánt királyi tanácsossá történt kinevezése alkalmából. A főispán kijelentette ezután, hogy a kijelölő bizottság szokásos hármas jelölésétől eltér és a jelöltekre névszerinti szavazást rendel el, mert a pressziónak s az illetéktelen beavatkozásnak még a látszatától is óvakodik. Arra kéri a közgyülést, hogy teljesen függetlenül, szive sugallata szerint érvényesitse szavazatát, mert csak igy őrizhető meg a nép alkotmányos érzülete. A közgyülés *Latinovics* Pál főispánnak kijelentését percekig tartó éljenzéssel és tapssal fogadta. Ezután alispánná ujból *Karácson* Gyulát, főjegyzővé ifjabb *Vojnich* Istvánt választották meg. A többi tisztviselők a régiek maradtak, csupán egy főszolgabirói állás betöltésénél volt kemény harc. Végre is három pályázó közül *Mezey* Imre szolgabirót választották meg.

Szolnok, december 21.

Szolnokvármegye törvényhatósága ma *Lippich* Gusztáv főispán elnöklete alatt ma tartotta tisztujitó közgyülését, amelyen alispánná *Bagossy* Károlyt, főjegyzővé dr. *Benkő* Albertet, főügyészszé *Berki* Józsefet, árvaszéki elnökké *Kormos* Miklóst, főpénztárossá *Biró* Mátyást választották meg. A többi tisztikart ujból megválasztották, ujak csupán dr. *Cseh* József főszolgabiró, *Kele* József árvaszéki ügyész és *Bodnár* Sándor szolgabiró.

Nyilttér.

Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, tüdő- és mellbajosoknak,

kellemes és erősitő hatással

betegek és egészségesekre, az emésztés kiválóan elősegiti.

A francia cognacot teljesen nélkülözhetővé teszi.

Ezen elismert jó tulajdonságokkal biró

COGNAC

a régi és jó hirnevü

gróf Keglevich István utódai

cég gyártmánya **Promontoron.**

Fájdalmas, **kinos és kellemetlen,** ha teste bárhol viszket vagy sömörös vagy bőrkütegen vagy kipállott és kisebesedett. Mindezen bajok teljes megszüntetésére elég egy tégely

Erényi-féle „Ichtiol-Salicyl“-t

venni.

Szagtalan. Ára 3 korona utasitással. Szétküldi: **Erényi gyógyszerész, Szabadszállás.** Főraktár: **Török József, Király-utca 12. szám.**

Kiváló minőségü

repceolaj-pogácsát

ajanl egész darabokban és őrlött állapotban a

Magyar olajipar részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár: IX., Soroksári-ut 11., Iroda: VII., Károly-körut 3.

Szt.-Lukácsfürdő

gyógyfürdő Budapest, Buda. Természetes meleg kénes forrás- és iszapfürdő. Vizgyógyászat, villam-fényfürdők, massage stb. Külön női és férfi osztályok. Olcsó és gondos ellátás. Csúz, köszvény, idegbajok stb. és a téli fürdőkura felől tájékoztató prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága.

A közelgő ünnepek alkalmából bátorkodunk különböző faju pezsgőborainkat **„Transsylvania & Vin brut“**, melyek mindenütt kaphatók, a legjobban ajánlani.

LOUIS FRANCOIS & Cie.

cs. és kir. udv. szállitók.

BUDAFOK.

Néhai Frei József hagyatékához tartozó **IV. ker., Magyar-utca 52.** szám alatt fekvő

ház előnyös feltételek alatt eladó.

Venni szándékozók **sziveskedjenek az örökhagyó által** kirendelt és általa az **eladásra is** feljogositott **végrendeleti** végrehajtó

Rupp Zsigmond kir. közjegyzőhöz fordulni: **József-tér 14. Ügynökök ki vannak zárva.**

UTRAVALÓ

Thury Zoltán legujabb könyve.

Ára egy korona ötven fillér.

Megrendelhető a kiadónál **Barta Lajos könyvkereskedésében, Budapest, V.- Lipót-körut 20.**

Néhai Reutter Nándor örökösei tudatják, hogy a **Budapesten, Podmaniczky-utca 29.** szám alatt lévő ház, az **Aréna-út és Délibáb-utca sarkán fekvő 30.** számu **nyári palota** és a **Svábhegyen** fekvő **Normafa-út 8.** számu **nyaraló**

eladandó.

A feltételek **Rupp Zsigmond** kir. közjegyző irodájában **(V., József-tér 14.** szám.) megtudhatók.

Ügynökök közbenjárása **ki van zárva.**

A Fővárosi Takarékpénztár m. sz.

Kerepesi-ut 40. szám.

Kölcsönt nyujt

kereskedőknek, iparosoknak, tisztviselőknek 3 havi 10%-os törlesztés vagy heti befizetés alapján.

Gyors elintézés. **Takarékbetétek 5%-ra.**

THE MUTUAL

new-yorki életbiztositó-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztositó-társasága

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168·54 frank.

Biztositási állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829·12 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körut 26.

Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(**A Józsefvárosi Demokrata Kör**) tegnap tartotta uj helyiségében ünnepies felavató vacsoráját, melyen dr. *Vázsonyi* Vilmos országgyülési képviselő is megjelent, s szép beszédben üdvözölte a kör tagjait. Az erzsébetvárosi demokrata kör részéről *Földiák* Gyula és dr. *Aczél* elnökök jelentek meg. Felköszöntőket mondtak: dr. Ocskay, dr. Krausz, Németh József, Révész Náthán, Gyárfás stb. Vacsora után Németh József, a Népszinház müvészének elnöklete alatt jótékony asztaltársaság alakult, mely nyomban 56 koronát gyüjtött a Podmaniczky-utcai kenyérosztó bolt javára.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az ujságiró felelőssége.** A kir. itélőtábla ma mondott itéletet abban a sajtópörben, amelyet a két Dragovics-leány inditott a *Magyar Hiradó* kőnyomatos lap tudósitója és hat más fővárosi napilap ellen rágalmazás és becsületsértés vétségeért. A kir. törvényszék ezen ügyben nemcsak a nevezett kőnyomatos lap munkatársát, *Pápay* Jenő hirlapirót itélte el két rendbeli becsületsértés vétségeért 140 korona pénzbüntetésre, hanem elitélte mindazon lapok munkatársait is, mint átvevő szerzőket, akik a kőnyomatos lap közleményét lapjaikban leközölték. Igy *Adorján* Sándort, a *Magyar Nemzet* felelős szerkesztőjét, *Szeredai* Leót, az *Egyetértés. Zemplémi* P. Gyulát, a *Magyarország*, *Dobó* Miksát, a *Neues Pester Journal*, *Kovács* Arnoldot a *Politisches Volksblatt* és *Donáth* Vilmost, a *Neues Politisches Volksblatt* munkatársait egyenkint 80 korona pénzbüntetéssel sujtotta a törvényszék. A kir. itélőtábla I. büntetőtanácsa ma hirdette ki ebben az ügyben hozott másodfoku itéletét, *amelylyel a kir. törvényszék itéletét helybenhagyja.*

A táblai itélet terjedelmes indokolásából kiemeljük a következőket:

A kihirdetett itélet ellen dr. *Keszits* Antal, dr. *Berczelly* Antal és dr. *Herz* Mór védők a b. p. 385. §. 1. a) és c) pontjai alapján semmiségi panaszt jelentettek be és kérték az itélet indokolását irásban velük közölni.

Dr. *Baloghy* György főügyészi helyettes annak megállapitását kérte, hogy téves az itéleti indokolásnak azon része, mely szerint azt vitatta volna, hogy a *Magyar Hiradó* nem nyomtatvány a szó sajtójogi értelmében és hogy a szerzőjog védelméről szóló törvényre ő egyáltalán nem hivatkozott. A bejelentett semmiségi panaszokat a kir. tábla elfogadja s igy az ügyben végérvényesen a Kuria fog dönteni.

§§ **A Tátra-kávéházi botrány.** Megirtuk, hogy csütörtök este ugyanis a Tátra-kávéházban az egyetemi ifjak előtt a kávés kijelentette, hogy kivánságukat méltányolja, a kávéházban nem lesz többé német előadás. Az incidens alkalmából ő nem fogadott bérenceket tiltakozott az ellen, hogy ő Kossuth-betyároknak nevezte volna az ifjakat, szóval minden irányban kinyilatkoztatta, hogy neki eszeágában sem volt a mozgalom vezetőit sem becsületükben, sem tettleg inzultálni. Minthogy pedig a kávés védője, dr. *Gleichmann* Lajos ma ezt a nyilatkozatot fele nevében a rendőrség előtt is megismételte, az egyetemi ifjak szintén nem kivánják a pör folytatását és igy a további eljárást megszüntetik.

§§ **A csillár-pör.** Ma a másodikkerületi elüljáróság foglalkozott egy részletével annak a sokfelé szétágazó pörnek, amelyet *Kulcsár* Sándor inditott a *Siemens és Halske* cég ellen. Dolgott adott már ez a pör a járásbiróságnak és a börzebiróságnak. Kulcsár az elüljáróságon bepanaszolta a Ganz-gyárat, mert türi, hogy iparigazolvány nélkül csillárt gyártson nála a Zeisser és Habiger cég. A Ganz-gyár képviselője, dr. *Kiss* Dénes és a Zeisser és Habiger cég képviselője, dr. *Molnár* Mór bebizonyitották, hogy iparigazolványra ebben az esetben nincs is szükség, mert a csillárt a Ganz-gyár késziti a maga munkásaival. Dr. *Szalay* Sándor helyettes-elüljáró kijelentette, hogy a hatóság hivatalból érdeklődött már a dolog iránt, de *iparkihágást nem tudott konstatálni.* Mindazonáltal ő még egyszer helyszini szemlét tartat és azután irásban hozza meg az itéletet.

§§ **Vádak egy járásbiróság ellen.** Hónapokkal ezelőtt megirták a lapok, hogy dr. *Kepes* Gyula fővárosi ügyvéd feljelentést tett Farkas Gyula VII. kerületi járásbiró ellen, hogy egyes ügyvédekkel összejátszva, illetéktelen eszközökkel azok javára magát befolyásoltatja. Különösen dr. Krausz Sándor a folyószámla leszámitoló bank ügyésze ellen irányult e vád, mint akinek ügyei illetéktelenül kerültek Farkas biróhoz, miután „F“ kezdőbetüs ügyek utóbbihoz nem voltak beosztva. A feljelentés nyomán megindult a hivatalos vizsgálat s dr. Thury Sándor biró hónapokon keresztül vizsgálta nemcsak a feljelentésben foglalt, hanem Farkas biró előtt 5 év óta folytatott összes ügyeket. A vizsgálat több formahibát és szabálytalanságot konstatált, amint ez a határozat indokolásából látható, azonban nem konstatálta hibának, hogy a folyószámla bank ügyei Farkas birónál tárgyaltattak. A vizsgálóbiztos jelentése alapján a kir. főügyészség a fegyelmi biróság előtt számos szabálytalanság miatt vádat emelt s a vádak alapján hozott határozattal nyilatkozattételre hivta fel Farkas Gyula birót s a közszolgálat érdekében őt ezen ügy elintézéséig állásától ideiglenesen felfüggesztette. A vádhatározat indokolásából kivilágló tényállás szerint a vizsgálat dr. *Krausz* Sándor terhére csupán annyit állapithatott meg, hogy *Farkas* biró nehány ügyben nevezett ügyvédnek rövid határnapok nyujtása által kedvezett, ami azonban minden biróságnál előfordul. A határozat egy csomó más ügyvéd által vitt ügyekben állapitja meg a biró terhére rótt szabálytalanságokat.

§§ **A chartresi bünpör.** A chartresi esküdtszék ma folytatta *Brierre* bünpörének tárgyalását. Nagy szenzációt keltett, amikor megjelent a törvényszék előtt Brierrenek 14 éves leánya, *Germaine*, aki Párisban volt nagynénjénél, mikor testvérei elhaltak — a vád szerint — atyjuk gyilkos kezétől. A kis leány sirva fakadt, amint belépett. A törvényszék elnöke igy szólt hozzá:

— Édes gyermekem, mi értjük fájdalmát. Mondja el a tiszta igazságot!

A kis Germaine letérdelt, összekulcsolta kezeit, atyjára nézett és zokogva rebegte:

— Apánk ugy szeretett valamennyiünket. Jó volt hozzánk. Bocsássák szabadon!

A közönség soraiból elfojtott zokogás hallatszott és Brierre is, aki eddig a legnagyobb egykedvüséggel viselkedett, könnyekre fakadt.

Az elnök intett a kis Germainenek:

— Elmehet, gyermekem!

Hétfőn a véd- és a vádbeszédekre kerül a sor.

A nagy Galeottó.

— *Rágalom egy képviselő ellen.* —

Budapest, december 21.

Vészi József országgyülési képviselő, lapunk főszerkesztője a büntetőjárásbirósághoz volt kénytelen fordulni, hogy egy személye ellen intézett idétlen rágalom ellen kérjen megtorlást. Minthogy lapunk főszerkesztőjéről van szó, minden egyéb reflekszió mellőzésével utalunk a tárgyalás adataira.

A büntetőjárásbiróságnál rágalmazással vádolta ma Vészi József országgyülési képviselő *Löbl* Mátyás magánzót. Löbl ur ugyanis a kereskedelmi miniszternek levelet irt, melyben elmondja, hogy egy *Reich* Zsigmond nevü olajgyári ügynök Triesztben azzal dicsekedett, hogy a *Vészi* József protekciójával egy Fiuméban alapitandó olajgyárra koncessziót kapott kétszázezer korona évi szubvencióval s egyéb állami kedvezményekkel. Löbl Mátyás később ugyanezt szóval is elmondta, egyéb rágalmazó adatokkal megtoldva, *Szterényi* József miniszteri tanácsosnak s végre eljutott a rágalmazás hire Vészihez, aki Löbl ellen a büntetőjárásbiróságnál keresett megtorlást.

A tárgyalást *Haupt* Albin kir. táblai biró vezette. A vádlottat dr. *Visontai* Soma védte, a panaszost dr. *Stern* József képviselte.

Az általános kérdésekre elmondja a vádlott, hogy uj-verbászi születésü, negyvenegy éves, bécsi lakos.

A *biró*: Mi a foglalkozása?

A *vádlott*: A hazámat szolgálom önzetlenül.

— Az minden embernek a kötelessége. De mivel foglalkozik?

— Magánzó vagyok, s uj iparágakat teremtek Magyarországon, hogy hazámat az ipar terén a külföldtől emancipáljam.

Vészi József: Engedje meg, biró ur, hogy mielőtt a vádlottat kihallgatná, szóval is elmondjam a panaszomat.

A biró: Erre joga van.

Vészi: A vádlott, akit azelőtt sohasem láttam, október 28-án fölkeresett. Csak annyit tudtam róla, hogy Vasmegyében egy kékfestő-gyárat akart alapitani állami támogatással, ami ellen én állást foglaltam, mert a törvény e gyáripari ágnak állami kedvezésekkel való ellátását tiltja s igy törvénybe ütközőnek tartottam, hogy a már létező, az én választókerületemben müködő kékfestő-gyárak rovására egy hasonló gyárat államilag támogassanak. Az ő vizitjének tehát az volt a célja, hogy szüntessem meg ellene az akciót.

— Nem lehet, feleltem, a törvény tiltja azt, amit ön kér.

— Akkor meg fogom változtatni a törvényt, felelte fölháboritó önérzettel Löbl.

— Tiltakozom az ellen, szóltam, hogy egy magyar törvényhozó előtt igy beszéljen.

— Gondolja meg, hogy mögöttem sok képviselő áll, folytatta Löbl.

Ez ellen ujra a legerélyesebben tiltakoztam s amikor Löbl végre belátta, hogy nem boldogul velem, igy szólt hozzám:

— Pedig én nagy szivességet tettem már a képviselő urnak.

Es ekkor elmondta, hogy mit mondott rólam Reich Zsigmond. A panaszt tehát először Reich ellen tettem meg, de meggyőződvén, hogy ez az ember ártatlan a dologban, magát Löblt fogtam pörbe.

A biró ezután fölolvassa Löbl Mátyásnak a kereskedelmi miniszterhez intézett levelét.

A biró (a vádlotthoz): Mit akart ezzel a levéllel elérni?

A *vádlott*: Már három esztendeje, hogy gyárak alapitásával foglalkozom, teljesen önzetlenül, tisztán a hazám érdekében, mert soha senkitől még egy fillérnyi

jutalmat vagy proviziót nem fogadtam el. Olyan iparágakat honositottam meg, melyek eddig nálunk ismeretlenek voltak és sok ezer munkás nekem köszöni a kenyerét. (Felsorol egy féltucat iparvállalatot, amelyet az ő közvetitésével alapitottak.) Az utóbbi időben gyakran kellett hallanom, hogy itt-ott azzal dicsekedett egy-egy ügynök, hogy összeköttetése van kiváló emberekkel, akiknek révén mindent ki tud járni. Két ilyen levelet is olvastam, melyet egy bécsi nagyiparoshoz intéztek s melyben az illetők a közbenjárásért tizszázalékos proviziót kérnek. Ezek a dolgok engem, mint jó hazafit, fölháborositottak s kötelességemnek tartottam azokról illetékes helyen jelentést tenni.

Dr. *Visontai* bemutatja *Szterényi* miniszteri tanácsosnak a vádlotthoz irt levelét melyben köszönetet mond neki a jelentésért s kéri, hogy ha hasonló esetek a tudomására jutnak, azokat is közölje vele, hogy büntenyitő uton torolhassa meg a hitvány rágalmakat.

A *vádlott* folytatva vallomását, elmondja, hogy Reich Zsigmond nem neki, hanem egy Back nevü zsiradéknagykereskedőnek beszélte el Triesztben, hogy Vészi József az ő protektora. Ő csak a miniszternek irta meg a dolgot, de sem Szterényi miniszteri tanácsosnak, sem másnak nem beszélt róla.

— En, kérem — mondja a vádlott — egy tévedésnek vagyok az áldozata. Meg vagyok győződve, hogy *Vészi ur tiszta karakterü, hozzáférhetetlen ember*, de éppen az ő érdekében közöltem vele és a miniszterrel a Reich rágalmazó nyilatkozatát.

Kihallgatták azután a tanukat.

Reich Zsigmond azt vallotta, hogy találkozott ugyan Triesztben Back-kal, de egy szóval sem emlitette neki, hogy Vészi az ő protektora. Soha semmiféle összeköttetésben nem állott Vészivel s életében csak egyszer beszélt vele, akkor is hirlapi dologról, de soha semmiféle közbenjárásra fel nem kérte. Löbl a miniszter előszobájában látta először s annyira dühbe jött már a puszta látásán, hogy pofon akarta ütni.

Back Fülöp vallja hogy Reichhal háromszor is találkozott Triesztben. Reich dicsekedett neki, hogy egy Fiumében felállitandó olajgyárra koncessziót kapott kétszázezer korona szubvencióval.

— Engem a dolog nagyon érdekelt, mondja a tanu, azért, mert nekem is van már régebb idő óta kocessziőm egy Fiumében fölállitandó olajgyárra. Beszélgetés közben elmondotta azután, hogy neki Vészi József a protektora, aki Magyarországon mindent körösztül tud vinni. Azt azonban egy szóval sem emlitette, hogy Vészi urnak a pártfogásért valamit fizetett volna, vagy hogy Vészi ur pénzért járja ki neki a koncessziót. Ugyanez alkalommal dicsekedett, hogy ő mindig szabadjegyekkel utazik s mutatott is körülbelül öt-hat darab szabadjegyet.

A *biró*: Látta, hogy milyen czimen kapta a szabadjegyet?

Vészi József: Konstatálom, hogy Reich Zsigmond szabadjegyei egy helybeli német lap nevére szóltak. Erről utóbb Löbl is meggyőződött.

Löbl: Igaz.

Vészi (Back tanuhoz): Világos feleletet akarok a következőkre: Mondta-e Reich önnek valaha, hogy én szereztem neki az olajgyár felállitásához szubvenciót, vagy hogy én őt támogattam ebben?

Back: Nem, soha.

Vészi: Mondta-e önnek Reich, hogy ő nekem tizenkétezer forintot adott, vagy juttatott bármilyen czimen?

Back: Nem. Reich ilyesmit sohasem mondott nekem.

Vészi: Mondta-e önnek Reich, hogy én őt egy más gyár alapitásában, vagy a szubvenció megszerzésében támogattam?

Back: Nekem ilyesmit Reich soha nem mondott.

Vészi: E szerint ön előtt Reich csak annyit mondott, hogy én vagyok az ő hatalmas protektora?

Back: Csak ennyit.

Vészi: A tekintes biróság hallotta, hogy Reich én velem egyetlen egyszer beszélt egy-két másodpercig valami hirlapi ügyben, s hogy ő engem soha semmiféle intervencióra sem közvetve, sem követetlenül fel nem szólitott. Ezek után nekem Backhoz egyéb kérdésem nincs.

Következik *Szterényi* József miniszteri tanácsos kihallgatása. A tanu előadja, hogy Löbl Mátyás őt ez évi október 23-án hivatalában felkereste és előadta, hogy Reich Triesztben egy bécsi gyárosnak a Vészi József protekciójával eldicsekedett. Egyuttal azt is elmondta, hogy Reich — hir szerint — Vészinek tizenkétezer forintot fizetett volna.

— En, folytatja a miniszteri tanácsos, azonnal óva intettem Löblt, hogy ilyen képtelen hireket ne terjeszszen, mert nekem kell legjobban tudnom, hogy Vészi József senkinek a szubvencionálási ügyét a minisztériumban soha nem támogatta. Másnap eljött hozzám Vészi József és felháborodással közölte velem, hogy Löbl nála járt és Reichot milyen nyilatkozatokkal vádolta.

Dr. *Stern* József, a panaszos ügyvédje a következő kérdéseket intézi Szterényihez: Meg tudná-e mondani méltóságod, hogy interveniált-e Vészi József Reichnak fiumei olajgyári ügyében akár méltóságodnál, akár a minisztériumban?

Szterényi: A kérdésre a legnagyobb határozottsággal állithatom, hogy Vészi József sem nálam, sem a miniszteriumban a Reich ügyében nem járt soha.

Dr. *Stern*: Hát valami más gyáralapitási vagy szubvencionálási ügyben akár Reichchal, akár más valakivel kapcsolatban járt-e a minisztériumban?

Szterényi: Erre is a legnagyobb határozottsággal azt mondhatom, hogy soha! Vészi a minisztériumban egyáltalában csak választókerülete kisiparosainak munkagépek elnyerése iránt támasztott kérését támogatta. Egyebet soha. Szubvenciós esetben csak egyszer járt el. Egy bécsi kéktestőgyáros ugyanis egy Vasmegyében létesitendő kékfestőgyár szubvencionálása iránt folyamodott, de Vészi József a saját kerülete kékfestőgyárainak érdekében és az iparfejlesztési törvényre való hivatkozással arra törekedett, hogy a bécsi gyáros ne kapja meg a szubvenciót. Ez volt az egyetlen szubvenciós ügy, amelyben Vészi a minisztériumban eljárt.

Dr. *Stern*: Ha méltóságodnál vagy más tisztviselőnél nem is járt el Vészi József ilyen ügyben, de eljárt-e magánál a miniszternél? Tudna-e erre nézve méltóságod nyilatkozatot tenni?

Szterényi: Hegedüs Sándor miniszter ur ő excellenciája egyenesen felhatalmazott, hogy az ő nevében itt a törvény előtt jelentsem ki, hogy Vészi József neki sem gyáralapitási, sem gyár- vagy egyéb szubvencionálási ügyben soha egyetlen szót nem szólt.

Vészi József: Ezek után a további bizonyitási eljárás reám nem bir érdekkel.

Dr. *Stern*: Nekem csupán még egy kérdésem volna: van-e csakugyan Reichnak egy fiumei olajgyár számára szubvenciója, mert Reich a Back vallomása szerint azzal dicsekedett el, hogy a kormány neki ezen a czimen kétszázezer forint szubvenciót adott.

Szterényi: Reich eredetileg ilyen célra ötvenezer forint szubvenciót kért, mi azonban csak huszezret engedélyeztünk. De minthogy a gyár a kellő időben nem épült fel, ezt is töröltük. Reichnak tehát semmiféle szubvenciója nincsen és nem is volt.

Hollán Sándor és *Mencsik* Ferenc jelentéktelen vallomása után a biróság kihallgatja *Arányi* Taksony rendőrtanácsost.

Arányi elmondja, hogy őt Vészi József ez év október 24-én a lakásán fölkereste. Magával hozta Reichot és Löblt, mint akik közül az egyik galád rágalmat koholt ellene. Miután Vészi hallotta, hogy a tanu másnap Bécsbe utazik egy hasonló eset vizsgálata ügyében, megkérte őt, hogy hallgassa ki Bécsben Löblt s vele együtt azt az eddig meg nem nevezettegyént ki előtt Reich Triesztben állitólag a rágalmazási nyilatkozatokat tette. Arányi különben határozottan emlékszik, hogy Löbl az egész mendemondát olyan alakban adta elő, hogy ő indittatva érezte magát közbevágni, s a következő megjegyzést tenni.

— Ilyen fajta dolgokat Vészi ről képtelenség állitani.

Löbl, folytatja a tanu, azt felelte akkor, hogy ő maga sem hiszi ezeket a hiresztelléseket, de Bécsben megnevezi azoknak gazdáját. Meg is nevezte Backot, kit a tanu a bécsi rendőrségnél kihallgatott.

Ezzel befejezték a bizonyitási eljárást. Következtek a perbeszédek.

Dr. *Stern* beigazoltnak látja a rágalmat. Két olajgyáralapitó, két konkurrens találkozik egy trieszti kávéházban és szóba ered egymással. Maga Back beösmeri, hogy azzal a szándékkal ugratta Reichot, hogy megtudja tőle, mi járatban van. Reich szintén abból a célból mondott nagyokat, hogy Backot bizalmasabb közlésre inditsa. A két versenytárs kölcsönös ugratásából eredt a hitvány pletyka, amelyet Löbl tovább adott. A tanuvallomásokból kétségtelenül kiderült, hogy Reich Vészinek az intervencióját soha nem kérte és soha igénybe nem vette, s mi ennél fontosabb, Back maga sem mondta Löblnek, hogy Vészi Reichnak szubvenciót szerzett, sem pedig azt, hogy Vészit bármilyen formában honorálta. Back csak annyit mondott Löblnek, hogy Reich tizenkétezer forintot keresett. De ezt a pletykát Löbl már ugy torzitotta el, hogy a pénzt nem Reich, hanem Vészi kapta. De a vallomásokból nemcsak az derült ki, hogy Vészi nem interveniált, de nem is interveniálhatott. Szterényi miniszteri tanácsos ugyanis hit alatt vallotta, hogy Vészi semmiféle gyár ügyében sem járt közbe sem a minisztériumban, sem a miniszternél. A vallomásnak ezt a részét Szterényi a miniszter egyenes megbizásából tette. Tehát hiányzik a lehetősége is annak, hogy Vészi a neki tulajdonitott intervenciót elvégezte volna s hogy azért dijazásban részesült volna.

Azzal, mondja a panaszos ügyvédje, hogy Löbl egy rágalmazó pletykát tovább adott, habár annak tartalmát el nem hitte is, elkövette a rágalmazás vétségét. Megrágalmazott egy szeplőtlen jellemü embert, ki az egész közvélemény tiszteletét birja. És Vészinek kötelessége volt idejönni a biróság elé, hogy itt napnál fényesebben beigazolja, hogy soha olyasmit nem tett, mit a Löbl által kolportált pletyka neki tulajdonit. Ez fényesen kiviláglik a tanuvallomásokból. Ennek a mai tárgyalásnak az a tanusága, hogy a vádlott könnyelmüen hurcolta meg annak a férfiunak a nevét, aki magas állásában dicsőségesen meg tudta őrizni egyéniségének és jellemének szeplőtlenségét. Kéri a biróságot, hogy mondja ki Löblt bünösnek a rágalmazás vétségében.

Dr. *Visontai* Soma védő azt igyekszik bizonyitani, hogy Löbl a pletykát nem terjesztette kettőnél több ember előtt, pedig a rágalmazás vétségét csak akkor állapitja meg, ha a rágalmazó nyilatkozatok legalább három ember előtt történtek. Különben is Löbl egy pillanatig sem hitt a pletyka valódiságában.

Vészi József (közbeszól): Galeotto-rendszer.

Visontai: Igen, de ez a Galeotto maga sietett tiltakozni Backkal szemben a hiresztelések ellen és rögtön kijelentette hogy Vészit olyan embernek ösmeri, ki abszolute megvesztegethetetlen, kit milliókkal sem lehet megtántoritani. Védence nem rosszindulatból, nem rágalmazási szándékkal közölte a hireket a miniszterrel, csupán azért tette, hogy alkalmat adjon Vészinek a kósza hirek megcáfolására. És a tárgyaláson kiderült, miben senki egy pillanatig sem kétkedett, hogy Vészinek köztiszteletben álló személyéhez a legcsekélyebb gáncs sem férkőzhetik. Feltétlenül szavahihető tekintélyes tanuk esküvel megerősitett vallomásukkal igazolták, hogy soha olyat nem tett, ami bármilyen rágalmazó hiresztelésnek alapul szolgálna. Gyárak alapitásába be nem folyt, szubvencióért nem interveniált. Hogy ügyét idehozta, az tiszteletreméltó érzékenység volt részéről, de becsületében Löbl őt nem is akarta megtámadni. Hiszen abban, hogy Vészinek ebben az ügyben való teljes korrektségét ez a tárgyalás kideritette, abban vagy érdeme van Löblnek, ki különben is felajánlotta, hogy közjegyzői okmányban ismeri el a hiresztelések hazug voltát és bocsánatot kér. Ugyanezt hajlandó most is megtenni. Kéri felmentését.

Löbl a következő nyilatkozatot teszi:

Ujra kijelentem, hogy én Vészi József urnak sem nyilvános, sem magánbecsületét soha megsérteni nem akartam. A kósza hirt magam sem hittem, csak azért közöltem, hogy Vészi József urnak alkalma legyen azokkal szemben védekezni. Eleitől fogva meg voltam győződve, hogy az ő egyénisége teljesen szeplőtlen, hogy ilyen ügyekbe soha be nem folyt és hogy azok a pletykák az ő erkölcsi magaslatáig fel nem érnek. Sajnálom őszintén, hogy levelemmel kellemetlenséget okoztam neki és itt a biróság szine előtt kérek tőle bocsánatot.

Vészi József: Nem megtorlást, de igazságot jöttem keresni. A tárgyalás előtt felajánlott bocsánatkérést nem fogadhattam el. Mert ragaszkodnom kellett ahhoz, hogy az ügy a teljes nyilvánosság előtt tanuvallomásokkal megvilágitva kerüljön itélet elé. Hogy a pletyka hogyan keletkezett, ahhoz nekem semmi közöm. Tény az, hogy egyszerre csak belebotlottam ebbe a komisz mende-mondába. Ezen a mai tárgyaláson eskü alatt kihallgatott tiszteletreméltó tanuk igazolták, hogy én soha sem Reichnak, sem senki másnak szubvenciós ügyét nem támogattam, hogy semmiféle gyáralapitásba be nem folytam. A tárgyalást azért kellett követelnem, hogy ez a kijelentés itt eskü alatt történjék meg. Miután ez megtörtént, nincs mért ragaszkodnom a megtorláshoz. Az igazság kideritése után a vádlott bocsánatkérését elfogadom.

Haupt Albin táblai biró a kijelentés után beszünteti a további eljárást.

SPORT.

*** **Vivó-estély.** A Fodor-féle vivóiskola hagyományos karácsonyi vivóestélyét ma tartotta meg az intézet Koronaherceg-utcai vivótermében. A vivóestélyen előkelő közönség jelenlétében mutatták be az iskola növendékei kard- és vitórvivásban elsajátitott ügyességüket.

A csapatvivásban a müegyetemi ifjak csapata a mozdulatok és vágások szabatos keresztülvitelével keltettek méltó feltünést. Elragadtatással szemlélte a közönség a gyermeknövendékek vivását mint tornászati mutatványt is, melynek bemutatása Fodor mester személyes vezetése mellett történt, kinek fáradozását a közönség tapssal jutalmazta. A mutatványok fényesen tanusitották, hogy a vivásnak mint tornászatnak a gyermekek testi fejlődésére mily jelentékeny hatása van. Fodor mester, aki ugy a külföldön,

mint itthon a sport terén s a növendékek kiképzésében már sok sikert aratott a mai estét is méltán sikerei közé sorolhatja. A vivóest sikeréhez nagyban hozzájárultak Fodor tanár kitünő segédei: Izecseszkul, Kvasz, Sztankay, Potye és Palliardi mesterek, akik tehetségüket kitünően érvényesitik a növendékek oktatásában.

TÁVIRATOK.

Bécsváros nagy kölcsöne.

Bécs, december 21. A *Rathhauscorrespondenz* jelenti: A községtanács polgári klubjának mai ülésén Lueger polgármester jelentést tett egy felveendő 285 milliós kölcsönről. Hosszabb vita után a városi tanács inditványát egyhangulag elfogadták. A jelenlevők becsületszavukkal kötelezték magukat, hogy a községtanács pénteki ülésén a városi tanács inditványai mellett szavaznak.

Baudin emléke.

Páris, december 21. Minthogy a Baudin-szoborbizottság a községtanács elnökének nem a szobor leleplezésére, hanem csak egy emlékünnepre szóló meghivót küldött, a községtanács nacionalista többsége elhatározta, hogy az *ünnepségben egyáltalán nem vesz részt*, hanem ellentüntetést rendez.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 21. A bécsi tőzsdekamara ma tartott teljes ülésén elhatározta, hogy a Magyar Jelzálogbanknak uj kibocsátásu 50.000 darab részvényének jegyzése tárgyában beadott kérvényét pártolólag terjeszti fel a pénzügyminiszterhez.

Prága, december 21. A mezőgazdák szövetkezetének tanácsa gróf *Kolowrat* referálása alapján határozati javaslatot fogadott el, amelyben a gabonahatáridőüzlet eltörlését sürgeti és tiltakozik az őrlési forgalom behozatala ellen.

Berlin, december 21. Alaptalan az a hiresztelés, amelyet a tegnapi tőzsdén terjesztettek, hogy t. i. a német birodalom a jövő évben 100 millió márkás kölcsönnel fog a piacra lépni, ellenben Poroszország egyáltalán nem fog kibocsátani kölcsönt. A német birodalom régi kölcsönök alapján 105 millió márkányi bankjegyet adott ki és a *Reichsbank*ra utalta.

Bécs, december 21. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Nyugat-Európában és Eszak-Amerikában zord, hideg idő jár. Ausztriában és Magyarországon ellenben szokatlanul enyhe az időjárás. A téli vetések állásáról egyáltalában nem hallatszik semmi kedvezőtlen jelentés. Ausztráliában és Argentiniában a közelgő aratás jó eredménynyel biztat s tekintettel arra is, hogy Észak-Amerikában az ellenőrizhető buzaállomány növekedőben van, általában bágyadt lett az irányzat. Csak néhány európai tőzsdéről érkezett visszaesést jelentő hir. Párisban az árak valamivel gyöngültek, Berlin azonban magasabb ártolyamokat jelentett. Az itteni piacon a folyton tartó csekély üzleti tevékenység miatt nem volt változás az egész héten, csak a mai forgalomban mutatkozott több kereslet buzában és rozsban s erre e két cikk irányzata annyiban szilárdult, hogy 6, illetőleg 3—4 fillérnyi heti javulást tüntett fel. Takarmányáruk irányzata e héten bágyadt volt, közben javult s ma már zab 3—4 fillérrel emelkedett, tengeri azonban 4 fillérrel maradt vissza.

Jegyeztettek: Buza tavaszra 8.90, rozs tavaszra 7.63, zab tavaszra 7.74—7.75, tengeri május—juniusra 5.74 korona.

A készáru-üzlet e héten majdnem teljesen stagnált, mert a fogyasztás a közelgő ünnepek miatt szigoruan tartózkodó volt. A mai heti tőzsdén a hangulat valamivel kedvezőbb lett, noha a fogyasztás majdnem semmit sem vásárolt s a vidék sem tett megrendelést. Buza jól tartotta szombati árfolyamát. Eladatott *buza:* 77 kg. 7.90 K. Ipolyságról, 79 kg. 8.25 K. B.-Gyarmatról, 78·5 kg. 8.47 K. Szeredről, 8.50 K. Nagy-Szombatból, 8.55 K. Wartbergből.

*Rozs*ban minimális volt a forgalom. Ipolyság 7 K., Érsekujvár 7.15 K., *árpa*ban nem volt semmi árváltozás, mert csak néhány maláta-gyár vásárolt jelentéktelen összegben. *Tengeri* régi 5.70—5.75 K., valamivel gyöngült, uj 5.35—5.45 K. *Zab* szintén nem változott; jó magyar áru 7.75—8.10 K., válogatott 8.30 K. *Liszt*ben csöndes volt a forgalom. *Korpa* üzlettelen, változatlan.

New York, december 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.9/16 (8.1/2). dec.-re 8.15 (8.12). Márciusra 8.25 (8.21). New-Orleansban helyben 8.1/16 (8.—). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsir:* Western steam 10.05 (10.—). Rohe és Brothers 10.10 (10.10). — *Tengeri* irányzata szilárd. Decemberre 70.7/8 (70.1/4) Januárra —.— (—.—). — Májusra 71.1/4 (70.3/4). — *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi helyben 87.1/2 (86.3/4). Decemberre 84.1/4 (83.3/8). Márciusra 86.7/8 (86.—). Májusra 86.—. (85.1/4). Juliusra 85.7/8 (85.1/8). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.— (1.—). —. *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6.7/8 (6.7/8). Dec.-re 6.60 (6.55) Márciusra 6.80 (6.70). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — *Cukor:* 3.9/32 (3.9/32). — *On:* 22.75 (22.75). — *Rész:* 13.— (13.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, dec. 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata szilárd. Decemberre 77.1/2 (76.3/8). Májusra 81.— (80.1/4). — *Tengeri* irányzata tartott. Dec.-re 64.— (63.3/8). — *Zsir:* Decemberre 9.72 (9.67). — Januárra 9.72 (9.67). — *Szalonna* short clear 8.70 (8.70). — *Sertéshus:* januárra 15.15 (15.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Karácsonyi bevásárlás alkalmával tekintsük meg
Kertész Tódor ujonnan megnagyobbitott
gyermekjátékáru osztályában a karácsonyi idényre érkezett uj játék- és társasjáték-különlegességeket. Uj! Pingpong vagy asztali tennis frt 1·50-tól kezdve. Uj! Footballtábla társasjáték frt 2.—. Salta! frt 2.—. Ezer és ezerféle
csillogó karácsonyfadisz!
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld
Kertész Tódor, Kristóf-tér.

Magyarország legnagyobb selyemáruházában • • • •
FISCHER SIMON és TSAI-nál
— BUDAPEST, —
Bécsi-utca 7. és Deák Ferenc-utca 12.
• • • • **A karácsonyi vásár folyamatban van.**

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok.
Legjobb minőségü bel- és külföldi férfi- és női ruha és téllkabát szövetek, valamint női és férfi uti plaidek, valódi himalaya kendők legjutányosabb árak mellett.
Maradékok mélyen leszállitott árban.
Dus választék finom hazai gyártmányu szövetekben.
SEMLER J. cs. és kir. udvari szállító posztókereskedésében
BUDAPEST, Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

A legszebb és leghálálatosabb
karácsonyi ajándék
egy zongora, pianinó vagy harmonium, melyeket igen olcsón és a legjobb kivitelben szerezhető be
ÉDER ANTAL GYULA,
1846 óta fönnálló zongora-raktárában
Budapesten, IV., Váci-utca 28.,
a hol uj, erős szerkezetű zongorák barna fában 260 frtért, fekete fában aranymetszetekkel 300 frtért, uj pianinók 260 frtért, uj harmoniumok pedig 85 frtért kezdve nagy választékban kaphatók; eddig több mint 8500 drb hangszer eláruslatott. Kimerítő árjegyzék díjmentesen, eladás részletfizetés mellett is.

Karácsonyi alkalom!

1 liter jó rum 1 csomag teával	frt	1.—
1 pintes üveg brazíliai rum	„	1.20
1 literes Angol rum	„	1.—
1 „ Jamaikai rum 1 sz. finom	„	1.15
„ „ 2. sz. igen „	„	1.50
1/2 kiló családi tea erős	„	2.—
1/2 „ angol regeli tea	„	2.50
1/2 „ finom Melange tea	„	3.—
1/2 „ teatörmelék a legkiválóbb fajokból	frt.	1.50 — 2.—

orosz tea 20, 30, 40, kros. dobozokban kaphatók
SCHNITZER MÓR elsőrangu teakereskedésében, **Budapest, VI. Váci-körut 9.** Szerecsen-utca sarok.

Férfi-ruha áruház.
LEITERSDORFER D. és FIA
BUDAPEST, IV., KORONAHERCEG-UTCA 6.
Városi utazó, gazdasági bundák, téli kabátok, Saco öltözetek, kháló-köntös, nagy választékban.
Jutányos árak.

Társasjátékok,
gazdasági kötélárúk, kender, kóc, orvosi kötszerek, tornaeszközök, hálók tornacipők valódi orosz sárcipők, fehérnuhateritők, kókusz-szőnyegek, ponyvák és zsinegek legolcsóbb forrása
Seffer Antal,
Budapest, IV. kerület, Károly-utca, beltszám 12.
(Központi városház.)
Képes árjegyzék kivánatra bérmentve.

Most jelent meg a
Kiváló műlapok jegyzéke
szines képekkel,
melyetet kivánatra minden műbarátnak készséggel megküld teljesen **dijtalanul**
a „Könyves Kálmán“ magyar **műkiadótársaság**
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17.

KÖZGAZDASÁG.

A jövő évi tarifa-kedvezmények. A kereskedelmi miniszterium tarifabizottsága tegnap *Hegedüs* Sándor miniszter elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalta a m. kir. államvasutak 1902. évi állandó jellegü dijkedvezményeit. A bizottságban élénkebb vita fejlődött ki a kőszénre, cukorra és répára vonatkozó kedvezményeknél. A kereskedelmi miniszter a tárgyalásnál felhozott szempontok figyelembe vételével a legrövidebb idő alatt határozni fog a dijkedvezmények ügyében.

A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa folyó hó 21. napján d. u. 5 órakor *Kornfeld* Zsigmond elnöklete alatt teljes ülést tartott.

A napirend megkezdése előtt megyeri *Krausz* Lajos tőzsdetanácsos az év utolsó tanácsülése alkalmából lendületes beszédben emlékezett meg a tőzsdetanácsnak a jelen év folyamán végzett munkálatairól s meleg szavakban mondott köszönetet *Kornfeld* Zsigmondnak, a tanács elnökének fáradhatlan munkásságáért. *Kornfeld* Zsigmond meghatva köszönte meg a tanács elismerését s kijelentette, hogy a jövőben is minden erejével oda fog törekedni, hogy a vezetésére bizott intézmény fontos hivatásának minden tekintetben megfeleljen s azt a kérelmet intézte a tanács tagjaihoz, hogy őt ezen törekvésében ezentul is támogatni sziveskedjenek.

Ugyancsak a napirend előtt a tanács foglalkozott egy lapnak azzal a közleményével, amely a nevezett lap folyó hó 19-iki számában látott napvilágot s amelyben az ismeretes Kulcsár-Siemens- és Halske-perben itélkező választott birósági szenátust, illetve annak elnökét a részrehajlás vádjával illeti, s azzal gyanusitja, hogy a Siemens és Halske-céggel szemben a magyar ipar rovására meghunyászkodik. A tőzsdetanács elhatározta, hogy a szóban forgó közlemény megtorlása céljából az illető lap ellen sajtópört indit, illetőleg felkéri az igazságügyminisztert, hogy a sajtópör megindítására az ügyészséget hatalmazza fel.

Áttérve a tárgysorozatra a tőzsdetanács azokkal a javaslatokkal foglalkozott, melyeket az igazgatóbizottság az árutőzsdei szokások és az árutőzsdei leszámolórend egyes szakaszainak módositása tárgyában terjesztett elő. A tanács a javaslatokat elfogadta s kimondotta hogy a módositott szakaszok az 1902. év augusztus 1-étől fogva teljesitendő ügyleteknél nyernek alkalmazást. Kimondotta továbbá a tanács, hogy a liszt és őrlemények sulyegységét 1902 január 1-től fogva 50 kilogrammban állapitja meg. A tarifabizottságba a tanács *Simon* Jakab tőzsdetanácsost jelölte. Ezek után a folyóügyek intéztettek el.

A m. kir. államvasutak igazgatósága folyó évi december hó 13-án ismét két millió koronát szállitott be pénztári feleslegeiből a központi állampénztárba. A folyó évi beszállitás egész összege 38,769 244 koronát tesz.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság, mely tatai nagy telepén már eddig is mintegy 4000 munkást foglalkoztat, most már bricketgyárat is létesitett. Egy gyár a kitünő és közkedveltségnek örvendő tatai szénből származó darát és port jobb értékesités végett brickettté dolgoz fel, amely elsősorban szobafűtési célokra a porosz kőszén pótlásául, továbbá kivitelre van szánva. A bricketgyárat, amely egyelőre két sajtóra van berendezve, tavaszszal még két sajtóval meg fogják toldani és igy a gyár évente mintegy 1 millió métermázsa bricketet fog termelhetni. A megejtett kisérletek kideritették, hogy a bricket teljesen megfelelő és mindamaz előnyökkel rendelkezik, amelyek ezt a fűtési anyagot a külföldön annyira kedveltté tették.

A vasuti iparügyi bizottság. Mint értesülünk, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsost, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóját, *Hegyeshalmy* Lajos miniszteri osztálytanácsost, *Magyarits* Agoston ipari felügyelőt, *Herczeg* Ferenc miniszteri segédtitkárt, *Réthy* Menotti és *Romy* Géza, a m. kir. kereskedelmi muzeumhoz beosztott iparfelügyelőket a vasuti iparügyi bizottság tagjaivá nevezte ki.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Wyns Charlotte vendégfelléptével.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerzette Bizet. Szövegét irták Meilhac és Halévy L. Forditotta Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José	Kertész	Lilas Pastia	Gonda
Escamillo	Takáts	Carmen	Wyns Ch.
Dancaire	Váradi	Micaela	Wlassák
Remendado	Kiss	Frasquita	Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.
Morales	Mihályi		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Délután $2^1/_2$ órakor mérsékelt helyárakkal:

A vasgyáros.

Szinmü 4 felvonásban. Irta Ohnet György. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Beaulieuné	Lendvayné	Sophie, neje	Nagy I.
Claire, leány	Török	Derblay	Mihályfi
Octave fia	Dezső	Susanne	Ligeti J.
Bligny herceg	Császár	Moulinet	Vizvári
Préfont báró	Hetényi	Athenais	Maróthy

Este:

Karácsonyi álom.

Betlehemes játék 3 felv. előjátékkal. Irta Gárdonyi Géza. Zenéjét szerz. Szabados Béla.

Személyek:

Gáspár	Szacsvay	Bertalan	Gabányi
Menyhért	Ivánfi	Boris	Rákosi
Boldizsár	Mihályfi	Magda	Ligeti
A királyné	Lendvayné	Zsuzsi	Márkus
Tücsök	Náday	Andris	Gyenes
Csillagász	Vizvári	Cigány	Rózsahegyi
Abradir	Egressy	Pogány főpap	Pálfi
Ordas	Gál	Gyöngyike	Maróthy
Egy miniszter	Paulay	Mária	Hegyesi
Csóka	Faludi	József	Ujházi

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Délután $2^1/_2$ órakor mérsékelt helyárakkal.

A svihákok.

Vig operette 3 felv. Zenéjét szerzé Ziehrer C. M. Magyarositották Feld Aurél és Mérei Adolf.

Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mimi, táncosnő	Turcsányi	Roland	Farkas
Blitz Fritz	Szikla'y	Anna	Bolgár
A felesége	Ledofsky	Kampel	Mátrai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Sellő
Muggenheim	Dóry		

Este:

A vestaszüzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irták Depré és Bernéde. Forditották Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzették Le Rey és Clerice.

Személyek:

Diogenes	Ráthonyi	Lysias	Palásthy
Patacles	Boross	Domocos	Mátrai
Pyrogena	Turcsányi	Bacchis	Margó
Scopas	Dalnoky	Callyx	Tomcsányi
Penelope	Sellő	Pyrrha	Almássy
Cypris	Fedák	Lampeas	Stoll B.

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

Karácsonyi hangverseny.
Karácsony csütörtökön este a Vigadó nagytermében

Burmester

második hangversenye.
Orgona: Ifj. ÁBRÁNYI EMIL.
Jegyek kaphatók **Méry Béla** zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Ma vasárnap
MILLA BARRY
utolsóelőtti fellépte.
Délután 4 órakor:
III. családi előadás
mérsékelt helyárral, kitünő programmal.
Este 8-kor nagy előadás.
Délután a téllkertben **Vörös** Elek kedvelt zenekarának hangversenye.

TELEFON: 16—11. Általános **árjegyzék** vidékre **ingyen**.

Másodperenyi pontosságu óra az
'Omega' acél nyitott 30 kor.
'Omega' ezüst nyitott 44 „
'Omega' ezüst dupla 49 „
'Omega' arany nyitott 250 „
Ritter Testvérek
órás és ékszerészek
BUDAPEST, V., Marrokói-u. 4.

Dr. GLÜCK SOMA
belégző-intézete
Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.
Gyógyit tüdő, gége, garat és orrbetegségeket, ugyanazt a belégző kurát nyujtja, mint Gleichenberg, Ems, Reichenhall és más ezekhez hasonló gyógyhely. Intézetem a modern orvostan legmesszebb menő igényeinek megfelelőleg a technika legujabb vivmányaival felszerelve és a betegek rendelkezésére a nap bármely szakában áll. Asztma-betegek (nehéz légzés, tüdőtágulás) számára sürített és ritkitott levegőt tartalmazó apparátusok állanak rendelkezésére.
Rendelések és uj betegek felvétele naponta 2—5-ig.

Sodronyágybetét fa és vaskeretben, diszes gyermekvaságyak, mindennemü vasbutorok jutányos árban kaphatók **Elbert Mór** vasbutorgyárosnál Szövetség-utca 31. mintaraktár VII. Erzsébet-körut 7. New-York palota mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve. 10086

ÉNZT
SORSJEGYEKRE
és
ÉRTÉKPAPIROKRA
(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad
Kőváry Ármin
bank- és váltó-üzlete
osztálysorsjáték főelárusító.
IV. k., Ferenciek-tere 9
Gróf Cziráky-palota.

WADLSTEINER F.
Christofle-ezüst, üveg- és porcellán áruháza
BUDAPEST, IV., Mária Valéria-utca 5. sz.
(Hungária szálló átellenében.)

Páris 1900 Grand Prix.
HAGGENMACHER-féle
a sörfőzde által palaczkozott
SZALON-SÖR
legkellemesebb üditő és tápláló ital.
Dr. Telbisz János kir. keresk. törvsz. hit. vegyész nyilatkozata: »A Haggenmacher-féle Szalon-Sör vegyi összetételében teljesen azonos a legjobb csehországi (pilseni) sörökkel, de az utóbbiaknál még tartalomdúsabb.«
Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utcza 5. sz.
1896. állami arany érem.

GMEHLING HERMANN
csász. és királyi udvari szállitó
bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6
Bőrszékek,
Támlányok,
Happák,
Papirkosarak,
Kályhaellenzők
stb.
Régi nádszékek bőrrel bevonatnak.

!!Magyar tollal irjon minden magyar ember!!
SCHULER JÓZSEF Első magyar acélirótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen **versenyképesek.**
Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.
Minden papirkereskedésben kapható.

Karácsonyi bevásárlás
előtt tekintsük meg
Kertész Tódor
megnagyobbitott müiparáru raktárában a **Kristóf-téren**, az elkülönitett osztályokban kiállitott uj gyermekjáték és társasjáték különlegességeket. **Pink-Pong** vagy asztali tennis 1 frt 50 krtól kezdve! **Uj! Football-társasjáték** 2 frt. **Salta** 2 frt. **Tombola.** Tanulságos játékok. **Francia babák. Richter épitőszerek. Laterna Magika. Hangszerek. Ariston. Szoba tornaszerek.** Ezerféle csillogó **uj karácsonyfadisz.**
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Karácsonyi és ujévi ünnepekre
ajánljuk jó hirnévnek örvendő **asztali, pecsenye** és **csemege** valamint valódi **sherry portwein, madeira** és **malaga borainkat.** Öt palackon felüli rendeléseket házhoz szállitunk.
Vázsonyi Gyula és Ede
palackbor raktára
VI., Aradi-utca 35. szám.
TELFON 326.
Vendéglő, szálloda és kávéház tulajd. részére külön árjegyzék.
Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Mit vegyünk karácsonyra?

Sokan még mai napig sem tudják méltányolni, hogy mily nagy szerepet játszik az ember életében a zene. A zene felvidit, lelkesit és nemesit.

Kinek alkalma volt oly család belső körébe betekinteni, hol egy ugynevezett családi mechanikai hangszer már van, bizonyára meggyőződött róla, hogy a gyermekek eljátszanak azon naponkint órákig, meg nem unva éveken keresztül és határtalan a szülők öröme, ha a kicsinyek ezen a réven megtanulnak táncolni és különböző népszerü dalokat énekelni.

A fönt ábrázolt s nikkelből készült karácsonyfa-állvány **ünnepélyes zenekiséret mellett** lassu ütemben **forgatja a karácsonyfát** s a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 20—25 frt.

Minden ajándéktárgy csak ideig-óráig tartó múló örömet szerez, csak a zene az, mely állandóan szórakoztatja ugy a felnőtteket, mint a gyermeket.

Vannak a mai korban olyan hangszerek, melyeken nem kell tudni játszani, mégis azon a legszebb zenedarabokat előadhatjuk. Vannak phonographok, melyek a szinházat tényleg helyettesitik, a világ valamennyi müvészeinek énekeit, zenéjét és szavalatait élethüen hallatják.
Vidékre ingyen küldünk tájékoztató képes árjegyzéket: **mechanikai családi hangszerekről, phonographról, cimbalomról, zongoráról, harmónium és harmonikáról** és egyéb **hangszerekről,** csak megnevezendő, miről érdeklődik.
Külön karácsonyi kiállitást rendeztünk szabad megtekintésre vásárlási kényszer nélkül, Zenepalotai zongoratermünkben

Kossuth Lajos-utca sarok, Károly-körut 2.
és főüzletünkben **Kerepesi-ut 36. szám.**
Sternberg Ármin és Testvére
cs. és kir. udvari hangszergyár.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Hétfő	Nincs előadás	Az ember tragédiája	A zsába	Modell	A Vestaszüzek
Kedd	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás
Szerda	Tanhauser	d. u. A dolovai nábob leánya, Karácsonyi álom	A páholy A zsába	San-Toy Flórika szerelme	A svihákok A Vestaszüzek
Csütörtök	Don Juan	Hannele A nevelő	Szikra A zsába	Falu rossza Katalin	Gésák New-York szépe
Péntek	Nincs előadás	A bor A vörös talár	A zsába	Kurucfurfang	
Szombat	Tristan és Izolde	A szerencse	A zsába	Katalin	
d. u. Vasárnap este	— A windsori vig nők	A kaméliás hölgy A szerencse	A zsába	Tót leány Katalin	

Szinházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Ocskay brigadéros.

Szinmü prológussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Dili	Kürti
Tisza Ilona	Szerémy G.	A palóc	Szerémy
Tisza Jutka	Pécsi	Szörényi	Balassa
Pyber	Hegedüs	Taries	Bihari
Ozoróczy	Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolczai
Jegorka	Csérny	Königsegg	Pécby

Este:

A zsába.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Hennequin és Duval. Forditotta Molnár Ferenc.

Személyek:

Barisard	Góth	Lehuchois	Balassa
Colotte	Pécsi P.	Zenobia	Hegedüsné
Leclapierné	Nikó L.	Théodore	Bihari
Marcinelle	Hegedüs	Sophie	Bálint
Suzanne	Haraszthy	Casimir	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:
Blaha Lujza asszony mint vendég

A vereshaju.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felvonásban. Irta Lukácsy S.

Személyek:

Özv. Sajgóné	Siposné	Koppancs M.	Szerdahelyi
András fia	Kiss M.	Szilaj Kata	Blaha
Ferke fia	Raskó	Verőb Jankó	Tollagi
Boglár Ágnes	Ardai	Szemes Borcsa	Vidorné
Zsófi, leánya	Baán N.	Csinos Julcsa	Vasváryné
Keszeg M.	Szabó	Boglyas Pál	Mátrai
Bálint, fia	Szirmai	Pozdorja Zsuzsi	Tallián

Este:

A modell.

Operette 3 felvonásban. Irták Leon Viktor és Held Lajos. Forditották Ruitkai György és Makai Emil Zenéjét szerzette Suppé Ferenc.

Személyek:

Coletta	Zilahiné	Nicolo	Kovács
Silvia	Kreczányi	Clava	Ujvári
Stella	Bojár	Madrini	Delli
Stirio	Németh	Martinezza	Erdélyi
Tantini	Kenedich		

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.

Vasárnap, 1901. december hó 22-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal:

Monte-Carlo és a Riviera,

Irta Salamon Ödön.

Este:

A hadsereg.

Kezdete 7½ órakor.

Országos Magyar Képzőművészeti-Társulat.

TÉLI KIÁLLITÁS

a városligeti Műcsarnokban.

1901. nov. 15-től — 1902. január 15-ig

reggel 9-től d. u. 4-ig

Csütörtökön esti 11-ig zeneestély.

Belépődij 1 korona. Vasárnap 1 órától 40 fillér.

Karácsonyi bevásárlás

előtt tekintsük meg

Kertész Tódor

megnagyobbitott müparáru raktárában a Kristóf-téren, az elkülönitett osztályokban kiállitott uj irányu bronz- és bőráru ajándéktárgyakat. Art nouveau, ebédlő-, dohányzó-, játék-, tea- és irásasztal fölszerelések. Lakásberendezési disztárgyak. Mahagoni bútorkák. Ujdivatu képkeretek stb. Ezerféle uj karácsonyfadisz.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Folies Moderne

Kerepesi-ut 63. szám.

Családi jegyek!

darabja 1 korona egyenként is kapható. Igen jó földszinti vagy balkon ülőhelyre érvényes.

Szenzációs müsor!

Uj! **A régi Ghetto.** Uj!

Eredeti bohózat. Irta: Müller Malvin.

PINKÁSZ & COMP.

Bohózat. Irta: Taufstein Louis.

PLAGIUM.

Irta: Plagizator.

20 müsor szám.

Éjfélig reggel 5 óráig a télikertben hangverseny.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A télikertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kitünő zenekara játszik.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Ma vasárnap két nagy előadás

Délután 1/24 órakor mérsékelt árak mellett

kivételesen

CAROLA CECILIA

és az esti müsor nagy attrakciói.

Este 8 órakor a teljes nagy müsor és

Carola Cecilia

Előadás után az emeleti kávéházban reggel 5-ig

Dajna Balogh Rudi zenekara játszik.

Kéretik a ház-számra ügyelni.

Karácsonyi Vásár

leszállitott árak mellett.

Tulhalmozott raktár.

Legfinomabb bel- és külföldi dus aranyozással, remek szép festésű

Porcellán Étkező

teás-, kávés- és mosdó-készletek.

Rendkivüli olcsó

Komplett 6 személyre dusan aranyozott és remek festésű

Étkezőkészlet	6.50	Teakészlet fin.	3.75
Étkező modern	8.50	Rococco	4.75
Étkező rococo	10.50	Kávékészlet	3.75
		Mocca platinával	4.50
		Függlámpamajolika	4.75
		Mosdó, finom	4.50
		Üvegkészlet csiszolt vésve	9.50

12 személyre 25, 30 és 35 frt. Nagy választék rendkivül szép és olcsó majolika vázák és fali tányérok.

ORTNER REZSŐ és Tsa

Teréz-körut **32.** Sarok üzlet.

VIDÉKI megrendelésnél kérjük a vasutállomást.

A volt

Kenyeres Soma-féle

női felöltők

áruraktára

Bpest, IV., Deák Ferenc-utca 13.

az üzlet átadása miatt nagyban és kicsinyben

bármely árban eladó.

Zsebórák.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

órás- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Divatos ékszerek.

Geittner és Rauschnál

BUDAPEST,

ANDRÁSSY-UT 8. SZÁM.

Alkalmas és praktikus

karácsonyi és ujévi ajándékok.

KORCSOLYÁK.

Szerszámok és tornaeszközök.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

rendkivül leszállitott árak mellett

Lukács Mór uri- és nőidivat-áruházában

Bpest, VIII., József-körut 77/79.

1 vég 30 rőfös rumburgi vászon, fehérnemünek ... frt 4·50
1 vég 30 rőfös rumburgi vászon, erős mint a bőr, széles ... frt 5·75
1 vég 30 rőfös fonál-vászon, fehérnemüeknek ... frt 6·50
1 vég 30 rőfös házi vászon, vastag szálu, 4/4 frt 6·25, 5/4 6·85
1 vég 14 méteres lepedő-vászon, egy szélben 7 lepedőnek, varrás nélkül frt 6·85 és 7·90
1 vég 30 rőfös siffon, fehérnemünek frt 5·50 6·75 és 7·15
1 vég 30 rőfös cérna-kanavász 4·50, 5·95, 6·85
1 vég 30 rőfös angin, tolihuzatnak sifrü szálu ... frt 6·50 és 7·45
Asztalnemüek, ágyteritők.
Jó mosó barkettek, div. minták, 17—24 krig

Divat flanelek ... 17 krtól 29 krig
Duplaszeles divatkelmék, legujabb divatu 34 krtól 55 krig
120 cm. homespun-szövet ... 76 kr.
120 cm. divatszövetek frt —.60—1.50-ig
Nagy ebédlő-szőnyegek Julo szmirna 3/4 mtr. 7.35
Nagy ebédlő-szőnyegek, dubl, szmirna rojtos 2/3 méter 8.50
Nyirott és Axminster szőnyegek, ágyelők.
Ágy- és asztalteritők 3.50 krajcártól 8.50 krig készletje.
Futószőnyegek, 13 krtól 75-ig. Nyirott 98—210-ig.
Szövetfüggönyök, csipke- és applikált függönyök nagy választékban és rendkivül olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan, utánvétel mellett eszközöltetnek.

Ne vegyen senki hangszert mig

Reményi Mihály

műhangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld

Budapestről Király-utca 44/d.

Szabadalmak

gyorsan és lelkismeretesen kiszközöltetnek.

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17.

Találmányok financirozása. Felvilágositás díjtalan.

Védjegyek belajstromozása.

Telefon 56—79.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös

részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főraktára

VII. ker.

Erzsébet-körut 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

E HÉTEN!

Női posztó

dupla széles, minden szinben

mtrje **35 kr.**

WEINER MÁTYÁS

női-divat-áruházában

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 3.

Minták a vidékre ingyen és bérmentve.

SCHUNDA V. JOZSEF

udvari hangszergyáros.

A m. kir. opera, a m. kir. zeneakadémia és nemzeti zenede szállitója

BUDAPEST,

Magyar-utca 18. sz.

Ajánlja saját gyárában készült rézfuvó-, fa-fuvó-, vonó- és ütőhang. szereit, valamint saját találmányu

cimbalmait és tárogatóit.

LINOLEUM

NEUMAYER LIPÓT,

BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Váci-körut 1.

(Anker-udvar mellett)

Magyarország legnagyobb

Viaszosvászon és Linoleum

gyári-raktárai.

Fióküzletek:

IV., Bécsi-utca 5.

VII. Kerepesi-ut 8.

a Pannonia-szállóval szemben.

LINOLEUM.

Az ujonnan átalakitott és megnagyobbitott

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., KEREPESI-UT 38.

A NAGY KARÁCSONYI KIÁLLITÁSI VÁSÁRT

Játékáruk.
Diszmüáruk.

MEGNYITOTTA.

Porcellánáruk.
Uri- és női divat.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy- és kétkoronás árusztályról és az összes árucikkekről INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Dr. Csapó-féle törv. védett

MENTŐ sziklanövénytea mint vértisztitó páratlan, gyökeresen gyógyit bármily régi **köszvényt,** rheumát, **gyomorbajt,** a teljes gyógyulás kimaradhatatlan, doboza 2 kor. **Dr. Csapó-féle Erzsébet** mellitea a legkitünőbb háziszer régi makacs köhögés, rekedtség és mellbajoknál, doboza 50 fillér. = Főraktár: **LUX M. drogusztánál, Muzeum-körut 7/N. Budapest.**

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

	frt		frt
1 összehajtható vaszágy 3 db kivehető matracczal	— — 10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 ronge paplan	— — — 1.80	1 tengerifü matrac	— — 4.50
1 „ „ prima	— — 2.80	1 afrique „	— — 5.—
1 cachmir paplan	— — — 3.40	1 lószőr „	— — 12.—
1 satin „	— — — 3.80	1 ablak köper függöny	— 3.—
1 atlasz cachmir	— — — 4.80	1 „ tunis „	— 1.50
1 selyem atlasz paplan	— 8.50	1 „ gyapju „	— 4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 szétalkotó bourei	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg	— — 2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ I.	— 5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I.	— — — 0.85
1 jó lópokróc	— — — 1.60	1 tapestry ágyelőke	— — 1.50
1 téli pokróc	— — — 4.60	1 mtr. jó futószőnyeg	— —.40
1 szép fali szőnyeg	— — 7.50	1 „ „ mintázott	— — —.75

GICHNER JANOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélteknek, vagy a pénz visszadatik.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvesi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekép létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Párisi kiállitás: Arany érem,

FERNOLENDT

cipő-fénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapittatott 1832-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Raktár Budapesten, V. Lipót-körut 24. sz. Kapható mindenütt

A mely gyártmányon a készitő **Réthy Béla** neve látható, az mint utánzat visszautasitandó.

Legolcsóbb forrás

bronz-csillárok

beszerzésére légzesz- és villamvilágitáshoz. Villam- és légzesz-világitási installatiók.

Csillárgyár:

Stern, Merkel és társai

BUDAPEST, VI., Szerecsen-u. 35.

KOHN HEILMANN és FIAI

cs. és kir. udvari szállitók.

Férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház az „Angol szabó"-hoz.

BUDAPEST, IV. ker., Károly-körut 12. szám.

Szabott ár!

Legnagyobb választék utazó- és városi bundákból.

Szabott ár!

Télikabátok legfinomabb honi gyapjuszövetből, legujabb façon, kék, fekete és szürke, egy- és kétsoros 14 frttól 40 frtig.

Télikabátok valódi angol boj (montenin) szövetből, kék, fekete és barna szinben, finom kivitel, egy- és kétsoros — 18 frttól 45 frtig.

Sacco-öltönyök, legujabb szabás 14 frttól 29 frtig.

Double Ulster, legujabb szabásu 14 frttól 30 frtig.

Vadászkabátok, különféle szabással, szőrmebéléssel 12 frttól 31 frtig.

Vadászkabát iramszarvasbőrből, barna és zöld szinben 30 frttól 40 frtig.

Fiuk részére télikabát 10 frttól 20 frtig.

Gyermek-télikabátok 5 frttól 16 frtig.

Gyermek-kosztümök legszebb kivitelben 3 frttól 12 frtig.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

Kitünő Harci

kanárikat

(Trute törzs) kitünő énekeseket küldök utánvéttel bárhová, nem tetszőt kicserélek vagy visszadom a pénzt A törzs több éremmel kitüntetve. Utasitás megrendelőnek ingyen ÖVARY JÓZSEF (czégbőt: Lukits F.) Budapest, VIII., József-utca 5. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A modern magyar konyha kodexe:

A Hét szakácskönyve

Kincsestára minden gazdaasszonynak.

Kiegészitője minden szakácskönyvnek.

Ára diszes kötésben öt korona.

Kapható a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában VIII., József-körut 18. szám.

MAGYAR BAZÁR

Szerkesztik: S. Hentaller Elma, nagylónyai Lónyai Sándorné.

DIVATLAP.

XXXV. ÉVFOLYAM.

Kiadja: Az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társaság.

A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Élvezetes, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kiséri a nagyvilági életet, az irodalom, művészet, jótékonysági ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkakör egyéb ágairól sem. Utbaigazítást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörű, néha szines ábrákkal, szabászati mintákkal felöleli a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendes munkatársai: **Ábrányiné-Katona Klementina, Bende Andorné, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Czobel Minka, Dessewffy Emma, Fanghné-Gyujtó Izabella, Faylné H. Mária, Gyarmathy Zsigáné, Győry Ilona, Harmath Lujza, özv. gróf Hessensteinné, ujvárosi-győri Horváth Böske, M. Hrabovszky Julia, Kövér Ilma, Kuliffay Izabella, Lithvay Viktória, Lux Terka, Palik-Ucsevnyné báró Glaubitz Flóra, báró Redvitzné-Schittra Ilona, Sárosi Bella, Sulyok Ilda, Szalay Fruzina, Szigethyné-Szalay Erzsi, Székely Irén, Tabódy Ida, Tavaszy Róza. Tutsekné-Bexheft Lilly, Wettsteinné-Szluha Margit, Vécseyné-Jankovits Lujza** stb.

A Magyar Bazár minden hó 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörű rajzokkal, szines divatképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két regényt közöl a **Magyar Bazár.** Talányokkal és pályakérdésekkel is foglalkoztatja a **Magyar Bazár** olvasóit és a megfejtőknek értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár-t a Budapesti Napló előfizetői kedvezményes előfizetési áron kaphatják, és pedig egész évre **12 korona** helyett **9 koronáért**, félévre **6 korona** helyett **4 korona 50 fillérért**, negyedévre **3 korona** helyett **2 korona 40 fillérért.**

A Magyar Bazár előfizetési ára a Budapesti Napló utalványán is beküldhető.

Az 13520. számu „Szerkezet különböző áramerősségre számitott izzólámpák kicserélésének meggátlására“ cimü magyar szabadalom számára 1898. junius 22-től kezdve

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. L. 6283“** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs** I. intézendők.

Bécsi nők köszönhetik szépségüket

első sorban a *legkellemesebb, leghatásosabb, leghiresebb* **Eredeti Pompadour Paszta** használatának, amelyet néhai Med. dr. *Rix A.* talált fel. Ez a szépitőszer használat folytán *élénk friss arczszint, vakitó fehér ránctalan arcbőrt* csinál még a késő aggkorig is, elmulasztja kezesség melleti *(a pénz különbenvisszatérítése mellett)* szeplőt, májfoltot, himlőhelyeket, pattanásokat, arcpirt, a bőrnek minden tisztátalanságát; már 40 éve áll a *főfőuraságok, művészek* stb. használatában, a miről bizonyitják és köszönőlevelek rendelkezésre állanak. E szépitő szer jóságának és ártalmatlanságának legjobb bizonyitéka a *40 éves létele*, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szer keletkezett és ujra eltünt. Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt 50 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bőrt azonnal tejszerű fehérséggel vonja be, rajta marad az arcbőrön mosdás után is. Eredeti palack 1 frt 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-arcpor rózsa, krém és fehér szinben 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal **Özv. Dr. Rixné Vilma fiai**-hoz *(Rix Antal és testvére)* céghez, a valódi Dr. Rix-féle készitmények egyedüli gyártóihoz *Bécs, Praterstrasse 16.* lévőkhöz. — *Vételnél csak diszmadros csomagokat tessék elfogadni.*

Főraktár: **Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF** Király-utca 12. DANKOVSKY ISTVÁN V., Váczi-utca 5., DETSINYI FRIGYES V., Marokkói-utca 2., Dr. EGGER LEÓ és EGGER J. gyógyszertára, LUEFF SÁNDOR illatszertára, NEKUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7., BRAUN MÓR Lajos-utca.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok

rendkivül jutányos árak mellett.

Mindennemü hazai gyártmányu szalon- és csomózott **szmirnaszőnyegek, fotók, függönyök, csipkestorek, ágy- és asztalteritők, butorszövetek** stb.

NEUMAYER szőnyegháza

Budapest, VI., Andrássy-ut 4. szám.

Telefon 491. Telefon 491.

Ezen helyiség berendezéssel együtt átadandó.

Üzlethelyiségem január 1-ével VI., Váci-körut 4. szám alá fog áthelyeztetni.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitünően készitett, jól belőtt. a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— **Szolid munkáért és jó lövésért jótállás.** —

Árjegyzék ingyen.

A „KIS LAP“

mely a **7—12 éves** gyermekekek legkedveltebb **képes** ujsága, **harminczegyedik évfolyamával** lép immár olvasói elé.

Szerkesztik: **Forgó báosi** és **Roboz Andor.**

A „KIS LAP“ hetenként a lehető legváltozatosabb tartalommal jelenik meg.

A „KIS LAP“ kiváló irók tollából megjelent közleményei a legkülönbözőbb tárgykörből meritvék. Hosszabb és rövidebb elbeszélései, csengő-bongó versei a haza- és emberszeretet és a kitartó, becsületes munkásság elveit plántálják a gyermek lelkébe.

A „KIS LAP“ komoly és vidám hangu elbeszéléseken kivül közöl utleirásokat, meséket és hangulatos rajzokban hirdeti a **természet** ezernyi szépségét.

A „KIS LAP“ nagy súlyt helyez a gyermekek **ethikai** nevelésére; a nagy emberek életét vagy életűk egy-egy jellemző szakaszát adomaszerü apró közleményekben ismerteti.

A „KIS LAP“ a kézi ügyesség fejlesztéére is szerető gondot fordit; magyarázatokkal kisért rajzokban tanitja meg fiatal közönségét arra, hogy mint készitheti el ugyszólván semmiből, kis papir- vagy fadarabkákból önmaga a játékait és mint mulattathatja környezetét büvészetszerü de tudományos alapon nyugvó mutatványokkal.

A „KIS LAP“ mindezek mellett közöl különféle rejtvényeket, találós meséket és a megfejtők között könyvjutalmakat sorsolki.

A „KIS LAP“ időközönként pályázatokat hirdet, hogy a gyermekek elméjét munkára serkentse és a szép stílus iránti érzéküket már ezen a fokon fejlesszé.

A „KIS LAP“ rajzai és képei a művészi nevelés leghathatósabb előmozditói: könnyedek, a gyermek képzeletéhez szólók, nagyobbára vidám jókedvet és egészséges humort árasztanak.

A **„KIS LAP“** előfizetési ára egész évre **8** korona, félévre **4** korona, negyedévre **2** korona.

A „Budapesti Napló“ előfizetői a „KIS LAP“-ot kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig **egész évre 6 kor.-ért, félévre 3 kor.-ért, negyedévre 1.50 kor.-ért.**

A „KIS LAP“ ezen kedvezményes előfizetési összege a „Budapesti Napló“ utalványán is beküldhető.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti: RADÓ ANTAL

Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

A novemberi füzetek a következők:

Eugéne Brieux. A vörös talár. Ford. Lándor Tivadar. Brieux legnagyobb sikerű szinműve, jeles magyaritásban. **257—258.**

Galeotto Marzio könyve Mátyás király találó, bölcs és tréfás mondásairól és cselekedeteiről. Ford. Császár Mihály.— Mátyás korabeli művelődés-történetünk legjelentősebb és legérdekesebb forrásmunkája. **259.**

Jókai Mór. Az uj földesur. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Zlinszky Aladár. Válogatott részek. — A magyar irodalom e szinarany termékének gondos iskolai kiadása. **260—261.**

Lenau költeményeiből. Ford. Felcki Sándor. — A nagy német poéta válogatott költeményeinek kiváló magyar forditása. **262.**

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Minden füzet egyenként kapható.

Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.

Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatók.

Megrendelhetők LAMPEL ROBERT (WODIANER F. ÉS FIAI) CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, VI., BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM és minden könyvkereskedésben.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen **adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.**

Nyolc év.
Édes szivem! a kettős ünnepélyre szivem mélyéből kivánok minden jót. Szeress édes lelkem! Január 2-ik Bécsben vagyok. Ezerszer ölel és csókol forron szerető —ád.

Békés ünnepeket
kiván szerető Ludovikád 10968

Kismeth!
Édesem ne haragudjék kérem, de ezt nem jól csinálta. Levelében rám bizta a nap meghatározását mely esetben hétfőn találkozhatunk volna. Persze jó előre — ismert okokból — nem izenhettem. Édes sorait csak csütörtök éjjel olvashattam és másnap teljes lehetetlen volt. Boldog jó ünnepeket kivánok édesemnek én még az első napon is elfoglalva vagyok. 4092

Vén (?) leány
levél várja.

Tiszta jellemü leány
levele van előbbi helyen.

Német 38.
levelét elvitték kérem a házszámot hirdetni mivel elfelejtettem Auswer. 4114

Állami állatorvos,
r. k. 30 éves csinos ember Somogy megyében 6000. k. jövedelemmel házasság céljából megfelelő koru leánye setleg özv. ismeretségét keresi, ki legalább 12000 k. készpénz felett rendelkezik. Ajánlatokat „Biztos jövő" alatt a kiadóba kérek. 4106

Hugomat,
kinek 2000 korona hozománya van, rendkivül szerény, jól nevelt kellemes leány, óhajtom férjhez adni, egy derék, biztos állásu emberhez, özvegy is lehet. Ajánlatok „Boldog jövő" a kiadóba kéretnek.

„Rózsi 20"
Köszönöm leveledet, mindig rád gondolok és nagyon örülnék, ha a megjelölt időben láthatnálak. Számtalanszor csókol Róberted.

KERESLET.

20—30.000 forint
készpénz befektetéssel egy 26 év óta a fővárosban fennálló elsőrendü vállalathoz, mely egész Európában ösmeretes, férfi vagy nő társul vétetik, a befektetett tőke 15—20%-ig jövedelmez és a fenti betét háromszorosan biztosittatik. Megkeresések „B. 100" jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 10952

Társat keresek
néhány ezer forinttal, jövedelmező képviseletek átvételéhez. A befektetendő összeg teljesen biztositva lenne és azt az illető maga kezelheti. Ajánlatokat „Malomképviselet" jelige al. e lap kiadóhivatalába kérek.

Tanárjelölt
Jan. 1-től nevelői állást keres. Tanit gym. reál és polgárit. Kitünő, hosszabb idejü müködési bizonyitványnyal rendelkezik. Franciául, németül beszél. Fizetési igények szerények. Cim a kiadóhivatalban. 4112

Könyvelő,
magyar-német levelező önálló megbizható munkaerő, 10 évi gyakorlattal, alkalmazást keres. Szives megkereséseket „**prima levelező**" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4094

Egy német
játszótárs
csakis kisebb gyermekek mellé igen ajánlható, 40 frt évi fizetés, továbbá több **francia bonnok** állást keresnek azonnali belépésre, Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest, József-körut 24. I. emeleten.

Pénz-beszedő
800 kor. ovadékkal Bpesten helyi ismerettel felvétetik. Ajánlatok „T. H." alatt a kiadóhivatalba.

Egy kis
álló iróasztal pénzszekrény
megvételre kerestetik. Ajánlatot kér Karczag Nándor, Damjanich-utca 32. 4110

Szakavatott
intelligens nős uri ember jó referenciákkal és óvadékkal csapos vagy pincemesteri állást rögtöni belépésre keres. Szives megkereséseket „Cz B. jelige alatt a kiadóhivatalba kér.

Mérlegképes
könyvelő, jó levelező, representáló külsővel, kiterjedt ismeretséggel, jó bizonyitványokkal és referenciákkal elfogadható alkalmazást keres. Szives megkereséseket „**Gabona és malombranche**" cimen a kiadóhivatal továbbit.

A vadászati
idény beálltával fölhivom a nagyobb uradalmak és vadásztársulatok figyelmét arra, hogy vadak, különösen nyulakból bármily nagy mennyiséget hajlandó vagyok átvenni külföld részére. Groszman Jágó **Miskolcz.**

Használt
férfiruhákat, fehérnemüt, libatollat veszek legmagasabb árban. Singer Márkusz, Lujza-utca 3. szám.

Kézileányok
női ruhavarráshoz fizetésért felvétetnek. II. Széna-tér 1. II. 23.

KINÁLAT.

Németül helyesen
beszélni és irni tanit német iró, aki a magyar nyelvet megtanulta. Alkalmazottaknak esti tanfolyam **kivülről való tanulás nélkül. Gyors és biztos eredmény.** Tandij: előrehaladottaknak 8, kezdőknek 10 korona havonkint. Külön tanitás a házban és házon kivül. VI., Próféta-utca 5. I. 12. (délután 2—4, este 7—9 órakor).

Szép utcai
szoba intelligens izr. családnál, és teljes ellátással kiadó. Erzsébet-körut 19. III. 29. 4107

Postához
Budapestre ajálkozik dijtalan gyakornoknak államhivatalnok polgári iskolát végzett leánya. Cim a kiadóban. 10970

Pénzkölcsönt,
kaphatnak katonatisztek, hivatalnokok, iparosok és kereskedők, váltóra, betáblázásra, és személyhitelt, diskrét és gyorsan előnyös feltételek mellett vidékre is. Magyar Ferenc VIII. Bezerédy-utca 11. (válaszbélyeg). 10974

Cimbalom
diszes, faragványos, matt, jutányosan eladó. VII. Bethlen-utca 39. 10966

Csemegeszőllőt,
legnemesebb fajokból, 5 kilós postakosarankint 7 koronáért; **Aszalt-szilvát,** óriási nagyszemüt legédesebbet, 5 kilós ládával 4 koronáért; **Szilvóriumot,** valódi biharit 3½ literes fonott üveggel 8 koronáért **bérmentesen** szállit: **Mertz Nándor, Nagyváradon.** 10969

Zongora
órát ád zenedét végzett fiatal nő. Cim a kiadóban. 10971

Fodrászüzlet
Bpesttől egy órányira eső nagyközségben a legrégibb és legjobb üzlet ottan 380 korona havi forgalommal sürgősen jutányos áron eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adás vételi ügynökségénél Budapesten József-körut 18. 10976

Képes
levelezőlapokat 100 különfélét, közte karácsony és ujévre 4 korona beküldése ellenében bérmentve küld Klökner Péter udvari szállitó Székesfehérvárott Album 100 képre 1.50 — 200 ékpre 2.80. Portó külön.

Nevelőnőket,
tanitónőkei, nevelőket, gyermekkertésznőket bonneokat legmegbizhatóbban ajánl, elhelyez: Fekete Arnoldné intézete Váczi-körut 16. 12580

Boreladás!!
Körülbelül 80 hectoliter hegyaljai kitünő minőségü fehér asztali 1900. évi termésü, és cirka 18 hectoliter gyöngyösi schiller bor tisztán lefejtve, anyagi viszonyok miatt sürgősen eladó. Bővebb felvilágositás a kiadóhivatalban. 4067

Házilag
készitett átszürt szilva lekvárt 5 kilos posta csomagokban 3 k. 50 fillérért bérmentesen szállit Tabay Miklós Sárköz-Ujlakon. 10963

Cimbalom
pedálos egész uj szép hangu, sürgősen 45 frtért eladó. Altmann Józsefné cimbalomtanitónőnél Nefelejts-u. 38. I. em. 1. 10954

Butorozott lakás
télre 3—4 szoba, konyha, gáz és fürdőszoba olcsón kiadó Üllői-ut 15. 4113

Eladó
gőzcséplő garnitur, Clayton lokomobill, vasrámás Első magyar cséplő 6 éves. Egy Ruszton garnitur 12 éves teljesen jó karban olcsón eladó. Egy 4 mtres egalisir esztergapad 2 éves, 4 drb Ganz-féle 21-es tartalék henger 1 éves, 1 dinamógép 60 izzólámpával s ivlámpával, 2 hónapig volt üzemben, teljesen jó karban mind uj olyan minden hozzá tartozó vezeték, kapcsolók stb. olcsón eladó. Rónai Gyulánál, Ó-Kanizsán. 0364

Egy csinosan
butorozott, féregmentes, utcai különbejáratu szoba, jobb családnál egy vagy két ur részére **január 1-re** kiadó. Akácfa-utca 10, I. 2.

Az Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület vezetése alatt uj magyar és német gyors- és gépirászati tanfolyam nyilik meg. Jelentkezőket korlátolt számban felvesz a **Yost irógép részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körut 9—11, New-York palota.

Emdeni
ludak 10 koronáért kaphatók: **Breuer Ignácnál,** Tiszasülyön.

Vidéki 5000
lakossal és országhirü nagy 5 országos és heti vásárral és igen nagy vidékkel biró városban, ahol mindenféle hivatalok vannak, egy ujonnan épült, jó menetelü szálloda, vendéglő és kávéház **örök áron eladó. Ügynökök kizárva.** Csakis komoly reflektánsoknak ad bővebb felvilágositást „**Cz. E. Sz.**" jelige alatt e lap kiadóhivatala.

Borseprő
megvételre kerestetik. Szives ajánlatokat **kizárólag** nagyobb mennyiségre kér a Budapesti központi Tejcsarnok fiókja VII Nagydiófa-u. 4. 4111

Gyakorlott
angol nyelvmesternő mérsékelt dijazásért ad angol órákat. Megkeresések „Joung Lady" cimen e-laphoz kéretnek.

Csinosan butorozott
szoba a nyugoti pályaudvar átellenében, gyermektelen intelligens családnál január 1-re kiadó. Váci-ut 4. II. em. 9. **Lift.** 4109

Ügyes vasalónő
ki a legfinomabb munkákat érti, házakhoz ajánlkozik. Cim Kun Mari, Dob-utca 104. ajtó 14.

Kétszobás lakás
olcsó házbér, azonnal, vagy február elejére átadó. II. Buda, Széna-tér 1. II. 23.

Kitünő szabónő
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet, a saját lakásán késziti el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel, özv. Léderer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. em. 4.

Korrepetitor
bölcsészettanhallgató ajánlkozik előnyös föltételekkel. Esetleg bármilyen irodai munkát is elvállal. Cim: H. J. Üllői-ut 23. I. 39.

Kiadó
Január 1-sőre szépen butorozott féregmentes világos udvari szoba teljesen külön bejárattal a lépcsőházra. Kerepesi-ut 34. III. 20.

Tisztviselők,
hivatalnokok, vagy oly urak, kik nyugodt, tiszta és elegánsan berendezett különbejáratu, féregmentes szobát óhajtanak mintaszerü kiszolgálással és olcsón, tekintsék meg Sándor-utca 30B., I., 13. sz. alatti lakást, mely minden igénynek megfelel. Azonnal kiadó.

Jósnő
lakik József-körut 17. félemelet 6. Található d. e. 9-től d. u. 6-ig. 10051

Zongora,
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Cimirást
másolást magyarul németül olcsón elvállalom cim a kiadóhivatalban. 10934

Szép bükkfaszén
vaggonszámra eladó. Bővebb felvilágositást Braun Ede, Dund, u. p. Ternova.

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Kerékparokat
zálogházból kiváltottakat, 35 forinttól feljebb szállitunk. Láng és Fia kerékpárüzlet, József-körut 41.

Zongora
fekete, keresztnuros, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. **Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.**

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37. 10849

Magyar ruha
finom posztóból, valamint lakkcsizmák kitünő állapotban, igen olcsón eladók. Sándor-utca 30/B. I. 13.

Valódi Echo-Phonograph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 80 kr. Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

Butorok,
rendkivüli alkalmi vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, úgyszinte vétetnek. Hunyady-tér 3. sz. az udvarban. 10327

Remek Antique
csipke és antique selyemszövetek eladók. Nádor-utca 6., III. 11. 4108

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: **Kossa Magyary Géza.** Található 10—2-ig. 1209

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul.

Mignon
fekete zongora, keresztnuros, kevéssé használt, olcsón eladó. Pál-utca 5. II. em, 12.

Epilepsia.
Aki, epilepsiában, görcsökben stb. ideges betegségekben szenved kérjen erről brosurát. Ingyen és bérmentve kapható a „**Schwanen Apotheke**"-ből **Frankfurt a/M.**

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Nemes éneklő

kanári mély, szingazdag, előkelő előadásu, szorgalmas énckesek, nappal és éjjel éneklők à 6 márka. Nőstény 1½ márka utánvéttel. Kicserélés 10 napon belül. Teljes jótállás egészséges megérkezésért és éneklőképességért. Árjegyzék ingyen **Hermann Gorges tenyészete, Thale** i. Harz, Hüttenstrasse 25.

Amerikai
vesz öreg hamis fogakat és fogsorokat. Wyschogrod J. Nagyfuvaros-utca 7. II. 24.

Legalkalmasabb ajándékmü!!
A magyar humor kiváló gyüjteménye.
NEVETŐ MAGYARORSZÁG.
Összeállitotta: GRACZA GYÖRGY.
2-ik bővitett kiadás.
Két kötet diszes vászonkötésben. Garay Ákos és Tull Ödön remek illusztrácziókkal. A legszórakoztatóbb olvasmány.
Egy-egy kötet ára kötve 7 korona.
Megrendelhető:
LAMPEL RÓBERT-féle
(WODIANER F. és Fiai)
cs. és k. udv. könyvkereskedésben
BUDAPEST
VI., Andrássy-ut 21. sz.

Maroni
(nemes gesztenye) igen nagy és édes **5 kilogrammonként 2 kor. 80 fillérért** vám- és költségmentesen házhoz szállitja:
Alexander Franz Mayer,
Triest.
Receptek az ebből készithető kitünő ételekhez ingyen mellékeltetnek.

Zàlogcèdulát,
tört aranyat, ezüstöt és brillánsköveket legmagasabb árban vesz Schiller Izsó, IV., Királyi Pál-utca 12. Egyetem-tér mellett.

Mindenkin segitve
lehet az összes
zálogcédulák fölöslegével,
vidéki is, Wyshogrodnál, Nagyfuvaros-utca 7. II. 24. Veszek öreg hamis
fogakat és szájpadlásokat,
használt ruhadarabokat, egyenruhákat, valamint minden
elfogadhatót.
Levelezőlap elegendő, rögtön jövök.

Butor
csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyar-utca 25. szam Steinberger Manó** butoriparosnál.

Nevelőnőket
francia, angol, német, és magyar okleveles tanitónőket, zene és nyelvismerettel vagy annélkül, minden nemzetségbeli bonneokat és gyermekkertésznőket lelkiismeretesen gondol és elhelyez.
Szeghőné S. Lujza
Budapest. VI. Dessewffy-utca 22. sz.

Egy
Koch & Karseltt-féle matt keresztnuros pianinó sürgősen eladó. Aggteleki-utca 4. III. Denker.

Dr. Krausz
„Immunitas"-a
biztosan véd ragályozás ellen. Teljesen ártalmatlan. Kapható 1 korona 50 fillérért minden gyógytárban és drogueriában.
Főraktár:
BOKOR és VAJDA
gyógyászi kereskedése Szeged.

Sérvkötő rugó nélkül.
1900-ban 3 aranyérem és legnagyobb kitüntetés az **érdemkereszt.**
Nincs többé sérv.
2000 korona
jutalmat annak, ki az én rugó nélküli sérvkötőm használata mellett sérvbajából teljesen ki nem gyógyul. Tessék óvakodni értéktelen utánzatoktól. Kivánatra leirás ingyen és bérmentve. Cim: **Pharmaceutisches Bureau** Valkenberg, Holland 171.
Miután külföld. levelek és levelezőlapok 10 filléres bélyeggel küldendők.

Egy kis ipartelep
minden háztartásban csekély költséggel berendezhető. Elsőrendü szükségleti cikkek. Jó kereset biztositva. Levelek 25 filléres bélyeggel bérmentve
Egart & F. E. Magrini
cimen, Mailand (Olaszország

Remek kivitelü férfi- és fiuruhát
akár készen, akár mérték szerint csupán
ifj. Weisz Lajos-nál
kaphat
BUDAPESTEN,
VII., Kerepesi-ut 20. sz.

Gazdasági kötéláruk,
kender, kóc, orvosi kötszerek, tornaeszközök, hálók, tornacipők, társasjátékok, valódi orosz sárcipők, fehérruhateritők, kókusz-szőnyegek, ponyvák és zsinegek legolcsóbb forrása.
Seffer Antal
Budapest, IV. Károly-utca boltszám 12.
— (Központi városház.) —
Képes árjegyzék kivánatra bérmentve.

Fogsorokat
a legujabb módszer szerint készit
részletfizetésre is
Rudas M. Budapest,
Szondy-utca 22.

DÓCZI M,
cipész

Budapest legmegbizhatóbb legnagyobb és legolcsóbb
cipő és csizma raktára
Kerepesi-ut 10.

Férfi posztó bőrrel	3.20
oroszlakkal	3.80
Női posztó bőrrel	3.—
oroszlakkal	3.30
Férfi báránybőrrel 4.— női	3.80
Tart. férfi v. női cugcipő	3.—
Füzős borjubőrből női	3.—
Füzős borjubőrből férfi	3.20
Oroszlak füzős v. cugos női	3.30
Oroszlak füzős v. cugos férfi	3.50
Férfi v. női box bőr füzős	3.50
Férfi chevreaux 4.50 női	4.—
Fiu csizma lakszárral	1.90-től
Bőrcsizma 7.— halinából	4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen. Vidékre 5 frton felül frankó. Nem tetsző árut becserélek

Tüzmentes
pénzszekrényeket, kassettákat,
villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópréseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállit
HESKY TESTVÉREK
cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
Budapest. VI., Szabolcs-u. 4.
Erdély
részére főraktár:
REMENYIK VIKTOR
vas-nagykereskedés
Kolozsvár.

Zálogházból veszek cédulákat.
Eladok karácsonyi és ujévi ajándékul
13 latos ezüst evőkészlet 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és feljebb. Mindennemü finom **ezüst tárgyak** barokk és francia stylusban. Nagy raktár **arany** férfi **láncokból,** massiv aranygyürük 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 12 frt, arany női órák 9 frtól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
örökösei
Budapesten, Harisbazár" Váci-utca 30. I. em. 23.

Árverési hirdetmény.
Közhirré teszem, hogy Goldberger Ármin megkeresése folytán folyó évi december hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor a ló és állattartók szövetkezeténél IX. kerület Illés-utca 12. szám alatt egy ló készpénzfizetés ellenében közbejöttöm mellett nyilvános árverésen eladatni fog.
Budapesten, 1901. évi december 20-án.
Dr. Kiss József
Kir. közjegyző.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
Hirdetmény.
Ezennel közhirré tétetik, hogy Budapest nyugati pálya udvar állomás III. számu raktárában kézbesithetetlené vált négy természetes nagyságu müvésziesen papir — maché-ből készitett különböző szinü, sörénynyel ellátott ló alak teljesen sértetlen állapotban f. é. december 30-án d. e. 9 órakor kerül elárverésre.
Budapest, 1901. december 18-án.
Az igazgatóság.

Női Hygiena!
szabadalmazva az összes kulturállamokban. „Auto Vaginal Spray" Dr. Leboucher tanár szerint, mely a legujabb női különlegesség. Ezt az igazán praktikus találmányt a leghiresebb női orvosok mint feltétlen megbizhatót ajánlják! A legegyszerübb és legtisztább kezelés! !! Számos elismerés!! ár 12 korona, finomabb kivitelben 15 kor. Továbbá ajánlom dusan felszerelt raktáromat a legkülönbözőbb gummiárukból valamint a beteg kényelmére szükséges összes cikkekből. Kimeritő árjegyzéket ingyen és bérmentve bárkinek szivesen bocsájt rendelkezésére Keleti J. Budapest. IV., Koronaherceg-utca 17.

Szépirási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és keresk. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen resz irással biró, feltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete mindennap. Értekezés órák: 10—1-ig és 5—8-ig. Adiller J, szépir tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. Andndrássy-ut 24. III. em. 8. 10308

SINGER-varrógépeket
mélyen leszállitott árban **5 évi jótállással** szállitunk úgy helyben mint vidékre 4—5 frtos havi vagy heti 1 forintos részletre. Használt gépek a legmagasabban becseréltetnek.
Láng Jakab és fia
varrógép nagy raktára
Budapesten,
József-körut 41. szám.
Fióküzlet: Rottenbiller-utca 1. Árjegyzék ingyen.

Vétel és eladás
keveset használt
BUTOR
ritka szép kivitelben s kitünő minőségben következő alkalmi árak mellett eladók. 1 Barokk hálószoba márványnyal és finom tükörrel **200 frt.**
1 kredenc, 1 trümó és tükör, 1 ebédlő-asztal, 1 szőnyeg-diván, 6 bőrszék, minden barokk vagy secessió stylben összesen **300 frt.** 1 Kanapé, 2 zsölye, 2 sarok zsölye, 2 fantazie szék, selyem szövetből Mahagoni, hozzá a megfelelő Jardinier és nagy tükör, 1 szalon asztal összesen **250 frt.**
Eladok még más igen szépen készitett berendezések, valamint szőnyeg uri garniturák, divánok iróasztalok ottománok bőrszékek 4 frtért.
Butorvétel és eladási vállalat vidékre vagy helyben, Budapest, Kerepesi-ut 12. szám.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

MESE.

Az anya szive.

(*Karácsonyi mese.*)

Volt egyszer egy király, Bálványosnak hivták. Ennek a királynak a felesége a palota kertjében varrogatott egyszer s a háromesztendős kis fia egy ezüstszörü kecskével játszadozott előtte.

Ezt a kis fiut is Bálványosnak hivták s a királyné nagy gyönyörüséggel nézegette, mint játszadozik az ő szemefénye.

Varrt tehát a királyné, Bálványoska meg játszott s egyszer csak annak a fának egy ágára, amely alatt a királyné ült, egy fekete madár repült.

Ez a fekete madár odafente vagy kétszer a csőrét a fa ágához, talán köhintett is vagy egyet s aztán elkezdett énekelni. Olyan furcsát énekelt, hogy a királyné abbahagyta a varrást és csodálkozva hallgatott a madárra. Ez pedig fujta a magáét:

Bálványos királynak ékes felesége,
Nem lészen ő néki nagy gyönyörüsége
Királyi fiába', szép Bálványoskába',
Mert gonoszság lészen mindénik dolgába'.

Nem tehetek róla, de az bizony ugy van,
Bálványos királyfi szive soh' sem dobban
Se jóért, se szépért, se szegény emberért,
Mert a szive bizony ördögtől kölcsönkért.

Szegény királyné megijedt erre a nótára s akkorát visitott, hogy az egész palota testőrsége odafutott.

— Kergessétek el innen ezt a fekete madarat! — kiáltotta a királyné — mert ez nem madár, hanem maga az ördög!

Elkergették a katonák a madarat, de az másnap megint csak ott fütyölte a tegnapi nótáját s harmadnap ismét a tegnapelőttit.

Erre nagyon megijedt a királyné, ugy megijedt, hogy nagybeteg lett és harmadnapra meghalt.

Csakhogy nem ugy halt meg a királyné, mint ahogy más ember meghal, mert bár meg volt halva, de *a szive azért dobogott.*

— Nem lehet eltemetni a királynét — mondták az udvari orvosok, — mert a szive dobog.

Nagyon dühös lett erre a halál s egyre ott ácsorgott a királyné ágya mellett, hogy mikor fog már nem dobogni a szive? De elmult három nap, három hét, három hónap s a királyné szive egyre csak dobogott.

— Hallod-e, — rivallt rá egyszer a halál a királyné lelkére — szeretném tudni, hogy mit akarsz?

— A menyországba akarok menni — felelte a királyné lelke szomoruan.

— Csakhogy addig nem mehetsz ám, amig a szived dobogni fog! — kiáltotta a halál mérgesen.

— De az én szivem addig mindig dobogni fog — felelte a királyné lelke — amig az isten meg nem igéri nekem, hogy a fiam előtt mindig egy angyal fog járni az egész életén keresztül, aki minden gonosz óhaját meg fogja akadályozni.

— Még ilyen óhajtást sem hallottam! — álmélkodott a halál. — Hanem hát jól van, gyere utánam, megpróbálok bekopogtatni a menyország kapuján, hátha beengednének.

Elindult aztán a királyné lelke meg a halál a menyország felé és mikor odaértek, beesöngettek a kapuján.

— Ki van ott? — hangzott belülről a Szent Péter hangja, mert tudvalevőleg ő a menyország házmestere.

— En vagyok, a halál! — hangzott a válasz — nyissa ki kelmed, Péter mester.

— Nem ettem éretlen maszlagot! — felelte Szent Péter. — Hát nem tudja kelmed, hogy a halál nem járatos a menyországban?

— Hiszen nem is magamért kérem, hogy kinyissa, hanem a Bálványos király feleségét kellene beengedni.

— Az meg majd kopogtat saját magáért!

A halált kezdte elhagyni a türelme s boszszusan szólt:

— Hallja, Péter mester, ne macoráljon itt engem, hanem nyissa ki ezt a szent kaput! Különös dolog ám ez és elhiheti, hogy nem mulatságból lovagoltam magukhoz az égig. Ez a királyné itt la, meg is halt, meg nem is halt. Érti már?

Szent Péter a kapun belül megvakarta a füle tövét s azt felelte:

— Ilyet még nem hallottam, pedig kétezer esztendő óta viselem a házmesteri tisztséget. Hát hogy lehet az, hogy valaki meghalt és mégsem halt meg? Hisz akkor kelmed, halál koma, csak kontár és nem ért a mesterségéhez!

— Kontár a nagyapja! — kiáltotta mérgesen a halál — de értse meg már végre, hogy a királyné *anya* és hogy az anyákkal mindig több bajom szokott lenni, mint a többi emberekkel, mert azoknak amig csak a szemfődelet rájuk nem szögezik, mindig dobog a szivök. De ilyennel még nem volt dolgom! Ennek az anyának három hónap óta dobog a szive és csak akkor lehet eltemetni, ha az Isten megigéri neki, hogy a gonoszlelkü fia utjára egy angyal-szolgát fog kirendelni, aki minden gonoszságát meg fogja akadályozni.

— Ez már más! — hallatszott a Szent Péter meghatott hangja s megfordult a nagy, nehéz kulcs a menyország kapujának zárjában.

Most már benn volt a királyné lelke a menyországban, ahol a szokott fényességnél is nagyobb világitott, mert épp Karácsony szent estéje volt s mig a nagy angyalok a Jézus Krisztus születésének megünneplésére készülődtek, addig a kis angyalok a földre igyekeztek a millió és millió karácsonyfácskával.

A menyország mindig nagyon szép, hanem hogy karácsony éjszakáján milyen gyönyörü, azt ki se lehet mondani! Mig idelenn a földön esik a hó és jégvirágok nyilnak a házak ablakán, addig odafenn tavasz van, virágos, meleg tavasz és az angyalok olyan fényesre kipucolják a csillagokat, a holdat és minden kipucolni valót, hogy ugy még a királyok gyémántja sem ragyog.

Es mindenfelé orgona, hárfa és hegedü hangja szól. Az angyalok muzsikálnak rajtuk, a kisebbek trombitálnak, furulyáznak, sokan énekelnek, majd mások karácsonyfákat diszitenek s közbe ide-oda repülnek hattyufehér szárnyacskáikkal és beszélgetnek a madarakkal, virágokkal s némelykor lekukucskálnak a csillagokon keresztül a földre, hogy messze járnak-e már a karácsonyfákat vivő pajtásaik?

Es az is szép ám, ahogy ezek repülnek hosszu sorjában lefelé a földre karácsony estéjén. Hogy repülnek fehér ruhájukban, vállaikon a ragyogó karácsonyfákkal, ködön, sötétségen keresztül, mintha a jó Isten kezéből egy hosszu, hosszu ezüstpántlika futna le!...

Tehát a királyné lelkét vezette Szent Péter a nagy fényességen keresztül a Jézus Krisztus trónja elé.

Ez a trón egyenesen a napban állt s a vakitó fényességben nem is lehetett magát Jézust látni, csak a hangja volt hallható, amint kérdezte a lelket:

— Mi járatban vagy, tiszta lélek?

— Szegény anya vagyok — felelte a lélek — egy még félig élő testnek a lelke s a gonoszhajlamu gyerekem utjára egy vezető angyalt kérek tőled, Uram. Ha megadod, lezárhatják dobogó sziven fölött a koporsót.

Jézus Krisztus gondolkodott egy kis ideig s ekkor igy szólt a trónja mellett álló Gábriel arkangyalhoz:

— Edes fiam, Gábriel, hivd elő nekem a *Lelkiismeret* nevü angyalt.

Gábriel arkangyal megfujt erre egy kis sipot, s a másik pereben ott állt a fehérruhás, alázatos fejü angyal a Jézus trónja előtt.

— Lelkiismeret! — szólt hozzá az Ur, — menj le a földre, vigyél magaddal egy ezüst csöngettyüt és légy szolgája a gonoszhajlamu Bálványos királyfinak. Járj mindig előtte és ha rosszat akar tenni, figyelmeztesd őt az ezüst csöngettyü hangjával és minden karácsony estéjén jöjj fel ide hozzám és számolj be vele, hogy mindenkor hallgatott-e a királyfi a csöngettyü szavára?

— Szolgálatodra, Uram! — felelt az angyal s a másik pereben Szent Péter kiengedte őt a mennyország kapuján.

Másnap pedig eltemették a földön Bálványos király feleségét.

Lux Terka.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(117)

— Bolond! Ha a kötelékeit ki nem oldozta volna, akkor itt kellene lennie. Keressétek a padláson! Gyujtsatok világot!

Megint tüzet csiholtak. Az esetnek gyorsan hire terjedt az őrségben. Az emberek odaszaladtak az istállóhoz. Gyors léptek hallatszottak és izgatott beszélgetés. Zavaros hangok harsantak föl.

— A padlásra! A padlásra!

— Állitsatok őröket!

— Ne költsétek fel a hetmant, mert pórul járunk!

— Nincs létra?

— Hozzatok!

— Szaladjatok a sátorba, ott talán akad!

— Oh, az az átkozott lengyel!

— Mászszatok a saroknál a tetőre és azon keresztül hatoljatok a padlásra!

— Aligha lehet. Nagyon előreáll a sarok és köröskörül deszka.

— Hozzatok lándzsákat. Lándzsán fogunk felmászni. Az a kutya a létrát felhuzta.

— Hozzatok lándzsát, hangzott Holody szava.

Néhányan létráért szaladtak, a többiek a szénapadlást lesték. A nyitott ajtón keresztül halvány világosság áradt az istállóba, a szénapadlás négyszögü feljáró nyilása azonban sötéten meredezett.

Alólról fölkiabáltak:

— Nos, nemes lovag! Bocsásd le a létrát és gyere le. Ugy sem menekülsz el! Hiábavaló a fáradság. Gyere! Gyere!

Mély hallgatás.

— Gyere le. Ha nem jösszz, lenyuzzuk a fejed bőrét!

Sagloba sem a hizelgő hivásokra, sem a fenyegetésekre nem válaszolt. Ugy ült a sötétben, mint a borz a vermében, elkeseredett védelemre készen. Csak a kardját szoritotta a markába mind görcsösebben, nagyokat fujt és csendesen imádkozott.

Ezalatt előhozták a lándzsákat, hármat összekötöztek és hegyökkel felfelé a nyilás oldalához támasztották. Sagloba előbb fel akarta huzni magához a rögtönzött mászópóznát, — de aztán letett a szándékáról. Hiszen rögtön másikat állitottak volna a helyébe.

Ezalatt a katonák megtöltötték az egész istállót. Egyesek szurokfáklyát gyujtottak, mások kötéllétrákat és kocsioldalakat hoztak, hogy azokkal próbáljanak a padlásra jutni. Azonban valamennyi szerszám rövidnek bizonyult. Hamarosan tehát szijjal kötöztek össze egy pár kocsioldalt, mert a lándzsákon felkuszni nehéz dolog lett volna. Akadtak azonban mégis vállalkozók.

— En felmegyek! kiabáltak néhányan.

— Várjatok, amig a létra elkészül! szólt Holody.

— Nem árt az, bátyuska, ha a lándzsákkal is megpróbáljuk!

— Vasyl menjen fel! Ő ugy mászik, mint a macska!

— Hát próbáld meg.

Néhányan ingerkedni kezdtek.

— Ej! csak óvatosan! Kard van nála; majd leüti a fejedet. Meglátod!

— A hajadnál fogva felhuz és meggyomroz.

Vasylt mindez nem rettentette el.

— Jól tudja ő azt, — szólott — hogy ha csak egy ujjal bánt is engem, a hetman elbánik majd vele!

Saglobának szólt ez az intés, de ő csendesen ült és meg se mukkant.

A katonáknak jó kedvök kerekedett és az egész csapat tréfálózni kezdett. Ingerkedtek Vasyllal.

— No, egy bolonddal kevesebb lesz a világon.

— Bátor legény ám az a Sagloba!

— Azám! Az ördögökkel cimborál. Csak a sátán tudja, hogy miféle alakot öltött az a boszorkánymester! Ki tudja, Vasyl, hogy mit találsz majd a padláson.

Vasyl, aki már a markába köpött és megfogta a lándzsa nyelét, most hirtelen elerésztette.

— En a lengyelt keresem, nem az ördögöt.

Ezalatt összekötöztek a hágcsót és felállitották.

A rögtönzött hágcsó azonban a kötések helyén meghajlott és igy nagyon nehéz volt a rajta járás. A keresztfák is recsegtek, amikor kipróbálták.

Holody maga mászott fel és közben igy beszélt:

— Látod, nemes lovag, mi nem tréfálunk. Ha már mindenáron a padláson akarsz ülni, hát ülj, de ne védelmezzed magadat. Kézrekeritünk, ha mindjárt az egész istállót is le kell bontanunk. Legyen eszed!

Csakhamar elérte a tetőt és a feje eltünt a nyiláson.

Hirtelen suhintás hallatszott, a kozák rettenetest kiáltott, megingott és kettéhasitott fejjel zuhant az alantállók közé.

— Levágta! Levágta! — orditoztak ezek.

Nagy zürzavar támadt, de a kiáltozást is tulharsogta a Sagloba öblös hangja.

— Hé! Ti gazemberek, ti emberevők, ti bitangok! Lekaszabollak benneteket egy szálig, ti piszkos disznók. Ismerjétek meg lovagi kezemet. Tisztességes emberekre éjszak idején orozva támadni, nemes embert disznóólba csukni? — ti nyomorult csőcselék! Jöjjetek ellenem egyenként, vagy miattam jöhettek párosával is! Csak előre! De a fejeteket hagyjátok odalent, mert különben leütöm, biz' Isten!

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Lótusz.

I.

Olyan vagy, mint a lótusz,
Mely rejtelmes tavak vizén pihen:
Fehér fejét kacérul fürdeti
Titokzatosan fénylő tükriben,
De lenn, a mélység, hínárral teli,
Vad, gyilkos méreg rejlik kelyhiben
S mély ingovány az, a mi élteti.

Olyan vagy, mint a lótusz . . .
Lebegsz az élet rejtelmes taván,
Az ajkad tiszta, szűz csókot kínál,
Igy állsz fehéren iszapján, sarán —
De lelked mélyén rejtelmes hinár,
Vészteljes örvény, gyilkos ingovány:
Énnékem édes, kínos, szép halál . . .

II.

Mikor veled vagyok: a fájdalom
Lábujjhegyen oson szivembe
S tolvaj gyanánt kilopja kincseit,
Ha víg öröm volt is a gazda benne —
Mikor veled vagyok.

Ha nem vagyok veled: a fájdalom
Mint lánca-tépte vad dühöng szivemben,
Majd fel-felordít, marcangolva szaggat
És kényszerítőn hajt hozzád szünetlen —
Ha nem vagyok veled . . .

Rózsa Miklós.

Karácsonyi szokások.

Budapest, december 21.

A hazánkban meghonosodott karácsonyi szokások csaknem kivétel nélkül nyugateurópai, főleg azonban német eredetüek és csak elvétve akad közöttük olyan, amelyben egy-két, a magyar népéletet jellemző sajátszerű vonás fölfedezhető. Igy különösen a karácsonyi játékok pásztorjelenésében néhány, a magyar pásztoréletet megvilágító apróságra bukkanunk.

Szerencsésebb helyzetben van e tekintetben néhány más európai ország. Ezek olyan eredeti karácsonyi szokásokkal is dicsekedhetnek, amelyekkel megegyező kultuszt másutt sehol sem találhatunk.

Ilyen mindenekelőtt *Angliában* az a szokás, hogy karácsonykor az összes üzleteket, minden házat és a lakás minden szobáját különféle zöld galyakkal és virágokkal földiszitik. Különösen fontos és érdekes szerepe van az egyszerübb népnél és a vidéki uraknál megtartott angol karácsonyi ünnepeken a fagyöngyökkel megrakott tölgyfaágnak. A néphit szerint ugyanis a Druidáknak ez az ősi varázsága: a fagyöngy, amely többek között a tölgyfákon is élősködik, a szerelem istennőjének volt szentelve, és az angolok babonája azt tartja, hogy minden, ami karácsonykor a fagyöngy ága alatt van, az az istennő hatalma alá kerül. A hatalom alól való kiváltás egyetlen és mással nem pótolható ára pedig: egy csók. Ha tehát gyermekek állanak a szobában felakasztott fagyöngy alatt, akkor megcsókolják egymást, idős és fiatal házaspárok egyaránt lefizetik a szerelem istennőjének a köteles csókadót és a fiatal urak ilyenkor természetesen százféle csellel iparkodnak azon, hogy imádottjukat valamiképpen a veszedelmes szerelmi lomb alá csalják. Mert ha ez sikerül nekik, akkor hasztalan a leány minden szabadkozása, a csóknak el kell csattania, — és bizony előbb vagy utóbb el is csattan! Természetesen ez a veszedelmes fagyöngyág nem ritkán a közel jövőben menyasszonyi mirtusággá változik.

Oroszország némely vidékén szintén eredeti és érdekes szokás él a karácsonyfával kapcsolatosan. A falu legnagyobb szobájában felállitanak ugyanis egy hatalmas karácsonyfát, feldiszitik s az ünnep estéjén köréje gyülekezik a nép. A falak mentén lócákon fátyolfal leborított hajadonok ülnek. Mikor aztán a sok gyertyaláng kigyul, kezdődik a leányválasztás. A legény, aki szerelmes a falu valamelyik leányzójába, a fátyolos hajadonok közül kiválasztja a magáét. Azaz, hogy kiválasztja, ha sikerül neki. Ha azonban nem ismeri fel a kezéről a kedvesét és egy másik leány választ, akkor csak ugy választhat ujra, ha a kiválasztott hajadon visszaadja a szabadságát. Ez rendszerint meg szokott történni s cserébe a legény valami ajándékot köteles adni a kegyesszivü hajadonnak.

Olaszországban igen változatosak a karácsonyi szokások, amennyiben az ünnepségeket az olasz nép jellemének megfelelően a félszigetnek csaknem minden helyén eltérőleg ünneplik. Legáltalánosabb a karácsonyi boszorkának a szereplése. Ez a gyermekek jótékony szelleme és majd bábu, majd fiatal ember, aki öregasszonynak öltözve lovon vagy gyalog december 24-ikén este szokott az utcákon átvonulni. Természetesen nagy néptömeg kiséri.

— La vecchia di Natale! — (A karácsonyi boszorkány!) — kiáltoznak az emberek és vad lármát csapnak kürtökkel, harangokkal és különféle fuvószerszámokkal. A boszorkány ahol teheti, behatol a házba, és mint nálunk a Mikulás, tanácsokat oszt a gyermekeknek, a jókat ruhával, játékszerrel, nyalánksággal ajándékozza meg. A néphit szerint a karácsonyi boszorkány barlangban tölti a nyarat és Jézus születésének évfordulóján elhagyja a buvóhelyét és gyalog megy a városon keresztül, miközben egy sereg által cipeli mögötte az ajándékokat.

A betlehemi gyermekgyilkosságot a következő naiv módon ábrázolják Olaszországban: Az előadás azzal kezdődik, hogy Heródes meghalija azt az ujságot, hogy született egy király, aki hatalmasabb, mint ő, mert az égnek és földnek korlátlan ura. Természetesen nagy haragra lobban és azonnal kiadja a parancsot hogy minden négy éven alul levő gyermeket meg kell ölni. A mészárlás az anyák és gyermekek rettenetes sikoltozása közben megkezdődik. A kicsinyek fitestvérei igyekeznek megmenteni, ami megmenthető, de leütik őket. A darab ezután a szerzetesek panaszos gyászdalával végződik.

Talán valamennyi nép karácsonyi szokásai közül a legpoétikusabb az, amely *Norvégiában* általános divat. Itt ugyanis karácsony estéjén, amikor mindenki jobban él, mint máskor, megemlékeznek a szegény verebekről, amelyek nem költözhettek el melegebb vidékre, mint ezt a vándormadarak tették. A szent estén a norvégoknál mindenki, még a legszegényebb ember is először valahonnan a tartalékból egy gabonaszemekkel tele kévét, fölköti azt egy magas rudra, amelyet aztán odaerősit a lakóháza fedeléhez. És csakhamar megjelennek az éhező madárkák s mialatt vigan lakmároznak a vendégszerető ház fedelén, boldog csicsergésük mintha csak azt hirdetné, mennyire igazak a vigasztalásnak ezek a szép szavai: „Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak — és a ti mennyei Atyátok mégis táplálja őket."

Dr. Simon Vilmos.

+ **Vilmos császár és az amatőr fényképész.** *Herbettenek*, Franciaország volt berlini követének halála alkalmából frissitik fel most párisi lapok ezt a mulatságos kis anekdótát. Herbette akkoriban berlini követ volt még. Egy szép, tiszta májusi délelőttön Herbettenek akkoriban tizenötéves fia az *Unter den Linden* fasorában fényképfelvételeket készitett. Egyszerre kürt harsan és sebes dobogással egy ezred vértes közeledik a fényképező felé. A fiatalember félrevonul az ut szélére. Éppen ekkor ért eléje az ezred, amelynek élén Vilmos császár lovagolt. A császár megismeri a fotográfust, elmosolyodik s egyetlen szóval megállitja csapatát.

— Szt! Senki se mozduljon!

A fiatal Herbette nyugodtan lekapja a lovascsapatot, mire Vilmos császár int és a vértesek folytatják utjokat. Két nappal utóbb előzetes bejelentés nélkül toppan be a császár Herbettehez.

— Azért jöttem, hogy megnézzem, sikerült-e a fölvétel? — mondja mosolyogva.

Meg is nézte figyelmesen s végül megdicsérte a fiatal fényképészt. Másnap azután még szép ajándékot is küldött neki.

•

+ **Papiroszsebkendők.** *Guyot* francia orvos érdekes előadást tartott a párisi egészségügyi kongresszuson a zsebkendő használatának kiküszöböléséről. *Guyot* előtt már egy másik tudós, *Bourdel* is kifejtette Nancyban, hogy a tüdővészes ember zsebkendője, bizonyos körülmények között, e kórnak hatalmas terjesztőjévé válhatik. Kimutatható, hogy a mosónők között igen elterjedt a tüdővész s azokban a tengermelléki városokban, melyeket az enyhülést és gyógyulást kereső tüdővészesek sürün látogatnak, éppen azok az alkalmazottak szokták megkapni a betegséget, kik a betegek szennyes fehérneműivel dolgoznak. Guyon ez állitást mindama fertőző betegségekre kiterjeszti, melyeknek kórnemző csirái a száj, orr és szem nedveiben találhatók. A difteritisz, influenza, tüdőgyuladás, légcsőhurut, szemgyuladás, kötőhártyagyuladás, rózsás kiütés (rubeola), vörheny stb., még ha gyógyultnak látszik is, a zsebkendő közvetitésével fertőzhet; a zsebkendő betegterjesztő munkája e betegségekben olyan, mint annak idején a sebészetben a szivacsé volt mely ilyesztő arányokban terjesztette a sebfertőző anyagokat, az orbáncot, a kórházi üszköt stb. A zsebkendő a többi szennyes közé keverve, hamar kiszárad s könnyen fertőzi a kosarat, illetőleg a szobát, melyben a mosásba adásig egybegyüjtik a szennyest. A mosónő átvételkor megszámlálva a fehérnemüt, egyenkint még meg is rázza a darabokat, hogy kettőt ne találjon egyszerre számitani. Mosáskor először is egy éjszakára hideg vizbe áztatják a szennyest s ebből kivéve, kifacsarják; a vizet azután a folyóba, vagy városban a csatornába öntik, ami különben egyre megy, mert egyformán nyujt módot a kór-okozó lények elterjedésére. Igy az ivóviz is fertőzöttté válik s ennek ivása akár egyszerü akár tüdővészes bélgyuladást, vagy más bajt von maga után, talán a féregnyujtvány-gyuladások gyakorisága is az ily mocskos viz fogyasztására vezethető vissza. Gondoskodni kellene tehát lélekzőszerveink váladékának eltávolitásakor oly módról, mely egyszerü, kényelmes, mindenkinek hozzálérhető s e mellett nem hordja magában a fentemlitett rossz tulajdonságokat. Guyot a papiros-zsebkendőt ajánlja, mely mindjárt használat után elégetve, elejét veszi minden fertőzésnek. Jó tulajdonságai szembetünők: nem kell mosatni, s igy nem hevernek halomra gyülve szobáinkban, kiszáradva s szétszórva a csirákat, nem fertőzheti a vizet stb., egyszóval a vászonzsebkendő minden hibájától mentes, noha minden tekintetben épp ugy kielégiti szükségleteinket, mint amaz. A hordozható köpőcsészével szemben sok jó oldala van; hiszen ez nem szolgálhat a nélkülözhetetlen orrfuvásra és arctörlésre, tisztogatni is kell, a papiroskendőt pedig egyszerüen megsemmisiti a tüz, mely még a nemtütés idején is, nyáron, a legszegényebb embernek is rendelkezésére áll. A nagyobb köpőcsészék fölött pedig, melyek meg vannak erősitve, az a jó oldala van, hogy az ember közvetlen a szája elé tarthatja s nem köp melléje. Mihelyt érvényre jut az egészségtan e követelménye, bizonyára több faja lesz a papiros zsebkendőnek, melylyel óriási gyárak fogják ellátni a világot.

•

+ **Barnumék jövedelme.** *Barnum* cirkuszát, mely a reklám mindenható szavával járta be Európát és nálunk valóságos népvándorlást csődditett pompás sátraiba, mindenki ismeri. Mikor nálunk járt, sokan találgatták, hogy mennyit kereshetett Barnum és Bailey. Most hiteles adatokat kaptunk róla, hogy a *Greatest Sow of the Earth* (a föld legnagyobb látványossága) mennyit keresett európai körutján, mely 1900. novembertől 1901. novemberéig tartott. A körutnak tiszta haszna 1,378.780. Ebből már bőven fedezheti azt a 600.000 koronát, amibe párisi téli lakása kerül és részvényeseinek is könnyen megfizetheti a tizszázalékos osztalékot, amely tehát ez esetben 533.320 korona. Barnumék 1902. nyarán Franciaországban Svájcban rendeznek körutat, mely után visszatérnek hazájukba, Amerikába. Mint láthatjuk, nem bánták meg az európai körutat, mert még itt telelnek Európában, hogy alaposan meggazdagodva térjenek vissza az uj világba.

KÖZGAZDASÁG.

A vaskartell kérdéséhez.

Budapest, december 21.

(Kr.) A gazdasági életben néhány évtized óta nagy jelentőségre emelkedett kartellek kérdésében oly sok szó esett már pro és contra, hogy e kérdést ma mind elméleti, mind gyakorlati vonatkozásaiban teljesen tisztázottnak kell tekinteni és ha ez a dolog e helyen mégis fejtegetések tárgyát képezi, annak az a magyarázata hogy egyrészt Magyarországon a tárgyilagosságot nélkülöző, részben tendenciózus közlemények és nyilatkozatok a közvéleményt a kartellkérdésben egészen helytelen irányba terelték s hogy másrészt ez a kérdés a vaskartell felbontása által támasztott helyzetben nálunk különös aktualitást nyert. Minthogy pedig éppen a magyar közvélemény a kartellügyet illetőleg merőben helytelen és indokolatlan nézetekkel van szaturálva, szükségesnek látszik a kérdés beható megvilágitása és a balvéleményeknek kellő értékükre való redukálása.

A közvetitő kereskedés kartelljei, amennyiben azok a terme-estől teljesen függetlenek és árjavulás előidézésére nem a produkció szabályozása utján hatnak, hanem kizárólag a lebegő árukészletek összevásárlását és ezáltal az árak teljesen önkényes felszöktetését célozzák, feltétlenül elitélendők és mint kinatásaiban felette káros és veszélyes kinövései a modern gazdasági életnek, törvényhozási uton üldözendők.

A következő fejtegetések a kartellek *ezen alakjára nem is terjeszkednek ki* csak a kellő megkülönböztetés céljából emlitettük, mert éppen nálunk a laikus közvélemény gyakran rosszindulatu információk által félrevezetve, a közvetitő kereskedés kartelljét (Ring) összezavarja a produkcionális kartellekkel és igy pálcát tör egy oly gazdasági alakulás felett, mely nemcsak hogy ezen elitélő kritikára a legkevésbé sem szolgált rá, de sőt hivatva van az ország közgazdasági viszonyainak föllendítésében és megszilárditásában hathatósan közreműködni és a modern gazdasági életnek egyik egyenesen nélkülözhetlen alakulását képezi.

A *termelési* kartellnek tudományos, szakértő és elfogulatlan körökben teljesen elismert és méltatott előnyei a következőkben foglalhatók össze:

Egyensulyba hozza a termelést a fogyasztással, meggátolja a tultermelést és a tultermelésből eredő válságokat s ezeknek összes kártékony hatásait a termelésre, a kereskedelemre és a munkásnépre: 1. egyeseknek tisztességtelen és illoyális versenyre való hajlandóságát teljesen megszünteti. — A termelő helyzetét a közvetitő kereskedéssel szemben tetemesen megszilárditja, a kereskedés igazi érdekeit is leg-

jobban szolgálja, egységes kereskedelmi üzanszokat létesit és mindazon üzleti visszaéléseket kiküszöböli, melyek bizonyos körökben lábra kaptak; 2. lehetővé teszi az üzemek egyszerüsitését és centralizációját, a termelési költségek leszállitását, miáltal megerősiti az illető iparág helyzetét, lehetővé teszi annak expanzióját és küzdelmét a külföldi import ellen, esetleg fellépését az export-piacokon. 3. Ha egy iparág helyes alapokra fektetett kartell hatása alatt, mely a termelést és eladást szabályozza, az extrém konjunktúrákat lehetetlenné teszi, ennek folytán a produkció és a piac viszonyait stabilizálja, megerősödik és felvirágzik, annak mindig széles közönsége látja és élvezi a hasznát. — Balga, pedig felkapott jelszó azt hinni és hirdetni, hogy az ezzel járó anyagi előnyök kizárólag az érdekelt tőkére hárulnak. A tőke is élvezi a haszon egy részét, azt, amely a tőkét, mint minden ipari tevékenység első előtöltetelét, legitime megilleti. De korántsem kizárólag a tőke élvezi az erős lábon álló ipar hasznát, kihat az közvetlenül és közvetett uton az államgazdaság *minden relációjára.* Emeli az adóképességet mindazon körökben, melyeknek az ipar foglalkozást és keresetet nyujt, élénkiti a forgalmat, fokozza a mezőgazdasági terminyek fogyasztását, uj kereseti forrásokat nyit maga körül és végül nem csekély mértékben hozzájárul a köz- és államhitel emeléséhez.

Visszatérve magára a kartell kérdésére, nem lesz talán érdektelen e helyen néhány kijelentésre rámutatni, melyek ez ügyben olyan fórumok részéről hangzottak el, ahol az érdekeltségnek még a gyanuja is tökéletesen ki van zárva. Ilyen elsősorban a lipcsei német birodalmi törvényszék 1897. évi február 4-én kelt itélete, mely megállapitja, hogy egyrészt a kartell nem ütközik össze az iparszabadsággal és hogy másrészt a kartellt, mint legális, törvénybe nem ütköző intézményt törvényes jogvédelemben kell részesiteni. Ilyen *Thielen* porosz közmunka- és közlekedési miniszternek a birodalmi tanács ülésén 1897. december 9-én tartott beszéde, melyben utalva azon négy nagy szindikátusra, melyekkel a porosz állam üzleti összeköttetésben áll, kijelenti, hogy meggyőződés szerint, ha a szindikátusok nélkül egész vad konjunkturák és ezekkel kapcsolatban kétségtelenül beláthatatlan hatásu tultermelés kelletkezett volna a különféle iparágaknál, hogy továbbá lehetetlen lett volna nélkülök a munkákat az országnak megtartani, nem lett volna lehetséges rendes, állandó, jól fizetett munkát az összes vonatkozó iparágaknál foglalkoztatott munkások részére biztositani. *Roosevelt*, az Egyesült-Államok uj elnöke a kongresszushoz legutóbb intézett üzenetében, utalva az Egyesült-Államokban létező nagy ipari egyesitésekre, egyenesen kinyilatkoztatja, hogy a trustok ellen intézett támadások nagyrésze teljesen *jogosulatlan.* A *magyar miniszterelnök* egy közelebb elhangzott nyilatkozata szerint csak a szesztermelés kontingentálásának köszönhető, hogy az országnak ma kifejlett szeszipara van.

Mindezek előrebocsátása után nem lehet elzárkózni annak konstatálása elől sem, hogy a kartellek fogalma alá tartozó gazdasági alakulások és pedig maguk a produkcionális kartellek is a dolog természetéből kifolyólag bizonyos veszélyeket is rejtenek magukban. Nincs nevezetesen kizárva — és ez a momentum az, mely a fogyasztó közönség kizsákmányolásának hangzatos jelszavát létrehozta — hogy bizonyos körülmények között az eladási árak megállapitása egy ilyen szövetkezés által egészen egyoldalulag az eladó érdekében és a vevő érdekének ellenére eszközöltetik.

De a dolog mélyébe ható vizsgálódás kétségtelenné teszi, hogy a kartellek ellen hangoztatott ezen argumentum is tulajdonképpen csak elméleti tézis, amelynek gyakorlati jelentősége alig van. Korlátlan termegállapitási szabadság ugyanis csak oly produktumoknál jöhetne létre, amelyeknek forgalma nagyobb gazdasági területre nem terjedhet, ilyen cikkek pedig egyáltalában nem *kartellképesek.* Minden más cikk árkonstellációja pedig rendszerint független egyes érdekközösségek akaratától és befolyásától. Nem szabad e mellett figyelmen kivül hagyni azon momentumot sem, hogy egy gazdasági egységet képező államszervezeten belül az államnak százféle eszköz áll rendelkezésére, melyek alkalmazása által a kartellek esetleges kinövéseit meggátolhatja és az azokban rejlő veszélyeket megszüntetheti.

Jóllehet nálunk a termelési kartellek egyik viszonylatban sem teremtettek eddig visszás helyzeteket és abuzusokat, e helyen mégis kiemelendőnek látszik, hogy a kartellek állami felügyelet alá helyezése elől — olyan értelemben, hogy ezáltal az érdekelt tényezők szabad mozgását, ameddig az a legalitás határán belül marad, semmiképpen se akadályozzák s hogy az ellenőrzés kizárólagos célja csupán az esetleg felmerülő visszásságok meggátlása és orvoslása legyen — a magyar kormány az ország iparának későbbi fejlődésben előreláthatólag nem fog elzárkózni, már csak azért sem, mert követni fogja a szomszédos kulturállamokat e téren, amelyeknél pedig ezen kérdés valószinüleg közel jövőben törvényhozási uton szabályozást nyer. Ha az állam ilyen törvényes intézményeket létesit, ugy még az esetben is, ha ezen intézményeknek, tekintettel a gazdasági élet effektiv felmerülő igényeire, pusztán akadémikus értéke volna is, az a következménye a dolognak mindenesetre meglesz, hogy a jelenleg divó oktalan támadásoknak eleje vétetik s talán megszünik ilyen uton az az animózitás is, mely manapság a jobb viszonyok között létező ipari vállalatok ellen léptenyomon nyilvánul.

Áttérve a *magyar vaskartell* oly sokat hánytorgatott kérdésére, mindenekelőtt konstatálni kell, hogy e kartell, lönnállásának tizenöt évében valóságos közgazdasági missziót töltött be. Nemcsak biztositotta a hazai vasiparnak mindazon előnyöket, melyek a termelési kartell lényegében rejlenek, de az eladási területeknek az osztrák kartellel egyetértőleg történt elkülönitése, illetőleg a kölcsönös beviteli kvóta megállapitása által lehetővé tette, hogy a magyar vasipar a sokkal erősebb osztrák vasipar nyomásának ellentállijon és ezáltal rendkivül üdvös hatással volt a belföldi vasgyárak fejlődésére.

E kartell *árkartell* jellegü sohasem volt. Működése arra szoritkozott hogy a szövetkezett gyárak termelése a mindenkori vasszükséglet arányában, valamint az egyes gyárak termelőképességére való tekintettel szabályoztassék. Ennek folytán a vaskartellből nem származott, mert nem is származhatott, a közönség megkárositása. De igenis gyakorolta ez a kartell a maga üdvös nivelláló hatását az árakra. A vaspiac árai a kartell tartama alatt is fluktuáltak a mindenkori világkonjunktura szerint, de káros extremitásokban soha sem mozogtak. Be lehet számszerüleg igazolni, hogy a vas ára a kartell tartama alatt olcsóbb volt, mint egyes kartellnélküli időszakokban, nemkülönben be lehet igazolni, hogy a kartell egyetlen esetben sem használta ki az áremelés azon határát, melyet a külföldi, nevezetesen a németországi piaci ár, hozzáadva a vámdijtételt, részére biztositott volna. Nem használta ki tehát ez a kartell azon védelmet, melyet részére az állam vámpolitikája a külföldiek szemben biztosit, vagyis a vaskartell a világkonjunktura által a vastermelésre háramló kereskedelmi chanceokat nem vette teljesen igénybe a maga előnyére, hanem e tekintetben sem tévesztette szem elől a közérdeket s ha ilyen körülmények között mégis zsarolásról, fosztogatásról és illetéktelen nyereségekről folyik a szó, ez csak tájékozatlanságnak, vagy célzatosságnak tulajdonitható. A vaskartell hiven teljesitette azon feladatát, hogy a belföldi gyárak között a romlással és pusztulással járó testvérharcot megakadályozza s hogy mire vezetett volna a multban és mire fog vezetni minden egyes esetben a jövőben, ha ez az ipari és kereskedelmi téren előálló érdekellentéteket applanirozó szervezet nem funkcionál, — azt szomoruan illusztrálja a jelenlegi vasipari helyzet, mely a kartellegyezmény felbontása által előidéztetett.

Kétségtelen, hogy ezen helyzet válságos voltát az általános gazdasági pangás tetemesen fokozta, de téves lenne az utóbbi körülménynek az uralkodó vasipari krizis okainak megitélésénél tulságosan nagy fontosságot tulajdonitani, sőt bizonyos, hogy a vasipar a gazdasági depresszió következményeit nagyobb rázkódtatás nélkül viselte volna el, ha a vaskartell felbontása elkerülhető lett volna. Viszont az is bizonyos, hogy ha a magyar vasgyártás a mostani krizist az ezen iparban elhelyezett tőke veszélyeztetése nélkül és a válság végleteinek szerencsés elkerülésével kiállja, ami pedig már nem partikuláris, hanem országos közérdek, ezt csak annak köszönheti, hogy a tizenöt évre terjedő kartell nyugodt időszakában elég erőt gyüjthetett, hogy egy nagy válság romboló hatásaival sikeresen szembeálljon. Ha tehát a produkció karteljét, általános szempontból is, a modern gazdasági élet egy nélkülözhetetlen, üdvös, és kihatásaiban termékenyitő alakulásának kell tekinteni, ez fokozott mértékben áll egy olyan tőkeszegény és csekély iparu országban, mint a miénk és áll nevezetesen a magyar vasipari kartellre vonatkozólag.

Nem gáncs, és a közvéleménynek nem ellenszenves agitálása illeti meg ezt a szervezetet, hanem rokonszenv és támogatás s ha a mai sulyos helyzetből való szabadulást valami — és pedig nem csupán a vasipar, hanem a köznek érdekében is — elősegitheti, ugy ez első sorban csak a vaskartell ujból való létrehozása lehet, amelyen az illetékes tényezők most fáradoznak.

De ez a folyamatban lévő akció gazdasági életünknek ismét egy sajátságos jelenségét hozza felszinre melyre e helyen kiterjeszkedni szükségesnek mutatkozik.

A kartell ugyanis csak az esetben létesülhet, ha abba a kincstár, amely maga is vastermelő és amely a hazai vasipar egy tekintélyes részét a kezében tartja, szintén belép. Ha ezt egy vagy más oknál fogva tenni nem akarná — aminthogy ilyen irányu nyilatkozatok már történtek is — mi lesz annak a következménye? Elsősorban nem alakulhat meg a kartell, a vasipar válsága tovább fejlődik és elkerülhetetlenné teszi az egész magyar vasgyártás pusztulását. Ebben a harcban pedig legelőször maguk a kincstári gyárak fognak elmerülni, ha csak az állam, nem nagy bőségben lévő milliói egyéb céloktól elvonva, azokat az állami ipar mesterséges fenntartására nem fordítja. Ilyen eszközök alkalmazása nélkül az állami vasipar sorsa elkerülhetetlen, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy az állam, mint iparüzésre minden tekintetben alkalmatlan organum, a versenyt a magániparral felvenni teljesen képtelen. Képtelen ugy az adminisztracionális szervezet nehézkessége, mint a kereskedelmi szervezet teljes hiánya folytán. Világosan kitünik ez abból is, hogy a kincstár a jelenleg folyó harcban, melyet a magánipar annyi áldozattal küzd végig, egyáltalán részt sem vesz. Termel ugyan jelenleg is vasárut, de csak a saját szükségletére, ellenben teljesen beszüntette azon piaci áruk gyártását, melyeknél a mostani nyomasztó árkonjunktura érezhetővé válnék.

Ilyen viszonyok között alig marad más hátra, mint hogy a kincstár saját belépése által a kartell létrejövetelét lehetővé tegye, de ha ezt teszi ismét egy nehéz dilemma előtt fog állani.

Utalás történt nevezetesen az előzőkben arra, hogy a kartellügy állami ellenőrzése előbb-utóbb be fog következni; ennek megtörténtével pedig az állam, mint kartelltag, inkompatibilis helyzetbe jut a kartellek felett itélő fórumot képező állammal, mi csak egy oknál több arra a sok helyről hangoztatott és az ország jól felfogott érdekében lévő kivánságra, hogy az állam lépjen vissza az ipartevékenység teréről s engedje ezt át az erre egyedül hivatott tényezőnek, a magántőkének és a magánvállalkozásnak.

Hetiszemle.

Budapest, december 21.

Gabonaüzlet. (*Reich* Jenő és társa-cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az időjárás e héten borus, ködös és csaknem az egész hét folyamán esős volt. E mellett a hőmérséklet egész enyhe maradt és legtávolabbról sem emlékeztet az előrehaladott idényre. A vizállás ismét jelentékenyen emelkedett.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg a mult heti szilárd irányzat ismét gyengült az árak mindenütt csökkentek és a forgalom is a közeledő ünnepek által befolyásolva, nagyon korlátolt maradt. Amerikában, az Unió nyugati részéből érkezett állitólagos erős hidegről szóló jelentések kezdetben szilárditó hatással voltak, az emelkedő irányzat azonban hamarosan ismét engedett, mivel a jelentések tulzottaknak bizonyultak. Ehhez járult a látható készletek nagymérvü gyarapodása (a Bradstreets becslése szerint e héten ismét 3,426.000 bush.), melyek immár a mult év hasonló időszakában kimutatott mennyiséget jelentékenyen tulhaladták. Az árak a mult héttel szemben egyenlegképp csak ½ c. visszaesést mutatnak. Az angol piacokról kedvetlen hangulatot jelentettek és a forgalom is gyenge maradt. Epp ugy a francia piacok is csendesek maradtak, mi mellett az árak azonban változatlanok voltak. Németországban az amerikai jelentések kevés hatást gyakoroltak. Prompt buza valamivel javult, mig későbbi szállitásra szóló ajánlatok elhanyagoltak voltak és igy magasabb report-dijtételek érvényesültek. Az összes többi kontinentális piacokon a fogyasztás tartózkodó, az eladási viszonyok nehézkesek és igy az árak alig tartottak.

Nálunk a hangulat az összes cikkekben csendes volt, a forgalom gyenge maradt és a legtöbb cikknél kisebb-nagyobb árcsökkenés mutatkozik.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza tartósan csak gyengén volt kinálva, prompt waggonáru kevés került a piacra, ennek ellenében azonban az utóbbi napokig a nagyon enyhe időjárás mellett terjedelmes hajóhozatalok előre eladott áruban érkeztek. A malmok tehát készletekkel el vannak látva és alig tanusitanak vételkedvet. A forgalom igy jelentéktelen maradt és ha közönként egyes malmok jó minőségü buza iránt valamivel javult érdeklődést tanusitottak is, ugy ez nem volt elégséges, hogy az üzletet megélénkitse; csupán azt eredményezte, hogy az árakban emlitésre méltó visszaesés be nem következhetett. Az összforgalom csupán 70.000 métermázsát tesz ki. A hetihozatal összege 135.000 métermázsa, melyből 625 métermázsa ment tovább.

Rozs az egész hét folyamán csendes maradt és a forgalom is nehézkesen alakult. Elszállitási célokra alig történtek eladások, a helyi fogyasztás pedig csak nagyon mérsékelt beszerzéseket eszközölt. Az árak tehát csökkenőek voltak és a mult héthez viszonyitva 5—7½ fillérrel olcsóbbak. Minőség szerint 6.95—7.07½ K.-t jegyzünk készpénzfizetéssel budapesti paritásra és 7.15 koronáig 3 hóra helyben átvéve. Nyiri származékokban csak jelentéktelen üzlet volt és inkább névleg jegyzünk 6.45—6.50 koronán Debreczen paritásában.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) tartósan csendes és alig részesült figyelemben. Hizlalók épp ugy, mint gyárosok, tartózkodóak voltak és igy korlátolt forgalom mellett az árak 5—10 fillért vesztettek. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 5.80—6.— koronán jegyzünk. Malátá- és sörárpák állomásokon átvéve kisebb tételekben és változatlan árakon 6.25—7.50 korona között budapesti paritásra a belföldi fogyasztás céljaira találtak elhelyezést.

Zab a hét elejével csökkenő árak mellett lanyha irányzatu volt; később azonban barátságosabb hangulat jutott érvényre, melynél a kezdetbeni árcsökkenés ismét pótolható volt. A kináltat e mellett csak gyenge volt, a kereslet azonban szintén csak mérsékelt maradt. Az árak változatlanok és a forgalomban volt körülbelül 3500 mm.-ért szin- és tisztaság szerint 7.10—7.55 koronát fizettek helyben átvéve.

Tengeri (ó-áruban) szeszégetőknél nagyobb tételekben kelt ugyan el, de lanyha irányzatot követett. Kezdetben 5.40 k.-ig jegyeztek, utóbb azonban 5.30 k.-nál többet helyben nem fizettek. *Uj tengeri* csak gyengébben volt forgalomban, ami egyébként főleg az enyhe esős idő rovására irandó. Az árak néhány fillérrel olcsóbbak és budapesti paritásra prompt áruért 4.77½—4.82½ k., januárra 4.87½—4.92½ k. fizettek. Kisujszállás paritásában 4.37½—4.40 koronán jegyzünk.

Olajmagvak. Készáru káposztarepce nem volt forgalomban. Határidőrepce 1902. augusztusra csendes irányzatu és 11.60—11.70 koronán jegyez. Vadrepce 5.75—6.50, gomborka 12.50—13.—, lenmag 14.50—15.50 korona. Kendermag 9.75—10.— korona jegyez helyben.

Hüvelyesek. Bab e héten is csendes és a forgalom jelentéktelen. Triőrözött apró babért ab Gyöngyös-Félegyházán 8.50—8.75, gömbölyüért Baja-Mohács-Zomboron 7.25—7.50, Székes ehérvárott 7.80—7.90, barna babért Kalocsán 5.75, Nagy-Károlyban 5.10 K.-t fizetnek. Erdélyi bab reláció szerint 5.40—5.60 között jegyez. Köles hazai áru helyben 4.20—4.40 korona, oláh származékok névleg 4.30—4.50 korona átmenetileg háromhavi időre jegyeznek. Bükköny szilárd és tiszavidéki állomásokon 8.50 koronán jegyez

Vetőmagvak. (*Mauthner* Odön tudósitása.) *Vörösheremag.* Feltünően gyenge kinálat mellett az érdeklődés különösen a helyi piacon rendkivül élénk volt

és egy 400 métermázsányi tétel alárendelt rosszul rostált bánáti áru 98 koronán kelt el 100 kilónként állomáson átvéve. Igazán szép minőségű áru már alig kináltatik, ama csekély mennyiség, ami még piacra kerül, 112 koronáért 100 kilónként szívesen fizettetik. *Lucernamag.* Francia és Olaszországból további áremelkedés jeleztetik. Magyar lucernából alig említésre méltó mennyiségek kináltattak, melyekért a tulajdonosok ma már 100—110 koronát kérnek és ezen árak áru hiányában meg is adattak. *Répamag.* Külföldről szilárd irányzat jeleztetik, az árak tartják magukat. Muharmag. bükkönv továbbra is kerestetnek és árban emelkednek. Baltacim egyáltalán nem kináltatott.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten értve: *Vörös heremag* 46.——54.— K., *lucernamag* 45.—50.— K., *muharmag* 8.——8.50 K., *tavaszi bükköny* 8.——8.50 K., *téli borsó* —.— K., *baltacim* 16.——16.50 K.

Ipar és kereskedelem.

A hivatalos ázsió. A pénzügyminiszter az ezüstben történő fizetéseknél 1902. januárra a hivatalos ázsiót 19·50 százalékban állapitotta meg.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok bőrkereskedő szakosztálya ma *Markó* Albert vezetése alatt ülést tartott, amelyen a szakosztály elnökhelyettesévé *Wolfner* Gyulát, előadójává pedig Vidor Jenőt választották meg. *Glasner* Mór dr. az inditványozta, hogy a kereskedelmi miniszterhez felterjesztés intézendő, hogy az országban nagy számban levő nyersanyag-raktárak és egyéb bőrszövetkezetek minden szükségleteiket Magyarországon fedezzék, miután a magyar bőrkereskedelem és bőripar a legmesszebb menő igényeket kielégiteni képes. A szakosztály az inditványt egyhangulag elfogadta.

Törökly. (*Camis* és *Stock* jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Istriában a szüreti nagy esőzések erősen megnigitották a cefrét és éppen ezért a palinka minősége a tavalyival szemben rosszabbodott. Nagyobbrészt tehát olasz Gallipolit desztilláltunk, amely nagyon zamatos és azonkivül szapora is. Az árak 110—120 korona között váltakoznak (hordó nélkül).

Boróka. Az idén a finomitás nagyobb gondosságot követelt, mert Istriában bőséges volt a bogyótermés. Egészen tiszta (50%-os) árut 125—135 koronával jegyeznek (hordó nélkül).

Cognac. Ebben az esztendőben sikerült francia módszer szerint kezelt, jól sikerült minőségeket készitenünk, amelyek a szigoru követelményeknek is megfelelnek. Az árak 340—480 korona között váltakoznak pr 10/m L% (hordó nélkül.)

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 35.60 korona pénzben, 36.— korona áruban.

Vásárcsarnok. (*Vámos és Bruszt* hatósági közvetitők jelentése.) Az esős nedves időjárás, mely a piac látogatottságára nagy befolyással van, a karácsony előtti vásárokhoz fűzött reményeket meghiusitotta. A tömeges hozatalokkal szemben egyes cikkekben csak csekély a fogyasztás. Az élő és vágott pulykákban, habár ennek a két cikknek most van a legjobb ideje, lanyha az üzlet. Ha hamarosan ismét hidegre fordul az idő, remélhető, hogy a felhalmozódott készletek, melyek karácsonyig előreláthatólag még megnövekednek, el fognak kelni. A mai nagybani eladások a következő árak mellett történtek. *Husfélék.* Vidéki marhahus 40—80 korona 100 kilónként, ölt borju bőrben 80—88 fillér, ölt sertés szalonnával együtt 76—80 fillér, lehuzott sertéshus 60—88 fillér kilónként minőség szerint. — *Élő baromfi* rántani való csirke 1.20—1.50 korona, sütni való I/e. 2.——2.40 korona, hizott kacsa I-a. 4.——5.— korona, hizott lud I-a. 12—14 korona, hizott pulyka I-a. 7.20—9.— korona, II-a. 5.——7.20 korona, sovány hazai 3.——4.40 korona, sovány szerb 3.——3.40 korona páronkint minőség szerint. — *Vágott baromfi* I. rendü vágott lud és kacsa 1.——1.04 korona, gyengébb minőségü —.92—1.— korona, vágott pulyka —.80—1.— korona kilónként. — *Tojás* I-a. friss telt áru 82—86 korona. *Vaj* I-a. teavaj 2.20—2.60 korona, főzővaj 1.60—1.80 korona kilónként. *Vadfélék.* Nagy nyulak 2.40—2.70 korona, süldök 1.20—1.60 korona, fogoly párja 2.——2.40 korona, fácáné 4.80——7.— korona, szarvas egészben mérve 40—50 fillér, őz 1.——1.30 korona, dámvad 70—80, vaddisznó 40—80 fillér kilónként.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi december 21-én. Készlet 625 darab. Érkezett 403 darab. Összesen 1028 darab. Eladatott 750 darab. Maradt 278 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 80—84 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 82—86 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 82—86 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 62—84 koronáig. Malac ——80 korona. Az irányzat élénk.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 21.

A malmoknak a vásárlástól való tartózkodása következtében csak néhány ezer métermázsa buza került forgalomba változatlan árak mellett.

Más gabonanemüekben korlátolt volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tiszaviděki: 100 mm. 76 k. 8 K. 67½ f.
Torzsai: 1300 mm. 76 k. 8 K. 57½ ..
Raktáráru: 2000 mm. 79 k. 8 K. 80 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 80 f., 1600 mm. 78·5 k. 8 K. 80 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 80 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 450 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 07½ f., 100 mm. 7 K. 07½ fillér.
Árpa: Szerémségi. 100 mm. 5 K. 40 f.
Zab: 400 mm. 7 K. 32 f., 250 mm. 7 K. 25 f., 150 mm. 7 k. K. 20 f.
Tengeri: 300 mm. 4 K. 80 f.
Köles: 100 mm. 4 K. 27½ f.
Raktáráru: 2000 mm. 74·6 k. 8 K. 25 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	8.35	8.50	80	8.25	8.35
"	"	77	8.45	8.60	81	—.—	—.—
"	"	78	8.55	8.70	82	—.—	—.—
"	"	79	8.65	8.75	—	—.—	—.—
Fehérmegyei		76	8.30	8.42	80	8.70	8.80
"	"	77	8.35	8.50	81	—.—	—.—
"	"	78	8.40	8.6	82	—.—	—.—
"	"	79	8.45	8.70	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	8.25	8.40	80	8.65	8.70
"	"	77	8.30	8.35	81	0.—	0.—
"	"	78	8.35	8.65	82	—.—	—.—
"	"	79	8.50	8.65	—	—.—	—.—
Bánsági		76	8.20	8.30	80	0.—	0.—
"	"	77	8.25	8.40	81	0.—	0.—
"	"	78	8.35	8.50	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácska		76	8.40	8.55	80	0.—	0.—
"	"	77	8.45	8.60	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	esőrendü	70—72	7.10	7.15
"	"	másodrendü	—	6.95	7.05
Árpa	"	takarmány	60—62	6.10	6.20
"	"	égetni való	62—64	6.75	6.—
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	"	—	39—41	7.25	7.40
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	magyarmű	—	4.75	4.85
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	4.50	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1902 . .	8.66—8.67—8.68
Aprilisi rozs 1902 . .	7.32—7.33
Aprilisi zab 1902. .	7.42—7.43
Májusi tengeri 1902. .	5.43—5.44
Augusztusi repce 1902.	—.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1902.	8.68 pénz	8.69 áru
Aprilisi rozs 1902	7.33 „	7.34 „
Aprilisi zab 1902.	7.42 „	7.44 „
Májusi tengeri 1902.	5.43 „	5.44 „
Augusztusi repce 1902. . .	11.60 „	11.70 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	8.69— 8.70
Aprilisi rozs 1902.	7.34— 7.35
Aprilisi zab 1902.	7.43— 7.44
Májusi tengeri 1902.	5.45— 5.46
Augusztusi repce 1902.	11.60—11.70

A budapesti értéktőzsde.

A tegnapi lanyhulást ma szilárd irányzat követte. Külföldről biztatóbb hirek érkeztek és ugy ezek, mint a bécsi fedezések vételkedvet keltettek.

Előtőzsde. Megnyitáskor jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 652.50—651.75. Magyar hitelrészvény 666.50. Osztrák-magyar államvasutak 655.50—654.— korona.

10 óra 30 perckor: Osztrák hitelrészvény 658 —. Magyar hitelrészvény 666.50. Rimamurányi vasmü 464.——462.—. Osztrák-magyar államvasutak 656.50 korona.

Az előtőzsdén kedvezőbb külföldi hirekre és bécsi fedezésekre az irányzat megszilárdult és a nemzetközi értékek csekély ingadozások után tartott áron zárultak. A forgalom mérsékelt maradt.

11 órakor: Osztrák hitelrészvény 652.50. Magyar hitelrészvény 666.50. Magyar 4%-os aranyjáradék 118.20. Magyar koronajáradék 94.25. Leszámitolóbank 423.50. Jelzálogbank 460.——461.—. Rimamurányi vasmü 466.—. Osztrák-magyar államvasutak 656.—. Déli vasut 76.——78.—. Német birodalmi márka 117.27. Villamos vasut 290.—. Budapesti közuti vasut 589.50 korona.

Utótőzsde. **A 4 órai zárlatkor maradt:**

Osztrák hitelrészvény 650.—. Magyar hitelrészvény 668.50. Leszámitolóbank 424.—. Rimamurányi vasmürészvény 470.70. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 657.25. Közuti vasut 590.—. Városi villamos vasut 289.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—50.— korona, vörös aprószemü 41.—45.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.——.— korona. középszemü 46.——48.— korona, nagyszemü 50.—54.— korona. Disznózsir: budapesti 52.50—53.— korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 42.——42.50. korona, 3 darabos 45.——45.50 korona, füstöl —.——.— korona. Szilva: bosznai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 15.25—16.— korona, 85 darabos 18.50—19.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona, 100 darabos 15.25—15.75 korona, 85 darabos 16.75—17.— korona. Szilvaiz: slavóniai —.——.— korona, szerbiai 17.25—17.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* szilárd volt az irányzat.

A *déli tőzsdén* tartott a szilárd irányzat.

Zárlatkor nagy forgalom mellett élénk volt az üzlet, az irányzat szilárd maradt.

Bécs, december 21. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 118.70. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 148.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.75. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 469.—. Magyar koronajáradék 94.25. 4%-os Magyar földtehern. kötvény 92.85. Magyar hitelbank részvény 667.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 177.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1770.—.

Bécs, december 21. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papirjáradék 99.—. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.70. 1860-os sorsjegy 141.70. Osztrák hitelsorsjegy 404.—. Angol-osztrák bank 261.50. Bécsi bankegyesület 442.—. Osztrák-magyar bank 1582. Déli vasut 74.—. Dunagőzhajózási részvény 787.—. Dohányrészvény 286.— Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.25. 4·2%-os ezüst járadék 98.95. Osztrák koronajáradék 95.95. 1864-iki sorsjegy 217.—. Osztrák hitelintézeti részvény 654.—. Unionbank 547.50. Osztrák Länderbank 422.50. Osztrák-magyar államvasut 657.—. Elbavölgyi vasut 465.—. Alpesi bányarészvény 395.—. 20 frank. arany 19.03. Londoni váltóár 239.20 Bécsi Tramway Litt B. 277.—. Bécsi. Tramway Litt A. 282.— Lipót kohó 360.— Az irányzat szilárdult.

Bécs, december 21. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 654.—. Magyar hitelrészvény 667.—. Angol-Osztrák bank 262.—. Bécsi bankegyesület 442.—. Union bank 547.—. Länderbank 422.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 656.75. Déli vasut 74.—. Elbavölgyi vasut 466.—. Északnyugati vasut részvény 450.—. Dohányrészvény 286.—. Rimamurányi vasmü 471.—. Alpesi bányarészvény 395.—. Májusi járadék 99.— Magyar korona járadék 94.25. Török sorsjegyek 100.50. Német birodalmi márka 117.28—27. Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 21. (*Tőzsdei tudósitás.*) Arra a A mai tőzsde forgalma nagyon gyönge volt, sőt sok papirban déig egyáltalában nem kötöttek üzletet. Kohórészvények az alacsony glasgowi vasáruk miatt és a londoni érczpénz bágyadtsága miatt gyengébbek voltak. Kőszénértékek aránylag áztartók. Később sem élénkült meg a forgalom és a kurzusok alig változtak. Ultimopénz 5%. Magánkamatláb 3½%.

Berlin, december 21. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 95.25. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.50. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 180.60. Általános villamossági Edison 181.—. Gelsenkircheni 171.50. Laura-kohó 185.90. 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 205.90. Déli vasut 19.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.—. 4%-os uj orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 100.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 160.50. Harpeni 160.75. Az irányzat csendes.

Berlin, december 21. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 95.25. Osztrák hitelrészvény 206.25. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Déli vasut 19.10. Északnyugati vasut 216.— Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, december 21. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.85. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 100.40. Ottomanbank 527.—. 3½%-os francia járadék 101.40. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.80. Párisi bankrészvény 995.—. Olasz járadék 101.05. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1238. Török dohányrészvény 311.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 21. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 99.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.25. Magyar koronajáradék 95.35. Osztrák-magyar bank 114.—. Déli vasut 19.—. Elbavölgyi vasut 119.—. Londoni váltóár 203.85. Bécsi bankegyesület 112.95. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 84.20. 4·2%-os ezüstjáradék 99.30. 4%-os magyar aranyjáradék 100.15. Osztrák hitelrészvény 205.50. Osztrák-magyar államvasut 141.50. Északnyugati vasut 115.—. Bécsi váltóár 85.20. Párisi váltóár 81.—. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 196.—. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, december 21. (*Zárlat.*) 4·2%-os ezüstjáradék 99.20. 1860. sorsjegy 142.—. Déli vasut 19.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.65. Osztrák hitelrészvény 205.70. Osztrák-magyar államvasut 141.—. Olasz járadék 99.80. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.80. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 21. A sertésüzlet irányzata élénk.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 90—92— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 88—90— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl. Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban)

—— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 86——88 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 84——86 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 82——84 fillérig.

Sertéslétszám 1901. december 19. napján volt készlet 31.678 darab. — 1901. december 20. napján felhajtatott 407 darab. 1901. december 20. napján elszállittatott 901 darab, 1901. december 21. napjára maradt készletben 31.184 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 21. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Wolf Adolf posta- és távirda-pénztári ellenőrt, a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába végleges minőségü posta- és távirda-pénztárnokká, dr. Csorba Iván végzett joghallgatót fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazóvá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Rácz Miklós beszterczebányai kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárt, a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába, ideiglenes rendes tanárrá, Greisinger Ottó szombathelyi államilag segélyezett községi és Pilisi Sándor nagyszőllősi állami polgári iskolai rendes tanitókat, valamint Aczélné Sebe Zsuzsanna kaposvári államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanitónőt, jelen minőségükben való meghagyásuk mellett, a IX-ik fizetési osztály harmadik fokozatába, Bajnóczinė Sermán Emerika kaposvári államilag segélyezett községi, Balla Mózes galgóczi, Keuler József pinkafői és Halász József pásztói állami, Rasztovich Nándor zsombolyai államilag segélyezett községi, Felméri István hajduszoboszlói és Lengyel Henrik huszti állami polgári iskolai, Hajabacs István balatonfüredi állami felső népiskolai, Hrabusai István alsókubini és Szrnecz János galgóczi állami, Mocsáry Olga szombathelyi államilag segélyezett községi, Lázár Gyula orsovai és Kolumbán Lajos liptószent-miklósi állami, Mayr Károly beszterczebányai államilag segélyezett községi, Szvaty József zay-ugróczi, Kempl György ujvidéki, Csuppay Lajos kismartoni, Mader Zsigmond hódmezővásárhelyi, Kocsis Mihály németpalánkai, Biró Gyula pásztói, Bali Sándor szigetvári, Herrerné Drumár Alexandra fiumei, Szántó Erzsébet liptó-szent-miklósi, Nagy Mária zalatnai és Kolumbán Berta zilahi állami, Dombora Ilona deési államilag segélyezett községi, Farkas Aranka német-palánkai, Bartkó Kamilla, Szigethy Lidia és Bogdánffy Malvin sátoraljaujhelyi, Schmidt Róbert brassói, Jerffy Hermin pápai, Somogyi Imre alsó-lendvai, Domonkosné Solti Mária és Kepri Julia szamos-ujvári, Linz Zelma breznóbányai, Sauermann Julia és Lőrinczy Gyula nagy-kanizsai, Telekdy Árpád bánffyhunyadi és Juhász Balázs orosházi állami polgári iskolai segédtanitókat, illetve segédtanitónőket a X-ik fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanitókká, illetve rendes tanitónőkké, Rozsodnay Gizella okleveles óvónőt a hajdu-bagosi állami kisdedóvodához óvónővé; az igazságügyminiszter Langhammer Gyula budapesti kir. büntetőtörvényszéki joggyakornokot a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszékhez és Fojtik Gyula pozsonyi kir. törvényszéki joggyakornokot a malaczkai kir. járásbirósághoz aljegyzőkké; a Kuria elnöke Scholz János magyar kir. igazságügyminisztériumi III. fizetési osztályu ajtónállót a magyar kir. Kuriához I. fizetési osztályu ajtónállóvá; a budapesti itélőtábla elnöke Tomcsányi Zoltán jogszigorló sátoralja-ujhelyi lakost a budapesti kir. itélőtábla kerületére dijas joggyakornokká; a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Ujlaki Károly György felső kereskedelmi iskolát végzett alsólendvai lakost az alsólendvai m. kir. adóhivatalhoz dijtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Stahcsek Zoltán abauj-tornamegyei királyi segédtanfelügyelőt a Budapest székesfővárosi királyi tanfelügyelőséghez, jelen minőségében, áthelyezte.

Pályázatok. A Magyar Nemzeti Muzeum érem- és régiség-osztályánál II. oszt. segédőri állás január 20-ig. — A s.-a.-ujhelyi törvényszéknél segédtelekkönyvvezetői állás 2 hét alatt. — A nagy-károlyi adóhivatalnál adóhivatali állás 2 hét alatt. — Postamesteri állás Gerebenczen (Temesmegye) január 10-ig. — A máramaros-szigeti törvényszéknél aljegyzői állás 2 hét alatt.

ÚTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: IV., Ferencziek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körut 18.; IV., Ferencziek-tere 4. (Irányi-utca sarok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1900. december 31-én 6,717.255·21 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,000000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb dijtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosithatók.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, december 22. — Római katholikus: F. 4. Zeno vt. — Protestáns: János. — Görög-orosz: (december 9.) G. 29. B. A. F. — Zsidó: Tebbeth: 12. — Nap kél: 7 óra 32 perckor. — Nyugszik 3 óra 54 perckor. — Hold kél: 1 óra 31 perckor délután. — Nyugszik: 3 óra 33 perckor reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár, nyitva van délelőtt 9 órától délutan 1 óráig és délután 2—4 óráig a munkások számára. Többi tárai 1 korona belépő-dij mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár és metszetkiállitás az Akadémiában nyitva van délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti muzeum délelőtt 9—1 óráig és d. u. 2 órától 4 óráig a munkások számára.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (Muzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Teknologiai iparmuzeum délelőtt 9—12-ig és délután 2—4-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Dijtalanul.

Közlekedési Muzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 1 óráig.

Téli tárlat a városligeti *Műcsarnokban* délelőtt 9 órától délután 1 óráig 1 korona belépődij mellett és délután 1—4 óráig 50 fillér belépődij mellett.

A Nemzeti Szalon állandó kiállitása (Ferenciek-tere 9.) délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.

Muzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, december 21.

Az alacsony légnyomás Irhontól nyugaton az Ocen felett van, a maximum pedig Oroszország felett,

Európában enyhe idő uralkodik. Jelentékeny esők Franciaország déli részein és Olasz- meg Görögországban voltak.

Nálunk az idő enyhe és sok helyütt esős volt. Nagy eső esett a tengerparton (Cirkvenicán 47 mm.)

Kilátás: Enyhe idő várható, elvétve kevés esővel.

Vizállás.

		Dec. 21. méter	Dec. 20. méter
Inn	Schärding	0.40	0.62
Duna	Passau	1.61	2.—
"	Linz	1.10	0.40
"	Bécs	0.95	0.40
"	Pozsony	1.18	1.22
"	Komárom	2.—	2.86
"	Budapest	1.70	0.04
"	Paks	1.17	0.92
"	Mohács	2.17	0.12
"	Gombos	2.64	1.96
"	Ujvidék	2.10	0.28
"	Pancsova	2.76	0.95
"	Orsova	3.04	1.96
Morva	Magyarfalva	1.79	2.69
Vág	Zsolna	1.62	0.08
"	Trencsén	1.43	0.60
"	Szered	1.82	0.59
Rába	Sz.-Gotthárd	0.12	0.10
"	Sárvár	0.49	0.13
"	Győr	1.83	1.78
Dráva	Pettau	1.40	0.84
"	Zákány	0.26	0.34
"	Barcs	0.54	0.02
"	Eszék	1.—	0.78
Mura	M.-Szerdah.	0.50	0.80
Száva	Zágráb	2.42	0.78
"	Sziszek	6.20	2.02
"	Mitrovica	5.22	3.21
Szamos	Dcés	0.12	0.20
"	Szatmár	2.20	1.20
Kraszna	N.-Majtény	0.50	0.32
Latorca	Munkács	0.80	0.28
Laborca	Homonna	1.65	0.—
Ung	Ungvár	1.10	0.28

		Dec. 21. méter	Dec. 20. méter
Tisza	M.-Sziget	0.90	0.—
"	Tekeháza	1.50	0.35
"	V.-Namény	2.77	1.35
"	Tokaj	3.77	0.65
"	Tisza-Füred	3.58	0.85
"	Szolnok	2.55	0.16
"	Csongrád	2.20	0.23
"	Szeged	2.06	0.68
"	Török-Becse	1.17	0.06
"	Titel	2.38	1.24
Ondova	Bártfa	0.20	0.01
Topolya	Hoór	0.30	0.22
Bodrog	Zemplén	3.88	0.98
Sajó	Zsolca	2.10	1.50
Hernád	H.-Németi	0.60	0.05
Berettyó	Margita	0.62	0.92
"	B.-Ujfalu	0.06	0.38
Körös	Csucsa	0.26	0.12
"	N.-Várad	0.46	0.54
"	Belényes	0.84	0.42
"	Tenke	0.68	0.40
"	Gurahonc	0.70	0.40
"	Borosjenő	1.05	0.62
"	Békés	2.36	1.38
"	Gyoma	2.60	1.20
Maros	Gy.-Fehérvár	0.20	0.30
"	Branyicska	0.50	0.—
"	Soborsin	0.—	0.12
"	Arad	0.94	1.34
"	Makó	0.05	0.80
Temes	K.-Kostély	1.16	0.06
Béga	Kiszető	1.03	1.74
"	Temesvár	0.18	0.36
"	Becskerek	0.36	0.—

Tek. Csillag Anna urnőnek, A szállitott Csillag-hajkenőcs kiváló szolgálatot tett nekem s ezért örömmel értesitem, hogy használata által rövid idő alatt oly hatást értem el, hogy minden ismerősöm és barátomnak a legmelegebben ajánlani fogom.
Bécs, 1897. február 2-án.
Sandrock, a cs. és kir. Burgtheater tagja.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem küldjön jó kenőcséből ujból 2 tégelylyel.
Guttmanné, főkonzul neje, Drezda, Bernhardstr. 1.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Küldjön alanti cimemre ismét egy tégelyt hajnövesztő kenőcséből postautánvéttel.
Cordier Camilla, tábornok neje, Graz, Kaczianergasse 11.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánvéttel egy tégelyt kitünő hajkenőcséből küldeni.
Metternich Vilma grófnő Rubein-kastély, Meran mellett.

Igen tisztelt Csillag Anna urnőnek. Kérem részemre még egy tégelyt jó kenőcséből küldeni. Az eddigi eredménynyel igen meg vagyok elégedve.
Mály Etelka, törvényszéki elnök neje, Temesvár.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánvéttel egy dobozt csodálatos kenőcséből küldeni.
Dr. Zepolt A., fürdőorvos, Ernsdorf, Szilézia.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem hires kenőcséből ismét egy tégelylyel postautánvét mellett küldeni.
Gróf Széchényi, Marcali, Somogym.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kitünő kenőcséből kérem megint egy tégelylyel küldeni.
Potocki gróf, Buzác, Lemberg mellett.

Tek. Csillag Anna urnőnek, Kérek hires hajkenőcséből ajánlott küldéssel ujból egy tégelyt.
Kielmannseg gróf, Römnitz uradalom.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem jó kenőcséből egy tégelyt utánvéttel küldeni, mindig meg vagyok vele elégedve.
Dorn Anna Gross Söding, gr. Köfe Bahn,

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postautánvéttel 2 tégelyt hajkenőcséből küldeni. Meg vagyok lepve a kenőcs gyors és jó hatásától. Hajam az utóbbi időben bámulatosan nőtt s azonkivül mindenütt uj hajzat keletkezik. Kenőcsét mindenkinek a legmelegebben ajánlom.
Zedtwitz E. W. grófnő, Unter-Neuburg bei Asch, Böhmen.

Tek. Csillig Anna urnőnek. Kérem egy tégelyt kitünő kenőcséből postautánvéttel küldeni.
Német-Ujvár. **Sommer M.**

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem *Kielmanzegg grófnő* ő excellenciájának Bécs, Herengasse 2., ismét 3 tégely hajápoló kenőcséből á 2 frt küldeni, miután az igen hatásosnak bizonyult. Tisztelettel
Pietzl Irma, ő excellenciája komornája.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postafordultával 6 tégelyt kiváló hajkenőcséből alanti cimemre postautánvéttel küldeni.
Gavrium-Aursperg grófnő Graz, Gleichenberg-kastély.

Tek. Csillag urnőnek. Ő excellenciája Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövet neje megbizásából kérem egy tégelyt kitünő kenőcséből küldeni. Ő excellenciája igen elismerőleg nyilatkozott az ön kenőcsének kiváló hatásáról s ezért fogadja köszönetét. Kiváló tisztelettel
Giese Friede, ő excellenciája komornája.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérjük négy tégelyt kitünő kenőcséből küldeni.
A cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérném postafordultával ismét 2 tégelyt kitünő hajkenőcséből küldeni postautánvéttel.
Baumgartem Emilia Steyr.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem küldjön kitünő hajkenőcséből egy tégelyt utánvéttel.
Starhenberg Guidó gróf. Kűrösd.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Hires Csillag-féle kenőcséből sziveskedjen postautánvéttel fenti cimemre küldeni. Tisztelettel.
Markovicz A. alapitványi hölgy
Grác, Technikerstrasse 9.

Tek. Csillag Anna urnőnek, Kérem kitünő kenőcséből egy tégelylyel küldeni.
Gynkle Péter stud. med. Bécs, Allg. Krankenhaus.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem postafordultával hires hajkenőcséből 2 tégelyt postautánvéttel küldeni, használati utasitással együtt. Tisztelettel
Godzinsky Leó Jaroslau, Galizia

Mme Csillag Anna. Kérem cimemre egy tégelyt, postautánvét mellett, küldeni. Tisztelettel
Nadunsky Emilia ő hgsége Hohenlohe hgnő komornája.
Chateau de Roncy.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem kitünő hajkenőcséből egy tégelyt küldeni.
Liebig Lajos lovag Reichenberg.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem kitünő hajkenőcséből ismét egy tégelyt cimemre küldeni.
Carolath hercegnő, Cöthen (Anhalt).

Csillag Anna urnőnek. Küldjön hires kenőcséből egy tégelyt cimemre.
Rinaldini Rosa bárónő Triest, Piazezza Stazione 4.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Hires hajkenőcséből kérek még egy tégelyt.
Couray Felix gróf Bécs.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérek postautánvéttel 2 tégelyt kitünő hajkenőcséből.
Gróf Eszterházy Imre Bakony-Szt.-László

Tek. Csillag Anna urnőnek. Legyen szives kitünően bevált kenőcséből 3 tégelyt küldeni.
Ebersteini Girardi Jak Trieszt.

Én Csillag Anna

185 cm. hosszu Loreley-hajamat az **általam föltalált** hajkenőcs 14 hónapi használata után nyertem. Ezen kenőcs a legjobb szer a **haj ápolására, a haj növésének elömozditására,** a hajtalaj erősbitésére, melyet eddig elismertek. Uraknál **erős** szakálnövést segit elő s már rövid használat után ugy a haj, mint szakálnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz az emberi kor legvégsőbb határáig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.
Postai szétküldés naponta

az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett az egész világba a gyárból, hova a rendelések intézendők.

Csillag Anna

BÉCS, I., Seilergasse 5.
BERLIN, Friedrichstrasse 56.

Tek. Csillag Anna urnőnek- Ajánlás folytán folyó hó elején vettem kegyednél egy tégely hajkenőcsöt. A kenőcsnek köszönhetem, hogy hajhullásom megszünt. Kérem az én, valamint barátnőm részére 2 tégely hajkenőcsöt küldeni postautánvéttel. Tisztelettel **Winkler Josefine** Kremz, Ob. Landstrasse 1. I. 1.

Tek. Csillag Anna urhölgynek. Ma délben kézbesitették a rendelt dolgot és midőn azért köszönetet mondok, meg vagyok győződve, hogy az oly jó, mint a milyennek barátnőm ajánlotta. Mellékelten küldök 15 lirát. Kitünő tisztelettel **Ejchhorn Berta** Giuggiala 2, Villa Pucci, Florenz.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Van szerencsém értesiteni, hogy a küldött kenőcsöt megkaptam, fogadja érte köszönetem. A kenőcs kiváló hatása egész boldoggá tesz engem, mert hajnövésem most épp oly dus, mint annakelőtte. Midőn ismételten köszönetem fejezem ki, kérem az alanti cimre, ajánlatom folytán, egy tégelyt hajnövesztő-kenőcséből küldeni. **Wradilawszky Teréz urhölgynek** Solenau 9. sz., Leobersdorf mellett.
Tisztelettel és üdvözlettel **Dinzer Mária** Bécsujhely.

Tek. Csillag Anna urnőnek. Kérem részemre postautánvéttel egy tégely hajnövesztő-kenőcsöt a már volt minőségben küldeni. **Hohenlohe hercegnő** szül. **Halm hercegnő** Alt-Aussee.

Osztr. cs. és m. kir. udvari **csokoládé gyárak** KÖLN és POZSONY.

Stollwerck-féle csokoládé és sas-cacao

elismert legjobb minőségü. **Mindenütt kapható.**

Gyakorlati gyógytudomány.

Figyelmeztetjük a tisztelt olvasókat **dr. Ollivier** (Páris) vértisztító szereire, a melyek több mint ötven év óta a gyógytudománynak oly nagy szolgálatokat tesznek. Az ő pillulái, az ő szirupjai, az ő pasztillái és főképpen az ő **csodás piskótái**, utolérhetetlen eredménynyel gyógyitják az összes mérges nemi- és fertőző betegségeit mindkét nemnek, még a legidültebb esetekben is. Utolérhetetlen hatásuk van minden bőrbajnál és romlott vér ellen. *Egyedül hivatalosan jóváhagyott* **és 24.000 frankkal államilag jutalmazott szerek.** Ezen authentikus, egyedül létező és határozottan bizalmat érdemlő bizonyitványok tanusitják ezen kényelmes, ártatlan, hatásos és olcsó szerek kétségtelen fensőbbségét. Hasonlitsák össze és itéljenek, intelligens, gazdag és szegény betegek. Itt biztos és teljes gyógyulásra nyilik alkalom. Egy igen tanulságos füzetkét dijmentesen küldünk. Tanácsot levélileg nyujtunk válaszbélyeg ellenében, Rue de Rivoli 33, Páris. Értesitést nyujt Török József gyógyszertára Bpest, Király-utca 12. és Ausztria-Magyarország összes gyógyszertárai.

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csalhatatlan szer, hogy a **mell bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagszaggatást** a leggyorsabb módon gyógyitsuk. Tessék a **Wlinsi** nevet kérni.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható Budapesten Török Józsefnél.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltünően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelmüség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyü állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatóan felvilágositsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajaikat bátran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglevő bajokon is tud segiteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasztos hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hirü intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a nemi életről felvilágositást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősődnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, lelki kinjai megszünnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegen biztos és teljes eredménynyel használt gyógymódnál fogva a monarkiában uttörő és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyitja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést-, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére különváróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelére kimeritő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszerekről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 9 órától délután 6 óráig (vasárnap d. u. 4 óráig).

Cim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-u-t 1

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes móden biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél foglalkozási zavar** nélkül mindennemű bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist**, önfertőzésből eredő idegbajokat, **a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék nők számára.

Most jelent meg! **Most jelent meg!**

A HÉT Szakácskönyve.

Ára szép vászonkötésben 5 korona.

Kapható minden könyvesboltban

és

A HÉT kiadóhivatalában.

Klasszikus, elmés és tanulságos szép könyv.

Egy füst alatt megrendelhető:

A HÉT vasárnaponként megjelenő hires jó folyóirat.

Szerkeszti és kiadja:

KISS JÓZSEF.

Ára egész évre 20 korona.

Kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VIII., Rökk Szilárd-utca 18. szám.

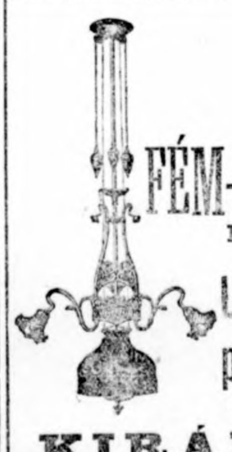

MAGYAR

FÉM- és LÁMPAÁRU-GYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Dus választék mindennemü

Légszesz-, villamos- és petroleum-világitótestekben

a legegyszerübb kiviteltől a legpazarabbig.

KIRÁLYOLAJ

biztonsági petroleum.

Fémdiszműtárgyak.

Raktárak Budapesten:

II. Fazekas-tér 3.
V. Gizella-tér 1.
VI. Teréz-körut 1/a.
VIII. Üllői-ut 2. (a Kálvin-tér sarkán).
X. Jászberényi-ut.

Vidéken:

Debreczen: Simonffy-utca.
Kolozsvár: Wesselényi-utca 20.
Pozsony: Lörinckapu-utca 1.

A LEGJOBB SZÁJ és FOGÁPOLÓ SZEREK

STOMATIN-FOGPOR elegáns üvegdobozban
STOMATIN-FOGPASZTA A fogak néhány nap
STOMATIN-FOGKRÉM alatt tiszta fehérek
STOMATIN-SZÁJVIZ kitünő illatú szájdesinficiáló
ÁRA 1-1 kor.

STOMATIN-FOGPÉP tubasokban fogtisztító
STOMATIN-SZÁJÍZ CACHOU szájdesinficiens szájszagosító
elegáns kis zsebüvegcsékben
ÁRA 70-70 fill.

HONI GYÁRTMÁNY KAPHATÓ MINDENÜTT valamint előlegesen beküldött 3 kor. ért. rendelés esetén bérmentve

a STOMATIN-GYÁRNÁL ZOMBOR.

A haj ujranövése! Nincs többé kopaszság!

Egy említésre méltó szer, mely férfinek, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörü hajat kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyitja a korpás, varas, pörsenéses fejet és sürüsiti, hosszura növeszti, valamint nehézzé és selymessé teszi a hajat. A korán megőszült haj festés nélkül visszakapja eredeti szinét. A kopasz fejnél a haj, valamint a szemöldök és szempillák ujranövéséért jótállok.

Amerikában „**Lovacrin**" név alatt egy szert találtak fel, mely hosszu és gyönyörü dus hajat növeszt. Miután a Lovacrin tisztán növényekből lesz készitve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.

Nincs semmi ok arra, hogy önnek vagy **gyermekeinek** ritka és csenevész hajnövése legyen. Az egészséges hajra mint védőre ugy télen mint nyáron szükség van és egészséges hajnövés nélkül ugy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghülésnek.

Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtőt és évek mulnak, mig a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kételkedhetik ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyitó levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér.

Nincs mentség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszságnak, mint ezt a fenti kép mutatja.

Kir. ő fensége Hohenzollern hercegné: »Kérek még 3 üveg Lovacrint«. — Metzkó Mártha épitőmesterné Krojanka (Németország): »A Lovacrinnal nagyon meg voltam elégedve és rögtön uj hajnövést idézett elő«. — Zichy Edéné grófné Zichyfalva: »Sziveskedjen számomra még 6 és Creneville grófnőnek 1 üveg Lovacrint küldeni«. — Pollák Lina úrnő, Laibach: »Minthogy a Lovacrin hatásával nagyon meg vagyok elégedve, kérek azonnal még 1 üveget küldeni«. — Löser Ida k. a. Bodenbach: »Kérek még 1 üveg Lovacrint; e szer kitünően bevált«. — Schuller J. tanár Bécs: »Több év óta kopasz voltam és néhány hónap előtt az Ön Lovacrinját kezdtem használni. Most az egész fejbőröm sürü hajjal van fedve. A mire sok orvos nem volt képes, azt az Ön Lovacrinjával elértem«. — Neumann E. úr Basel: »Mig sok más szert eredmény nélkül használtam, addig az Ön Lovacrinja igazán csodálatos hatásu volt. Egy kopasz részt melyet már régóta birtam, igen szépen új haj fed be«. — Ehrlich József úr Jablonetz: »Egy betegség következtében egész hajzatom elvesztettem és 3 üveg Lovacrin használata után előbbi dús hajnövésemet visszanyertem«. — Szénásy R. úrnő, Budapest: Évek óta szenvedtem hajhullásban; mióta az Ön Lovacrinját használom, a hajhullás megszünt, sőt új hajnövést eredményezett«.

A **Lovacrin** által a hajtő ismét gyökeret ver. Az uj haj csodálatos gyorsasággal bujik ki a bőr alól és nő. Anyák, kiknek kisleányuknak haja rövid és szemmelláthatólag majdnem teljesen élettelen, ezen remek szer csodálatos hatásától különösen el lesznek ragadtatva. Mialatt ez a készitmény a felnőtteknél a korpa, hajhullás és kopaszságot gyógyitja meg, addig minden anyának fontos tudni, hogy van egy szer mely kedvenceiknek gyönyörü hajfonatot szerez.

Egy nagy üveg Lovacrin ára, mely több hóig eltart, 5 korona, 3 üveg 12 korona, 6 üveg 20 korona. Szállitás postautánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:

M. FEITH. WIEN, VII., Mariahilferstrasse No. 38.

Raktár Budapesten

Petrovics Miklós, droguistánál

IV. Bécsi-utca 2.

FIGYELMEZTETÉS! Ezen hirdetés tisztességtelen módon utánoztatik! Utasitson vissza minden üveget, melynek cimjegyén és csomagján a fenti fej hiányzik és nem viseli a Lovacrin nevet. A fej és név törvényesen be van jegyezve, azonkivül minden üveg az eredeti ólomzárral van ellátva.

Pekarek kinai teája

eredeti csomagolásban, a hires fajtákban minden jobb **füszer-, csemegekereskedésben** és **drogueriában** kapható.

Különösen ajánlható angol fajták:

High-life és five o'clock tea.

Heim-féle

MEIDINGER KÁLYHÁK

A feltaláló Dr. MEDINGER TANÁR ÁLTAL kizár. jogositott gyára.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.

„Hestia" kályhák

HEIM féle folytonégő-szabályozó-szellőző kályhák TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLATBAN.

Utánzatoktól óva intünk | MEIDINGER-OFEN H. HEIM | utalással az itt álló védjegyre

Folytonégő „kandallók

KÖZPONTI FÜTÉSEK

MINDEN RENDSZERBEN,

MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSSEL.

EGY KANDALLÓ TÖBB HELYISÉGET FÜGGETLENÜL BEFŰTHET.

Szellőztetési berendezések,

MINDENNEMŰ SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK.

NÖVÉNYHÁZI FŰTÉSEK.

Legjobb referencziák. — Prospetusok és költségvetések ingyen és bérmentre.

BUDAPEST, THONETUDVAR

EREDETIBEN KAPHATÓK CSAK IS GYÁRUNKBAN VAGY FIÓKJAINKBAN. — BÉCS, OBER-DÖBLING. BÉCS, I. KOHLMARKT 7. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

Zenélő ingaórák

a legutolsó ujdonság az óragyártás terén. Ezen miniatur francia ingaórák 69 cm. hosszuak, a szekrény természetes diófából az itteni rajznak teljesen megfelelően, finoman fényezve és dusan aranyozott lécekkel, művészies fölsőrészezel készült és **óránként** a legszebb marsokat és tánczenét játssza. Ára ládával és csomagolással együtt **csak 8 frt.** — Ugyanezen óra zenerész nélkül, de ütőszerkezettel, mely felet és egészet ver, ládával és csomagolással együtt **csak 6 frt.** — Ezen ingaórák nemcsak másodperenyi pontossággal járnak, a miért szavatoltatik, hanem valóban gyönyörü kiállitásuknál fogva szép és izléses butordarab is. Ébresztő óra csengővel és világitó óralappal **1.90 frt.** Ébresztő zenével, csengetés helyett játszik, **6 frt.** — Nickel-remontoir óra **3 frt.** Valódi ezüst remontoir óra duplafedelü **5.60 frt.** Szétküldés csak utánvéttel. Nemtetsző visszavétetik és a pénz visszaadatik, tehát nincs semmi risicó. **Nagy képes árjegyzék órák, láncok és gyürükről ingyen és bérmentve.**

Spiering József Bécs, I. Postgasse 2/I.

KOLLARITS JÓZS. és FIAI

az „Ypsilantihoz."

BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 32.

Fehérnemü-kelengyék nagy raktára.

Karácsonyi ajándékoknak célszerü cikkekből nagy választék.

Sifon és pamut vásznak, 80 cm. széles 23 mtr. 1 vég frt 5·50, 6.— 7.—, 8.—, 9.—, 10.—

Kávés teritékek, 6 szem. rojtos frt 2.25—2.50, 3—3.50, ajour frt 3.— 3.50, 4.—, 5.—

Angol batiszt zsebkendők ajour széllel, női, frt 1.80, 2.—, 2.50, 3.— férfi 3.—, 4.—, 5.— tuczatja.

Valódi batiszt zsebkendők ajour széllel, női frt 4.50, 5.—, 6.—, 7.—8, férfi 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 10.— tuczatja,

és sok más fajta **finomabb különlegességek** és **gyermek zsebkendők.**

Jó mosó tennis velez méterje —.18, —.20, —.25 kr.

„ „ „ „ **blousok** 1.50, —.2, 2.50

„ „ velezből **szoknya-nadrág** 1 készlet frt 3.—3.50

Női és **gyermek kötények, harisnyák** minden fajtában.

Női és férfi fehérnemüek mosva.

Occasio árban adatnak el.

Guzi kenőcs

Törv. védve. Minden cipőért **1 évi irásbeli jótállást vállalok,** ha Guzi kenőccsel, melyet **ingyen** adok bekeni, a felső bőr repedése ki van zárva. **Posta költség vidékre csupán 30 kr. és portomentesen** küldöm nem megfelelőért **a pénzt visszaadom.** Mértéknek elegendő, ha harisnyában egy papirlapra állva a lábtalp körvonalát lerajzoljuk.

Képes árjegyzékem ingyen. Kizárólag magyar gyártmány.

	frt.
Elegáns gavallér vix füzős cipő — — —	**3.20**
Erős vix sima cipő	3.—
Elegans oroszlakk cugos, **posztó szár** —	**3.80**
Eleg. oroszl. füz. cipő	4.—
Salonlakk gav. füz. cipő	4.—

Legujabb találmányom az önmelegitő talpbetét, orvosilag megvizsgálva, a legegészségesebb viselet reuma hideg lábak s meghülés ellen, ki egy pár csizmát, vagy 5 frton felüli rendelést tesz, ingyen kapja. Rendelve párja 1 frt.

	frt.
Bagaria csizma egy darabból halhólyaggal bélelve, vizmentes dupla talppal —	7.—
Borjubőr, csizma elegáns kivitel, halhólyaggal, vizmentesitve gazdászoknak ... — — ...	6.—
Halina csizma teljesen vizmentes erős kivitel, nyelvig bőrboritással — — —	**4.50**

Hallatlan olcsóság!

	frt.
Halina csizma, térdig érő szárral, egész magas, bagaria bőrrel boritva, halhólyaggal vizmentesitve. 1 önmelegitő talpbetéttel együtt — — ... —	5.—
Óriási készlet valódi sárcipőkben női	1.40,
férfi ... — — — — —	1.80
Gyermek cipő, erős kivitelben 4 évig —	1.20
Kamásni fóka- vagy disznóbőrből — —	2.20
Férfi v. női reggeli cipő — — ... — —	1.20
Feltünő eleg. **gaval.** füzős cipő párizsi divat, box v. kénguruböről, eleg. **szabás férfi** 4.50, női ugyanaz	4.—
Női zerge, füzős vagy cugos, erős kivitel	3.—
Oroszlakk, füzős vagy cugos posztószár —	3.40
Báránybélés füzős, prémszegélylyel —	3.80

AGULÁR IGNÁC

Budapest, Deák-tér 6.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24.

az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyosöfolyásokat és sebeket, az önfertöztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel **válaszoltatik** és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, **1 frt** beküldése mellett bérmentve vagy **90 kr.** utánvét mellett.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, mülábak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek **F. Berguerand fils, párisi gyárából.**

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csak készpénz-fizetés mellett.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek.

NAGY KARÁCSONYI

OCCASSIO.

A külföldi **nagy** áruházak mintájára **rendkivül olcsó árak** mellett nagy forgalmat akarván elérni, jelen **olcsó árjegyzékemet** a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.

FÉRFI-OSZTÁLY.

Legfinomabb 5-szörös gallér tucatja	4.—	kor.
„ 5 „ kézelő „	7.60	„
3 drb **redős-ing** Schroll-féle chiffonból	12.—	„
3 „ **sima-ing** „ „ „	10.—	„
3 „ **háló-ing** szines diszszel	10.—	„
3 „ **Croisé-nadrág** szines övvel	10.—	„
6 „ **francia batt. zsebkendő**	4.—	„
1 „ **meleg alsó-ing** Jäger-féle rendszer	2.80	„
1 „ „ **alsó-nadrág** Jäger-féle rendszer... ...	2.80	„
1 pár kötött **téli-keztyü** 1.— kor., 1.30	2.—	„
1 „ „**Nappa**" bélelt **bőrkeztyü** elszakithatatlan	3.—	„
6 „ Meleg téli **harisnya**	6.—	„
Nyulszőr kemény és **puha kalap** rendk. jó min.	6.—	„
Legdivatosabb angol cylinder	16.—	„
Tiszta selyem köthető **nyakkendő** 10000 drb á ...	1.—	„
Leguj. szabásu angol **gummi-köppeny** drapp szinben	32.—	„
„ „ „ „ „ kék „	40.—	„
Bokavédő kitünő minőség drapp és fekete	2.50	„

NŐI-OSZTÁLY.

Jól mosható **flanell bluz** I. II. III. nagyság	3.50	kor.
Zsolnai Casan téli bluz	7.50	„
Tiszta **selyem bluzok** a legutolsó divat szerint minden szinben I. II. III. nagyság	16.—	„
Selyem Joupon alsószoknya igen tartós minőség	13.50	„
6 drb francia **battist zsebkendő**	4.—	„
6 pár szintartó fekete **harisnya**	6.—	„
Ujdonság! Selyemkendő tollal diszitve mint szinházi fejkötő és boinak használható minden szinben (fehér, lila, kék, rózsaszin, fekete) ...	11.—	„
Selyemmel bélelt **svéd keztyü**	3.60	„
„**Chic**" **legujabb női kalap** 7.50	11.—	„
Angol „Lady Plaid" Himalája gyapjuból	11.—	„

Legdivatosabb szinházi bluzok, diszes Jouponok, selyem harisnyák főraktára.

PÓSA VILMOS

ezelőtt LATZKOVITS A. és Társa

Budapest, VI., Andrássy-ut 3. sz.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek.

Meg nem felelő áruk kicseréltetnek.

Minden lótulajdonos vegye a mi **mindig éles szabad.**

H. patkósarkainkat

(Koronalépés lehetetlen)

az ide nyomtatott védjegygyel.

Utánzásokat utasitsunk vissza, mert a H-patkósarok jósága az acél különlegességétől függ, melyet mi használunk.

Tessék legujabb illustrált árjegyzéket kérni.

Leonhardt & Co.

Berlin-Schöneberg.

Egyedüli elárusitó az osztrák-magyar monarchiában:

Kaszab és Breuer, csavargyár

Budapest, VI., Váci-körut 33.

CRÊME DE FANCHON

a 3 sziv védjegygyel.

Rögtön finomitó és szépitő arckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!

Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.

Főraktár: „URSITS" gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér 5.

Vidékre 20 fillér többlet beküldése után franko.

Kapható mindenhol. Raktár Török gyógytár Budapest

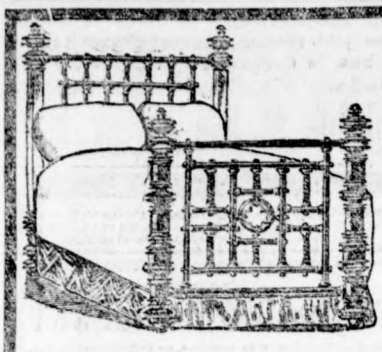

SAJÁT GYÁRTMÁNYU

elegáns, tartós és állandóan divatos

Réz-hálószobák

(rézágyak, réz-éjjeliszekrények, rézmosdók tükörrel és anélkül stb. egyenként is kaphatók). **Fabuterberendezések** (egyes szekrények, ágyak, asztalok, könyvszekrények, irószatalok stb.); díszes és rendkívül masszív **vasbuter, kárpitozott fabutor** (diványok, salon garniturok, angol uri garniturok, afrik, lószőrmatrácok, rugányos kárpitozott ágybetétek stb.), **ebédlő-bőrszékek, sodrony-ágybetétek, gyermekágyak, teljes gyermekszobák minden színben, gyermekkocsik** (különlegesség: saját gyártmányu, feltünően elegáns, átalakitható ülő és fekvő **vasgyermekkocsik** (féregmentesek) minden szinben, kiemelhető kárpitozással és levehető fedelekkel.

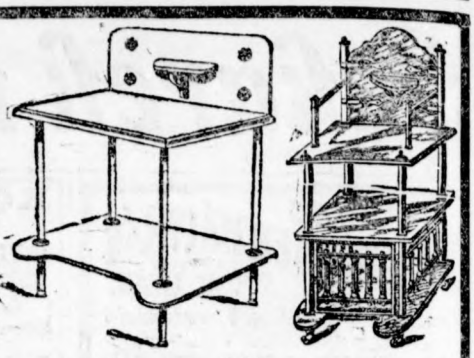

Réz- és vas-babaágyak, bababölcsök, babakocsik, gyermekmosdók servic-el

óriási választékban szolidan és ízlésteljesen elkészitve, legolcsóbban beszerezhetők gyári raktárunkban.

Pápai és Náthán gyárosok Budapest, Andrássy-ut 2.

(Fonciére épület sarokház.)

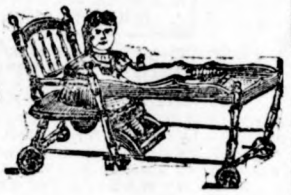

Hitelképes egyéneknek helyben és vidékre is ***megegyezés szerinti fizetési feltételek mellett*** szállitunk és mindamellett csakis legcoulansabb gyári árakat számitunk.

Aki képes árjegyzéket kiván, levele mellé 50 fillér értékü levéljegyet csatolni és a beszerezni óhajtott tárgyakat felsorolni szíveskedjék, valamint polgári állásának megnevezése is kivánatos.

Soványak

gyengék és gyermekek szép testalkatának lesznek, ha a legjobb tápszert, a

KOPOLO-t

(Szerv. védve) használják, nők igen szépen fejlődnek.

Dobozokban a 1.80, 3.60, 6.— korona 6, 14, 30 napra.

Biztos hatás. Igen sok köszönőirat. Kapható minden jobb gyógyszertárban.

Budapesten

Dr. Egger J. L.

gyógyszertárában,

VI., Váczi-körut.

Nagyban Vitek Fr. és Társánál, Prágában.

Czélszerü karácsonyi és ujévi ajándékok

beszerzésére ajánlom saját készitményü

férfi-, fiu- és gyermekruha-áruházamat

Az előrehaladt idény és tulhalmozott raktáram miatt minden darabon látható

leszállitott szabott áron kaphatók.

öltöny, télikabát, hálóköntös, városi- és utazó-bundák, bőr és gazdászati kabátok nadrágok, bársony és divatszövetmellények csakis jobb minőségben

A szabott ár minden darabon látható.

LUKÁCS GYULA

FÉRFISZABÓ

BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos-utcza 18.

ezelőtt KRAUSZ LIPÓT FIA

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Mintákkal kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

A szabott ár minden darabon látható.

Igen finom nemes kanárit

kiváló a legmélyebb hangokban stb. küld utánvét mellett 6, 8, 10, 12 és 15 márkáért, énekmenet 1·50 márkáért inyolcasi próbaidő mellett. **Voigt H. Thale A. H.** (Németország).

BUTOROK

úgy készpénzért, mint

részletfizetésre

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél,

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 8.

Andrássy-ut közelében.

Képes árjegyzék ingyen.

Olcsó butor.

1 háló-szoba, matt, márványnyal	95.—	frt.
1 háló-szoba, faragott, „	115	„
1 kredenc, fülkés, „	45	„
1 éjjeli szekrény „	7.50	„
1 Consol asztal „	22	„
1 tükör 48/90 cm. „		
1 mosdó, 2 ajtós, csukott	12	„
2 ágy, matt	24	„
2 szekrény, 2 ajtós, matt	28	„
2 szekrény, 2 ajtós, fiókos	36	„
2 ágy fényezett	21	„
2 szekrény, 2 ajtós, fényezett	30	„
1 diván, oszlopos, szőnyeggel	45	„
1 szalon-garnitura, selyem	80	„
1 szalon-garnitura, plüsch	75	„
1 szalon-garnitura, krepp	50	„
1 ebédlő-asztal, kisebb	11	„
1 ebédlő-asztal, nagy	15	„
1 ottoman, Bourette-szövet	20	„

Dósa Kálmán

BUDAPEST, Erzsébet-tér 18. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Seabury & Johnson

Benson-flastroma

a leghatásosabb szer

Rheumatismus, derékfájás, combfájás, hátfájás, mellfájás, köhögés, mindennemü meghülés ellen.

Óvakodjunk minden értéktelen utánzástól!

Kapható **dr. Egger Leo és Török József** gyógyszertárában Budapesten.

Hamburgban: Louis Ritz & Co.

SPECIALISTA

sérvkötőkben!

Keleti J. orthopädiai műintézete ajánlja minden **sérvben szenvedőnek** a legujabb és modern szerkezetü 1900. évben cs. és kir. **szabadalmazott sérvkötőjét.** Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Arak:	Egyoldalu	Kétoldalu
	12 korona.	24 korona

Keleti-féle gummi-sérvkötő acélrugó nélkül! éjjel is használható, ár:

egyoldalu	kétoldalu
10.—	20.—

Gyáraimban **teljes jótállás** mellett készülnek, továbbá: **járó- és támgépek, műfűzők ferdénőttek** részére és **scoliosis-nál Hessing** rendszere szerint. **Műtábak és kezek, haskötők, köldök-sérvkötők, görcsér-harisnyák, suspensoriumok.**

Valódi francia gummióvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban! Mérsékelt árak! Szolid kiszolgálás!

Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyára (alap. 1878.)

Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17 c.

ACETYLEN-LÁMPÁK

koosi-, rud-, pózna- oldallámpák, udvari-, kerti-, istálló-, kézi- és szobalámpák kaphatók

BÁRDI JÓZSEF-nél

Budapest, VI., Gyár-utca 48. szám.

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégibb legkedveltebb **magyar élclap.**

Szerkeszti: **SZABÓ ENDRE.**

Megjelenik minden héten temérdek képpel.

Tartalma: Szatirák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.

Előfizetési ára: negyedévre 4 kor.

Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. „Pallas"-nyomda.

Mutatványszámok kivánatra ingyen küldetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL:
VII. ker., Kerepesi-út 54. szám
(Athenaeum-épület).

DIVATLAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 16-ÁN.

FELELŐS SZERKESZTŐK:
S. HENTALLER ELMA, Ifj. LÓNYAY SÁNDORNÉ.

Kedvezményes előfizetési ára a Budapesti Napló előfizetői részére:
Egész évre 12 K helyett 9 K — f
Félévre ... 6 » » 4 » 50 f
Negyedévre 3 » » 2 » 40 f
Egyes szám ára 60 fillér.

XXXVI. évfolyam. Budapest, 1901. évi deczember hóban. XXXVI. évfolyam.

Előfizetési felhivás!

Ujév küszöbén egy nagy kéréssel fordulunk az egész művelt magyar hölgyvilághoz. Arra kérjük hölgyeinket, lépjenek be minél számosabban előfizetőink sorába s ezzel adják meg nekünk azt a kitüntető jogot, hogy kisérói, sőt meghitt tanácsadói lehessünk mindazon nagy és kicsiny dolgokban, a melyek a női lelket foglalkoztatják s amelyeknek megoldása olykor végtelen fontossá válik a nőre és egész életére nézve. A **Magyar Bazár** barátja, tolmácsa és közvitetője a női lélek minden bujának, örömének. Nő beszél a nőhöz és minden szavát egy mindenható erő sugallja: a szív.

Komoly hittel és bizalommal intézzük kérelmünket a magyar hölgyekhez, mert reméljük, hogy hosszú és fényes pályafutásával a **Magyar Bazár** teljesen rászolgált a meleg és tartós támogatásra. Rászolgált azzal a hű, kitartó és minden szépért és nemesért lelkesülő törekvéssel, a melylyel a művelt magyar hölgyvilág ügyét és érdekeit **harminczhat** esztendőn át szolgálta. E hosszu mult vezérfonala mindenkor a legnemesebb ambitió és önfeláldozás volt, amelylyel elhunyt szerkesztőnónk **Wohl Janka** egy életen át rakta le sokoldalu tudásának és finom, művelt lényének szellemi kincseit a nőiesség oltárára.

Czélunkat — hogy mindig többet és szebbet nyujthassunk olvasóinknak, — csakis úgy érhetjük el teljesen, ha a magyar nők minél hathatósabb támogatásában részesülünk. Mert mig részben ambitiónkat és tettvágyunkat sarkalná az általános pártolásban megnyilvánuló elismerés, másrészt az anyagi állapotok tetemes fellendülése által a lap kiállitására is mindig növekedő összeget fordíthatnánk. S igy kedves előfizetőinké lenne az előny, amennyiben mindig szebb és tökéletesebb lapot adhatnánk.

Azért kérjük hölgyeinket, álljanak össze együttes akczióra és mondják ki egy hangon, erélyesen a külföldi — idegen szellemet és izlésünkkel ellenkező divatot terjesztő — lapok számüzetését! Ébredjenek a magyar nők soviniszta érzelmei és mondják ki, hogy magyar érzelmü, magyar gondolkozású tanácsadó kell nekik a nőies, intim kérdések megoldásánál! És mivel a magyar divatlapok sorában kétségtelenül a legelőkelőbb nivón áll, lépjenek be minél számosabban a **Magyar Bazár** előfizetői sorába. Ama számos kötelék folytán, melyet a **Magyar Bazár** a nők érdekkörében fenntartani és mindig szorosabbra fúzni igyekszik, képezzenek egy előkelő, a szép és jó ügyének segitésére egyesült társaságot.

A Magyar Bazár szerkesztősége.

A Budapesti Napló előfizetői a »Magyar Bazár«-t a következő kedvezményes előfizetési áron kaphatják:

Egész évre ... 12 K helyett 9 K. Félévre ... 6 K helyett 4 K 50 f.
Negyedévre ... ... 3 K helyett 2 K 40 f.

szabásokkal, kézimunka-mintákkal és külön divatképekkel együtt.

Programm.

A **Magyar Bazár** rovatai — melyek eddig is kitünő vezetés és kimerítő tartalmuk által tüntek föl — a jövőben még szaporodni fognak. Lényegüknél fogva a következők lesznek:

Divat. — Fehérnemű. — Reformruhák. — Kézimunka. — Iparművészet. — Háziipar. — Szépirodalom. — Regénymelléklet. — A szépség ápolása. — Egészségügyi tanácsadó. — Kertészet. — Konyha. — Háztartás. — Gyermekápolás. — Nevelésügy. — Társadalom. — A társaságból. — Irodalom és művészet. — Szinház. — Házasság. — Halálozás. — Nyilt pósta. — Eladás és vétel. — Szerkesztői üzenetek. — Rejtvények.

Munkatársak:

Ábrányiné Katona Klementin, Contessa Lyla, Csoór Gáspárné, De Gerandó Antonina, Domahidy-Ujfalussy Amadil, Enderszegi J., Erdős Renée, Faylné-H. Mária, Fröhlichné-Móricz Paula, Gyarmathy Zsigáné, Gömbösné-Galamb Margit, gr. Hessensteinné-báró Perényi Malvin, Korányi Lila, K. Kubinyi Margit, Kövér Ilma, Lánczy Edith, M. Hrabovszky Julia, Nagyhodgyai Tamássy Ilona, Nagyváradi Myra, Palik-Ucsevnyné br. Glaubitz Flóra, Szalay Fruzina, Szabó-Szentpály Janka, Sárosi Bella, Szigethyné-Szalay Erzsi, Soós Elemérné, Sulyok Ylda, Sztankay Béláné, Tavaszy Róza, Tutsekné-Bexheft Lilly, Ujlaky Vilma, Vécseyné-Jankovich Lujza, lovag Wettsteinné-Szluha Margit.

Dessewffy Arisztid, Feleki Sándor, Farkas Imre, Gyarmathy Sándor, Gömöry Olivér, Ihász Aladár, Krúdy Gyula, Kimnach Ödön, ifj. Korányi Frigyes, Kunszt János, Luby Sándor, dr. Lányi Adolár, ifj. báró Perényi Zsigmond, báró Podmaniczky Horácz, Szepessy László, Szentessy Gyula, Szendrői Holozsnyay Cyrill, gr. Schönborn Károly, Telekes Béla, Vészi József, gr. Vay Sándor, ifj. Vértessy Sándor, Zboray Aladár és mások.

A Budapesti Napló előfizetői az előfizetési összeget a Budapesti Napló postautalványán küldhetik be.

A Budapesti Napló előfizetői a »Magyar Bazár«-t negyedévre 3 korona helyett 2 korona 40 f. kedvezményes áron kapják.

DIVAT.

Nincs oly uriház, ahol nélkülözhető volna egy minden tekintetben jó divatlap, amely a legnagyobb megtakaritásokra nyujt segédkezet.

A jó divatlap lehetővé teszi, hogy a gondos családanya kis gyermekei számára maga varrhassa, vagy felügyelete alatt varrathassa a szükséges fehérnemüket és felsőruhákat, egész a télikabátig.

A jó divatlap módot nyujt a felnőtt ifjú hölgyeknek arra, hogy maguk és édesanyjuk számára csupa időtöltésből elkészithessék a házi és könnyebb utczai öltözeteket. Sőt ha nem is varrják maguk a ruháikat, a divatlapból választják ki a mintákat és kiszámitják pontosan a hozzávalót.

Megbizható jó divatlapra nagy szüksége van olyan nőnek kiváltkép, aki hivatásból foglalkozik fehérnemü- és ruhavarrással. Ebből nyeri a divat módosulására vonatkozó utasitásokat.

A divatlap nélkülözhetlen, hasznos tanácsadó, de csak ugy, ha jól választják meg. Fontos kellékei a szépen rajzolt képek s a praktikus irány.

Vannak divatlapok, amelyekben csupa fejedelmi vagy fantasztikus szinpadi öltözeteket találunk képtelenül rajzolt alakokon. Ennek kevés hasznát lehet venni a családban. Nézzük ellenben a Magyar Bazár képeit, s meggyőződünk, hogy a magyar hölgyek legkedveltebb divatlapja ebben a tekintetben is mily kiváló. Képei szépen rajzoltak, alakjai természetesek, a bemutatott öltözetek ugy a legegyszerübb, mint a legkényesebb izlésnek megfelelők, hóbortos túlzások nem fordulnak elő.

A Magyar Bazár hű tükre ugy az angol, mint a franczia divatnak és feleslegessé teszi a drága külföldi divatlapokat. Amellett ismerteti a jövő divatát, a reformöltözetet, amely a nők munkakörének kiszélesitésével, a közpályákon való működésükkel mindinkább czélszerünek bizonyul.

A Magyar Bazár minden számában közöl gyermekruhákat, házi-, utczai-, sport-, báli- és menyegzői öltözeteket pontos magyarázatok és kitünő szabásrajzok kiséretében. Gazdagon van feltüntetve a kalapdivat, a csipkés, himzett piperefélék változatosan fordulnak elő.

A Magyar Bazár nemcsak a fehérvarrás és ruhavarrás, de a diszmunkák terén is páratlan tökéletességü. Ezért az iskolák nem mellőzhetik.

A legujabban közkedveltségre jutott müipari kézimunkákhoz egy női divatlap sem szolgáltat annyi pompás mintát, tökéletes utasitásokkal, utmutatásokkal, mint a Magyar Bazár. Aki feladatul tűzi maga elé, hogy otthonát müvészi izléssel ékesitse, becses segédeszközöket talál lapunkban.

A lapban levő képeken kivül minden számhoz külön képmellékletet adunk valami kiválóbb divatujdonsággal, müvészi kivitelü uj munkával, szép magyar motivumokkal.

A Magyar Bazár ujévvel harminczhetedik évfolyamába lép, s ez a körülmény legfényesebben bizonyit életrevalósága és használhatósága mellett.

FEHÉRNEMÜ.

Ma már a fehérnemüt a divat áramlatainak és szeszélyeinek teljesen alávetett toilette-résznek kell tekintenünk. Elmultak ama boldog idők, amikor az eladó leány egy életre való kelengyét kapott. Most minden évben, sőt minden idényben oly sok, s oly meglepő változatok teremnek a habfehér, csipkés alsóruhák világában, hogy szakavatott, praktikus és teljesen tájékozott vezető nélkül alig tudjuk a szükségeset a sok fölösleges fényüzésből kiválogatni.

Különösen az utóbbi években észleltük a rohamos átváltozást. A sima, szinte szoborszerüen az alakhoz simuló ruhadivat hozta ezt magával. Eltünt a fényes szálu, ropogós suhogásu vászon. Helyébe a pókhálószövésü batiszt lépett, mely csipkékkel elhalmozva adja a mostani fehérnemü anyagát.

S a szövetek ezen teljes változása szinte megkövetelte a fehérnemü szabásának átváltozását is. A merev himzésü, sima alsóruhákat ma lenge fehérnemü-remekek pótolják, igaz poézissel öntve el a női öltözék legintimebb részleteit. S az elegans nőnek okvetlen kell, hogy öröme teljék eme bájos ujitásban. Mert a »comme il faut« fogalma teljesen kizárja azt, hogy csak a felsőruhában kövessük az eleganczia parancsait.

A kiben azonban meg van a kifogástalan, szép fehérnemü iránt való szeretet és érdeklődés, az szivesen fogja követni a divatját is. S ezt lényegesen megkönnyiti a »Magyar Bazár«. Csaknem minden számában bőven foglalkozik a fehérnemüdivattal; csinos ábrákban mutatja be a legfrissebb ujitásokat és pontos szabásmintákkal adja meg a könnyü elkészités lehetőségét. Ennek alapján minden nő otthon, sőt sajátkezüleg készithet magának gyönyörü, elegáns fehérnemüt.

REFORM-RUHÁK.

A külföldön oly széles körben megindult mozgalom, melynek czélja a női ruházat teljes és gyökeres reformálása, azaz javitása, meleg visszhangra talált a »Magyar Bazár« szerkesztőségénél. Hogyne! Hiszen az okos nőkből és tapasztalt szakemberekből máris oly nagy számban megalakult körök és ligák kettős czélja az egész társadalom fizikai és anyagi egészségére végtelen fontos.

Első sorban ugyanis a női ruházat oly értelemben vett reformálására törekszenek, hogy fölöslegessé váljék a fűző. Az eddigi divat mellett ez lehetetlen volt. De hogy a női test e kényszerzubbonya mily végtelen káros volt az egészségre, sőt egész nemzedékek fejlődésére nézve, azt magyaráznunk talán felesleges. Jobban bizonyitja a nők ezen évszázadok óta fennálló martiromságának romboló hatását az ideges, satnya és vértelen nők nagy tömege. Mert a betegségek javarésze ama természetellenes nyomásra vezethető vissza, melyet a fűző a gyomorra, s igy közvetve az egész szervezetre gyakorol.

Ha tehát a reformálásra törekedő körök sikeresen, azaz észszerü helyességgel oldják meg önként kitüzött feladatukat, ez valóságos megváltást jelentene a nőkre nézve. S a reform-ruhák nyomában a jövőben egy erős és ép nemzedéket látunk fejlődni és növekedni.

Másik czélja a reformligáknak az örültségig fokozódott divatváltozások megszüntetése. Hány család romlását okozta már a divathajsza örült költekezése, melyet a nőknek, immár évadonként teljesen átváltozó öltözéke szinte megkövetel! Mert hasztalan tiltakozunk ellene, gyöngék és hiúk vagyunk mindannyian. És jól számitanak ama divatárusok, akik szebbnél-szebb ujdonságok ezreivel árasztják el a piaczot. Tudják, hogy a nők hóditási vágyát a hóbortig lehet fokozni — csak érteni kell a fokozásához!

A reformálók egy olyan divat megteremtésére törekszenek, amely nem kényszerit bennünket arra, hogy tavaszszal készült ruhánkat őszszel esetleg mint hasznavehetetlent eldobjuk. Azt akarják, hogy a nők évekig viselhessék ruhájukat, anélkül hogy divatját mulná.

Hogy ezen törekvés sikere mily áldást jelentene az egyesek és egész családok boldogulására nézve, azt előre kiszámitanunk nem lehet. De annyit bátran megjósolhatunk, hogy az anyagi jólét és ennek folytán az általános müveltség nagy föllendülését jelentené. Mert a jövedelem jelentékeny része — melyet a nők hiúsága most töle elvon — azután a családnak és közös érdekeinek jutna.

A »Magyar Bazár« meleg érdeklődéssel kiséri ezen még ifjú mozgalom minden mozzanatát és apostolává szegődik. Fejlődésének minden fázisáról kimeritő czikkekben fog beszámolni és czikkeit a *reform-ruhák* ábráival és szabásmintáival fogja kiséri.

KÉZIMUNKA.

Hogy a kézimunka mily szorosan illeszkedik a női foglalkozások körébe, azt bizonyitanunk feleslegesen. Az otthon diszitése, meleg, puha fészekké tevése a nő kötelessége, s ennél mindig fontos szerepet visz a kézimunka.

Ki győzné elsorolni ama sok kézimunkát, amelynek az otthonban helye van; a női elme szinte kifogyhatatlan a sok apróság kieszelésében.

De amily bájos e törekvés, ha a müvészi izlés vezérli, ellenkező esetben épp oly nagyot vétünk vele a szépérzék ellen.

A lakások megtelnek banális, müvészietlen párnákkal, teritőkkel, függönyökkel és más egyebekkel, s ezek, ahelyett hogy diszei lennének a lakásnak, csakis fölösleges terhét adják.

Az angol és német szakkörök már sikerrel müködnek a női kézimunka izlésének fejlesztése tárgyában.

A »Magyar Bazár« lelkesen számol az idők fordulatával. Czélul tűzi a jövőben a *müvészies* és *modern* minták terjesztését. Számüzi a silány, idegen duczok lenyomatását és elhatározta, hogy ezentül a magunk tiszta forrásaiból fog meriteni. Olyan mintalapokat fog közölni, amelyekben a mi nemzeti sajátságaink olvadnak össze a modern müvészet üde, decorativ irányával. És alaposan fogja ismertetni a kézimunka azon válfajait, amelyekben több tere nyilik a müvészi érzék kifejtésének. Nem csupán a tü müvészetére kiván szoritkozni; kiváló gondot szentel majd a selyem- és bőrfestésnek, faégetésnek stb. stb.

A kézimunkákat kitünő szakavatottsággal *Tavaszy Róza* magyarázza.

SZÉPIRODALOM.

Kiváló figyelmet érdemel a »Magyar Bazár« *szépirodalmi része*, amely bő és sokoldalu tartalmánál fogva egy külön szépirodalmi *lapot* pótol. E melléklet a hosszu, téli esték kedves, elmés barátja akar lenni; legnemesebb értelemben a szórakozás eszköze, s a müvelődés magyar lelkü, magyar érzelmü terjesztője.

Szépirodalmi közleményei sorából a kettős regénymellékletet, szép költeményeit, apróbb novelláit s aktuális czikkeit emlitjük meg. Ezeken kivül a hét jelentősebb eseményeit csinos és érdekes képekben mutatja be.

A »Magyar Bazár« a jövőben is az lesz, ami eddig lenni igyekezett: egy minden izében, czéljaiban és munkájában *magyar női lap*. Ezután is krónikás kiséröje lesz a nők érdekkörébe vágó hazai, sőt a fontosabb külföldi eseményeknek is.

A szépirodalmi rész szerkesztésénél a »Magyar Bazár« tisztán *női* szempontokat követ. Teljes tudatában van azon fontos küldetésének, hogy az illuzió fehér, költői világa számára kell otthont teremtenie.

A »Magyar Bazár«-t nők szerkesztik, akiknek reikét magasztos vágyak és érzelmek töltik el. Lapjukat azzal az odaadó, lelkes törekvéssel szerkesztik, hogy igazi női lapot tudjanak adni a nőknek. Azaz, hogy olyan ideális kicsi zugot teremtsenek, ahol a női lélek magasröptü törekvéseiben mindenkor visszhangra talál, s amelynek poetikus légkörében lerázhatja magáról ama fájó tagadásokat, melyeket az élet realizmusa ráerőszakolni akar.

Ez a hit nyujt erőt a »Magyar Bazár« szerkesztőségének arra, hogy minden áron érintetlenül igyekezzék megőrizni a nők világának ezt az ideálokkal tele, kicsi menhelyét. Féltve óvja a realizmus minden lehelletétől. Hasábjain csakis oly közleményeknek ád helyet, amelyek olvasóinak érzelemvilágában a legkisebb diszharmóniát sem kelthetik. Azért minden anya bátran adhatja lapunkat serdülő leánya kezébe, az ifjú szivet nem éri ennek révén semmi káros befolyás. A »Magyar Bazár« tudatával bir annak, hogy helye a családok asztalán van, s hogy egyetlen szavával fejlődő lelkek nyugalmát és tisztaságát bonthatja meg.

De viszont mindannyian magunkról tudjuk, hogy a nehéz valót mily sokszor enyhiti, — ha csak pillanatokra is — egy istenadta költő vagy iró ihletett szava.

Ezt a lelki vigaszt igyekszik a »Magyar Bazár« közvetiteni. Hasábjain kivétel nélkül a nők érzelemvilágához közel álló költőket és irókat szólaltatja meg. Sőt, — *ha a kellő tehetséget bennük megtalálja — alkalmat nyujt olvasóinak arra, hogy müveikkel a „Magyar Bazár" irógárdájában szerepelhessenek.* E tekintetben természetesen szigorú birálatot gyakorol, s a beküldött müveknek csak a *legjavát* közli.

A SZÉPSÉG ÁPOLÁSA.

Hogy a szépség ápolása mily végtelen fontos a nőkre nézve, azt magyaráznunk fölösleges. Ezzel nem az immár példabeszéddé vált oktalan hiúságot értjük, mely sok esetben szinte vakmerő kisérletezésekre ragadja a nőket. Dehogy! Hanem azt az észszerű, higiénikus ápolást, melynek természetes eredménye az egész szervezet egészsége, azaz szépsége.

— A nőnek kötelessége szépnek lenni! — mondta egy régi franczia iró. — De a szépség csak akkor szép igazán, ha a testi-lelki épség átszellemült kifejezője.

Hölgyeink hévvel vallják magukénak a szépség kötelességét, de vak buzgalmukban a legtöbb esetben teljesen mellőzik a higiéna parancsait.

Pillanatnyi szépség eléréséért — káros szépitő szerek alkalmazása által — vakmerően koczkára vetik egészségüket. S hóditásaikat olykor egy élet testi jóléte árán vásárolják meg. Ha tényekkel bizonyitanák is, mily mérhetlen hatással van ezen körülmény a családok egészségére, állításainkat a laikus nők hitetlen tagadással fogadnák.

— Néhány porszemnyi puder, néhány csöppnyi mosdóviz — már hogy válhatnék ez az egészségre fenyegetővé! — fogják kaczagva mondani.

S ez könnyen érthető. A nők nehezen válnak meg a gyors hatásu, kevés fáradságot igénylő szépitő szerektől. Csak mikor ezek révén már jelentékenyen megkárositották egészségüket, és érzik ennek hatását — csak akkor méltatják figyelemre a higiéna intéseit.

A párisi nők — talán mert a világ összes asszonyai között a legtöbb tapasztalatot gyüjthették e téren a szépitőszerek tömeges használata folytán — komoly akczióra álltak össze. Erélyesen kimondták, hogy ezentúl nem külső, muló hatásu, és gyakran erőszakos szerekkel teszik üdévé, bársonyossá a bőrüket, hanem rendszeres gyógymóddal, massage stb. alkalmazásával. Párisban mindenfelé elegáns szalonok nyilnak meg, melyeknek czélja a szépség egészségtanának gyakorlása és terjesztése.

A »Magyar Bazár« — mint minden észszerü ujitást — ezt is nagy örömmel üdvözölte, sőt teljesen magáévá tette. Lapja zöld boritékán egy rendes rovat áll a női szépség ápolásának szolgálatában. S ez már teljesen az új rendszernek szellemében osztogatja szakszerü tanácsait.

A »Magyar Bazár« olvasói teljes bizalommal fordulhatnak panaszaikkal és kérdéseikkel a szépség rovatának vezetőjéhez. A legrövidebb időn belül a lap zöld boritékán, vagy — ha a dolog sürgős és kényes — privátlevélben kapják meg a kivánt utbaigazitásokat.

EGÉSZSEGÜGYI TANÁCSADÓ.

Az egészségügyi tanácsadó czimü rovatban pedig rendelkezésünkre álló orvosi szaktekintélyek látják el tanácsokkal a »Magyar Bazár« olvasóit. Bármily fontos és komoly kérdésben bizalommal fordulhatnak hozzánk beteg előfizetőink. A gyógyitás módját, s a gyógyszerek mibenlétét a zöld boritékon közöljük, megnevezzük azoknak legjobb beszerzési forrását, sőt a beszerzésük iránt való intézkedést is a legnagyobb készséggel elvállaljuk.

Azok, akik valamely félreeső vidéki városkában, falun vagy pusztán laknak, hol sok alkalmatlansággal jár a megbizható orvosi tanács, s a kifogástalan gyógyszerek megszerzése, vagy akikre nézve betegségük kezelése esetleg kényes, bizonyára nagy elismeréssel fogadják a »Magyar Bazár« egészségügyi rovatát. Szabály azonban, hogy a kérdést tevők egy korona orvosi dijat mellékeljenek a lap czimszalagjával, vagy a lap zöld boritékán kérdőszelvényekkel igazolják előfizető voltukat.

KERTÉSZKEDÉS.

— A nő legönzetlenebb barátja a természet és elválhatlan kisérője a virág!

A szépséget és poézist képviselik a nő környezetében, s mivel e két tündérhatalmat mindinkább elfogja az emberek elől az élet prózája — virágot sok virágot tegyünk mindenhová!

Mindenütt, ahol nő viszi a kormányt, illat és szinpompa adja meg a jelleget! És ne feledjük, hogy a gyönyörködtetés mellett a levegő tisztitásának is fontos tényezői a soklombu, ernyőslevelü növények.

Ettől az elvtől vezérelve, a »Magyar Bazár« rendes rovatban ismerteti a disz- és konyhakertészet minden csinját-binját. Télen a szobakertészet, nyáron a szabadföldben termő növények fajait és ápolását ismerteti szakértelemmel szerkesztett czikkekben.

De nem csupán mint diszt ismerteti a »Magyar Bazár« a kertészetet. Nem feledkezik meg a gondos, falusi háziasszonyról sem, akinek nagy büszkesége, ha minden évszakban maga termesztette fűzelékkel és pompás csemegével láthatja el asztalát.

Ily szempontból indulva ki, a »Magyar Bazár« kertészeti rovata nagy gondot szentel a konyhakertészetnek is. Tanácsai annál becsesebbek, mert kipróbált szakemberek tollából erednek. De szivesen ád helyet e tekintetben gyakorlott előfizetői szavának is, amennyiben készséggel közöl minden ily irányu, praktikusnak talált közleményt.

KONYHA.

— Mennyi kozmás ebéd és még több elfojtott köny árán sajátitja el az ujdonsült menyecske a konyha művészetét! Hasztalan van kitünőnek jelölt szakácsnője, hasztalan égeti sebesre finom kezeit — az ura, mikor fáradtan hazajön a hivatalból, csak keserves udvariassággal nyel le egykét falatot az ételekből. És aki szereti az urát, hogyne fájna az annak!

Minden asszonynak, még a legelőkelőbbnek is, értenie kell a háztartáshoz. Ha nem másért, hát hogy rendelkezni tudjon a cselédjeivel, össze tudja állitani a menüt, és ellenőrizhesse a napi kiadásokat. De a gazdasszonykodás művészetét csak hosszu gyakorlat által lehet elsajátitani; ez különösen a főzésre is áll. A mai leányoktól pedig oly sokoldalu müveltséget kivánunk, hogy alig marad idejök ki-kinézni a konyhába.

A »Magyar Bazár« *Konyha* és *Háztartás* rovatainak feladata: közölni minden beküldött és megszerzett jó ételreczipét és praktikus háztartási tanácsot. A legegyszerübbtől az inyenczkonyháig minden ételnek készitésmódját készséggel ismerteti, ha valamely előfizetője ezirán hozzá fordul. Mint egy gyöngéd, gondos anya oktatja ifjú előfizetőit, az oktatás anyagát a rovatok vezetőjének s előfizetőinek tapasztalatából meritve.

De nemcsak az ujdonsült menyecskék találnak benne hasznos tudnivalókat. A *Konyha* és *Háztartás* rovata beszámol minden közérdekü, fontosabb ujitásról, mely a gazdasszonykodás körébe vág.

TÁRSADALOM.

E rovatában lapunk valóságos illemkodexet nyujt olvasóinak. Minden társadalmi kérdéssel behatóan foglalkozik s az e téren is oly gyakran felmerülő divatokat ismerteti, megvitatja és részletezi.

A TÁRSASÁGBÓL.

Afféle kis cosy-corner ez a rovat, ahol röpke tollal, csacska, asszonyos modorban elfecsegjük az előkelő társaság eseményeit, azaz mindazt, ami a lap egyes számait egymástól elválasztó két héten belül történt. Olykor apró semmiségek, bohó mendemondák, czéljuk csak egy van: hogy érdekesek legyenek.

SZINHÁZ.

E rovatában a *Magyar Bazár* abból a szempontból tárgyalja a szinházat, hogy ma minden gondos anyának alaposan kell ismernie azt a darabot, amelybe a leányát elviszi. Mert a szinház több esetben oly irányu darabokat mutat be, amelyeknek látása csak káros lehet a fejlődő leány lelki világára. A tisztán irodalmi és művészi tendenciákkal itélkező napilapok talán sok fölött elsiklanak, meg sem látják, amire a »Magyar Bazár« néhány szóval fölhivja olvasói figyelmét.

ELADÁS ÉS VÉTEL.

E rovat is az előfizetők anyagi érdekeit szolgálja. Módot nyujt nekik, hogy dijtalanul hirdethessék, ha valamit venni vagy eladni akarnak. E közvetités révén lapunk már számtalan szolgálatot tett, mert a sok asszony és leány között bizonyos érdekkapcsot létesit.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ezekkel viszont a szerkesztőség alkot baráti összeköttetést maga és előfizetőinek kedves, nagy családja között. Megfelel minden hozzá intézett kérdésre, készséggel adja meg a kért felvilágositást, és jelenti a beküldött müvek kritikáját.

REJTVÉNYEK.

Minden számban egy-két rejtvényt közöl a »Magyar Bazár.« Egész teljességében adja az idejekorán beérkezett megfejtők névsorát és közöttük *minden* alkalommal egy értékes *szépirodalmi müvet* sorsol ki. Igy hát a megfejtések révén szép jutalomdijat nyerhetnek az előfizetők. De ennél is a lap czimszalagjával kell igazolniok előfizető voltukat.

PÁLYADIJAK.

Ezzel időközönként felvetett kérdések legjobbnak talált válaszait szokta jutalmazni a »Magyar Bazár.« Csakhogy ekkor már értékes ajándékot, drága könyveket juttat előfizetőinek. Gondos megválasztással valami a nőket érdeklő kérdést vet föl a szerkesztőség. Példa erre az a pályázat, melyet most hirdet. Kérdése ez:

— *Morális kötelessége-e a leánynak minden körülmények között férjhez mennie ahhoz a férfihoz, akivel magát eljegyezte?*

Az erre megfelelő válaszokat röviden megokolva kérjük szép tisztán, *egy* oldalra leirni (a papir másik oldala üresen maradjon) és a szerkesztőségbe (*VII. ker., Kerepesi-ut 54. sz.*), beküldeni. Itt mindannyi a szerkesztőség irodalmi juryje elé kerül, az elolvassa, megbirálja, s a dijakat e birálat alapján osztják ki. Hogy milyen pazarok e dijak, mily értékes ajándékot adunk ezek révén előfizetőinknek, kitünik az alábbi sorozatból:

I. dij: Madách „Ember tragédiája.“ Diszkiadás. Bolti ára 32 kor.

II. dij: Endrődi Sándor „Összegyüjtött költeményei.“ Négy kötet. Diszkötés. Bolti ára 24 kor.

III. dij: Szalay Fruzina „Egy marék virág.“ Diszkiadás. Bolti ára 8 kor.

E három müvet a legjobbnak itélt három válasz kapja, s a könyveket dijtalanul küldjük a nyerők czimére. De itt is feltétlenül szükséges, hogy be legyen bizonyitva az illetőnek előfizető volta. Az öt legjobbnak itélt választ a lapban közöljük. Uj előfizetők czimszalag hiányában a postai feladóvevényt mellékelhetik. A lap rendes munkatársai a pályázatból ki vannak zárva. A válaszok bezárólag 1902. jan. hó 8-ig küldendők be, a később érkezőket nem veszi figyelembe a szerkesztőség.

KÉPTALÁNY.

Közli: **Volarich Idus és Imy.**

Akik a megfejtést 1902. január 8-ig előfizetéssel együtt küldik be, azok között két értékes irodalmi müvet sorsolunk ki.

KIS LAP

KÉPES UJSÁG 7—12 ÉVES GYERMEKEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti: FORGÓ BÁCSI.

Kedvezményes előfizetési ára a BUDAPESTI NAPLÓ előfizetői részére:

Negyedévre: **2** korona helyett **1** korona **50** fillér, félévre: **4** korona helyett **3** korona, egész évre: **8** korona helyett **6** korona.

HARMINCZ ESZTENDEJE mult annak, hogy a **Kis Lap** első száma megjelent. Azok, kik akkor repesó örömmel vették kezükbe, ma már jórészben a maguk gyermekeinek olvasnak fel belóle ... És a mint a kicsinyek harsogó kaczagását vagy a meghatottság fakasztotta sóhajtását hallják, meglepetve veszik észre, hogy az a nagy idó, mely felettük elsuhant, mit sem rabolt el a **Kis Lap** fiatalságából!

A Kis Lap most is olyan fürge és eleven, mint mikor **Forgó** bácsi az elsó sorokat irta beléje. Most is a régi lelkesedéssel végzi fontos tisztét: tanítja és mulattatja az édes magyar haza jövendóbéli reménységeit! Az a nyüzsgó, életkedvet árasztó tábor, mely zászlója köré csoportosul, nem hogy apadt volna, de egyre nótt a muló évek számával! Azok helyére, kiket elszólitott az érettebb kor komoly korszaka, mindig ujak és ujak jöttek, kik a maguk fiatalságát és üdeségét vitték bele a **Kis Lap** szellemébe ...

Az a szeretet és ragaszkodás, melyet szülók és gyermekek harmincz év folyamában iránta tanusitottak, a legigazabb hála érzésével tölti el a **Kis Lap** szerkesztóségét és arra készteti, hogy hálájának a gyakorlatban is kifejezést adjon.

Ez a hála arra készteti, hogy most, midón 31-ik évfolyamát kezdi meg a **Kis Lap,** kiszélesitse kereteit és megnagyobbitsa munkatársainak táborát.

A **Kis Lap** a meginduló uj folyamban **uj rovatokkal** kedveskedik olvasóinak, melyek az eddiginél is változatosabbá teszik tartalmát.

Gondoskodik arról, hogy a **vidám tréfa** állandó helyet találjon hasábjain, hogy fiatal olvasóját rendszeresitett **ismeretterjesztó** közleményekkel készitse eló a késóbbi tanulmányok és az élet számára.

E mellett gondot fog forditani a **Kis Lap** a gyermekek **kézi ügyességének** fejlesztésére is, mert ma már általános az a tudat, hogy az élet nagy küzdó terén annál biztosabban állja meg helyét az ember, minél kisebb mértékben szorul mások segitségére.

A **kis ezermesterból** lesz a nagy ezermester, ki mindenból tud valamit teremteni ... A gyermek, ki megtanulja, hogy mint lehet papirból, fadarabkákból ezerféle játékot készitení, mint gondoskodhatik a maga-maga szórakoztatásáról, az késóbben sem fogja magát soha elhagyottnak érezni.

Ezért fog a **Kis Lap** szerkesztósége ez uj rovatával különös szeretettel foglalkozni, és ez ügyesség fejlesztésére fogja azokat a **tudományos tréfákat** is felhasználni, melyek egyuttal a természettudományok világába is játszva vezetik be a gyermeket.

A **szép iránti érzés** fejlesztésének munkájából az eddiginél fokozottabb mértékben veszi ki ezentul részét a **Kis Lap.** Kiveszi részét specziálisan ebból a szempontból készült rajzaival és képeivel, melyek mig egyrészt a gyermek képzelet- és gondolatvilágához fognak simulni, másrészt igaz magyar szellemnek hirdetói lesznek.

A **Kis Lap** minden sora azzal a meggyózódéssel iródott és fog iródni ezután is, hogy már ezen a fokon kell kezdeni a nemzeti, az ethikai és müvészi nevelés nagy munkáját.

És a mint a **Kis Lap** eddig is pontosan megtudta tartani azt, a mit igért, immáron kiszélesitett programmjának beválthatásáról is gondoskodott.

A magyar irodalom és különösen az ifjusági irodalom **legjelesebb képviselóivel egészitette ki munkatársai névsorát.**

Munkatársakkal, kiket a szeretet és lelkesedés sorakoztatott a **Kis Lap** 30 éven át diadalmasan lobogtatott zászlaja köré!

Természetes és talán felesleges is említeni, hogy a **Kis Lap** régi rovatait is fenntartja és hogy változatos egymásutánban közöl **hosszabb és rövidebb elbeszéléseket, verseket, leirásokat,** különféle **apróságokat** és hogy **Forgó bácsi postája** a régi szeretettel müködik és foglalkozik a **Kis Lap** minden hozzája forduló olvasójával.

Nagy és szép a czél, melyet a **Kis Lap** szerkesztósége maga elé tüzött és ép ezért bizva bizik abban, hogy a szülók is segitségére lesznek megvalósitásában. Reméli, hogy maguk lesznek legbuzgóbb elómozditói nem csak szellemi, de anyagi érdekeinek is.

A **Kis Lap** szerkesztósége bizton hiszi, hogy a magyar közönség méltányolni fogja törekvéseit és az uj évfolyamban a kiszélesitett kereteknek megfeleló arányban fogja a **Kis Lap** elófizetóinek számát szaporitani! Annál könnyebb feladat, mert a **Kis Lap** ára, bár szerkesztése ezentul sokkal nagyobb áldozatokat kiván, még sem fog növekedni. Marad, mind eddig: Negyedévre: 2 kor. Félévre: 4 kor. Egész évre 8 kor.

A BUDAPESTI NAPLÓ elófizetói az elófizetési összeget a BUDAPESTI NAPLÓ utalványán küldhetik be.

A BUDAPESTI NAPLÓ elófizetói a KIS LAP-ot negyedévre 2 kor. helyett 1 kor. 50 fillérért kapják.